

Gemeenteraad van Hengelo

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aanbieding concept Kadernota 2020-2023	2376497		17 mei 2019

Geachte raadsleden,

Jaarlijks wordt in het voorjaar de Kadernota aangeboden aan uw raad. In de Kadernota vindt op basis van het geactualiseerd financieel perspectief de integrale afweging plaats tussen het bestaande en het nieuwe beleid. De Kadernota 2020-2023 is de opmaat naar en stelt letterlijk de kaders voor de Begroting 2020.

Omdat we in het kader van de open bestuursstijl voor wat betreft de keuze van belangrijke onderwerpen uw raad, maar ook de maatschappelijke organisaties, eerder actief in het proces willen betrekken, wordt u in dit stadium deze *concept* Kadernota 2020-2023 aangeboden ten behoeve van de eerste behandeling in de beeldvormende politieke markt op 12 juni 2019. Ter voorbereiding vindt op 27 mei een technisch beraad plaats over deze concept Kadernota 2020-2023.

Voorafgaand aan de politieke markt van 12 juni 2019 krijgt u de mogelijkheid om in de politieke markt van 22 mei a.s. de presentaties van de nieuwe beleidsvoorstellen door inwoners en organisaties bij te wonen en in gesprek te gaan. Ook de beleidswensen vanuit de ambtelijke organisatie komen aan de orde. Op deze manier kunt u uw afweging maken ten aanzien van alle nieuwe beleidsvoorstellen.

Financieel perspectief

In de nu voorliggende *concept* Kadernota voor de periode 2020-2023 wordt ingegaan op het geactualiseerd financieel perspectief van het bestaande beleid.

Zoals u in de concept Kadernota kunt lezen zijn wij bij het opstellen van het financieel perspectief geconfronteerd met diverse financiële mee- en tegenvallers. Waaronder opnieuw een forse tegenvaller m.b.t. de uitgaven binnen de Jeugdzorg.

Uiteindelijk leidt dit tot het volgende financiële perspectief (excl. nieuw beleid):

Financieel totaaloverzicht Kadernota 2020-2023 exclusief nieuw beleid (intern en extern)				
- = nadeel; bedragen * € 1.000	2020:	2021:	2022:	2023:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023	-2.691	-3.248	-3.772	-337

In bovenstaande tabel is nog geen rekening gehouden met eventuele uitgaven voor nieuw beleid en de financiële effecten van de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds. Dit laatste in verband met de late beschikbaarheid van deze circulaire (naar verwachting begin juni). Zodra we de

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Hazenweg 121

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

uitkomst daarvan weten informeren we u. We vinden het van essentieel belang om de effecten van de circulaire wel in de definitieve Kadernota te verwerken.

Vooruitlopend op het laatste deel van de overheveling van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (in 2021) benaderen we vanaf deze Kadernota het sociaal domein (i.c. de taken die in 2015 naar de gemeente zijn overgegaan; o.a. Jeugd en Wmo) niet meer afzonderlijk.

In de aanloop naar deze Kadernota constateren wij dat de uitvoering van het interventieprogramma op koers ligt. Ondanks dat nog niet alle bezuinigingen zijn gerealiseerd, zijn we op de goede weg. Dit neemt niet weg dat we, in lijn met het landelijke beeld, opnieuw geconfronteerd zijn met een aanvullend tekort op met name de uitvoering van de jeugdzorg. Dat roept bij ons de vraag op of het mogelijk is om dit tekort opnieuw binnen het sociaal domein op te vangen. Tot op heden is ons uitgangspunt dat het sociaal domein op termijn budgettair neutraal moet zijn. Daarom doet zich nu de vraag voor of er breder gekeken moet worden en hoe breed dan.

Uit de tabel blijkt dat er in alle jaren sprake is van een niet sluitende begroting. Ook als we de problemen binnen de jeugdzorg niet hadden gehad, bestaat er op basis van het huidige financieel perspectief geen ruimte voor nieuw beleid. Indien er nieuwe beleidswensen worden gehonoreerd zal het tekort verder oplopen. Wij zijn ons terdege bewust van deze financiële opgave en willen graag op 12 juni met u in gesprek hoe we dit moeten gaan oplossen. Als college zien wij daar op hoofdlijnen een aantal oplossingsrichtingen voor:

1. Structureel bezuinigen
 - a. Brede bezuinigingsdiscussie over volledig takenpakket gemeente.
 - b. Aanvullend bezuinigen binnen het sociaal domein (budgettaire neutraliteit op termijn handhaven).
 - c. Op ieder beleidsterrein waar een nadeel ontstaat komen met een aantal opties binnen het beleidsterrein die weg bezuinigd kunnen worden.
2. Incidenteel bezuinigen
 - a. Incidentele maatregelen die er toe leiden dat op korte termijn de begroting (incidenteel) sluitend wordt gemaakt in aanloop naar de kadernota van 2021. Op dat moment zijn ook de effecten van de op handen zijnde herverdeling van het gemeentefonds bekend. Dergelijke incidentele maatregelen staan wel op gespannen voet met het provinciaal toezichtskader van een structureel sluitende begroting.
3. Incidentele inzet algemene reserve, waaronder het verwachte jaarrekening 2018 saldo van circa € 4,6 miljoen.
4. Belastingverhoging
 - a. Verhogen OZB, toeristen-, precario-, parkeer- en/of hondenbelasting.

Vragen beeldvormende politieke markt 12 juni

Tijdens de beeldvormende politieke markt van 12 juni a.s. wil het college van u graag antwoord op de volgende vragen:

- Wat vindt uw raad van de concept Kadernota? Zijn er overwegingen die u ons mee wilt geven?
- Welke oplossingsrichting of mix van oplossingsrichtingen ziet u voor het ontstane tekort op basis van het hiervoor geschetste financieel perspectief? Ziet u nog andere oplossingsrichtingen?
- Bent u bereid om nog aanvullend te bezuinigen om daarmee ruimte te creëren voor wensen nieuw beleid? Zo ja, hoeveel ruimte en welke wensen voor nieuw beleid zijn voor u prioritair?

Dit is het verlengde van de input die u ons tijdens de politieke markt op 13 maart heeft gegeven. Door het voorstel 'open' voor te leggen kunnen we uiteindelijk, rekening houdend met de verschillende invalshoeken, de juiste afweging voorleggen aan uw raad.

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Hengelo,
de secretaris, de burgemeester,

De heer J. Eshuis

[Signature]

De heer S.W.J.G Schelberg

GEMEENTE

Concept Kadernota 2020-2023

Ten behoeve van de politieke markt
van 12 juni 2019

Inhoudsopgave

Inleiding.....	2
1. Inhoudelijk afwegingskader	4
1.1 Maatschappelijke trends voor de komende vier jaren	4
1.2 Opgaven voor gemeenten.....	4
1.3 Wijziging in wetgeving.....	5
1.4 Autonome ontwikkelingen	6
1.5 Speerpunten/thema's	6
2. Totaal financieel perspectief	8
3. Verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023.....	9
3.1 Financieel perspectief na decembercirculaire 2018 van het gemeentefonds	9
3.2 Het verwachte financieel perspectief 2020-2023	9
3.3. Ontwikkeling weerstandsvermogen.....	24
4. Nieuwe beleidsvoornemens 2020-2023	25
4.1 Overzicht nieuw beleid extern	25
4.2 Samenvatting nieuwe beleidsvoornemens extern.....	26
4.3 Overzicht nieuw beleid ambtelijk.....	34
4.4 Samenvatting nieuwe beleidsvoornemens ambtelijk	36
5. Woonlastenontwikkeling	44
5.1 Indicatie ontwikkeling lokale woonlasten	44
6. Conclusie/Advies	45
Bijlagen.....	46
1. Begrotingsuitgangspunten 2020-2023	46
2. Indicatie ontwikkeling lokale woonlasten	49
3. Financiële effecten van de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds	50
4. Financieel meerjarenperspectief sociaal domein	51
5. Maatschappelijke trends uitgebreid	59
6. Formats Nieuw beleid Extern	64
7. Formats Nieuw Beleid Ambtelijk.....	126

Inleiding

Jaarlijks wordt in het voorjaar de Kadernota aangeboden aan uw raad. In de Kadernota vindt op basis van het geactualiseerd financieel perspectief de integrale afweging plaats tussen het bestaande en het nieuwe beleid. De Kadernota 2020-2023 is de opmaat naar en stelt letterlijk de kaders voor de Begroting 2020.

In de nu voorliggende *concept* Kadernota voor de periode 2020-2023 wordt ingegaan op het geactualiseerd financieel perspectief van het bestaande beleid, nieuwe beleidswensen en de ontwikkeling van de lokale lasten.

Zoals u in deze concept Kadernota kunt lezen zijn wij bij het opstellen van het financieel perspectief geconfronteerd met diverse financiële mee- en tegenvallers. Waaronder opnieuw een forse tegenvaller m.b.t. de uitgaven binnen de Jeugdzorg.

Uiteindelijk leidt dit tot het volgende financiële perspectief (excl. nieuw beleid):

Uiteindelijk leidt dit tot het volgende financiële perspectief (excl. nieuw beleid):

Financieel totaaloverzicht Kadernota 2020-2023 exclusief nieuw beleid (intern en extern)				
- = nadeel; bedragen * € 1.000	2020:	2021:	2022:	2023:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023	-2.691	-3.248	-3.772	-337

In bovenstaande tabel is nog geen rekening gehouden met eventuele uitgaven voor nieuw beleid en de financiële effecten van de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds. Dit laatste in verband met de late beschikbaarheid van deze circulaire (naar verwachting begin juni). Zodra we de uitkomst daarvan weten informeren we u. We vinden het van essentieel belang om de effecten van de circulaire wel in de definitieve Kadernota te verwerken.

Vooruitlopend op het laatste deel van de overheveling van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (in 2021) benaderen we vanaf deze Kadernota het sociaal domein (i.c. de taken die in 2015 naar de gemeente zijn overgegaan; o.a. Jeugd en Wmo) niet meer afzonderlijk.

In de aanloop naar deze Kadernota constateren wij dat de uitvoering van het interventie-programma op koers ligt. Ondanks dat nog niet alle bezuinigingen zijn gerealiseerd, zijn we op de goede weg. Dit neemt niet weg dat we, in lijn met het landelijke beeld, opnieuw geconfronteerd zijn met een aanvullend tekort op met name de uitvoering van de jeugdzorg. Dat roept bij ons de vraag op of het mogelijk is om dit tekort opnieuw binnen het sociaal domein op te vangen. Tot op heden is ons uitgangspunt dat het sociaal domein op termijn budgettair neutraal moet zijn. Daarom doet zich nu de vraag voor of er breder gekeken moet worden en hoe breed dan.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er in alle jaren sprake is van een niet sluitende begroting. Indien er nieuwe beleidswensen worden gehonoreerd zal dit tekort verder oplopen. Wij zijn ons terdege bewust van deze financiële opgave en willen graag op 12 juni met u in gesprek hoe we dit moeten gaan oplossen.

Het college zal mede op basis van de discussie in de politieke markt van 12 juni én de financiële positie, inclusief de mutaties meicirculaire 2019, met een totaal voorstel voor de definitieve Kadernota 2020-2023 komen. Op 26 juni vindt de oordeelsvormende politieke markt hierover plaats. De behandeling van de (uiteindelijke) Kadernota is voorzien in uw raad op 9 juli 2019.

Uitgangspunt hierbij is dat de financiële consequenties die daaruit voortvloeien, dusdanig zijn dat een structureel sluitende Beleidsbegroting 2020-2023 kan worden opgesteld. Dit is mede een vereiste in het kader van het provinciaal financieel toezicht.

Met deze Kadernota blijven we inzetten op de uitvoering van ons coalitieprogramma 2018-2022 "Een programma voor Hengelo", waarin vier centrale thema's zijn benoemd: aantrekkelijke (binnen)stad, Sociaal Domein, Duurzame stad en Open Bestuursstijl.

Wat betreft de Binnenstad is nu zichtbaar, dat nu ook daadwerkelijk met de uitvoering van plannen is begonnen (o.m. Enschedesestraat en nieuw Stadskantoor) en zal het accent de komende jaren op de invulling van de Binnenstad blijven liggen, waarbij de realisatie van steeds weer andere deelprojecten centraal zal staan (bijvoorbeeld invulling marktplein, inrichting omgeving Lambertuskerk, realisatie horecaplein, etc. etc.).

In het Sociaal Domein zal voornamelijk de financiële beheersbaarheid (veel gemeenten kampen met tekorten op de WMO en de jeugdzorg) centraal staan. Welke maatregelen zijn noodzakelijk om de kwaliteit te handhaven met een geringer budget. Daarbij is het de vraag of de rijksoverheid alsnog bereid is om meer middelen beschikbaar te stellen voor de WMO en/of jeugdzorg. Ten behoeve van de Duurzame Stad dient het uitvoeringsprogramma geactualiseerd te worden. Hoewel het programma blijk geeft van veel ambities, zullen ook op dit beleidsterrein keuzes moeten worden gemaakt en worden ingespeeld op kansen. Zo is bijvoorbeeld door een bijdrage van de Rijksoverheid reeds gestart met de wijk de Nijverheid als Aardgasvrije wijk. Tot slot de Open Bestuursstijl. Invulling van dit speerpunt heeft bij de aanpak van deze Kadernota centraal gestaan. Voor een uitgebreidere beschrijving van de stand van zaken met betrekking tot de vier speerpunten verwijzen we naar paragraaf 1.5 'Speerpunten/thema's'.

Uiteraard gelden voor ons de volgende uitgangspunten voor een solide financieel beleid:

- een sluitende meerjarenbegroting aan uw raad aan te bieden;
- het op peil houden of brengen van de algemene reserve op het gewenste niveau.

In deze concept Kadernota gaan we in hoofdstuk 1 in op het inhoudelijk afwegingskader. Hierin geven we in het kort achtereenvolgens de relevante maatschappelijke trends voor de komende 4 jaren, de samenhangende opgaven voor gemeenten, de belangrijkste wijzigingen in wetgeving, de belangrijkste autonome ontwikkelingen en de stand van zaken met betrekking tot de speerpunten/thema's uit het coalitieprogramma 2018-2022 weer. In hoofdstuk 2 schetsen we het totale financiële beeld van deze concept Kadernota. Daarna geven we aan welke verwachte autonome ontwikkelingen er op ons af komen. In hoofdstuk 3 brengen we de hieruit voortvloeiende financiële consequenties in beeld. Ook schenken we in dit hoofdstuk aandacht aan de ontwikkeling van het weerstandsvermogen in relatie tot de algemene reserve. In hoofdstuk 4 geven we een overzicht van alle voorstellen 'Nieuw beleid 2020-2023'. Geconfronteerd met de financiële ruimte zal dit overzicht als basis dienen voor de te maken keuzes. In hoofdstuk 5 tenslotte gaan we in op de ontwikkeling van de lokale woonlasten voor de komende jaren.

N.B. Aan de voorstellen nieuw beleid intern is op het laatste moment nog een voorstel betreffende de verbetering van de leefbaarheid in Beckum toegevoegd (20-NB-8.3).

1. Inhoudelijk afwegingskader

Met ingang van 2019 omvat de Kadernota (in 2019: de Kaderbrief 2019-2022) naast een financieel afwegingskader ook een inhoudelijk afwegingskader. In dit inhoudelijk afwegingskader besteden we achtereenvolgens aandacht aan de belangrijkste maatschappelijke trends en de daaruit voortvloeiende opgaven voor gemeenten, eventuele wijzigingen in wetgeving en autonome ontwikkelingen.

1.1 Maatschappelijke trends voor de komende vier jaren

In dit hoofdstuk schetsen we eerst een aantal trends, die volgens de VNG van belang zijn in de raadsperiode 2020-2024. Voor een uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar bijlage 5.

Wat betreft de demografische trends blijft de vergrijzing (minder jongeren en meer senioren) van belang. Daarnaast spelen de toegenomen culturele diversiteit, de verschillen in leefstijl en gezondheid en het feit, dat er sprake is van meer alleenstaanden een rol. Dit komt o.m. tot uiting in een vraag naar andere en nieuwe woonvormen en in regionale verschillen (o.m. groei- en krimpregio's).

De sociaal maatschappelijke trends zijn hiervan een afgeleide of raken hier direct aan. Zo zien we dat het uitgangspunt om mensen zo lang mogelijk thuis te laten wonen gepaard gaat met een toenemende vraag naar zorg en ondersteuning, die dichtbij of aan huis wordt verleend en maatwerk dient te zijn. Bovendien nemen we een kentering in de zorg waar: van curatief naar meer preventief. Ook de financiële kaders spelen hierbij een rol.

In aansluiting hierop nemen we in het kader van de economische trends een blijvende aandacht voor armoede van belang, neemt de roep om flexibel te werken toe en is de invloed van globalisering (de economische situaties in het buitenland, zoals bijv. de mogelijke Brexit op de economische groei en handelssituatie in Nederland) steeds sterker wordt.

In het kader van de technologische en ecologische trends is er sprake van sterke groei van technisch ondersteunende voorzieningen in huis (bijv. domotica). De dienstverlening wordt meer en meer digitaal. En door de toegenomen aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving is er een toenemend bewustzijn op het gebied van duurzaamheid.

Tot slot de politieke trends, waarbij opvalt, dat de relatie tussen de burger en de overheid verandert; burgers nemen steeds vaker het initiatief. Daarbij komt dat vanuit de politiek meer beroep wordt gedaan op de eigen kracht van burgers om ondersteuning binnen het eigen netwerk (familie, buurt en mantelzorgers) te zoeken.

Verder nemen we een duidelijke verschuiving van verantwoordelijkheden waar; gemeenten krijgen meer taken vanuit het rijk, die wij op lokaal niveau moeten uitvoeren (zoals bijv. in het Sociaal Domein). Om dit goed te kunnen doen, neemt de noodzaak voor gemeenten om regionaal samen te gaan werken toe. En dit alles moeten we realiseren binnen een politiek landschap, waarbinnen versnippering zowel op landelijk als lokaal niveau kenmerkend is.

1.2 Opgaven voor gemeenten

Op grond van de trends en ontwikkelingen, krijgt de gemeente te maken met vele (deels nieuwe) opgaven. Rekening houdend met deze opgaven kunnen de politieke partijen, de gemeenteraad en het college van B&W keuzes maken voor de verdere ontwikkeling van de stad.

De belangrijkste opgaven hebben we hieronder opgesomd; voor een uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar bijlage 5. De belangrijkste opgaven voor de gemeente Hengelo zijn:

Omgaan en inspelen op nieuwe communicatiekanalen

De communicatie vanuit de gemeente met haar inwoners verandert. We regelen steeds meer zaken digitaal, moeten bij onze dienstverlening en voorzieningenaanbod rekening houden met een grotere diversiteit aan bewoners en zien onze rol steeds vaker als ondersteunend en/of kaderstellend in plaats van beleidsbepalend.

Uitgangspunt = eigen netwerk staat centraal

Bij veel beleidskeuzes hanteren we als belangrijk uitgangspunt dat inwoners in toenemende mate een beroep doen op de eigen kracht en het eigen netwerk. Pas als die mogelijkheden uitgeput zijn en/of dit niet langer verantwoord is, zien wij een rol voor ons zelf en andere instellingen weggelegd. In dat kader staan we voor de opgave om de toename van mensen, die een beroep doen op sociale voorzieningen, zorggebruik, woonvoorzieningen en/of schuldhulpverlening in beeld te hebben en een passend aanbod te doen.

Wijzigingen in behoefte aan zorg

Op grond van bovengenoemd uitgangspunt komen wij pas in beeld als het eigen netwerk niet meer volstaat; dit vraagt om maatwerk. Gemeenten zetten in op preventie met aandacht voor laagdrempelige voorzieningen, die vroegtijdige signalen kunnen herkennen (zoals de huisarts, de school en/of het Centrum Jeugd en Gezin). Burgers blijven langer zelfstandig wonen. Bovendien doen ze minder een beroep op het formele zorgsysteem met als gevolg, dat de vraag naar intramurale plekken, met name in de verzorgingshuizen, zal afnemen.

Inzet op meer woningbouw en in diverse vormen

Ook de gemeente Hengelo heeft te maken met een vraag naar het bouwen van meer woningen in het algemeen, en woningen voor diverse samenstellingen in het bijzonder. Er is behoefte aan woningen met zorgvoorzieningen, toegankelijke 1- en 2-persoonswoningen (voor alleenstaanden, ouderen) en (voldoende) sociale woningbouw.

Samenwerking is steeds vaker noodzaak

Macht en invloed verschuift van landelijk naar lokaal; gemeenten krijgen door decentralisaties steeds meer taken en verantwoordelijkheden. Voor raadsleden wordt het steeds complexer. Tel daar bij op, dat er sprake is van toenemende versnippering binnen de politiek. Deze randvoorwaarden maken het, dat het voor vele gemeenten niet langer mogelijk is zelfstandig alle taken op te pakken. Het gevolg hiervan is, dat zij de samenwerking met andere gemeenten, het maatschappelijk middenveld en/of marktpartijen opzoeken.

Duurzaamheid speelt steeds vaker een rol bij het maken van keuzes

Bij steeds meer beleidskeuzes wordt rekening gehouden met aspecten van duurzaamheid in welke vorm dan ook. Of het nu gaat om mensen langer zelfstandig thuis te laten wonen, energiebesparende maatregelen (zoals LED-verlichting, zonnepanelen en/of windmolens) en/of om de kwaliteit van de leefomgeving. Duurzaamheid speelt steeds vaker een rol.

1.3 Wijziging in wetgeving

In deze paragraaf wordt in het kort ingegaan op veranderingen in regelgeving, die direct van invloed zijn op het functioneren van een gemeente de komende vier jaren.

Wet normalisering rechtspositie ambtenaar (Wnra)

De Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) treedt op 1 januari 2020 in werking. De Eerste Kamer stemde 8 november 2016 in met het initiatiefvoorstel (D66 en CDA) Wet normalisering rechtspositie ambtenaren. De Wnra regelt dat ambtenaren zoveel mogelijk dezelfde rechten en plichten krijgen als werknemers in het bedrijfsleven. Daarvan merken ambtenaren weinig in hun dagelijkse werk. Op dit moment wordt binnen de organisatie de voorbereiding getroffen zodat hier vanaf 1 januari 2020 uitvoering aan gegeven kan worden.

Herijking van de verdeling algemene uitkering/gemeentefonds

Komende jaren vindt naast de herverdeling van het sociaal domein een herijking plaats van de verdeling van de andere middelen van het gemeentefonds. Beide trajecten lopen gelijk op. De nieuwe verdeling wordt voorzien in 2021. De minister van Binnenlandse Zaken meldt in een brief aan de Tweede Kamer dat met die herijking wordt gestreefd naar een globale verdeling, die aansluit bij de verschillen in kosten van gemeenten en bij de verschillen in inkomsten die gemeenten zelf genereren.

Het doel van de herziening van het gemeentefonds is te komen tot een volledige en integrale herijking van het gemeentefonds. Alle uitgavenclusters worden bij de herziening betrokken, evenals de manier waarop de inkomsten van gemeenten verevend worden. Het ministerie van BZK heeft gekozen voor een verdeelonderzoek langs twee sporen ("percelen"). Een voor het sociaal domein (de evaluatie verdeelmodellen sociaal domein, EVSD) en een voor het "klassiek gemeentefonds" (de overige delen van het gemeentefonds). Het is de bedoeling om de nieuwe verdeelmodellen in 2021 in te voeren. Dat betekent dat de uitkomsten van het verdeelonderzoek in de meicirculaire van 2020 worden gepubliceerd.

Lager OZB tarief voor instellingen met een maatschappelijk belang

Op raadsvragen van het CDA over de toepassing van het amendement Omtzigt (lagere OZB tarief voor sportaccommodaties, dorpshuizen en andere instellingen met een maatschappelijk belang) hebben wij aangegeven bereid te zijn deze vragen te betrekken bij de inventarisatie van nieuw

beleid ten behoeve van de integrale afweging voor de begrotingsperiode 2020-2023. Over de toepasbaarheid van het amendement zijn de nodige knelpunten geformuleerd, die de VNG heeft voorgelegd aan de Minister. De belangrijkste uitkomst van het daarop volgende overleg is dat het Ministerie op zoek gaat naar mogelijke en wenselijke oplossingen hiervoor. De vele vragen en rechtsonzekerheid die deze wetswijziging oproept voor de gemeentelijke uitvoeringspraktijk zullen dus niet op korte termijn beantwoord worden. De mogelijkheid bestaat zelfs dat er een wetswijziging nodig is om een einde te maken aan de onduidelijkheid. In dat geval is er een wetswijzigingstraject van ongeveer twee jaar nodig. Zolang deze onduidelijkheden nog bestaan zullen wij u nog geen voorstellen ter besluitvorming voorleggen.

1.4 Autonome ontwikkelingen

De financiële effecten van de gemeentefondscirculaires tot en met de meest recente circulaire zijn meegenomen in deze Kadernota. Daarnaast zijn er nog andere grote autonome ontwikkelingen, zoals de vervanging van de masten openbare verlichting, de gevolgen van de greendeal i.r.t. Gildebor, extra inzet op de dienstverlening ondersteuning en zorg, de ontwikkelingen van de uitgaven en inkomsten (BUIG) voor de bijstandsontvangers, de bijzondere bijstand, de re-integratie- en participatievoorzieningen, de bijdragen aan het ROZ en de Omgevingsdienst Twente. De actualisatie van alle autonome ontwikkelingen wordt nader toegelicht in hoofdstuk 3.

1.5 Speerpunten/thema's

Met het aantreden van ons nieuwe college na de verkiezingen zijn ook de nieuwe speerpunten voor de komende vier jaren bepaald. Daarbij wordt rekening gehouden met de eerder beschreven trends, de opgaven en de wijzigingen in wetgeving. In Hengelo heeft de uitkomst van het onderhandelings- en keuzeprocess zijn beslag gekregen in het coalitieprogramma, dat een looptijd kent van vier jaren. De inhoud van deze paragraaf zal dan ook niet veel verschillen van die van de Kaderbrief 2019-2022. Daar waar mogelijk zal de inhoud van de centrale hoofdthema's worden geactualiseerd.

Binnenstad

Het thema binnenstad betreft de transformatieopgave van de binnenstad plus nabije omgeving, zoals de Stationsomgeving en de gebiedsontwikkeling Hart van Zuid. We zorgen ervoor dat beide gebieden niet met elkaar concurreren, maar qua profilering elkaar maximaal aanvullen en complementair zijn. Voor de uitvoering is het Integraal Actieplan voor een Vitale Binnenstad (IAP) opgesteld en dit plan bevat naast fysieke investeringen ook andere maatregelen in de vorm van promotie, programmering en acquisitie. De volgende maatregelen uit het IAP zijn inmiddels in uitvoering:

- **versterking woonfunctie;** o.a. realisatie appartementen in Telgenflat, voornemen om V&D pand om te vormen tot appartementengebouw, woningbouw i.h.k.v. project Marskant en verkoop De Bataafse Kamp t.b.v. luxe appartementen;
- **herinrichting openbare ruimte;** inrichting in gebakken klinkers in een warmrode kleur, de herinrichting Enschedesestraat en de herinrichting park Bataafse Kamp;
- **plan van aanpak bestrijding leegstand;** een deel van de oppervlakte aan detailhandel zal worden omgezet naar andere functies zoals wonen. Daarnaast wordt ingezet op acquisitie;
- **afronding DNA traject;** Het Verhaal van Hengelo is opgeleverd. In dit kader zijn de kernwaarden van Hengelo opgehaald bij een groot aantal inwoners en ondernemers van Hengelo;
- **Invulling zoeken plan Marktlein;** het ontwerp van West 8 met als kern de herbouw van het Hijschgebouw is gereed en ligt ter besluitvorming voor;
- **versterking evenementen;** er is in samenwerking met de SCH en Hengelo Promotie extra ingezet op evenementen.

Sociaal domein

Een groot aantal taken binnen het sociaal domein is per 1 januari 2015 van het Rijk overgedragen naar de lokale overheid. De taken die overgedragen zijn, betreffen de jeugd(zorg) de Wmo (Wet maatschappelijke ondersteuning) en de Participatiewet. Leidend voor de uitvoering van deze taken is voor het college het beleidsplan Met Respect... op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning. Steeds heeft daarbij de zorg en ondersteuning aan onze inwoners voorop gestaan. Wij zijn van mening dat we daarin zijn geslaagd, maar zijn ons ook bewust van de grote opgaven die ons nog wachten. Niet alleen inhoudelijk, ook financieel. Inhoudelijk willen wij dat onze inwoners zo snel mogelijk, zo licht mogelijk en zo dicht mogelijk bij huis een antwoord

kunnen vinden op hun (hulp)vraag. Dit moeten wij nog meer organiseren. Financieel zijn wij geconfronteerd met toenemende kosten en krimpende budgetten. De tekorten spitsen zich toe op de uitvoering van de Wmo en de Jeugdhulp. In 2018 zijn in het kader van de Participatiewet geen tekorten ontstaan. Wij hebben voldoende middelen beschikbaar voor de bijstandsuitkeringen. Wij zien echter wel een risico bij de reïntegratie door de langzaam afnemende WSW middelen en de oplopende taakstelling van het rijk waar het gaat om het aantal plaatsen voor beschut werken. Wij hebben inmiddels moeten constateren dat de gewenste kwaliteit zoals wij dat hebben beschreven in de nota Met respect... niet in balans is met de budgetten. We ontkomen er niet meer aan dat de maatregelen direct gevolgen zal hebben voor de zorg en ondersteuning aan onze inwoners. Wij hebben in 2018 een nieuw pakket aan maatregelen beschreven en vastgesteld in het Interventieprogramma Sociaal Domein. Dit pakket bestaat uit vier onderdelen:

- Maatregelenpakket 1 – Bijsturing zorg en ondersteuning
- Maatregelenpakket 2 – Aanvullende maatregelen
- Maatregelenpakket 3 – Te onderzoeken maatregelen en innovatie en
- Maatregelenpakket 4 – Inzet op extra middelen.

Gezien de financiële opgave voelden wij de druk om snel bij te sturen en zijn daar dan ook direct mee gestart.

Duurzame stad

Het programma Nieuwe Energie Hengelo 2017-2021 is vertaald naar een uitvoeringsagenda 2018 en vervolgens is gestart met de volgende onderdelen:

- We hebben de gebiedsgerichte integrale aanpak voor de gebouwde omgeving ingevoerd. Dit heeft geleid tot toekenning van een Rijksbijdrage voor de wijk Nijverheid als voorbeeldlocatie Aardgasvrije Wijken.
- De gemeente Hengelo heeft de energielabels en energieadviezen van haar strategische maatschappelijk vastgoed portefeuille in kaart gebracht. Dit biedt de mogelijkheid om energiemaatregelen toe te passen op de natuurlijke vervangingsmomenten uit het MeerJaren Onderhouds Plan (MJOP).
- Het energieloket heeft als opgave om bewoners te stimuleren hun woningen energiezuiniger te maken en om duurzame energie op te wekken. Bij het loket kunnen bewoners meer informatie en ondersteuning krijgen over het verduurzamen van hun woning.
- Bij het vervangen van openbare verlichting gaan wij over tot het toepassen van LED. Inmiddels is 18% voorzien van LED.
- In 2018 heeft de aanbesteding voor het plaatsen van oplaadpunten plaatsgevonden. Hieruit is een nieuwe aannemerscombinatie geselecteerd (Ecotap/Allego), welke de komende jaren elektrische oplaadpunten op publieke locaties zal realiseren. Hiervoor hebben wij een gemeentebreed dekkend raster gemaakt.
- Tot slot geven wij het voorbeeld door het eigen wagenpark te verduurzamen en om medewerkers te stimuleren tot duurzaam reizen.

Open bestuursstijl

Jaarlijks wordt de Kadernota in het voorjaar voorbereid en aan de gemeenteraad aangeboden. Dit jaar is dit proces benut om het thema open bestuursstijl ook daadwerkelijk in de praktijk zichtbaar te maken. In de Kadernota vindt de integrale afweging plaats tussen het bestaande en het nieuwe beleid. In het kader van open bestuursstijl hebben we zowel uw raad als inwoners eerder in het proces actief betrokken. Er is gestart met een open/oriënterend gesprek, waarbij wij in maart 2019 met elkaar in gesprek zijn gegaan over de mogelijkheden, kansen en opgaven voor de periode 2020-2023. Deze kaders, die de raad heeft meegegeven, geven richting aan de nog te maken keuzes.

Om tevens recht te doen aan initiatieven vanuit de samenleving konden de instellingen en organisaties uit Hengelo aangeven waar zij kansen zien voor nieuw beleid. Deze voorstellen worden door middel van deze Kadernota aan uw raad gepresenteerd en beoordeeld.

2. Totaal financieel perspectief

In deze Kadernota is het financieel perspectief 2020-2023 geactualiseerd ten opzichte van de Beleidsbegroting 2019-2022.

Tot de 2e helft van september 2019, wanneer de Beleidsbegroting aan uw raad wordt aangeboden, blijft het begrotingsproces een dynamisch proces. Daarbij blijft een sluitend meerjarenperspectief het uitgangspunt. Dit is ook nodig voor het provinciaal toezicht.

Het totale financiële beeld van deze Kadernota 2020-2023 ziet er als volgt uit:

tabel 1

Financieel totaaloverzicht Kadernota 2020-2023 exclusief nieuw beleid (intern en extern)				
- = nadeel; bedragen * € 1.000	2020:	2021:	2022:	2023:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023	-2.691	-3.248	-3.772	-337

tabel 2

Financieel overzicht Kadernota 2020-2023 nieuw beleid				
- = nadeel; bedragen * € 1.000	2020:	2021:	2022:	2023:
<i>Voorstellen nieuw beleid Ambtelijk</i>				
1. Raadsinitiatieven	-337	-351	-221	-220
2. Externe vraag (al bekend vóór uitvraag van de raad)	-114	-114	-114	-114
3. Ambtelijke voorstellen	-1.411	-1.456	-1.462	-1.463
<i>Voorstellen nieuw beleid extern</i>	-802	-730	-708	-705
Totaal voorstellen nieuw beleid	-2.664	-2.651	-2.505	-2.502

Het totaal verwacht saldo bestaand beleid, bestaat uit de actualisatie van de autonome ontwikkelingen, die in hoofdstuk 3 zijn beschreven. In dit totaal verwacht saldo is het financiële effect van de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds nog niet verwerkt omdat deze naar verwachting pas begin juni verschijnt.

Naast de effecten vanuit het gemeentefonds zijn er nog andere autonome ontwikkelingen, zoals onder andere de ontwikkelingen van de uitgaven en inkomsten (BUIG) voor de bijstandsontvangers, de bijzondere bijstand, de re-integratie- en participatievoorzieningen dienstverlening ondersteuning en zorg, omgevingsdienst Twente en de onderwijshuisvesting.

Het totaal verwachte saldo bestaand beleid ontwikkelt zich negatief. Zonder aanvullende maatregelen is er geen ruimte voor nieuw beleid. Vooruitlopend op het laatste deel van de overheveling van de integratie-uitkering sociaal domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds (in 2021) benaderen we vanaf deze Kadernota het sociaal domein (i.c. de taken die in 2015 naar de gemeente zijn overgegaan; o.a. Jeugd en Wmo) niet meer afzonderlijk.

In tabel 2 is zichtbaar wat het effect van alle nieuwe beleidsvoorstellen zal zijn op de meerjarenbegroting 2020-2023. In hoofdstuk 4 worden de nieuwe beleidsvoornemens beknopt beschreven. Hierbij verwijzen we voor een uitgebreide toelichting naar de formats in de bijlagen.

3. Verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023

3.1 Financieel perspectief na decembercirculaire 2018 van het gemeentefonds

Het vertrekpunt voor het meerjarenperspectief is de vastgestelde Beleidsbegroting 2019-2022. Deze begroting is in november 2018 door uw gemeenteraad vastgesteld.

Septemercirculaire 2018 gemeentefonds

Vanwege de late beschikbaarheid van de septemercirculaire 2018 van het gemeentefonds, kon het financieel effect van deze circulaire niet meer worden verwerkt in de Beleidsbegroting 2019-2022. Het negatief effect met ingang van 2021 werd voornamelijk veroorzaakt door de neerwaartse bijstelling van de meerjarige accessen. Voor een uitgebreide toelichting wordt verwezen naar de raadsbrief 'Septemercirculaire 2018 gemeentefonds' (zaaknummer 2279192).

Decemercirculaire 2018 gemeentefonds

Daarna gaf de decemercirculaire 2018 van het gemeentefonds geen meerjarig financieel effect (raadsbrief zaaknummer: 2312924).

Hieronder volgt eerst de cijfermatige opbouw vanaf de Beleidsbegroting 2019-2022 tot en met de decemercirculaire 2018 van het gemeentefonds. Uiteindelijk resulteert dit in een klein positief resultaat van € 178.000 in 2020, € 23.000 in 2021 en structureel € 118.000 vanaf 2022.

	2020	2021:	2022:	2023:
Saldo Beleidsbegroting 2019-2022	178	316	243	243
Financieel effect septemercirculaire 2018 gemeentefonds	0	-293	-125	-125
Saldo na septemercirculaire 2018:	178	23	118	118
Financieel effect decemercirculaire 2018 gemeentefonds	0	0	0	0
Saldo na decemercirculaire 2018:	178	23	118	118

3.2 Het verwachte financieel perspectief 2020-2023

Hierna worden de andere ontwikkelingen (wetgeving, autonome ontwikkelingen, etc.) beschreven, die leiden tot een bijstelling van het financieel perspectief. De verschillende onderdelen worden na de tabel toegelicht in deze paragraaf.

Financieel perspectief

- = nadeel; bedragen * € 1.000

		2020	2021:	2022:	2023:
	Tussenstand na decembercirculaire 2018:	178	23	118	118
A	Mutaties voorafgaand aan meicirculaire 2019	-429	-376	-362	564
20-FP-9.8					
20-FP-.....	Meicirculaire 2019 gemeentefonds:	PM	PM	PM	PM
B	Overige autonome ontwikkelingen:				
20-FP-2.1	Bijstelling kosten Prorail	-15	-15	-15	-15
20-FP-2.2	Vervanging masten openbare verlichting	-19	-124	-172	-170
20-FP-4.1	Onderwijs achterstandenbeleid (OAB)	bn	bn	bn	bn
20-FP-4.2	Programma onderwijshuisvesting	PM	PM	PM	PM
20-FP-4.3	Nieuwbouw VSO.1 jaarlast extra krediet	0	0	-19	-70
	Nieuwbouw VSO.1 sloop en plankosten	0	0	-6	-21
	Nieuwbouw VSO.1 vervallen huurbijdrage	0	0	30	60
20-FP-4.4	Samenwerking schoolbesturen	-8	-71	-70	-69
20-FP-4.5	Onderwijs Regionaal Meld- en Coördinatiepunt	bn	bn	bn	bn
20-FP-5.1	Kunstgrasvelden en openstelling	-53	-53	-53	-53
20-FP-5.2	Gildebor	-107	-107	-107	-107
20-FP-5.3	Sportbesluit (SPUK)	PM	PM	PM	PM
20-FP-5.4	Twentebad	bn	bn	bn	bn
20-FP-5.5	Huur sportzaal Groot Driene	-42	-42	-42	-25
20-FP-6.1	Dienstverlening ondersteuning en zorg	-370	-370	-370	-370
20-FP-6.2	Inburgering	-40	-40	-40	-40
20-FP-6.3	Overname INTAKE Stadsbank	1	1	10	18
20-FP-6.4	Beschermingsbewind	79	79	79	79
20-FP-6.5	Dienstverlening Stadsbank	-6	-21	-35	-35
20-FP-6.6	Participatiewet trajecten	119	119	119	108
20-FP-6.7	Participatiewet (bijstand en PostNL)	1.302	1.341	1.012	654
20-FP-6.8	Regionaal Orgaan Zelfstandigen (kredieten en uitkering ondernemers)	-103	-103	-103	-103
20-FP-6.9	Kinderopvang	-56	-56	-56	-56
20-FP-6.10	Wet verplichte Geestelijke Gezondheidszorg	-56	-56	-33	-33
20-FP-6.11	Nieuw Woonplaatsbeginsel	PM	PM	PM	PM
20-FP-6.12	Aanvullend tekort WMO	181	-58	-330	-330
20-FP-6.13	Aanvullend tekort Jeugd	-2.884	-2.980	-3.017	-3.017
20-FP-7.1	Omgevingsdienst Twente 2020-2023	-287	-263	-235	-235
20-FP-9.1	Overhead sociaal	-50	-50	-50	-50
20-FP-9.2	Onroerende zaakbelasting	0	0	0	100
20-FP-9.3	Rentelasten	PM	PM	PM	PM
20-FP-9.4	Mengpercentage BTW	PM	PM	PM	PM
20-FP-9.5	Reclameinkomsten	-25	-25	-25	-25
20-FP-9.6	Implementatie Wet normalisering rechtspositie ambtenaren	PM	PM	PM	PM
20-FP-9.7	Lagere toevoeging algemene reserve	0	0	0	2.786
C	Risico's				
a.	Sociaal Domein	PM	PM	PM	PM
b.	Grondexploitatie	PM	PM	PM	PM
c.	Parkeergarage de Beurs	PM	PM	PM	PM
d.	Renovatie Stadhuis	PM	PM	PM	PM
D	Onvoorziene tegenvallers	PM	PM	PM	PM
E	Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023	-2.691	-3.248	-3.772	-337

ONDERDEEL A – MEICIRCULAIRE 2019 GEMEENTEFONDS

De mutaties algemene uitkering voorafgaand aan de meicirculaire 2019:

1. Doorwerking definitief aantal bijstandsontvangers 2018

De decembercirculaire 2018 is de laatst ontvangen circulaire van het gemeentefonds. Hierover bent u afzonderlijk geïnformeerd in de raadsbrief (zaaknummer 2312924). Nadien zijn de bijstandsontvangers voor het jaar 2018 definitief lager vastgesteld door het rijk. Voor 2018 is deze mutatie al verwerkt in de jaarrekening 2018. Deze bijgestelde maatstaf werkt, op basis van de gehanteerde systematiek in het gemeentefonds, ook door in de uitkeringsjaren 2019 en 2020. De mutatie voor 2019 wordt betrokken bij de 1e Beleidsrapportage 2019 en de mutatie voor 2020 is vermeld in dit financieel perspectief. Het gaat hierbij om een nadeel van ruim € 34.000.

2. Effect nieuwe jaarschijf 2023 t.o.v. 2022

In totaliteit is er sprake van een positief effect van bijna € 960.000. Dit opgebouwd uit de volgende componenten:

1. Hogere gemeentefondsuitkering ¹	1.238.000
2. Extra reservering op stelposten	- 278.000
Netto positief effect:	960.000

3. Prijs- en loonindexaties

Binnen het gemeentefonds verwachten we in de meicirculaire 2019 een structureel bedrag van bijna € 2,25 miljoen voor 2020 te ontvangen voor loon-, prijscompensatie en areaaluitbreiding. Dit aandeel zal definitief in de meicirculaire 2019 worden verwerkt, daarom ramen we dit bedrag in eerste instantie op een stelpost gemeentefonds – loon-/prijscompensatie en areaaluitbreiding 2020. Zoals gebruikelijk houden we bij de meerjarenramingen 2020 e.v. rekening met constante lonen en prijzen. De gemeentelijke budgetten worden jaarlijks aangepast aan de prognoses voor loon- en prijscompensatie op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het Centraal Bureau voor de Statistiek. Hierbij wordt ook rekening gehouden met correcties van voorgaande jaren. Uiteindelijk resulteert dit in een tekort dat jaarlijks fluctueert tussen de € 362.000 en € 396.000. De indexpercentages, die van toepassing op het "Sociaal domein: Wmo en Jeugd", zijn in onderdeel F van het financieel perspectief verwerkt.

4. Overige aannames verwachte rijksbijdragen sociaal domein

Er wordt een rijksbijdrage voor de structurele prijscompensatie 2020 voor Voogdij/18+ van € 79.000 verwacht. Dit bedrag reserveren we vooralsnog op een stelpost. Daarnaast wordt de correctie van de uitkeringsfactor voor nominale ontwikkeling 2019 sociaal domein opgeheven. Er wordt een hogere rijksbijdrage verwacht van € 940.000 (Wmo en Jeugd). Dit bedrag wordt vooralsnog op de stelpost gereserveerd.

¹ Hierin is ook een Hengeloos structureel nadeel verwerkt van bijna € 586.000 (m.i.v. jaarschijf 2023) in het kader van lagere apparaatskosten (opschaling gemeenten). In het Regeerakkoord was opgenomen dat de omvang van de gemeenten wordt opgeschaald. De korting op het gemeentefonds is jaarlijks macro € 60 miljoen tot 2020 en loopt op tot € 130 miljoen in 2023. Daarna resteren er nog twee jaartranches - € 135 miljoen in 2024 en - € 140 miljoen in 2025. Dus ook na de laatste jaarschijf 2023 wordt er nog flink gekort door het rijk.

5. Risico's

Risico's lopen we nog, in afwachting van de meicirculaire 2019, op:

- a. doorwerking mogelijke onderuitputting rijksuitgaven 2018/acresontwikkeling 2019-2023;
- b. ontwikkeling van de aantallen op zowel gemeentelijk dan wel landelijk niveau; in de doorrekening van de meicirculaire 2019 worden beide niveaus geactualiseerd; let op de positieve ontwikkeling bij de bijstand (lagere bijstandsuitgaven elders in deze Kadernota) kan (deels) teniet worden gedaan door de lagere gemeentelijke aantallen voor het gemeentefonds. Op dit moment is het landelijk effect nog niet bekend welke in de meicirculaire 2019 wordt gehanteerd.

De meicirculaire 2019 wordt naar verwachting begin juni gepubliceerd. *Zoals bekend komt dit te laat voor deze concept Kadernota. Het financieel effect van de meicirculaire wordt uiteindelijk in de definitieve Kadernota in het financieel perspectief als onderdeel A "Meicirculaire 2019 gemeentefonds" verwerkt.*

ONDERDEEL B - OVERIGE AUTONOME ONTWIKKELINGEN (bedragen x € 1.000)

20-FP-2.1 Bijstelling kosten Prorail

€ 15 N

Jaarlijks ontvangt de gemeente nota's ten behoeve van het hebben van overwegen. Dit houdt in dat wij gebruik mogen maken van gronden van Prorail en dat Prorail de overweg ook onderhoudt. Daarmee wordt betaald voor de overwegen die op diverse plekken in Hengelo het spoor kruisen. De nota's zijn niet beïnvloedbaar. De kosten worden door Prorail vastgesteld en de contracten met daarin de rechten zijn lang geleden opgesteld. De afgelopen jaren is het verschil tussen de begrote en werkelijk in rekening gebrachte kosten gestegen naar €15.000 nadelig.

20-FP-2.2 Vervanging masten openbare verlichting

2020	€ 19 N
2021	€ 124 N
2022	€ 172 N
2023	€ 170 N

In 2018 is er een onderzoek uitgevoerd naar de restlevensduur van de masten van de openbare verlichting. Dit is gebeurd in de wijken Groot Driene en de Hasseler Es. Deze wijken zijn geselecteerd op basis van leeftijd van de masten. Hieruit is naar voren gekomen dat een hoger percentage (17%) dan gemiddeld (6-7%) de proef niet doorstaat. De begrotingssystematiek is zo ingericht dat er op investeringen openbare verlichting alleen op armaturenniveau de vervanging is geregeld. Voor de masten, die nu gemiddeld 40 jaar hebben gestaan, is dit niet geregeld. Vervangingen van masten werden in het verleden deels gefinancierd uit de onderhoudsbudgetten. In de afgelopen jaren zijn vervangingen voor een deel meegefinancierd uit de reconstructieprojecten en met behulp van subsidies en bijdragen van derden. Voor vervanging van de masten aan het einde van de levensduur zijn geen budgetten beschikbaar.

Wat zijn de risico's?

Door de noodzakelijke vervangingen steeds verder vooruit te schuiven zal de achterstand en de omvang van de problematiek blijven toenemen. Dit kan er toe leiden dat er op een bepaald moment een zodanig groot areaal vervangen zal moeten worden dat dit financieel niet meer haalbaar is.

20-FP-4.1 Onderwijs achterstandenbeleid (OAB)

BN

Vanuit het Rijk krijgen we vanaf 2019 jaarlijks meer onderwijsachterstandenmiddelen. Dit bedrag loopt op tot 2022. Landelijk is er meer geld beschikbaar gesteld. Door het ministerie van OCW is een nieuwe verdeelsleutel vastgesteld die de oude gewichtenregeling vervangt, waardoor de verdeling gelijkmatiger is over het land. Vanaf 2019 wordt jaarlijks op basis van actuele gegevens het toegekende bedrag vastgesteld. Met het extra geld moeten wij vanaf 2020 een aanbod van 16 uur vroeg- en voorschoolse educatie (vve) per kind per week realiseren i.p.v. de huidige 10 uur per kind per week. Daarnaast moet vanaf 2022 elke vve locatie een nog nader te bepalen (voorstel 160 uur per groep) aantal uren een pedagogisch beleidsmedewerker in dienst hebben. De extra middelen (€ 941.222) die worden ontvangen van het Rijk dienen te worden besteed aan bovenstaande taken en mogen niet ergens anders voor worden ingezet. Het bedrag wordt dus toegevoegd aan zowel de inkomsten als de uitgaven; wat deze ontwikkeling per saldo budgettair neutraal maakt.

20-FP-4.2 Programma onderwijshuisvesting

PM

De Grundel heeft een aanvraag in het kader van het programma onderwijshuisvesting ingediend. Er is sprake van betonschade in het gebouw van het lyceum. De gemeente is onder andere verantwoordelijk voor 'het herstel van de constructiefout'. Op dit moment wordt in opdracht van de gemeente een onderzoek uitgevoerd naar de omvang van de schade en wordt er een plan van aanpak opgesteld. Uit het onderzoek volgt ook een kostenraming. Op dat moment is meer duidelijk over het noodzakelijk krediet. De school heeft zelf een raming van de kosten op basis van normbedragen aangeleverd. Dit bedrag is op dit moment te onzeker om al definitief in onze begroting te verwerken; vandaar een raming als P.M. post.

20-FP-4.3 Nieuwbouw VSO

2020-2021	€ 0 N
2022:	€ 5 V
2023:	€ 31 N

Verhoging krediet nieuwbouw VSO (hogere kapitaallasten, 2022: € 19 N en 2023: € 70 N)

Stichting Attendiz maakt op dit moment gebruik van twee verouderde schoolgebouwen op verschillende locaties t.w. een locatie aan de Krabbenbosweg en een locatie aan de Sportlaan Driene. In het IHP V(S)O (2017) is vastgesteld dat een permanente, duurzame huisvesting

noodzakelijk is voor 140 VSO-leerlingen op één locatie. De raad van de gemeente Hengelo heeft op 18 juli 2017 een krediet beschikbaar gesteld voor de nieuwbouw voor 140 VSO leerlingen. Dit krediet is gebaseerd op de normvergoeding van de vigerende verordening onderwijshuisvesting.

De VNG heeft de adviesnormen voor nieuwbouw inmiddels gecorrigeerd en verwerkt in een nieuwe modelverordening voorzieningen onderwijshuisvesting. Met deze eenmalige correctie is de VNG-norm teruggebracht op het niveau van 'sober en doelmatig' bouwen.

Deze nieuwe verordening wordt in 2019 voor besluitvorming aangeboden aan de gemeenteraad. Indien de gemeenteraad positief besluit kan het krediet voor de nieuwbouw van het VSO worden vastgesteld op basis van de nieuwe normering. Het krediet op basis van het door de VNG gecorrigeerde normbedrag en prijspeil 2019 is € 5.421.134. Er is reeds € 3.519.347 toegekend.

Vervallen huur door opheffen locatie Hassinkweg (lagere huurkosten, 2022: € 30 V en 2023: € 60 V)

Op het moment dat de nieuwbouw is gerealiseerd, kan de huur van de locatie aan de Hassinkweg worden opgezegd. De verwachting nu is dat met ingang van schooljaar 2022 / 2023 zal zijn. Dat betekent dat de huurbijdrage van de gemeente kan komen te vervallen.

Sloop opstallen Bandoengstraat en plankosten (hogere kapitaallasten, 2022: € 6 N en 2023: € 21 N)

Om de sloop van het voormalige Gildecollege aan de Bandoengstraat voor te bereiden heeft het college op 5 februari 2019 besloten om de raad voor te stellen een krediet te verlenen voor deze voorbereidingskosten (zaaknummer 222536). Besluitvorming hierover in de raad vond plaats op 12 maart 2019 (zaaknummer 2326778). Voordat daadwerkelijk gesloopt kan worden moeten nog diverse onderzoeken worden uitgevoerd. Op basis daarvan wordt een sloopbestek opgesteld. Het is nog niet bekend wat de kosten van de sloop zijn, in dit voorstel is de voorlopige raming van het vastgoedbedrijf opgenomen; € 500.000. Dit investeringsbedrag zal worden toegevoegd bij het hierboven benoemde krediet; de hieruit voortvloeiende kapitaallasten zijn opgenomen in dit voorstel.

Het schoolbestuur is na het beschikbaar stellen van het krediet in 2017 gestart met de planvoorbereiding voor het project. De gemeentelijke projectorganisatie is eveneens gestart met de planvoorbereiding. Ook de plankosten, geschat op € 85.000, worden toegevoegd aan het krediet.

20-FP-4.4 Samenwerking schoolbesturen

2020 € 8 N
2021 € 71 N
2022 € 70 N
2023 € 69 N

Het primair onderwijs in Hengelo moet klaargemaakt worden voor de toekomst. De belangrijkste reden hiervoor is dat het aantal kinderen in Hengelo, en dus in het basisonderwijs, afneemt. In het voorjaar van 2018 hebben de Hengelose onderwijsinstellingen Primato en de Dr. Schaepman-stichting onderzocht hoe beide stichtingen samen het basisonderwijs 'toekomstproof' kunnen maken. Primato en de Dr. Schaepmanstichting hebben de afgelopen maanden samengewerkt aan een plan hoe het openbaar en katholiek onderwijs er in de toekomst uit kan gaan zien. Dat doen ze samen met gemeente, het Ministerie van Onderwijs en de onderwijsinspectie, maar natuurlijk de komende periode ook in afstemming met het personeel en de ouders. Om deze samenwerking goed te kunnen faciliteren zullen de inrichting en lesmethodes in de verschillende scholen op elkaar afgestemd moeten worden. Hiervoor ligt een wettelijke taak bij de gemeenten om te zorgen voor onderwijsleerpakketten en meubilair. Ook is de gemeente Hengelo met alle onderwijspartners bezig een plan te maken om zo goed en logisch mogelijk om te gaan met alle onderwijsgebouwen, dus ook met de Stichting Brigantijn die vier scholen heeft in Hengelo. Dat is een ingewikkeld proces, waar alle partijen de tijd voor moeten nemen.

20-FP-4.5 Onderwijs Regionaal Meld- en Coördinatiepunt

BN

Eind 2016 is het regionale programma de Twentse Belofte vastgesteld voor de periode tot en met 2020. Vanuit dit programma worden extra middelen beschikbaar gesteld voor de nieuwe taak die het Regionaal Meld- en Coördinatiepunt (RMC) heeft gekregen, namelijk het registreren en monitoren van kwetsbare jongeren (pro/vso en entree) tussen de 16 en 23 jaar. Dit extra geld is in 2019 en in 2020 nog beschikbaar. Daarna volgt een nieuwe periode en moeten nieuwe afspraken worden gemaakt. De extra middelen (van ongeveer € 79.000), worden beschikbaar gesteld en dienen aan bovenstaande taken te worden uitgeven. Het bedrag wordt dus zowel aan de inkomsten als aan de uitgaven toegevoegd, wat de wijziging budgettair neutraal maakt.

20-FP-5.1 Kunstgrasvelden en openstelling

€ 53 N

Betreft een verlaging van enerzijds huurinkomsten (€ 33 N) die in het verleden te positief zijn begroot. Anderzijds betreft dit compensatie voor verenigingen (€ 20 N). De gemeente is eigenaar

van de kunstgrasvelden van sportverenigingen in Hengelo. Het sportpark is in principe een af te sluiten terrein waardoor deze kunstgrasvelden niet openbaar toegankelijk zijn voor buurtkinderen. Om de investering van een kunstgrasveld beter te laten renderen is aan verenigingen gevraagd of deze het kunstgrasveld willen openstellen voor de buurt. Dit trekt helaas ook hangjongeren aan die vuilnis achterlaten en schade kunnen aanbrengen aan eigendommen van verenigingen, zoals dug-outs en tribunes. Om verenigingen hierin te compenseren is een compensatie afgesproken van € 2.500 per jaar voor de openstelling van een kunstgrasveld. Hier zijn de voorwaarden aan gesteld dat dit geldt voor maximaal één veld per sportpark. In Hengelo betreft dit 8 velden; € 20.000. Dit besluit is reeds in 2010 (corsanr. 329486) genomen, echter niet meerjarig verwerkt in de begroting.

20-FP-5.2 Gildebor

€ 107 N

Schoonmaak sporthallen (€ 44 N)

De gemeente exploiteert vier sporthallen: Veldwijk, Hasseler Es, Slangenbeek en Beckum. Bij de vaststelling van de begroting 2013-2016 is via bezuinigingsmaatregel F02 gekort op de budgetten voor sport. Onder meer is de schoonmaak van sporthallen hiermee onder druk komen te staan. Het is gebleken dat de huidige budgetten onvoldoende zijn om te voldoen aan een doelmatige schoonmaak van de sporthallen. Vorig jaar werd al voorzien dat de budgetten niet toereikend zouden zijn. Dit is toen aangekondigd als P.M. post. Er is een aanvullend budget noodzakelijk van € 44.000 om de schoonmaak te kunnen blijven inkopen. De schoonmaak wordt uitgevoerd door het sociaal werkbedrijf Midden Twente (SWB)

Uitwerking Green Deal sportvelden (€ 63 N)

De 'Green Deal Sportvelden' is een samenwerkingsovereenkomst tussen diverse partijen met als doel om in 2020 geen gewasbeschermingsmiddelen meer te gebruiken op sportvelden. De partijen die deze 'Green Deal' hebben ondertekend zijn de ministeries van Infrastructuur & Milieu en Economische Zaken, NOC*NSF, en o.a. de Vereniging Sport en Gemeenten (VSG). Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen brengt mogelijk gevaar met zich mee voor mens, dier en milieu. De overheid onderschrijft dit en heeft, mede naar aanleiding van de Europese richtlijnen, vanaf 31 maart 2016 een verbod ingesteld op het professioneel gebruik van gewasbeschermingsmiddelen op verhardingen. Sport is een van de sectoren die een tijdelijke uitzondering heeft gekregen op voorwaarde dat de sector vrijwillig werk maakt van pesticidevrij beheer. Deze uitzondering geldt tot en met 2019. Als gevolg hiervan mogen er geen bestrijdingsmiddelen worden toegepast op sportvelden vanaf 2020. Dit betekent dat het onderhoud duurder wordt vanaf dit moment, omdat er alternatieve, meer intensieve vormen van onkruidbestrijding zal worden toegepast zoals borstelen, branden verticuteren en meer doorzaaien. Dit kost naar verwachting zo'n € 1.850 per natuurgrasveld per jaar. Er zijn 34 natuurgras sportvelden in Hengelo waardoor er in totaal zo'n € 63.000 benodigd is vanaf 2020.

20-FP-5.3 Sportbesluit SPUK

PM

Per 1 januari 2019 is er een fiscale wijziging van kracht met (mogelijk) nadelig financieel gevolg voor de exploitatie van sportaccommodaties. Gelegenheid geven tot sport is vrijgesteld van BTW. Dit betekent dat betaalde BTW voor exploitatie van- en investeringen in sportaccommodaties niet langer verrekenbaar (terug vorderbaar) is. Daardoor worden de kosten voor exploitatie en investeringen in sportaccommodaties 21% hoger.

Dit nadelige effect wordt beperkt door twee zaken:

1. Er is compensatie toegezegd vanuit het Rijk via de Regeling Specifieke uitkering Sport (SPUK), de definitieve uitwerking hiervan wordt pas bekend in 2020;
2. Door de werking van de BTW konden de baten veelal met 9% (het verlaagde BTW tarief) worden verhoogd zonder direct financieel nadeel voor de gebruikers (veelal sportverenigingen). Dit is verwerkt in de 'Verordening tarieven sportaccommodaties 2019'.

De financiële impact kan slechts zeer globaal worden ingeschat en is zoals gezegd afhankelijk van de geboden compensatie. Gegeven de toegezegde compensatie en de mogelijkheid tot doorbelasting aan gebruikers wordt deze wijziging 'P.M.' opgenomen in de Kadernota. Dat wil zeggen dat het onderwerp de aandacht heeft, maar dat er nog geen bedrag aan kan worden gekoppeld. Concretere (financiële) informatie volgt wanneer de compensatie vanuit het rijk bekend is.

20-FP-5.4 Twentebad actualisering begroting

BN

De bezoekcijfers van het Twentebad en de inkomsten lagen de afgelopen jaren structureel boven de begroting. Ondanks het beperkte aanbod (als gevolg van de renovatie) blijven de

bezoekerscijfers stijgen. Deze stijging leidt tot een extra omzet van ruim € 240.000, die niet was geraamd.

Door de realisatie van het overdekte 50 meterbad, is de zwemcapaciteit toegenomen. Als gevolg daarvan moet er ook meer personeel ingezet worden, meer schoongemaakt worden, etc. De meerkosten, die hierdoor worden gemaakt en de extra personele inzet, die nodig is om alles in goede banen te leiden (zoals extra toezicht in het kader van de veiligheid) zijn nog niet geraamd. Voorgesteld wordt omdat vanaf 2020 wél te verwerken in de begroting. Gelet op de krapte op de arbeidsmarkt wordt de voorkeur gegeven aan personeel met een vast contract. Dit biedt zekerheid en geeft meer rust op de werkvloer. De hiermee gepaard gaande kostenuitzetting is € 95.000.

Onderdeel van de omzet vormt tevens de opbrengst uit de catering; hiervoor worden uiteraard ook kosten gemaakt en dit werd tot op heden direct verrekend. Om tot een correct beeld over het behaalde resultaat te komen, zullen de cateringkosten ook expliciet worden geraamd (€ 75.000); hetzelfde geldt voor enkele kleine kostenposten met een totale waarde van € 13.000)

Tot slot heeft ook het Twentebad te kampen gehad met een stijging van de kosten in de bouw. Dit werd zichtbaar toen bij de aanbesteding van fase III de actuele kosten bekend werden. Zoals eerder verwoord in de brief aan uw gemeenteraad met zaaknummer 2338086 leidt dit tot extra kapitaallasten van maximaal € 87.000 en de extra inkomsten bieden de mogelijkheid om deze uitzetting van kosten op te vangen, waardoor het niet nodig is om additionele middelen vrij te spelen.

20-FP-5.5 Huur sportzaal Groot Driene

2020-2022 € 42 N
2023 € 25 N

De sportzaal Groot Driene is in eigendom van een projectontwikkelaar. Deze sportzaal is tijdelijk gehuurd door de gemeente voor de huisvesting van bewegingsonderwijs. De sportzaal wordt in de avonden en in het weekend verhuurd aan sportverenigingen.

In 2018 is het huurcontract voor het laatst verlengd. Er is aangegeven aan de projectontwikkelaar dat de huur per 2023 wordt opgezegd, dan is het pand niet meer nodig voor bewegingsonderwijs. De sporthal is voornamelijk voor het Penta College (Stichting Attendiz) nodig. Zij gaan een nieuwe school bouwen op een andere locatie (inclusief gymnastieklokaal), waardoor zij deze sporthal op termijn niet meer nodig hebben. Daarnaast maakt de scholengroep Carmel gebruik van de sportzaal. In het Voortgezet Onderwijs is er sprake van een daling van het leerlingenaantal. Het recht op uren bewegingsonderwijs neemt daarmee ook af. Naar verwachting hebben de scholen van de Carmel binnen enkele jaren voldoende aan hun eigen gymnastiekvoorzieningen. Het is niet haalbaar om het pand alleen voor sportverenigingen te huren.

Omdat de huur en schoonmaak van dit pand tot circa de helft van 2023 niet waren voorzien, waren deze posten nog niet begroot.

20-FP-6.1 Dienstverlening ondersteuning en Zorg

€ 370 N

Vanaf 2015 zijn gemeenten naast de 'oude' Wmo (onder andere: huishoudelijke ondersteuning, hulpmiddelen, vervoer en wonen) ook verantwoordelijk voor de begeleiding en dagbesteding. Gemeenten verschillen van elkaar in de wijze waarop zij invulling geven aan de toegang tot de Wmo. De kaders waarin deze taken worden uitgevoerd zijn vastgelegd in de nota "Met Respect.... Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning".

De gemeente Hengelo heeft ervoor gekozen om zelf de toegang tot de Wmo te verzorgen om zo meer grip en zicht te hebben op de ondersteuningsbehoeften van inwoners en de zorg en ondersteuning die daarvoor noodzakelijk is. De taken zijn ondergebracht in de afdeling Ondersteuning & Zorg. Het team WMO is inmiddels ruim vier jaar operationeel. We zien dat er in toenemende mate knelpunten worden ervaren. Als gevolg daarvan ontstaan langere wachttijden voor inwoners, is er meer werkdruk en wordt het risico op te snelle en minder zorgvuldige besluitvorming steeds groter.

Het lijkt er momenteel op dat dit tot gevolg heeft dat er voor de snelheid, sneller een hogere indicatie wordt afgegeven om zo te zorgen dat wachttijden minder snel oplopen. Om wachttijden niet nog verder op te laten lopen heeft veel externe ondersteuning door inhuur van personeel plaatsgevonden. Daarmee is echter geen sprake van een structurele oplossing.

Herijking van de formatie wordt nog noodzakelijker nu duidelijk wordt dat er sprake is van aanzienlijk meer meldingen Wmo dan in het afgelopen jaar. Dat schrijven wij toe aan de intrede van het abonnementstarief dat voor de Wmo geldt. Landelijk leidt dit momenteel tot het beeld dat er in de praktijk een forse aantrekkende werking is opgetreden. Dit leidt niet alleen tot hogere uitgaven, maar ook tot een grotere cliëntenstroom. Bovendien moet op basis van

bevolkingsprognoses worden geconcludeerd dat de doelgroep van de Wmo de komende jaren aanzienlijk groter wordt.

De extra toestroom van nieuwe cliënten heeft tot gevolg dat het herindiceringsproces, en daarmee de maatregelen uit het interventieprogramma vertraagd worden uitgevoerd. De financiële effecten van het interventieprogramma zullen hierdoor later merkbaar worden.

Om een goed beeld te krijgen van een structurele oplossing heeft onderzoek plaatsgevonden naar de uitvoeringstaken en de tijdsbesteding van medewerkers in het team Wmo. Het onderzoek is uitgevoerd door bureau HHM. Op basis van analyse van tijdsbesteding is vastgesteld dat de consultants in de huidige situatie de meeste werkuren besteden aan het primaire proces richting inwoners van Hengelo. De conclusie van dit onderzoek is dat het team een formatie van 13 fte zou moeten hebben. Het team bestaat op dit moment echter uit 8 fte.

20-FP-6.2 Inburgering

€ 40 N

Gemeenten krijgen halfjaarlijks een taakstelling opgelegd om statushouders te huisvesten. Voor de maatschappelijke begeleiding van deze statushouders ontvangen gemeenten een bijdrage. Gemeenten ontvangen voor elke inburgeringsplichtige statushouder die gehuisvest wordt € 2.370. De bijdrage voor maatschappelijke begeleiding ontvingen gemeenten tot 1 oktober 2017 via het COA. Hiervoor raamden wij een vast bedrag aan inkomsten van € 40.480 per jaar. Vanaf 1 oktober 2017 keert het Rijk via het Gemeentefonds de bijdrage uit. Het totale bedrag is afhankelijk van het aantal gehuisveste inburgeringsplichtige statushouders en wordt daarom achteraf vastgesteld en in het jaar volgend op de huisvesting uitgekeerd aan gemeenten.

20-FP-6.3 Overname intake Stadsbank

2020-2021: € 0,5 V

2022: € 10 V

2023: € 18 V

Wij willen goede schuldhulpverlening bieden aan onze inwoners. Het team van BudgetAlert voert dit uit en biedt inwoners van Hengelo dienstverlening op het gebied van financiën en het oplossen van schulden. De Stadsbank wordt ingeschakeld om een schuldregeling rond te krijgen met alle schuldeisers. Om te voorkomen dat onze inwoners tweemaal hun verhaal moeten doen in een intakegesprek, is door ons college op 12 maart 2019 (zaaknummer 2282464) besloten om de intake schuldhulpverlening over te nemen van de Stadsbank. Hiermee is gehoor gegeven aan een wens van uw raad, zoals verwoord in het beleidsplan schuldhulpverlening van 2012-2016. Hierin werd vastgelegd dat de gemeente binnen de schuldhulpverlening de regierol op zich neemt. BudgetAlert is destijds door ons college ingezet om de poortwachtersfunctie uit te voeren. Hiermee wordt de toegang tot de schuldhulpverlening bij de Stadsbank bepaald. Het was toen nog niet mogelijk om de intakefunctie van de Stadsbank formeel over te nemen. Inmiddels ligt er besluitvorming door het bestuur van de Stadsbank waaruit volgt dat dit onder bepaalde voorwaarden mogelijk is. Na onderhandelingen is het onderliggende besluit genomen om de intake schuldhulpverlening over te nemen van de Stadsbank. Voortaan ligt heel fase 1 van het schuldhulpverleningstraject bij BudgetAlert.

20-FP-6.4 Beschermingsbewind

€ 79 V

Er wordt een besparing op de bijzondere bijstand gerealiseerd door de terugloop van Hengelose cliënten bij de Stadsbank. De Stadsbank regelt voor vele inwoners het beschermingsbewind. De kosten hiervan werden via een maandelijkse totaalfactuur betaald door de gemeente. Hiermee was er een verschil in het omgaan met kosten van beschermingsbewind bij de Stadsbank ten opzichte van andere commerciële bewindvoerders (die voor hun cliënten individuele bijzondere bijstand moeten aanvragen). Dit wilden we samen met de andere gemeenten binnen de GR Stadsbank rechtekken.

Daarnaast heeft de rechtbank aangedrongen bij de Stadsbank als bewindvoerder, om de budgetten van de cliënten beter inzichtelijk te maken. Het ging daarbij om het laten zien hoe de kosten van hun bewind bij iedere cliënt individueel in rekening wordt gebracht. Ook moet de vergoeding per cliënt vanuit de gemeente in beeld worden gebracht.

Op basis van deze twee redenen is besloten dat de Stadsbank voortaan vanaf 1-1-2019 voor iedere cliënt individuele bijzondere bijstand aanvraagt. De al bestaande cliënten zijn zoveel mogelijk via verkorte procedures in het laatste kwartaal van 2018 omgezet.

De besparing komt doordat er meerdere cliënten bleken te zijn met hoger inkomen of vermogen, waardoor ze niet (meer) in aanmerking komen voor een vergoeding. Daarnaast loopt het aantal Hengelose cliënten bij de Stadsbank iets terug.

20-FP-6.5 Dienstverlening Stadsbank

2020	€ 6 N
2021	€ 21 N
2022	€ 35 N
2023	€ 35 N

Het betreft hier een aanpassing van onze begroting op de meerjarenbegroting 2019 van de Stadsbank. De verhoging van de bijdrage aan de Stadsbank komt grotendeels door het inzetten van een structurele kwaliteitsimpuls, wat inhoudt dat er een caseloadverlaging wordt doorgevoerd. Hiermee krijgen de medewerkers de ruimte om meer voor hun cliënten te kunnen doen.

De formatie van de Stadsbank was berekend vanuit het principe dat de burger zoveel mogelijk zelfredzaam moest zijn. Nu blijkt dat vele mensen minder zelfredzaam zijn of geheel niet. Om te voorkomen dat deze mensen uitvallen, is besloten om hier meer tijd en aandacht aan te besteden. Daar komt bij dat het aantal schulden, de hoogte van de schulden en de complexiteit van de schuldensituaties toeneemt. Ook doen ketenpartners binnen het sociale domein in toenemende mate een beroep op inzet van schuldhelpverlening, waarbij vaak sprake is van multiprobleem. Hierdoor is ook de druk op de schuldhelpverlening substantieel toegenomen. Dit terwijl de budgetten voor schuldhelpverlening niet en zeker niet evenredig zijn toegenomen.

20-FP-6.6 Participatiewet trajecten

2020-2022	€ 119 V
2023	€ 108 V

Participatie trajecten:

Begeleidingskosten nieuw beschut: het budget wordt verlaagd met € 64.000 met als reden dat nog niet alle beschikbare plekken nieuw beschut worden ingevuld.

Participatiewet trajecten SWB: Met de voorgestelde verlaging van het budget met € 55.000 wordt de begroting in overeenstemming gebracht met de Lumpsum financiering aan SWB.

20-FP-6.7 Participatiewet (bijstand en Post NL)

2020	€ 1.302 V
2021	€ 1.341 V
2022	€ 1.012 V
2023	€ 654 V

Het landelijke voorlopige BUIG budget voor 2019 is, als gevolg van met name het dalende aantal bijstandsgerechtigden, door het Rijk in december neerwaarts bijgesteld met ruim € 100 miljoen, gevolgd door een bijstelling van € 200 miljoen in april (nader voorlopig budget). Voor Hengelo betekent dat een daling van het budget in 2019 met € 2,4 miljoen. Deze daling van het budget moet worden doorgetrokken naar de periode 2020 - 2023.

Het aantal Hengelose bijstandsgerechtigden is in 2018 fors afgenomen waardoor ook de uitgaven fors zijn gedaald. Voor 2020 is het effect van de daling van de bijstandsuitgaven na aftrek van de daling van het BUIG budget nog altijd € 2,8 miljoen positief. De verwachting is dat het aantal Hengelose bijstandsgerechtigden in de komende jaren minder snel zal stijgen dan eerder geprognosticeerd waardoor de komende jaren een geringere toename in de bijstandsuitgaven wordt verwacht.

Loonkostensubsidies

Bij een aantal bijstandsgerechtigden blijkt na onderzoek dat zij als gevolg van in de persoon gelegen factoren niet in staat zijn het volledige minimumloon te verdienen. Om hen toch te kunnen plaatsen op een arbeidsplek bij een reguliere werkgever, wordt een loonkostensubsidie ingezet. De werkgever wordt daarbij gecompenseerd voor het deel van het minimumloon dat de klant niet zelf kan verdienen. De verwachting is dat het bedrag aan loonkostensubsidie structureel met € 355.000 zal toenemen en daarnaast nog eens jaarlijks oploopt met € 100.000.

PostNL

De Sociale Werkvoorziening Midden Twente (SWB) re-integreert bijstandsgerechtigden onder andere door hen een (werkervarings)traject aan te bieden bij PostNL. Daartoe heeft de SWB met PostNL een overeenkomst gesloten. Deze overeenkomst houdt in dat de SWB de pakketsortering voor PostNL verzorgt.

Als gevolg van het in de afgelopen jaren dalende bijstandsbestand is het aantal geschikte klanten dat aangemeld kan worden voor een re-integratietraject bij PostNL echter afgenomen. Het gevolg hiervan is dat de SWB in toenemende mate moeite heeft voldoende bezetting te krijgen voor de pakketsortering. Bij onvoldoende bezetting vanuit de SWB, moet extern worden ingehuurd. Geprobeerd wordt externe inhuur zo veel mogelijk te voorkomen omdat dit duur is waardoor de betaalbaarheid van de re-integratievoorziening in het gedrang komt. Als gevolg daarvan heeft de SWB vorig jaar de avondploeg al opgeheven. Door het verminderde aantal bijstandsgerechtigden dat een re-integratietraject volgt bij PostNL zijn zowel de inkomsten als de uitgaven gedaald. Per saldo een voordeel van afgerond € 360.000.

20-FP-6.8 Regionaal Orgaan Zelfstandigen ROZ (Kredieten en uitkeringen ondernemers)

€ 103 N

Per saldo is sprake van een structureel nadeel van € 103.000 dat op hoofdlijnen als volgt kan worden verklaard:

- Een nadeel van € 131.000 veroorzaakt door bijstelling bijstandsuitkeringen levensonderhoud gevestigde zelfstandigen en bedrijfskredieten op basis van realisatie voorgaande jaren enerzijds en anderzijds door het afschaffen van de normbaat voor de berekening van de rijksvergoeding.
- Een voordeel van € 28.000 op overige autonome ontwikkelingen, door bijstellingen op basis van realisatie voorgaande jaren.

20-FP-6.9 Kinderopvang

€ 56 N

Het budget voor Sociaal Medische Indicatie is al een aantal jaren ontoereikend en wordt middels Beleidsrapportages telkens bijgesteld.

De laatste jaren is de SMI-regeling steeds bekender geworden. Het aantal SMI-klanten is flink toegenomen (van 35 in 2005 naar 80 in 2018). Er wordt vaker gekozen voor de inzet van kinderopvang op basis van SMI in plaats van een duurdere, vaak voor het kind meer ingrijpende, oplossing vanuit Jeugd en Gezin (bijv. pleeggezin).

Structureel is er sprake van een tekort van € 150.000. Dit tekort kan voor een groot deel worden opgevangen door enerzijds een structurele bezuiniging van € 34.000 op het doelgroepenbeleid en anderzijds door een structurele bezuiniging van € 60.000 op budget kinderopvang vanuit het Participatie-budget.

20-FP-6.10 Wet verplichte Geestelijke gezondheidszorg

2020-2021 € 56 N

2022-2023 € 33 N

De Wet Verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) gaat in op 1 januari 2020. Deze wet regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een verandering is dat deze verplichte zorg ook buiten de GGZ-instelling opgelegd kan worden. De verplichte zorg moet nu meer op maat opgelegd worden bijv. verplichte begeleiding thuis of in een polikliniek in plaats van gedwongen opname in een instelling.

De huidige bevoegdheid van de burgemeester: de In Bewaring Stelling (IBS) komt hiermee te vervallen (spoedmaatregel waarmee inwoners met ernstige acute psychiatrische klachten max 7 weken gedwongen opgenomen kunnen worden in een instelling).

Samenhang is er met aanpak verwarde personen, WMO regietaken door regisseurs, openbare orde en veiligheid, beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Er is sprake van een wettelijke verplichting voor de gemeente. Om implementatie succesvol te laten verlopen is deels regionale samenwerking nodig met de Twentse gemeenten. Ook is er samenwerking met partners in de GGZ zoals Mediant en Dimence nodig. Intern bij de gemeente zal er ook afstemming moeten plaatsvinden tussen Zorg en Veiligheid op gebied van beleid en uitvoering. Ook ICT zal betrokken moeten zijn voor het digitale onderdeel (online gegevens uitwisseling en registratie).

20-FP-6.11 Nieuw woonplaatsbeginsel

PM

In de Jeugdwet wordt een nieuw woonplaatsbeginsel opgenomen. Het woonplaatsbeginsel is opgesteld en beschreven in de Jeugdwet met als doel om de verantwoordelijke gemeente voor jeugdhulp te bepalen. Het huidige woonplaatsbeginsel zorgt in de praktijk echter voor problemen; het is onduidelijk en het leidt tot veel administratieve lasten. Daarom wordt nu gewerkt aan een nieuwe definitie. In het nieuwe woonplaatsbeginsel hoeft voor het bepalen van de verantwoordelijke gemeente het gezag niet meer te worden uitgezocht en wordt voor de woonplaats aangesloten bij de Basisregistratie Personen (BRP).

In de nieuwe definitie van het woonplaatsbeginsel zijn twee uitgangspunten:

1. Voor ambulante jeugdhulp is verantwoordelijk: de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basisregistratie Personen (de BRP). Deze definitie is duidelijker en eenvoudiger.
2. Bij jeugdhulp met verblijf is verantwoordelijk: de gemeente waar de jeugdige onmiddellijk voorafgaand aan zijn (eerste) verblijf zijn woonadres in de zin van de Wet basisregistratie personen had. De gemeente waar de jeugdige vandaan komt, blijft dus (financieel) verantwoordelijk voor de jeugdige.

Verwacht wordt dat het woonplaatsbeginsel in 2021 van kracht wordt. Met de wijziging van het woonplaatsbeginsel zal in financieel opzicht ook het verdeelmodel worden aangepast. Om de

impact daarvan te kunnen bepalen, is zowel inzicht in verschuivingen aan de inkomsten- als aan de kostenkant noodzakelijk. Door de aanpassing van het woonplaatsbeginsel zullen we in de toekomst (mogelijk veel) minder rijksinkomsten ontvangen. Wij zien hier een risico. Als het goed is zou verschuiving van de inkomsten en uitgaven naar de gemeenten waar de kinderen het laatst woonachtig waren moeten optreden voordat ze bij een aanbieder terecht zijn gekomen. Of inkomsten en uitgaven inderdaad evenredig ontwikkelen is op dit moment niet helder. Afhankelijk van hoe e.e.a. daadwerkelijk in de Jeugdwet uiteindelijk terecht komt, bestaat de mogelijkheid dat de gemeente Hengelo de kosten (nog) betaalt, terwijl inkomsten al naar andere gemeenten gaan.

20-FP-6.12 Aanvullend tekort Wmo

2020	€ 181 V
2021	€ 58 N
2022-2023	€ 330 N

Het tekort wordt veroorzaakt door diverse ontwikkelingen. Onderstaande de uitleg:

- Structureel voordeel ad € 742.000, gesignaleerd vanuit het jaarwerk 2018. De kosten voor de volgende zorgvormen/voorzieningen waren per saldo lager dan we in 2018 raamden. We voorzien dat deze voordelen een structureel karakter hebben:
 - o PGB: € 410.000
 - o Woonvoorzieningen: € 200.000
 - o Vervoer: € 340.000
 - o Begeleiding & Behandeling: - € 245.000
 - o Overige: € 37.000
- Conform de contractvoorwaarden Twentsmodel houden we rekening met een gewogen prijsindex voor personele en materiële kosten ter hoogte van 3,68%. Voor alle WMO zorg te samen bedraagt dit in de jaarschijf 2023 € 1.025.000 nadelig.
- We houden rekening met een stijging van het aantal cliënten, welke gebruik zal maken van een WMO voorziening. We verwachten dat het aantal cliënten over een periode van 4 jaar met 11% zal toenemen en dat de WMO kosten als gevolg daarvan met € 926.000 zullen toenemen. Deze ontwikkeling voorzagen we vorig jaar bij de opmaak van de begroting 2018-2022 echter al. Daarom hadden we toen een deel van de rijksbijdragen gereserveerd op stelposten voor 'volume en prijsontwikkelingen'. Deze stelposten zetten we nu in. Daardoor heeft de genoemde trend nu geen financiële consequenties.
- Daarnaast houden we ook rekening met de aanzuigende werking van het abonnementstarief. We voorzien dat de kosten voor met name huishoudelijke ondersteuning ten gevolge hiervan met € 750.000 zullen toenemen (nadeel € 750.000)
- We verwachten via de meicirculaire 2019: € 517.000 te zullen ontvangen. Of correct gezegd: vorig jaar werd in de meicirculaire een minpost opgenomen op de rijksbijdrage met als omschrijving 'correctiefactor voor nominale ontwikkelingen'. Uit recente berichtgeving hebben we vernomen dat deze correctie met de komende meicirculaire teruggedraaid gaat worden (voordeel € 517.000)
- Ook verwachten we middels de komende meicirculaire nog een prijscompensatie te zullen ontvangen. We gaan uit van € 367.000 voor de WMO (voordeel € 367.000)
- We hebben nog € 100.000 geraamd voor het vorig jaar opgerichte Mobiliteitslab Vervoer (nadeel € 100.000).
- Tenslotte zijn er nog een aantal kleine ontwikkelingen/ mutaties waar we rekening mee houden, waaronder de afschaffing van het regresrecht door de VNG. Totaal € 81.000 nadelig effect.

Per saldo bedragen de mutaties voor het jaar 2023 dus: € 742.000 -/- € 1.025.000 -/- € 0 -/- € 750.000 + € 517.000 + € 367.000 -/- € 100.000 -/- € 81.000 = -/- € 330.000.

In bijlage 4 'Financieel meerjarenperspectief sociaal domein' wordt uitgebreider stil gestaan bij dit tekort en de andere ontwikkelingen in het sociaal domein.

20-FP-6.13 Aanvullend tekort Jeugd

2020	€ 2.884 N
2021	€ 2.980 N
2022	€ 3.017 N
2023	€ 3.017 N

Bij de uitvoering van de Jeugdzorg worden we op nieuw geconfronteerd met een tekort dat uiteindelijk oploopt naar € 3.017.000 structureel.

Dit bedrag omvat de volgende mutaties:

- Structureel nadeel ad € 1.502.000, gesignaleerd vanuit het jaarwerk 2018. De kosten voor de volgende zorgvormen/ voorzieningen waren per saldo hoger dan we in 2018 raamden. We voorzien dat de volgende nadelen een structureel karakter hebben:
 - o Gesloten Jeugdzorg: € 290.000
 - o GGZ: € 343.000
 - o Begeleiding & Behandeling: € 869.000
- We zien dat het interventieplan zijn vruchten begint af te werpen: de verblijfskosten zijn structureel met een bedrag van € 1.070.000 afgenomen. Hiermee verlagen we de stelpost 'nog in te vullen interventie maatregelen', waardoor deze mutatie een budgettair neutraal karakter heeft.
- Conform de contractvoorwaarden Twentsmodel houden we rekening met een gewogen prijsindex voor personele en materiële kosten ter hoogte van 3,68%. Voor alle Jeugdzorg te samen bedraagt dit in de jaarschijf 2023 € 951.000 nadelig.
- We houden rekening met de verhoging van de leeftijd pleegzorg van 18 naar 21 jaar. Dit heeft een nadelig effect ad € 303.000
- Via de septembercircular 2018 was de rijksbijdrage voor jeugd verlaagd met € 39.000, welke financieel nog verwerkt moest worden.
- We verwachten via de meicircular 2019 € 423.000 te zullen ontvangen. Of correct gezegd: vorig jaar werd in de meicircular een minpost opgenomen op de rijksbijdrage met als omschrijving 'correctiefactor voor nominale ontwikkelingen'. Uit recente berichtgeving hebben we vernomen dat deze correctie met de komende meicircular teruggedraaid gaat worden.
- Ook verwachten we middels de komende meicircular 2019 nog een prijscompensatie te zullen ontvangen. We gaan uit van € 79.000 specifiek voor Voogdij en € 367.000 voor de overige jeugdzorgtaken.
- Ten tijde van het opstellen van de notitie Ondersteuning en Zorg gingen we ervan uit dat we via een nieuwe aanbesteding/ inkoop € 700.000 konden besparen op de jeugdzorg taken. We realiseren ons nu dat dit niet realiseerbaar is. Daarom wordt deze besparingsmaatregel teruggedraaid.
- Sterker nog, de nieuwe contracten voor Gesloten Jeugdzorg en Beschikbaarheidsvoorzieningen laten reeds een toename van de kosten zien voor een totaalbedrag van € 369.000.
- Ten slotte nog enkele kleine mutaties voor totaal € 22.000 nadelig.

Per saldo bedragen de mutaties voor het jaar 2023 dus: -/- € 1.502.000 -/- € 951.000 -/- € 303.000 -/- € 39.000 + € 423.000 + € 367.000 + € 79.000 -/- € 700.000 -/- € 369.000 -/- 22.000 = -/- € 3.017.000.

In bijlage 4 'Financieel meerjarenperspectief sociaal domein' wordt uitgebreider stil gestaan bij dit tekort en de andere ontwikkelingen in het sociaal domein.

20-FP-7.1 Omgevingsdienst Twente 2020-2023

2020	€ 287 N
2021	€ 263 N
2022	€ 235 N
2023	€ 235 N

Per 1 januari 2019 is de Omgevingsdienst Twente (ODT) in werking getreden. De ODT is een resultaat van jarenlange besprekingen en onderhandelingen tussen de 14 Twentse gemeenten en de Provincie Overijssel. In 2018 is besloten dat Hengelo alle verplichte milieutaken voor vergunningverlening, toezicht en handhaving, de basistaken en de daaraan gerelateerde taken in de ODT in te brengen. Hiertoe is de bij de werkvoorraad behorende formatie, in totaal 5,6 fte, naar de ODT overgegaan.

De in onze begroting opgenomen bijdrage aan de ODT bedraagt € 560.783. Deze bijdrage is opgebouwd uit de personeelslasten die Hengelo voor de ingebrachte formatie inclusief flexibele overhead, alsmede de bestaande bijdragen aan de Regionale uitvoeringsdienst Twente (RUD), de voorloper van de huidige ODT.

De uiteindelijke onderhandelingen over de kostenverdeling over de deelnemers aan de ODT hebben tot een aanzienlijke hogere bijdrage voor Hengelo geleid dan op dit moment aan dekkingsmiddelen voorhanden is. Voor de begrotingsjaren 2020 tot en met 2023 zijn de respectievelijke bedragen in de tabel hierboven opgenomen. Voor 2023 is op dit moment nog geen vastgestelde begrote bijdrage bekend. Overigens is ook voor 2019 een tekort voorzien. Hierover wordt in de 1^e Beleidsrapportage gerapporteerd.

De grotere bijdrage voor Hengelo wordt deels veroorzaakt doordat is besloten om de overhead te verdelen op inwoneraantal en niet op basis van formatieve inbreng in de ODT. Een verdeling op

basis van inwoneraantal is nadelig voor grote gemeenten. Enschede en Hengelo hebben daarom geageerd tegen deze verdeelsleutel en deze wordt nu opnieuw besproken. Een herziening van de verdeelsleutel zou er toe kunnen leiden dat de bijdrage voor Hengelo lager wordt en het tekort daardoor minder. Deze discussie is echter nog niet beslecht dus wordt nu uitgegaan van de huidige cijfers. Tevens is het zo dat een deel van de overheadkosten bij ons gelijk blijven (zoals huisvesting, management), terwijl we deze ook moeten afdragen aan het ODT.

Aanpassing van het actueel financieel perspectief is noodzakelijk om een getrouw beeld te schetsen in onze begroting van de verwachte uitgaven.

20-FP-9.1 Overhead Sociaal (overige kosten) € 50 N

Het betreft hier kosten die structureel gemaakt worden en waarvoor geen dekking is. Grotendeels zijn het kosten die gemaakt worden voor tolken en onderzoeken naar vermogensonderzoek in het buitenland.

Daarnaast bieden wij de mogelijkheid voor onze inwoners om bij een klacht de Overijsselse Ombudsman in te schakelen. De kosten voor deze dienst worden hier gedekt.

20-FP-9.2 Onroerende zaak belasting 2020-2022 € 0 2023 € 100V

Bij het opstellen van een nieuwe begroting wordt een nieuwe laatste jaarschijf toegevoegd. Voor het jaar 2023 is, op basis van autonome ontwikkelingen, de opbrengst onroerende zaakbelastingen ten opzichte van de jaarschijf 2022 geactualiseerd. Dit levert een bedrag van € 100.000 (voordelig) op in 2023.

20-FP-9.3 Rentelasten PM

De ontwikkeling van rentelasten was tot heden redelijk te voorspellen. De financiële markten gaven verwachtingen aan op basis van economisch herstel en maatregelen van de ECB en de daaraan gekoppelde tarieven van de banken. Nu blijken eerdere voorspellingen niet uitgekomen te zijn. We zouden inmiddels in een stijgende rentemarkt moeten zijn beland. Dit is echter niet het geval. De rentes waren in maart 2019 op het laagste niveau sinds 2016. Het is de vraag of het economisch herstel zich doorzet (met een verwachte rentestijging) of dat we een volgende recessie in gaan. Daarom blijven we uitgaan van een renteomslag van 2%. Door het aangaan van 3 lange geldleningen hebben we een lage rente voor een totaalbedrag van € 60 miljoen veilig gesteld. Daarentegen verwachten we door deze consolidatie minder baten uit kasgeldleningen te ontvangen. E.e.a. heeft ons doen besluiten om de rente niet bij te stellen in de Kadernota.

20-FP-9.4 Mengpercentage BTW PM

De door gemeente betaalde BTW kan voor een groot deel worden terugontvangen vanuit het BTW Compensatiefonds; voor een kleiner deel wordt de BTW verrekend in het kader van de Wet omzetbelasting en voor een ander deel werkt de BTW kostenverhogend. Voor 'overhead' zoals bijvoorbeeld het stadskantoor geldt een zogenaamd mengpercentage. Met de Belastingdienst is in 2014 een voorlopig percentage afgesproken inzake de verrekening van de BTW die verband houdt met de realisatie van het stadskantoor (98% van de BTW wordt verrekend). Dit percentage is gebaseerd op het algemene mengpercentage van de gemeente en het verwachte gebruik van het stadskantoor. In het jaar van ingebruikname van het stadskantoor dient het percentage verrekenbare BTW te worden herrekend op basis van de in dat jaar geldende gegevens.

Daarnaast is de gemeente nu bezig met het herrekenen van het algemene mengpercentage (het percentage dat geldt voor alle overhead). De verwachting is dat dit leidt tot een voordeel (verlaging van het huidige kostenverhogende element). Per 1 januari 2019 is de BTW-sportvrijstelling verruimd. Dit leidt er onder andere toe dat het berekende algemene mengpercentage weer verslechtert c.q. het kostenverhogende element weer toeneemt. Het is op dit moment nog niet mogelijk om de precieze financiële impact te bepalen.

Het is de verwachting dat de effecten van genoemde wijzigingen elkaar ongeveer zullen opheffen. In de komende maanden zullen de exacte financiële gevolgen in beeld worden gebracht en de afstemming met de Belastingdienst is reeds gestart.

20-FP-9.5 Reclameinkomsten € 25 N

Als gevolg van de aanbestedingsresultaten lichtbakken verwachten wij structureel € 25.000 minder inkomsten voor deze vorm van buitenreclame te ontvangen. In de Kadernota 2018-2021 (2128608) is onder punt 18-FP-8.1 reeds aangegeven dat gelet op marktontwikkelingen rekening moet worden gehouden met een lager aanbestedingsresultaat.

20-FP-9.6 Implementatie Wet Normalisering rechtspositie Ambtenaren

PM

Op 1 januari 2020 treedt de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (Wnra) in werking. Vanaf die datum is niet langer het Ambtenarenrecht van toepassing op de rechtspositie van ambtenaren maar het Burgerlijk Wetboek. Dit heeft implicaties voor de hele organisatie. Voor de implementatie van deze wetwijziging is een aantal acties nodig zoals scholing en opleiding van P&O medewerkers en leidinggevers, dossier onderzoek en aanpassing van processen, documenten (zoals de aanstellingsbesluiten), het personeelshandboek, de geschillenregeling en de medezeggenschap.

Voorlichting en communicatie zal hierbij een prominente rol spelen. Om dit alles te stroomlijnen moet een projectgroep worden gevormd. Er zal formatie nodig zijn om het benodigde onderzoek te kunnen doen, de projectgroep te bemensen en de benodigde aanpassingen te realiseren. Hoeveel formatie dit zal zijn is afhankelijk van de omvang van de benodigde aanpassingen (dit volgt uit het dossieronderzoek) en de omvang van de projectgroep. De kosten voor scholing zijn afhankelijk van het aantal mensen dat zal gaan deelnemen aan de scholing. De actualisatie is een landelijke autonome ontwikkeling. We hebben geen keus om hier al dan niet in mee te gaan.

20-FP-9.7 Lagere toevoeging algemene reserve

2020-2022	€	0
2023	€	2.786 V

In de Kaderbrief 2019-2022 en de Beleidsbegroting 2019-2022 zijn de begrotingstekorten voor de jaren 2019 en 2020 afgedekt met incidentele onttrekkingen uit de algemene reserve. Daarbij is toen het standpunt ingenomen dat de middelen, die we in 2019 en 2020 onttrekken, er in 2021 en 2022 weer incidenteel in storten om zo op het gewenste niveau te blijven. Dit betekent dat de storting van de incidentele middelen in de algemene reserve in 2023 niet meer plaats hoeft te vinden. Dit leidt tot een voordeel van € 2.786.000.

ONDERDEEL C – RISICO'S

De gemeente loopt risico's met name ten aanzien van onderstaande onderwerpen:

a. Sociaal Domein

PM

Door nieuwe inzichten in de financiële situatie en de ontwikkelingen ten aanzien van het inkooptraject is er binnen het Sociaal Domein in 2018 een verschuiving te zien in de grootste risico's. Een aantal risico's zoals de onvoorziene kosten door de transitie en onverwachte bezuinigingen bij Jeugdzorg en WMO zijn deels vertaald in het begrotingsproces. De Taskforce heeft als doel verder grip te krijgen op de uitgaven en uitvoeringskosten binnen het sociaal domein. Aanvullend blijven er uitdagingen op financieel gebied, zoals de lobby om compensatie te ontvangen en het niet behalen van de beoogde resultaten met het inkooptraject.

b. Grondexploitatie

PM

De gemeente heeft een convenant afgesloten met de provincie over de ladder van duurzame verstedelijking (richtlijnen voor de hoeveelheid woningen die gebouwd mogen worden). Zowel voor bedrijventerreinen als woningbouw is er nauwelijks ruimte om nieuwe initiatieven toe te voegen. Dit kan inhouden dat er minder woningen gebouwd kunnen/mogen worden dan wenselijk. Als gevolg hiervan moeten projecten worden afgewaardeerd en er is minder flexibiliteit. Daarnaast bestaat het risico dat de in de grondexploitatie gehanteerde uitgangspunten (uitgiftetempo, grondprijzen, rente en inflatie) in de praktijk negatiever uitvallen dan begroot. Als de gevolgen daarvan financieel niet binnen de grondexploitatie opgevangen kunnen worden, zullen extra verliesvoorzieningen voor de grondexploitatie moeten worden gevormd.

c. Parkeergarage de Beurs

PM

Ten gevolge van een rechterlijke uitspraak is parkeergarage de Beurs niet langer aangemerkt als een Dienst Algemeen Economisch Belang. Dit met het mogelijke gevolg dat voor het parkeren in parkeergarage De Beurs ten minste de integrale kosten van dat product in rekening moeten worden gebracht. Hiertegen gaan we in hoger beroep, waarbij na het besluit van de rechtbank nog verschillende scenario's mogelijk zijn. Een van de scenario's is echter dat de boekwaarde van de activa moet worden gewaardeerd tegen de waarde in het economisch verkeer en gegeven de exploitatie is die waarde nihil.

d. Renovatie stadhuis en nieuwbouw stadskantoor.

PM

Ten aanzien van de nieuwbouw zijn er nog een aantal restrisico's, zoals de mogelijke extra kosten door meerwerk en de kans op prijsstijgingen in de bouw. Voor zover deze kosten

niet gedekt kunnen worden uit de post onvoorzien, als onderdeel van het investeringskrediet. Een vertraagde oplevering kan ook tot eventuele meerkosten leiden.

Verdere ontwikkelingen

In het beleid risicomanagement dat in 2018 is vastgesteld is de omslag gemaakt naar integraal risicomanagement. Het uitgangspunt is dat de bewustwording van de risico's en het beheersen daarvan doorlopend de aandacht heeft. Om focus aan te brengen hebben we 14 hoofdthema's vastgesteld.

De hoofdthema's zijn:

- Jeugd
- WMO
- Participatiewet
- Inkoop en aanbesteden
- Omgevingswet
- Grondexploitaties
- Gegevensbescherming (AVG)
- Duurzaamheid
- Open bestuursstijl
- Organisatie (juridisch, personeel, informatie, veiligheid)
- Binnenstad
- Hart van Zuid
- Renovatie stadhuis & Nieuwbouw stadskantoor
- Warmtenet

De 14 thema's zorgen voor een andere insteek en zullen bepalend worden voor de benodigde weerstandcapaciteit.

ONDERDEEL D – ONVOORZIENE TEGENVALLERS

Op dit moment blijven we nog uitgaan van een dynamisch perspectief. Er kunnen zich de komende periode onvoorziene omstandigheden voordoen, die op dit moment nog niet zijn in te schatten.

ONDERDEEL E – SUBTOTAAL VERWACHT SALDO BESTAAND BELEID 2020-2023

Op basis van de hier voorgaande beschreven autonome ontwikkelingen wordt het verwachte saldo voor het bestaande beleid:

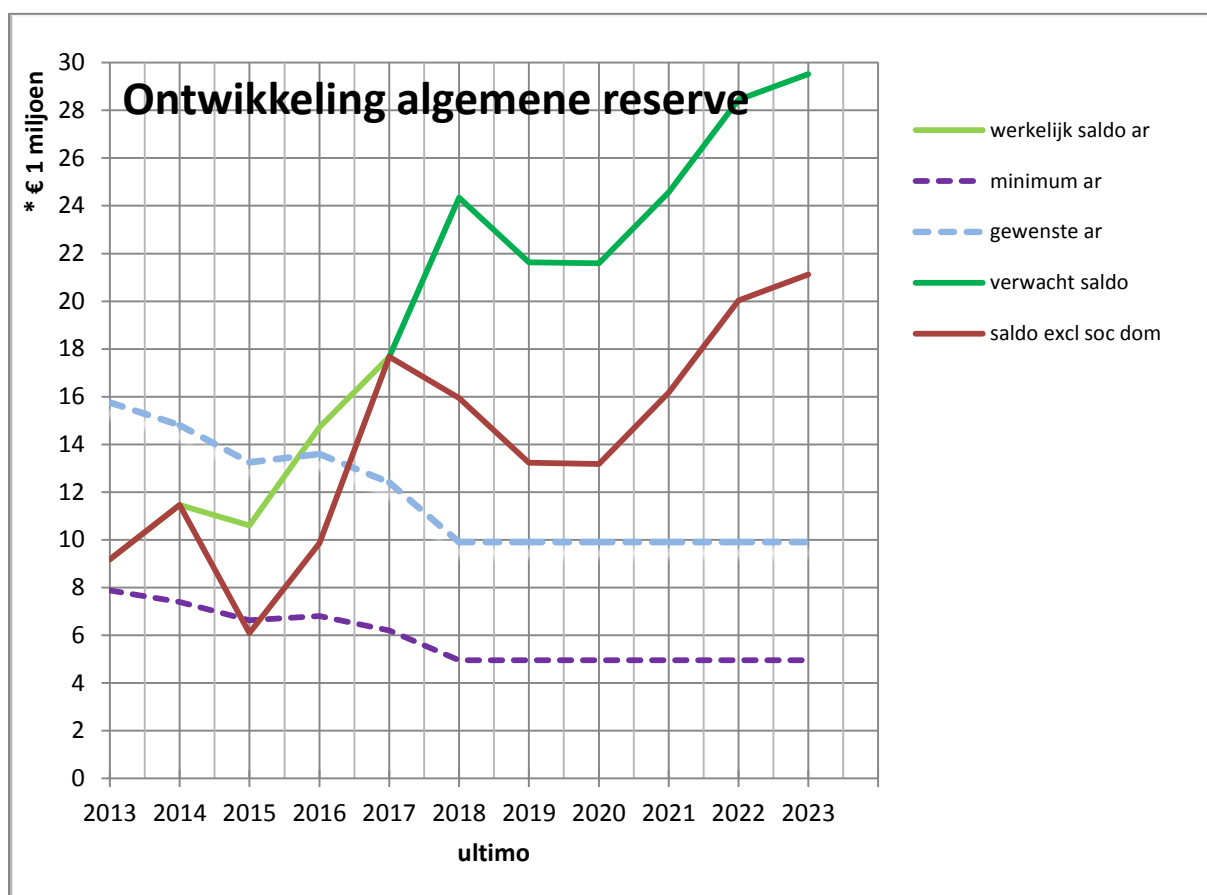
- = nadeel; bedragen * € 1.000	2020:	2021:	2022:	2023:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023	-2.691	-3.248	-3.772	-337

3.3. Ontwikkeling weerstandsvermogen

De Kadernota zoals wij die nu presenteren laat, vóór de nieuwe beleidsinitiatieven, een negatief meerjarig saldo zien. De meicirculaire 2019 is hierbij nog niet verwerkt, mogelijk dat hierdoor het financiële beeld nog wordt bijgesteld. Dit kan zowel een positieve als negatieve bestelling zijn. Blijft de stand negatief, dan zal overwogen moeten worden hoe te komen tot een structureel sluitende begroting. In het kader van provinciaal toezicht dienen we een structureel sluitende begroting vast te laten stellen.

Huidige inzichten

Op basis van de laatste inzichten (standen uit de jaarrekening 2018) ziet de ontwikkeling van de algemene reserve er als volgt uit:

Onderdeel van het saldo is de in 2018 eenmalig ontvangen € 8,4 miljoen uit de zgn. stroppenpot voor het sociaal domein. Deze middelen zijn voorlopig gedoteerd aan de algemene reserve, met specifieke bestemming 'sociaal domein'. De onttrekking die onderdeel uitmaakt van de nieuwe beleidsvoorstellen (20-NB-6.4) is uiteraard nog niet meegenomen in het verwachte verloop van de algemene reserve. In de rode lijn 'saldo excl soc domein' is geen rekening meer gehouden met de € 8,4 miljoen.

In bovenstaande grafiek is het restant van het rekeningsaldo 2018 nog niet meegenomen. Indien naar aanleiding van deze Kadernota 2020-2023 voor de meerjarenbegroting 2020 gekozen wordt om incidenteel tekorten te dekken uit de algemene reserve zal de werkelijke ontwikkeling van het weerstandsvermogen afnemen.

4. Nieuwe beleidsvoornemens 2020-2023

4.1 Overzicht nieuw beleid extern

- = nadeel; bedragen * €
1.000

nummer:	omschrijving onderwerp	2020:	2021:	2022:	2023:
20-Nbe-2.1	Up to date maken buitenterreinen Winkelcentrum Groot Driene	pm	pm	pm	pm
20-Nbe-5.1	Sportvereniging actief inzetten als preventief instrument (interventieplan SD p19)	-218	-218	-218	-218
20-Nbe-5.2	Bijdrage Fanny Blankers Koen Games	-65	-65	-65	-65
20-Nbe-5.3	Hockey Club Twente	-32	-32	-32	-32
20-Nbe-5.4	Sportvereniging Hengelose Gymnastiek Vereniging, diverse items	-5	-5	-5	-5
20-Nbe-5.5	Openstellen van de combibaan Hengelose Ijsclub	-3	-3	-3	-3
20-Nbe-5.6	Subsidie verbetering locatie Hengelosche Bridgeclub (HBC Gordijnen)	-4	0	0	0
20-Nbe-5.7	Overijssels Senioren orkest, bijdrage basis subsidie amateurkunst	-3	-3	-3	-3
20-Nbe-5.8	Subsidie Semi Militair Tamboerkorps Liberation	-2	-2	-2	-2
20-Nbe-5.9	Subsidieverhoging stichting Ateliers '93	pm	pm	pm	pm
20-Nbe-5.10	Ondersteuning en erkenning Stichting HeArtgallery als Kernvoorziening professionele beeldende kunst in Hengelo	-100	-150	-150	-150
20-Nbe-5.11	Aandacht voor Stonehenge	-5	0	0	0
20-Nbe-5.12	Muziekvereniging Armonia "Cultuurontmoeting Muziek aanbieden" aan alle kinderen groep 5 basisschool	-7	-7	-7	-7
20-Nbe-5.13	Subsidiëren Stadsdichter en stichting Hengelo Leest	-10	-10	-10	-10
20-Nbe-5.14	Subsidie voor de stadsdichter	-6	-6	-6	-6
20-Nbe-5.15	Financiële ondersteuning Stichting Kamak	-20	-20	-20	-20
20-Nbe-5.16	Toekomstbestendig maken Museum Hengelo (Oald Hengel)	-30	-30	-30	-30
20-Nbe-5.17	Subsidie Piet Blom Museum	-3	-3	-3	-3
20-Nbe-5.18	Boek Wederopbouwstad Hengelo	-25	0	0	0
20-Nbe-5.19	Aanvraag subsidie carnavalsvereniging De Gangmakers	-3	-3	-3	-3
20-Nbe-5.20	Makerfestival Minimaker Play & Learn dagen voor het onderwijs	-10	-10	-10	-10
20-Nbe-5.21	Design Challenge Weusthagpark	-25	-20	0	0
20-Nbe-5.22	Natuur- en educatiecentrum Weusthag (St Heemtuin en Natuur-centrum Hengelo)	-30	0	0	0
20-Nbe-5.23	Aanleg Ruiterspaden Weusthagpark	-4	-1	-1	-1

20-Nbe-6.1	Uitvoering geven aan het VN-verdrag handicap van St Gehandicaptenraad	-3	-1	-1	-1
20-Nbe-6.2	Vrouwenkracht van Stichting Vrouwsaam	-14	-11	-7	-4
20-Nbe-6.3	Vrijwilligers - Z. Nasiri	-60	-60	-60	-60
20-Nbe-6.4	Inzet holistisch platform als voorliggende voorziening				
20-Nbe-6.5	Indexering verordeningen Armoede	-67	-68	-69	-70
20-Nbe-6.6	Eén verordening in het sociaal domein	bn	bn	bn	bn
20-Nbe-6.7	Bosperceel aan overkant blokhut - Scouting Bataven Ludger	pm	pm	pm	pm
20-Nbe-7.1	Toepassen lichtgewicht geluidsarme hoogrenderende windmolens- Witte energie B.V.	pm	pm	pm	pm
20-Nbe-7.2	Hergebruik grafstenen- Ben van Veen	pm	pm	pm	pm
20-Nbe-8.1	Sportvoorzieningen is bewegen voor iedereen	-50	-5	-5	-5
	Totaal nieuwe beleidswensen:	-802	-730	-708	-705

In de volgende paragraaf worden deze voornemens beknopt toegelicht. Voor een uitgebreide toelichting verwijzen wij naar de bijlagen waarin de complete formats zijn opgenomen.

4.2 Samenvatting nieuwe beleidsvoornemens extern

Hieronder volgt een korte samenvatting van de nieuwe beleidsvoornemens afkomstig van externe partijen.

Omschrijving nieuw beleidsvoornemen: I = Incidenteel; S = Structureel; - = nadeel	Opmerkingen/ Maatschappelijke effecten
20-NBE-2.1 up to date maken buitenterrein WC Groot Driene PM	
Winkelcentrum Groot Driene is een groot winkelcentrum midden in de wijk Groot Driene. Na een grote brand ruim 25 jaar geleden is het hele winkelcentrum opnieuw opgebouwd. Jarenlang is het winkelcentrum erg in trek geweest bij de consument en dus ook bij ondernemers en landelijke organisaties. De afgelopen jaren is duidelijk te zien dat het winkelcentrum achteruit gaat. De wegen en parkeerterreinen rond om het winkelcentrum zijn verouderd. Door de vele verkeersbewegingen en het vele zware vracht en bus vervoer voldoet dit allemaal niet meer aan de huidige eisen. Graag zouden wij als ondernemers een update willen zien van de complete infrastructuur in de omgeving van het hele winkelcentrum. We praten dan over wegen, trottoirs, parkeerplaatsen, straatmeubilair ed.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> We verwachten dat door deze aanpassingen de leefbaarheid in en rond het winkelcentrum weer gaat toenemen. We willen verdere leegstand in het winkelcentrum voorkomen en zorgen dat de goede wijkvoorziening in stand blijft. Daarnaast zijn er nu diverse gevaarlijke situaties rond het winkelcentrum waar ook veel ouderen komen welke we veiliger kunnen maken.
20-NBE-5.1 Sportverenigingen inzetten als preventief instrument (preventieplan SD p. 19) -218 S	
Het voorstel is om de lokale Hengelose Sportverenigingen te herkennen en erkennen als vitale partner en algemeen toegankelijke preventieve voorziening in het kader van de WMO en Jeugdwet. De sportverenigingen in Hengelo dragen jaarlijks bij aan gezondheid, beweging, meedoen, sportief gedrag en weerbaarheid. Concreet pleit men met dit voorstel voor het invoeren van een basisvergoeding per sporter voor de verenigingen, om te zorgen dat verenigingen zich weer kunnen focussen op hun kerntaak. Gedacht wordt aan € 15 per jaar voor jeugdleden t/m 23 jaar, € 7,50 per jaar voor oudere leden vanaf	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Gezonde inwoners, werken aan gezond gewicht, gezond "alternatief" voor gamen en social media, mogelijkheid om onderdeel te zijn van een team/sociale contacten, toegenomen weerbaarheid en kunnen omgaan met prestatiedruk;

24 jaar. Daarbovenop worden sportverenigingen die dat willen gevraagd actief mee te denken en werken aan een aanbod voor mensen die niet zonder enige hulp lid worden van een sportvereniging, vanwege een beperking of anderszins. Voor het ontwikkelen van een aanbod voor deze specifieke groep met een ondersteuningsbehoefte wordt een hoger bedrag per lid beschikbaar gesteld binnen nog nader uit te werken voorwaarden.	Gezonde sportverenigingen, breed sportaanbod; Bij een stijging van het aantal leden: beter gebruik sportaccommodaties, mogelijk hogere huurinkomsten voor de gemeente; Verlaging kosten van maatwerkvoorzieningen of specifiek georganiseerde algemene voorzieningen vanuit het sociaal domein.
20-NBE-5.2 Bijdrage Fanny Blankers Koen Games -65 S	
Global Sports Communication (GSC) is vanaf 2018 eigenaar van de FBK Games. Zij investeren fors in de FBK Games. Zowel op het gebied van innovatie, PR /marketing, topsport als breedtesport. Ondanks grote inspanningen is er de afgelopen jaren een negatief resultaat geboekt op de FBK Games. Dit is niet langer houdbaar. De FBK Games worden daardoor bedreigd in het voortbestaan op lange termijn. Het verzoek aan de gemeente Hengelo betreft een structurele financiële bijdrage aan de FBK Games. GSC begrijpt, dat de genoemde bedragen die internationaal geïnvesteerd worden door overheden niet haalbaar zijn voor de gemeente Hengelo. Echter de FBK Games zijn beeldbepalend voor Hengelo en maken dat Hengelo zowel nationaal als internationaal op de kaart staat als atletiekstad. Daarom wordt een bedrag gevraagd van tenminste € 75.000 (gelijk aan het bedrag dat de provincie bijdraagt). GSC wil dit bedrag graag inzetten op een manier waar drie pijlers centraal staan: 1. Topsportevenement (€ 50.000), Breedtesport (cofinanciering combinatiefunctie (€ 10.000)) en citymarketing (€ 15.000)	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De eventuele gemeentelijke bijdrage moet er toe leiden dat het evenement weer meer een evenement wordt van/voor de Hengeloër en de regio met een (inter)nationale uitstraling (vergelijkbaar met bijvoorbeeld de Military). De Hengeloër mag trots zijn op dit icoon van de Nederlandse sport, met jaarlijks 1,5 uur live TV met 1 miljoen TV-kijkers in Nederland en vele meer in het buitenland.
20-NBE-5.3 Hockey Club Twente (HCT) - 32 S	
Hockeyvereniging HCT heeft vier velden. Gezien de omvang van de vereniging heeft HCT dit ook nodig. HCT heeft in 2016 de ambitie geformuleerd om drie van de vier kunstgrasvelden om te bouwen naar zogenaamd watervelden om de volgende redenen: sportmedisch, sporttechnisch en ontwikkeling. HCT heeft de wens om in 2019 het derde zandveld om te bouwen naar een waterveld. HCT is van mening dat watervelden de standaard zijn en dat voor het derde waterveld ook een 40% kostprijsdekkend huurtarief moet gelden.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Zoals aangegeven helpen watervelden op sportmedisch vlak waardoor er minder blessures zijn en senioren langer actief blijven hockeyen. Op sporttechnisch vlak en helpt het de ontwikkeling van (jonge) spelers omdat het spel sneller is en de mogelijkheden groter zijn.
20-NBE-5.4 Sportvereniging HGV diverse items -5 S	
Hengelose Gymnastiek Vereniging (HGV) heeft als huurder recht op het inventaris die hoort bij de accommodatie, ook wanneer er geen school (meer) gebruik maakt van een zaal. En dat de gemeente dus moet zorgen dat ten aller tijde al het materiaal aanwezig is. HGV pleit voor de terugkeer van de jeugdsportsubsidie	<i>Maatschappelijke effecten:</i>
20-NBE-5.5 Openstellen combibaan Hengelose IJclub -3 S	
Dit voorstel omvat de volgende onderdelen: het openstellen van de combibaan voor een breder publiek dan alleen leden van de Hengelose IJclub (€ 2.500), het terrein multifunctionele (aantrekkelijker) maken voor een breder publiek door middel van een fitnessparcours en toestellen (€ 50.000 incidenteel).	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De doelgroep betreft jong tot oud. Het algemene doel is om meer mensen aan het sporten te krijgen om bijvoorbeeld revalidatie te bevorderen maar ook om overgewicht

	tegen te gaan
20-NBE-5.6 subsidie verbetering locatie Hengelose Bridgeclub (kantine BWO) - 4 I	
Het voorstel is om gordijnen aan te schaffen (€ 1.500) en voor platen aan het plafond (€ 2.000), zodat de akoestiek in de ruimte verminderd wordt en er minder lawaai is Indien er een ruim bedrag komt kan de Hengelose Bridgeclub haar leden behouden en de ouderen, die toch nog steeds briden, een gezellige avond bezorgen.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Indien wij deze verbeteringen kunnen aanbrengen kunnen we zeker voor 150 ouderen een betere en gezellige avond bridge maken.
20-NBE-5.7 Overijssels Senioren orkest, bijdrage basissubsidie amateurkunst -3 S	
Het Overijssels Senioren Orkest wil heel graag voor een bijdrage uit de regeling basissubsidie amateurkunst in aanmerking komen, ten einde meer financiële ruimte te creëren t.b.v. meer muziekactiviteiten	<i>Maatschappelijke effecten:</i> OSO denkt voor Hengelo van toegevoegde waarde te kunnen zijn door hun bijzondere samenstelling (45 senioren) en doelgroepen
20-NBE-5.8 Subsidie Semi Militair Tamboerkorps Liberation -2 S	
Het Semi Militair Tamboerkorps Liberation wil is aanmerking komen voor een bijdrage uit de regeling basissubsidie amateurkunst om op die manier de vereniging in stand te kunnen houden.	<i>Maatschappelijke effecten:</i>
20-NBE-5.9 Subsidieverhoging stichting Ateliers '93 PM	
Ateliers'93 is een vrijwilligersorganisatie. Zij heeft door de jaren heen talloze projecten en manifestaties gerealiseerd. Bezoldiging voor het ontwikkelen, organiseren en uitvoeren is er nooit geweest. En inmiddels zijn ze 25 jaar oud. 25 jaar met inzet en enthousiasme. Het voorstel is niet nieuw, maar juist een voortzetting van financiële ondersteuning voor het behoud van betaalbare ateliers voor de kunstenaars die huren bij Ateliers'93. Het kunnen blijven organiseren en uitvoeren van kunstprojecten en de waarde van professionele kunst en kunstuitleen honoreren.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Kunst zichtbaar maken is moeilijk of nauwelijks te definiëren in effect. Maar kunst heeft heel veel effect op de leerprestaties en ontwikkeling van kinderen. Wat op kinderen van toepassing is, heeft dat zeker ook effect op de volwassen mens. Er zijn inmiddels boeken vol geschreven over het belang en effect van de kunst in de samenleving
20-NBE-5.10 Ondersteuning en erkenning Stichting HeArtgallery als Kernvoorziening professionele beeldende kunst in Hengelo -100 in 2020 naar -150 S vanaf 2021	
Stichting HeArtGallery is een particulier initiatief geïnitieerd door deelnemers van Stichting HeArtpool. Het doel was opnieuw een podium te bieden aan professionele beeldende kunstenaars en vormgevers in de breedste zin van het woord, in Hengelo maar ook daarbuiten. Naast meerdere expositieruimtes huisvest HeArtGallery een artshop en een kunstuitleen. Om haar activiteiten voort te kunnen zetten is een structurele bijdrage noodzakelijk om haar activiteiten voort te zetten en te professionaliseren aangezien de huidige financiële bijdragen aflopend zijn.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> HeArtGallery staat voor stimulering en verspreiding van hedendaagse professionele beeldende kunst en vormgeving. Haar missie is de belangstelling voor hedendaagse beeldende kunst en vormgeving te stimuleren in het algemeen en in het bijzonder in Hengelo. HeArtGallery is pleitbezorger voor de beeldende kunst en vormgeving in Hengelo.
20-NBE-5.11 Aandacht voor Stonehenge -5 I	
Het kunstwerk van Evert Strobos, thans geplaatst aan de	<i>Maatschappelijke effecten:</i>

Hasselerbaan nabij het viaduct over de rijksweg A1, is indertijd aangekocht en geplaatst voor een bedrag van € 43.500 Het is een waardevol en naar mijn idee het meest belangwekkende beeldende-kunstobject dat Hengelo bezit. Alle reden om het met zorg te behandelen.	
20-NBE-5.12 Muziekvereniging Armonia "Cultuurontmoeting Muziek aanbieden" aan alle kinderen gr 5 p.o. - 7 S	
Binnen Hengelo heerst een rijk muzikaal klimaat en zijn veel muziekverenigingen actief. Het lijkt helaas steeds minder normaal om een muziekinstrument te bespelen. De instroom van nieuwe (jeugd)leden bij de muziekverenigingen holt achteruit. Armonia biedt, met vijf orkesten (waarvan drie jeugdorkesten en een studentenorkest) en meerdere ensembles, muzikale uitdaging voor iedereen. Van jong tot oud, van piccolospeler tot slagwerker, van beginner tot (bijna) profmuzikant: voor iedereen is plek! Het voorstel is dat alle kinderen tijdens de basisschooltijd een 'Cultuurontmoeting Muziek' aangeboden krijgen. Omdat blijkt dat het tegenwoordig helemaal niet vanzelfsprekend is dat kinderen in contact komen met het maken van muziek, én al helemaal niet met het spelen in een orkest willen wij ervoor pleiten dat in de Kadernota structureel financiële ruimte wordt vrijgemaakt/gelabeld om jaarlijks de leerlingen van groep 5 van alle basisscholen een 'Cultuurontmoeting Muziek' aan te bieden	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Samen muziek maken in een jeugdorkest bevordert niet alleen de muzikale vorming van kinderen/ jongeren, maar zorgt er ook voor dat leeftijdsgenoten op een sociale, gezellige manier met elkaar omgaan. Dat laatste zien ze binnen als belangrijke functie van het samen muziek maken binnen een vereniging.
20-NBE-5.13 Subsidiëren Stadsdichter en stichting Hengelo Leest - 10 S	
In 2008 heeft de gemeente Hengelo in samenwerking met Bibliotheek Hengelo Fred van de Ven als eerste stadsdichter van Hengelo aangesteld. Per 2015 is het aanstellen en begeleiden van de stadsdichter bij de stichting Hengelo Leest ondergebracht, in samenwerking met Bibliotheek Hengelo, echter de vaste financiële ondersteuning is weggevallen. Om de functie van stadsdichter toch overeind te houden en om literatuur blijvend onder de aandacht te brengen in Hengelo is het voorstel tweeledig: (1) het weer structureel met een passende subsidie ondersteunen van de Stadsdichter (nu een verantwoordelijkheid van Hengelo Leest); en (2) Hengelo Leest zou voor een aantal projecten . Hengelo Leest wil met zijn activiteiten bijdragen aan versterking van de culturele identiteit van deze stad, en richt zich daarom in brede zin op de hele bevolking. Inclusief de stadsdichter) structureel moeten kunnen rekenen op substantiële financiële ondersteuning van de gemeente.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Hengelo Leest wil met zijn activiteiten bijdragen aan versterking van de culturele identiteit van deze stad, en richt zich daarom in brede zin op de hele bevolking.
20-NBE-5.14 Subsidiëren Stadsdichter - 6 S	
Het voorstel omvat het waarborgen van het Stadsdichterschap door het verlenen van financiële steun. De Stadsdichter kan meerdere en betere initiatieven ontplooiën en burgers hiervan laten meeprofiteren. De stadsdichter wordt een actieve en volwaardig speler in het culturele veld van Hengelo en behoort tot het culturele DNA van de stad.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De stadsdichter vertegenwoordigt en promoot de stad Hengelo, Hengelo wordt zichtbaarder voor haar bewoners. De dichter verwoordt wat er in Hengelo leeft en wat dient te worden belicht. De inwoners worden betrokken bij de projecten van de stadsdichter door projecten, voordrachten, publicaties, educatie.
20-NBE-5.15 Financiële ondersteuning Stichting Kamak -20 S	
Theater KamaK wil voorstellingen en workshops geven met	<i>Maatschappelijke effecten:</i>

acteurs met een verstandelijke beperking voor een breed publiek, regionaal publiek, scholen en studenten in Hengelo. Daartoe maakt Theater KamaK elk jaar een nieuwe grote voorstelling voor een breed publiek, waarbij het vooral van belang is telkens weer nieuwe actuele onderwerpen in de voorstelling te verwerken, zodat de acteur een steeds bredere kennis vergaart en nieuwe spelstijlen leert kennen. Zo kan hij zich verbreden op zijn vakgebied en zich als mens steeds verder ontwikkelen en ontplooiën. Het ontwikkelen van deze producties brengt veel kosten met zich mee. Het wordt voor Stichting Kamak steeds moeilijker om hiervoor budget te vinden.	Het grootste maatschappelijke belang is dat de acteurs gezien worden als burgers met mogelijkheden, mensen waar je wat van kunt leren, een voorbeeld voor je zijn.
20- NBE-5.16 Toekomstbestendig maken Museum Hengelo (Oald Hengel) -30 S	
Museum Hengelo vraagt een financiële ondersteuning gedurende een aantal jaren om een inhoudelijke omslag te maken en zich zo op de toekomst voor te bereiden. Toegankelijkheid van het museum vergroten, zowel fysiek, digitaal als inhoudelijk. Daarom vragen wij een verhoging van onze subsidie, om professionele ondersteuning van de vrijwilligers in te kunnen zetten en voor behoud van het Rijksmonument.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Reuring in de binnenstad. Educatie van jongeren, werkenden en ouderen. Doel voor toeristen. Bron van kennis en informatie over Hengelo voor bewoners en bedrijven.
20-NBE-5.17 Subsidie Piet Blom Museum - 3 S	
Het Piet Blom Museum heeft zich in de afgelopen vijf jaar ontplooid tot één van de weinige architectuurmusea in Nederland. Het museum is gewijd aan het werk en de persoon van de inmiddels wereldberoemde Piet Blom. Het museum is gevestigd in de Kasbah, één van de grote werken van Blom. De Kasbah is sinds 2014 gemeentelijk monument en staat op de nominatie om tzt ook rijksmonument te worden. Tot nu toe wordt het museum gefinancierd uit incidentele bijdragen van o.m. de Fuldauerstichting, Rabo cultuurfonds en entreegelden. Dit is en blijft een zeer wankel financiële basis. Een beperkte structurele subsidie kan het bestaan van dit museum waarborgen.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Het Piet Blom Museum biedt naast exposities ook educatie projecten op basisscholen rond het thema architectuur. Het museum is een wereldwijde vraagbaak voor architecten en architectuuropleidingen.
20-NBE-5.18 Boek Wederopbouwstad Hengelo -25 I	
Het voorstel betreft het maken van een wederopbouwboek van Hengelo. De stichting Erfgoed Hengelo heeft met het organiseren van vele activiteiten in de afgelopen 5 jaar met de Maand van de wederopbouw, een schat aan kennis opgedaan inzake de wederopbouw.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Een betere kennis van en besef van de fysieke kernwaarde van Hengelo nml. de wederopbouwarchitectuur. Daardoor ontstaat meer waardering voor onze stad.
20-NBE-5.19Aanvraag subsidie carnavalsvereniging De Gangmakers -3 S	
HCV de Gangmakers is een vereniging voor mensen met een beperking. Wij organiseren voor deze doelgroep : Knutselavonden, leren omgaan met materiaal en gereedschap, bouwen van carnavalswagens, fietstochten, enz. De vereniging zou graag subsidie willen aanvragen: (€ 2000 / €3000 per jaar). Om een andere locatie te huren, want de huidige is verkocht.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Wij zijn in Hengelo de enige vereniging voor mensen met een beperking die aan een carnavalswagen bouwen en meedoen aan de optocht. Het zou vreselijk jammer zijn, als de vereniging hierdoor geen activiteiten meer kan organiseren
20-NBE-5.20 Makerfestival Minimizer Play & Learn dagen voor het onderwijs -10 S	

Er wordt een structurele jaarlijkse bijdrage van € 10.000 gevraagd voor het Maker Festival Twente en specifiek de Play & Learn dagen (P&L) en het creëren van een maakplaats in Hengelo. Het Maker Festival zet de Twentse maakindustrie in de schijnwerpers en benadrukt dat 'maken' de toekomst heeft. In het Makerfestival komt alles samen. Er wordt vanuit meerdere disciplines samengewerkt met één doel jongeren interesseren voor techniek, cultuur en digitale vaardigheden om ze zo beter voor te bereiden op de toekomst en om ervoor te zorgen dat meer jongeren voor een technisch beroep gaan kiezen.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Meer jongeren kiezen voor een technische studie, beroep en hebben beter zicht op hun toekomstperspectief. - Kinderen leren op jonge leeftijd vaardigheden op het gebied van kunst, cultuur en techniek en krijgen hierdoor de mogelijkheid zich te ontwikkelen tot een verkennende, ontdekkende en creatieve burger. - Er ontstaat een op de toekomst en de praktijkgericht kennisnetwerk, dat onderwijs, kennisinstellingen, bedrijven en cultuur met elkaar verbindt en talent de ruimte biedt zich te ontwikkelen
20-NBE-5.21 Design Challenge Weusthagpark: realisatie van een dagrecreatie zone 2020: - 25 I 2021: - 20 I vanaf 2022: PM (voor B en O) De vrienden van het Weusthag heeft in overleg met de bewoners wensen voor verbeteringen in het park verzameld en geprioriteerd. Één van de wensen is het inrichten van een dagrecreatie zone aan de noordzijde van het park bij de Rientjes vijver. Dit willen zij oppakken volgens de systematiek van de 'Right to Challenge', dit zelf op te pakken in samenwerking met bedrijven en het ROC van Twente. Echter daar hebben we wel toestemming en (financiële) ondersteuning voor nodig van de gemeente. Het project is daartoe opgeknapt in drie fasen: Fase 1 in 2020: Betreft een Design Challenge voor studenten aan het ROC van Twente, voor het ontwerpen en prototypen van straatmeubilair en het inrichtingsplan van deze dagrecreatie zone (€25.000). Fase 2 in 2021: Betreft de vergunningsaanvraag en realisatie van de winnende ontwerp(en) (€20.000) Fase 3 2021: Betreft het beheer & onderhoudsplan (PM).	<i>Maatschappelijke effecten:</i> - Een significante verbetering van het gebruik van het park als verblijfsruimte; -Aanjaag effect voor meer initiatieven; -Waardering en trots voor de talenten van jongeren passend bij de maakindustrie van Hengelo -De winnende ontwerpen worden geproduceerd door mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt. -Vermakten van de winnende ontwerpen binnen een sociale onderneming.
20-NBE-5.22 Natuur- en educatiecentrum Weusthag (St. Heemtuin en Natuurcentrum Hengelo) 2020: -30 I, vanaf 2021:PM Realisatie van een Natuur- en Educatie Centrum in Stadspark Weusthag als centrale plek voor groene en duurzame organisaties, die kennis kunnen brengen én delen met particulieren, onderwijs en overheden. Tevens een goede uitvalsbasis voor vrijwilligers van IVN en de bezoekers van Beleefbos, Heemtuin en Stadspark Weusthag. Ten behoeve van de realisatie van het Natuur- Educatie Centrum Weusthag is een schetsontwerp gemaakt. Hiermee zal de Stichting in de komende periode op pad gaan voor fondsenwerving. Om het schetsontwerp verder uit te kunnen werken, te verbeteren en te optimaliseren is een kostenbegroting opgemaakt t/m het verkrijgen van de omgevingsvergunning. De kosten hiervan worden begroot om ca. € 30.000	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Met het wegvallen van het gemeentelijk centrum voor natuur- en milieueducatie is er een hiaat ontstaan in de educatie op gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Door het aanbod te bundelen van partijen die op dit gebied in de breedste zin van het woord actief zijn hopen we met het nieuwe Natuur- Educatie Centrum Weusthag dit gat te kunnen gaan opvullen

20-NBE-5.23 Aanleg Ruiterpaden Weusthagpark in 2020: € 3872 en vanaf 2021: € 650 en zo'n 40 uur voor begeleiding en ondersteuning	
Het Weusthagpark is een veelzijdig burgerpark in het hart van Hengelo met veel verschillende gebruikers. Binnen en rondom het Weusthagpark zijn een drietal grote paarden-/ponystallen en enkele particuliere paardeneigenaren gevestigd (in totaal zo'n 40 paarden en pony's). In Twente en rondom Hengelo ligt een groot netwerk aan ruiterpaden. In het Weusthagpark waar een behoorlijk grote dichtheid aan paarden is, ontbreekt het echter aan ruiterpaden. De gezamenlijke paardenhouders willen daarom een voorstel indienen voor de aanleg van ruiterpaden in het Weusthagpark. Er wordt gestreefd naar een ruiterroute van ong. 10 kilometer.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> -Gebruik van het park als plezierige recreëer en verblijfsruimte voor diverse behoeften en interesses. -Bredere en betere mogelijkheden voor ruitersport door gehandicapten en jongeren met een zorgindicatie. -Bredere betrokkenheid van ruiters en vrijwilligers bij het onderhoud van het park. -Mogelijkheid tot de inzet van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij aanleg en onderhoud van ruiterpaden
20-NBE-6.1 Uitvoering geven aan het VN-verdrag handicap In 2020: – 3 en vanaf 2021: - 1 S	
Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap is in Nederland op 14 juli 2016 in werking getreden. Het verdrag moet ertoe leiden dat de inclusie van mensen met een beperking de norm wordt. Vanuit de Stichting Gehandicaptenraad Hengelo willen wij het implementeren van dit verdrag bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking i.s.m. met de lokale overheidsorganisatie.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Door het indienen van motie: Toegankelijk Hengelo (nov. 2018) willen wij als stichting samen met andere belangenorganisaties en de lokale overheidsorganisatie een Inclusie agenda opstellen conform het VN-verdrag handicap.
20-NBE-6.2 Vrouwenkracht van stichting Vrouwsaam In 2020: 14,44 in 2021: 10,83 in 2022: 7,22 in 2023: 3,61	
Vrouwen moeten volwaardig kunnen participeren in de samenleving en gelijke kansen hebben. Dit komt niet alleen vrouwen ten goede, maar versterkt de samenleving in al haar facetten: haar economie en kennisniveau, welzijn en cultuur, veerkracht en potentie. De Stichting VrouwSaam is een eigentijdse en zelfsturende organisatie die vrouwen faciliteert en begeleidt waar nodig.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> -Doelgroepen: alle vrouwen; ongeacht gender, seksualiteit, levensovertuiging inkomen of religieuze achtergrond. -Hengelo kent mensen van vele nationaliteiten. Er gaan ook ontmoetingen, verbindingen ontstaan tussen vrouwen van allerlei achtergronden. We werken zo aan een positieve waardering van diversiteit. Daarmee dragen we ook bij aan integratie, burgerschap, participatie en redzaamheid van mensen.
20-NBE-6.3 Vrijwilligers – Z. Nasari -60S	
Vrijwilligerswerk is zeer belangrijk in de hedendaagse samenleving. De overheid verwacht dat mensen steeds meer participeren in de maatschappij, maar tegelijkertijd worden zij die dit al doen ondergewaardeerd. Het is fijn dat we op z'n minst één keer per jaar stilstaan, bij al het moois wat vrijwilligers toevoegen aan onze stad (€ 30.000). Daarnaast kan gedacht worden aan het organiseren van (4) netwerkbijeenkomsten (€ 10.000) en het verstrekken van gratis parkeerpasjes voor vrijwilligers (€ 20.000)	<i>Maatschappelijke effecten:</i>

20-NBE-6.4 Inzet holistisch platform als voorliggende voorziening	PM
Inzet holistisch platform als voorliggende of algemene voorziening. Andere kijk op gezondheid. Ontdekken en ondersteuning bij wat je zelf kunt doen aan herstel. <i>WMO :</i> Inzet holistisch platform. Een samenwerkingsverband tussen verschillende disciplines die werken aan ondersteuning bij zelfherstel. Hierdoor verminderen (chronische) fysieke en psychische klachten. Regie over eigen leven, welzijn wordt teruggegeven. <i>Jeugd:</i> Zie onder WMO. Aanvullend wordt ook het netwerk om de jeugdige heen betrokken bij het herstelproces en het oprichten van een Tejo-huis. <i>Participatie:</i> Zie onder WMO. Door ondersteuning bij zelfherstel, het teruggeven van de regie over het eigen leven wordt zelfvertrouwen versterkt en zullen fysieke en/of psychische klachten worden verminderd. Met een versterkt zelfvertrouwen en het ervaren van minder beperkingen is het aanreiken van inzicht in wie iemand is, welke valkuilen hij of zij heeft en hoe hiermee om te gaan makkelijker te realiseren. Door het verbeteren van gezondheid, het geven van vertrouwen en inzicht is het eenvoudiger om iemand te activeren naar maatschappelijke deelname. Dit kan toeleiding naar (vrijwilligers-)werk zijn.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> - Eigen regie terug - Bewustwording wat een beperking zegt - Meer zorgafname - Meer omkijken naar elkaar - Minder agressie - Minder uitgaven sociaal domein
20-NBE-6.5 Indexering verordeningen Armoede In 2020: -67 in 2021: -68 in 2022: -69 en in 2023: -70	
De verordeningen in het kader van het armoedebelief worden na een voorzet van college van B en W en ambtelijk apparaat vastgesteld door de gemeenteraad. Dat betekent ook dat de gemeenteraad gaat over de hoogte van de bedragen en toeslagen alsmede het al dan niet indexeren van die bedragen. Het voorstel komt in essentie neer op het inwisselen van zogenaamde 'kan – bepalingen' voor 'indexatiebepalingen' in alle aan armoede gerelateerde verordeningen. Indexeren van bedragen en toeslagen zorgt ervoor dat de hoogte van vergoedingen, verstrekkingen en bijstand mee kan bewegen met de prijsontwikkeling van goederen en diensten in Nederland.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Wanneer het levensonderhoud voor mensen die in armoede leven duurder wordt, is indexeren het minste dat een gemeente kan doen. Zo laat de gemeente zien dat het armoede wil aanpakken en de situatie van kwetsbare volwassenen en bij hen opgroeiende kinderen in ieder geval niet wil verslechteren.
20-NBE-6.6 Eén verordening in het sociaal domein	PM
In Hengelo is de eigen kracht van inwoners één van de uitgangspunten bij de beleidsuitvoering. Het is duidelijk, in Hengelo willen ambtenaren samen met alle betrokkenen in het veld zorg en begeleiding bieden die dichtbij de inwoner staat en een integraal en oplossingsgericht karakter heeft. Dus niet vanuit verschillende wetten, maar vanuit de leefwereld van de Hengelose burger en diens hulpvraag. Bij die werkwijze horen nieuwe, overzichtelijke en goed te begrijpen regels voor het sociaal domein. Regels die opgenomen zijn in één, omgekeerde verordening, waarin de belangrijkste regels voor werk en inkomen uit de Participatiewet, de voornaamste regels voor maatschappelijke participatie uit de WMO en de belangrijkste regels voor gezond en veilig opgroeien uit de Jeugdwet terugkomen. Kortom, Hengelo is beter af met één duidelijke verordening voor het sociaal domein. Het voorstel is om voor Hengelo de grote hoeveelheid (9 !!!) ingewikkelde verordeningen te vervullen voor één duidelijke regeling die niet wetten, maar Hengeloërs centraal stelt.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Een betere vindbaarheid, een beter begrip en een verbeterde toegankelijkheid van regels, maar vooral een effectievere en efficiëntere uitvoering. Kortom een betere dienstverlening aan de burger, die in plaats van de regels, centraal komt te staan en bovendien gepaard gaat met minder bureaucratie en zo mogelijk een besparing van kosten.

20-NBE-6.7 Bosperceel aan overkant blokhut – Scouting Bataven Ludger PM	
Scouting Bataven Ludger wil graaf een stukje bosperceel over te nemen van de gemeente. Dit brengt ruimere speelmogelijkheden voor de jeugd leden mee. Daarnaast wordt er minder belasting van het speelveld verwacht en kunnen jeugdleden dan nu een echt scouting avontuur kunnen ervaren in het bos. Uiteraard moet het stukje grond afgebakend worden, zodat de veiligheid voor de jeugdleden kan worden gewaarborgd.	<i>Maatschappelijke effecten</i> De scoutingvereniging kan haar spelaanbod uitbreiden.
20-NBE-7.1 Toepassen lichtgewicht geluidsarme hoogrenderende windmolens – Witte Energie BV PM	
De energietransitie kan versnellen door te werken met lichtgewicht geluidsarme hoogrenderende windmolens. Gebruik van deze windmolens leidt tot eenzelfde rendement, maar kent veel minder maatschappelijke weerstand, omdat ze veel kleiner zijn.	<i>Maatschappelijke effecten</i> Versnelling van de energietransitie voor wat betreft hernieuwde energieopwekking. Minder weerstand onder bewoners.
20-NBE-7.2 Hergebruik grafstenen – Ben van Veen PM	
Nabestaanden van mensen die zijn overleden kiezen bij een begrafenis voor een bepaalde periode van 'grafrust', meestal 10 tot 20 jaar. Indien de nabestaanden niet willen verlengen, wordt de grafsteen eigendom van de gemeente, die de grafstenen dan vaak vernietigt of laat vernietigen. Er bestaan echter goede alternatieven, zoals recyclen en hergebruik. Het voorstel komt in essentie neer op het aanbieden van grafstenen waar geen aanspraak op wordt gemaakt voor hergebruik.	<i>Maatschappelijke effecten:</i>
20-NBE-8.1 Sportvoorzieningen is bewegen voor iedereen In 2020: € 50.000 I en vanaf 2021: € 5.000 S (in verband met beheer)	
Lichaamsbeweging is erg belangrijk. De overheid erkent dit ook. Echter wordt er te weinig geïnvesteerd, om mensen aan het bewegen te krijgen. Door sporttoestellen op publieke locaties te plaatsen, en deze plaatsen aantrekkelijk te maken met groenvoorziening, kan de gemeente mensen motiveren actief te worden. Het voorstel m.b.t. de sportvoorzieningen in de wijk luidt: in plaats van twee toestellen per wijk, is het wellicht beter om de voorziening te centraliseren. Met het geld dat daarmee vrijkomt zou op bijvoorbeeld het Prins Bernard plantsoen een compleet sportpark gerealiseerd kunnen worden. Het feit dat het centraal ligt in Hengelo zal het bereikbaar maken voor iedereen. Het groen rondom het grasveld aldaar biedt tevens rust en een gevoel van vrijheid voor de sporters.	<i>Maatschappelijke effecten:</i>

4.3 Overzicht nieuw beleid ambtelijk

Onderstaand de nieuwe beleidsvoornemens zoals aangeleverd vanuit de ambtelijke organisatie:

Het nieuw beleid dat is aangedragen door de ambtelijke organisatie is ingedeeld in drie categorieën:

1. Raadsinitiatieven c.a., zoals moties, aankondiging meenemen bij integrale afweging
2. Externe vraag, die al bekend was voor de uitvraag raad
3. Ambtelijke voorstellen

- = nadeel; bedragen * € 1.000

nummer:	omschrijving nieuwe beleidswens:	2020	2021	2022	2023	Cat.	Toelichting keuze
20-NB-1.1	Uitbreiding toezicht gereguleerd parkeren (blauwe zones)	-142	-142	-142	-142	3	Volledige keuzevrijheid voor de gemeente zowel wat betreft blauwe zones als handhaving ervan.
20-NB-1.2	Evenementen en veiligheid	-109	-109	-109	-109	3	Keuzevrijheid voor de gemeente wat betreft intensiteit van toezicht op evenementen.
20-NB-1.3	Toezicht op drank/Horeca en ondermijning operationele uitvoering	-54	-54	-54	-54	3	Keuzevrijheid voor de gemeente wat betreft intensiteit van toezicht op drank/horeca en ondermijning.
20-NB-1.4	Jeugdoverlast en jeugdgroepen, (jeugdBOA)	-47	-47	-47	-47	3	Keuzevrijheid voor de gemeente wat betreft aanstelling jeugd BOA; prioriteit binnen Sociaal Domein
20-NB-2.1	Vervanging ANWB bewegwijzering	-1	-10	-18	-21	3	Keuzevrijheid voor de gemeente; niet noodzakelijk om de gehele actualisatie en vervanging ineens te doen.
20-NB-2.2	OH en vervangingsbudget afvalbakken en straatmeubilair	-25	-25	-25	-25	3	Keuzevrijheid voor de gemeente; betreft terugdraaien oude bezuiniging
20-NB-2.3	OR verkeersveiligheid en parkeren omg Twentebad	-8	-41	-41	-40	3	Keuzevrijheid voor de gemeente; zowel Twentebad als (topsport-)locatie en parkeren hebben politieke prioriteit
20-NB-2.4	Verkeersveiligheid parkeren winkelcentrum Groot Driene	-18	-94	-93	-92	3	Aanvullend en randvoorwaardelijk bij het burgerinitiatief bij externe voorstellen.
20-NB-2.5	Reconstructie Deldenerstraat/kruising Mitchamplain	-5	-27	-26	-26	3	Keuzevrijheid voor de gemeente.
20-NB-2.6	Parkeerplan binnenstad	bn	bn	bn	bn	1	= Bestuurlijke Opdracht
20-NB-4.1	RMC functie	-75	-75	-75	-75	3	Uitbreiding doelgroep tot 27 jaar is wettelijk geregeld; keuze of vanuit bestaande formatie of via formatie-uitbreiding.
20-NB-4.2	Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs	PM	PM	PM	PM	1	= huisvestingsproblematiek primair onderwijs is bekend bij de raad.
20-NB-5.1	Bibliotheek Hengelo toekomstbestendig scenario 1 (2+3 zie omschrijving)	-114	-114	-114	-114	2	Maakt deel uit van regulier overleg instelling met de gemeente
20-NB-5.2	Infillmateriaal kunstgrasvelden voetbal alternatief a	-34	-54	-63	-62	1	Discussie over infill kunstgras bij de raad bekend; toekomst wordt no-infill; enkele jaren overbruggen; keuzevrijheid voor gemeente wat betreft kostendekkendheid.
20-NB-5.3	Metropool toekomstbestendig	PM	PM	PM	PM	2	Maakt deel uit van regulier overleg instelling met de gemeente
20-NB-5.4	Vervanging openbaar groen	-1	-6	-6	-6	3	openbaar groen als recreatie en verblijfsgebied hebben politieke prioriteit
20-NB-5.5	Cofinanciering voor in co-creatie ontwikkelen en realiseren van Burgerpark Weusthag	-35	-35	-35	-35	3	Wordt meegenomen als aanvulling bij het externe voorstel.
20-NB-6.1	Beschermde wonen en Maatschappelijke Opvang	pm	pm	pm	pm	3	Betreft aankondiging van wijze van financiering nog niet in te schatten of dit ook financiële gevolgen heeft.
20-NB-6.2	Ondersteuning Kinder-, jeugdraad	-44	-44	-23	-23	1	Uitvoeren van motie
20-NB-6.3	Vergroten acceptatie seksuele diversiteit (LHBTI beleid)	-10	-10	-10	-10	1	Uitvoering van motie
20-NB-6.4	Innovatie Wmo & Jeugd	-2.500	-2.500	-500	-500	1	Bekend bij de raad; inzet op preventie en innovatie kent hoge prioriteit binnen Sociaal Domein. Dit voorstel betreft een incidentele uitgave voor 4 jaren.
20-NB-6.4a	Beklemd deel AR (uit rek resultaat 2018) tbv Sociaal Domein	2.500	2.500	500	500	1	Zie vorige.
20-NB-6.5	Vroegsignaleren van schulden	-124	-118	0	0	1	aan regionaal project, dat nog 2 jaar loopt
20-NB-6.6	Eenzaamheid (motie gemeenteraad)	-50	-50	-50	-50	1	Uitvoering van motie.
20-NB-6.7	Intensivering Handhaving WMO	-63	-63	-63	-63	3	gemeente heeft keuzevrijheid t.a.v. omvang uitbreiding en intensiteit handhaving.
20-NB-6.8	Lokale inclusieagenda	-50	-50	-50	-50	1	Uitvoering van motie
20-NB-6.9	Participatie statushouders	104	104	104	104	3	Voortzetten succesvolle aanpak (werkcoaches) in afwachting van nieuwe wetgeving m.b.t. asielzoekers. Hiermee besparen we geld.

20-NB-7.1	Duurzaamheid	-857	-757	-757	-757	3	Uitvoeringsnota bij raad bekend. Keuzevrijheid voor de gemeente; echter duurzaamheid heeft hoge beleidsprioriteit
20-NB-7.2	Afval dump buitengebieden Hengelo	bn	bn	bn	bn	3	Keuzevrijheid voor de gemeente wat betreft intensiteit van toezicht op evenementen.
20-NB-7.3	Afval Extra Toezichthouder	bn	bn	bn	bn	1	Gezien beleidsprioriteit van belang. Wens vanuit de raad.
20-NB-8.1	Gebiedsgericht toezicht in bouwfase	-75	-75	-75	-75	3	Keuzevrijheid voor de gemeente wat betreft intensiteit van toezicht op.
20-NB-8.2	Verduurzamen maatschappelijk vastgoed	pm	pm	pm	pm	3	Keuzevrijheid voor de gemeente; echter duurzaamheid heeft hoge beleidsprioriteit
20-NB-8.3	Leefbaarheid vd Beckumse samenleving	pm	pm	pm	pm	1	uitvoering van een motie Brede blik voor Beckum
20-NB-9.1	Kleine opties incidenteel nieuw beleid opnieuw instellen	-25	-25	-25	-25	1	Wens tot herinvoering kleine opties bij raad bekend. Keuzevrijheid voor de gemeente; betreft terugdraaien oude bezuiniging
Totaal nieuwe beleidswensen:		-1.862	-1.921	-1.797	-1.797		
Totale per categorie							
1.	Raadsinitiatieven	-337	-351	-221	-220		
2.	Externe vraag	-114	-114	-114	-114		
3.	Ambtelijke voorstellen	-1.411	-1.456	-1.462	-1.463		
Totaal nieuwe beleidswensen		-1.862	-1.921	-1.797	-1.797		

4.4 Samenvatting nieuwe beleidsvoornemens ambtelijk

Hieronder volgt een samenvatting van de bovengenoemde nieuwe beleidsvoornemens ambtelijk en extern.

Omschrijving nieuw beleidsvoornemen: I = Incidenteel; S = Structureel; - = nadeel	Opmerkingen/ Maatschappelijke effecten
20-NB-1.1 Uitgebreid Toezicht gereguleerd parkeren -142 S	
In de Nota autoparkeren 2008-2012, incl. de evaluatie in 2010, heeft de gemeenteraad het middel blauwe zone ingevoerd voor de regulering van parkeren en mobiliteit buiten het centrum. Het totaal aantal gereguleerde parkeerplaatsen in Hengelo begin 2020 is 2.392. Op basis van de CROW richtlijn heeft Hengelo in 2020 tussen de 6,0 en 6,8 fte nodig voor handhaving op de blauwe zone en het betaald parkeergebied. Op dit moment heeft de afdeling Regulering en Toezicht 3,75 fte beschikbaar voor handhaving op betaald parkeren en de blauwe zones. Uitbreiding is nodig en kan maar voor een klein deel gedekt worden uit de inkomsten uit de verkochte ontheffingen voor blauwe zones.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Goede handhaving op parkeren draagt bij aan een aantrekkelijke en leefbare omgeving; Geen (onvoldoende) handhaving betekent toename parkeeroverlast, toename ontevredenheid burgers en toename verkeersonveiligheid blauwe zone
20-NB-1.2 Evenementen en veiligheid -109 S	
De politie stelt minder capaciteit beschikbaar voor veiligheid tijdens evenementen, gebaseerd op de analyse dat de veiligheid rondom evenementen beter is geworden en ook in de verwachting dat organisatoren en gemeente capaciteit leveren. De gemeente heeft een wettelijke taak op het gebied van openbare orde en veiligheid in relatie tot evenementen. Er dient	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Bij het ontbreken van een goed toezichtsregime kan de veiligheid van bezoekers tijdens evenementen in het geding zijn.

derhalve een goed proces rondom toezicht en handhaving te zijn. De veiligheid en een ordelijk verloop van evenementen staat dan ook voorop. Momenteel zijn er ca. 430 meldingen / evenementen op jaarbasis (groot en klein). Dit aantal neemt jaarlijks toe. De druk op de gemeentelijke organisatie is niet alleen toegenomen door de groei, maar ook door de aangescherpte regelgeving en de complexiteit van de evenementen. Daarom is 2,33 fte extra nodig.	
20-NB-1.3 Toezicht drank/horeca en ondermijning -54 S Deze wettelijke taak is het houden van toezicht en handhaving in drank en horeca gelegenheden op het zich houden aan voorschriften voor het schenken van alcohol, maar ook op overtredingen van de tabakswet. Tevens is er daarmee de beschikking over extra ogen en oren voor ondermijning. Het betreft sinds 2 jaar nieuwe taken voor de gemeente, waarvoor 1 fte extra nodig is.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Bestrijden alcohol misbruik, signaleren van misstanden en vergroten leefbaarheid
20-NB-1.4 Jeugdoverlast en jeugdgroepen - 47 S In Hengelo hebben we te maken met jeugdoverlast en overlast gevende jeugdgroepen. Dit gaat gepaard met overlast, vernielingen en verdere ontplooiing tot crimineel gedrag. De aanpak van jeugdoverlast en overlast veroorzakende is multidisciplinair. Het is niet alleen een taak van de politie. De toezichthouders en handhavers van de afdeling Regulering en Toezicht worden regelmatig betrokken bij de aanpak met als gevolg dat er 0,85 fte extra nodig is.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Preventie aanpak van jeugdoverlast en overlast jeugdgroepen voorkomt erger. (criminaliteit en misdaad).
20-NB-2.1 Vervanging ANWB bewegwijzering -1 in 2020 oplopend naar -21 in 2023 Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en vervanging van de ANWB bewegwijzering binnen de gemeentegrenzen. Hierbij verplicht de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) gemeenten om bewegwijzering bij te houden in de NBd – database. Vanaf 2005 is Hengelo zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van de database en het vervangen van de ANWB- borden. Het onderhoud is op minimale wijze uitgevoerd evenals vervangingen. Voor vervangingen is geen structureel budget beschikbaar. In het algemeen geldt echter dat er een grote achterstand is in het onderhoud en vervanging van de “ANWB” bewegwijzering. Hengelo telt ca. 125 bewegwijzeringsobjecten.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Verkeersdeelnemers verwachten dat bewegwijzering actueel en duidelijk is. Een goede, actuele bewegwijzering is belangrijk voor een goede doorstroming van verkeer in de stad. Tevens draagt het bij aan een goede bereikbaarheid van Hengelo
20-NB-2.2 Vervanging afvalbakken/straatmeubilair -25 S De bezuinigingsmaatregel om buiten de binnenstad en winkelcentra alle afvalbakken en straatmeubilair te verwijderen, is maar ten dele uitgevoerd. Kapotte afvalbakken en bankjes worden verwijderd en niet vervangen en dit stuut op weerstand. Ook worden door de gemeente en Gildebor regelmatig verzoeken voor het plaatsen of vervangen van afvalbakken of bankjes ontvangen. Afwijzing hiervan leidt veelal tot ergernis en slechts zeer zelden tot begrip. Daarnaast wordt ervaren dat op plaatsen waar afvalbakken worden verwijderd zwerfafval toeneemt. De aanname dat mensen hun afval meenemen naar huis als er geen afvalbak in de openbare ruimte staat, gaat helaas niet voor al onze inwoners en bezoekers op	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Minder zwerfafval op straat en meer gelegenheid om te zitten en uit te rusten.
20-NB-2.3 Parkeren/verkeersveiligheid Twentebad -8 in 2020 en -41 S vanaf 2021 De bezoekersaantallen van het Twentebad zijn in de afgelopen 7 jaar in totaal met ongeveer 100.000 gestegen en de verwachting is, dat deze lijn zich de komende jaren nog verder voort zal zetten. Met name voor mindervaliden zal de parkeersituatie niet meer afdoende zijn. Puur qua capaciteit is de autoparkeerplaats nu al regelmatig “vol”. Uitwijken naar de wijk verderop om te parkeren is praktisch niet mogelijk. Door het renoveren van de huidige en uitbreiding van	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Indien geen maatregelen worden getroffen zal de bereikbaarheid van één van de drukst bezochte voorzieningen in Hengelo onder druk komen te staan. Voor mindervaliden zal dit probleem onevenredig groot

parkeervoorzieningen, fietsenparkeerplekken en een knip te leggen in de doorgaande weg en de bereikbaarheid van parkeergelegenheden anders te stroomlijnen wordt de omgeving van het Twentebad vooral gebruiksvriendelijker en veiliger. Dit vraagt om een flinke investering.	zijn. Door de huidige, achterhaalde verkeerssituatie wordt het risico op ongelukken groter.
20-NB-2.4 Parkeren/verkeersveiligheid Winkelcentrum Groot Driene -18 in 2020 en -92 S vanaf 2021	
25 jaar geleden is het hele winkelcentrum Groot opnieuw gebouwd. Het vorige winkelcentrum was door brand verwoest. De openbare ruimte is verouderd en draagt niet bij aan de uitstraling van het winkelcentrum. Ook de inrichting en routing van het openbaar gebied zou aangepast moeten worden aan de huidige situatie van gebruik. De omgeving, met name wegen, trottoirs en parkeervoorzieningen zullen dan aangepakt moeten worden. Door de aanpak van de omgeving en de aanpak van het winkelcentrum door de eigenaar wordt de omgeving van het winkelcentrum Groot Driene gebruiksvriendelijker, toegankelijker en veiliger.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De leefbaarheid in en rond het winkelcentrum zal toenemen. Het voorzieningenniveau zorgt dat de goede wijkvoorziening in stand blijft. Daarnaast zijn er nu diverse gevaarlijke situaties rond het winkelcentrum welke dan ook veiliger gemaakt kunnen worden. Door de huidige, achterhaalde verkeerssituatie wordt het risico op ongelukken groter.
20-NB-2.5 Reconstructie kruising Deldenerstraat-Mitchamplein -5 in 2020 en -26 S vanaf 2021	
In 2019 en 2020 vindt een herinrichting van de Deldenerstraat plaats van de Geerdinksweg tot en met de kruising met de Bornesestraat. Het kruispunt Deldenerstraat – Marskant – Bankastraat is een van de belangrijkste kruispunten binnen de gemeente Hengelo. Door samenvoeging van de twee rijrichtingen in de Bankastraat ontstaat een 'restruimte' op het Mitchamplein dat – in aansluiting op de reconstructie van de kruising – heringericht moet worden. Met het waterschap wordt onderzocht of de beek, die nu onder het plein doorloopt, op deze plek zichtbaar gemaakt kan worden. Het waterschap heeft aangegeven hieraan mogelijk bij te willen dragen. Voor de verdere herinrichting van de het plein is (nog) geen budget beschikbaar	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De reconstructie van de kruising Mitchamplein heeft de volgende maatschappelijke effecten: -goede aansluiting van hoofd-invalsweg op de centrumring; -verbeterde bereikbaarheid van de binnenstad; -verbetering verkeersveiligheid; -verbetering van doorstroming voor (hoogwaardig) openbaar vervoer en de auto -verbetering van doorstroming van de fietser (inpassing F35).
20-NB-2.6 Klantvriendelijk Parkeren Binnenstad bn	
Op 7 november 2017 is de motie parkeren aanvaard (zaaknummer 2179258), waarmee het college opgedragen is om in overeenstemming met de binnenstadpartners een parkeerplan voor te leggen aan de raad. Samen met de binnenstadpartners is uitvoering gegeven aan deze motie door een plan (notitie bereikbare binnenstad) op te stellen. In dit plan staan drie maatregelen beschreven die op korte termijn een bijdrage moeten leveren om het parkeren klantvriendelijker te maken en hiermee het bezoek aan de binnenstad te stimuleren: 1) Parkeertijden aanpassen aan winkeltijden - € 125 S 2) Proef klantvriendelijk handhaven - € 50 I 3) Proef Shop & Go - € 13 I In verband meteen goede monitoring is er een jaarlijkse parkeerdrukmeting nodig (kosten € 15.000.). De hierboven geschetste financiële gevolgen van deze incidentele en structurele middelen kunnen binnen de bestaande begroting worden opgevangen.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De klantvriendelijke parkeeroplossingen dragen bij aan: -een beter bereikbare binnenstad -vergroten van ondernemersgemak -vergroten van klantvriendelijkheid en parkeergemak voor bezoekers
20-NB-4.1 RMC functie en Twentse belofte -75 S	
Vanuit de RMC-functie hebben gemeenten de wettelijke plicht om jongeren zonder startkwalificatie die een kwetsbare overstap maken van school naar school of van school naar werk in beeld te hebben en te volgen tot hun 23e levensjaar. Het	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Met inzet van deze werkwijze beogen we een preventieve werking en kunnen vroegtijdig

RMC werkt sub-regionaal voor de gemeenten Hengelo, Borne en Hof van Twente en brengt alleen de jongeren uit de gemeenten behorend bij de sub-regio in beeld en volgt ze.	een effectieve samenhangende aanpak inzetten voor jongeren zonder startkwalificatie die een kwetsbare overstap maken van school naar school of van school naar werk. Daarnaast willen we bereiken dat in de toekomst inzet van dure zware zorg kan worden voorkomen dan wel kan worden vervangen door goedkopere minder zware zorg
20-NB-4.2 Integraal Huisvestingsplan (IHP) Primaire Onderwijs PM	
Eind 2019 wordt een integraal huisvestingsplan voor het primair onderwijs gemaakt. Uit dit integraal huisvestingsplan volgt een uitvoeringsplan waarin de komende jaren duidelijk wordt wat de noodzakelijke investeringen in de onderwijshuisvesting zijn. Omdat de reserve onderwijshuisvesting niet toereikend is wordt deze aanvraag gedaan.	
20-NB-5.1 Bibliotheek Hengelo toekomstbestendig Scenario 1 -114 S Alleen onderhoud scen 2 -49 S Alleen proj. bib op school scen 3 -65 S	
De huidige exploitatie van Bibliotheek Hengelo is niet toekomstbestendig. Structureel heeft de bibliotheek meer middelen nodig om de omvang en kwaliteit van de huisvesting én programmering op het huidige niveau te houden. Er worden drie scenario's geschetst. In scenario 1 blijven de omvang en kwaliteit van de huisvesting én de programmering van Bibliotheek Hengelo op het huidige niveau (-€ 114 S); In scenario 2 blijven de omvang en kwaliteit van de hoofdvestiging en het dependance op het huidige niveau (- € 49 S); In scenario 3 blijven de omvang en kwaliteit van de programmering op het huidige niveau, inclusief de Bibliotheek op school, maar dat gaat geheel ten koste van het dependance in het Kulturhus. (- € 65 S).	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Afhankelijk van het gekozen scenario blijven onderhoud en programmering op hetzelfde niveau, wordt ingeleverd op programmering op gebied van Participatie, Zelfredzaamheid en Pers. Ontw. of gaat de dependance in het Kulturhus dicht.
20-NB-5.2 Infillmateriaal kunstgrasvoetbalvelden Alternatief a -34 opl tot -62 Alternatief b -22 opl tot -39	
Er is geen sprake meer van nieuwe aanleg van kunstgras. Wel zijn de toplagen van de bestaande velden na tien jaar afgeschreven en dienen ze te worden gerenoveerd. Voor de renovatie van een kunstgrasveld is € 250.000 begroot, waarbij is uitgegaan van renovatie met sbr rubbergranulaat (vermalen autobanden) als infillmateriaal. Gelet op de discussie omtrent (non-)infill wordt voorgesteld om de huidige budgetten voor topaagrenovaties tot en met 2022 van € 250.000 te verhogen naar € 340.000 om TPE op natuurlijke vervangingsmomenten toe te kunnen passen als infillmateriaal in kunstgrasvelden. Wat betreft de bijdrage van de verenigingen zijn er 2 alternatieven: a. De verenigingen blijven op het huidige huurtarief van €13.578. De kostprijsdekkendheid daalt daarmee naar 30%. b. De voetbalverenigingen delen mee in de lasten. Het huurtarief blijft op 40% kostprijsdekkendheid en stijgt op termijn naar € 18.000.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Sbr rubbergranulaat heeft bewezen negatieve effecten voor het milieu. Er zitten zware metalen in die op lange termijn kunnen uitloggen in de bodem.
20-NB-5.3 Metropool toekomstbestendig PM	
In 2009 is het nieuwe onderkomen van poppodium Metropool aan het Industriplein geopend. Het pand is eigendom van de gemeente. De gemeente heeft budgetten in de begroting opgenomen voor het meerjarenonderhoud van het pand. Er zijn in de afgelopen jaren verschillende investeringen gedaan. Metropool heeft onlangs een meerjarenonderhoudsplan	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Het gebouw van Metropool wordt intensief gebruikt voor popprogrammering en – educatie en oefenruimten. In 2018 hebben circa 55.000

gemaakt voor de theatertechnische installaties. Daarbij is gebleken dat extra middelen nodig zijn voor onderhoud en vervanging in de toekomst. Momenteel wordt een doorberekening gemaakt en de verwachting is dat de huidige budgetten op de begroting van zowel de gemeente als van Metropool moeten worden verhoogd.	mensen Metropool bezocht: inwoners van Hengelo, Twente en buiten de regio. Het is van belang dat het pand en de installaties in een goede staat blijven. Metropool zit in het DNA van Hengelo, het pand en de programmering zijn een visitekaartje voor de stad.
20-NB-5.4 Vervanging openbaar groen -1 in 2020 oplopend tot -6 S vanaf 2021	
In 2016 is gebleken dat er geen investeringen begroot zijn om de noodzakelijke vervangingen van openbaar groen te financieren. In de komende jaren dient het openbaar groen in een aantal oudere wijken vervangen te worden. Het voorstel is om de komende jaren budget beschikbaar te stellen om te investeren in de vervanging van plantmaterialen die het einde van hun levensduur hebben bereikt door nieuwe beplantingen.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Een heel en veilige openbare ruimte
20-NB-5.5 Cofinanciering voor in co-creatie ontwikkelen en realiseren van Burgerpark Weusthag -35 S	
Het Weusthagpark is een veelzijdig burgerpark in het hart van Hengelo met veel verschillende gebruikers. De vereniging Vrienden van het Weusthag vervult al jarenlang een makelaarsrol door het faciliteren van het contact tussen verenigingen, bewoners en gebruikers. Daarnaast zijn de Vrienden voor de gemeente de voornaamste gesprekspartner. Zij vragen enerzijds om budget ondersteuning en anderzijds om een budget, dat zij in kunnen zetten als cofinanciering.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> •Een significante verbetering van het gebruik van het park. •Een verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte en openbaar groen. •Maatschappelijke betrokkenheid bij en trots op eigen leefomgeving. •Verbetering en versterking van flora en fauna. •Aanjaageffect voor initiatieven.
20-NB-6.1 Beschermd wonen, maatschappelijke opvang, WMO begeleiding pm	
Per 1 januari 2021 zal het budget en de taken voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang bij gemeente Hengelo komen in plaats van bij de centrumgemeente Enschede. In 2018 was regiobreed een overschot ontstaan binnen het budget beschermd wonen. Dit overschot wordt uitgekeerd aan de deelnemende regiegemeenten. Voor Hengelo komt dit neer op € 2,1 miljoen, waarvan wordt voorgesteld deze bij de resultaatbestemming 2018 onder te brengen in een "Bestemmingsreserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang". Vanaf 2021 is het de opgave voor de gemeente Hengelo om de (nieuwe) taken voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang in te bedden in het geheel van maatschappelijke ondersteuning aan – kwetsbare – burgers. Dit zal gefinancierd moeten worden met een verzamelbudget voortkomend uit een nieuw verdeelmodel voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en WMO begeleiding. Het is nog te vroeg om te bepalen wat dit voor Hengelo specifiek betekent, maar het is wel duidelijk, dat hier aanzienlijke risico's worden gelopen.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> •Mensen krijgen te weinig of geen zorg indien er geen actualisatie plaatsvindt. •Doelgroepen zijn dak- thuislozen, verslaafden, mensen die begeleiding en ondersteuning nodig hebben bij functioneren in dagelijks leven, mensen die niet zelfstandig kunnen wonen maar bescherming en hulp hierbij nodig hebben.
20-NB-6.2 Ondersteuning Kinder-, jeugdraad -44 in 2020/21 teruglopend naar -23 vanaf 2022	
Vorig jaar is de motie kinder-, jeugdraad en kinder-, jeugdburgemeester unaniem aangenomen (19 december 2017). In deze motie worden door de gemeenteraad van Hengelo verscheidene redenen genoemd waarom te starten met een kinder- en jeugdraad en een kinder- en jeugdburgemeester. De totstandkoming en het behoud van een kinderraad kan niet zonder ondersteuning. De ondersteuning van de kinderraad zal kosten met zich mee brengen. De ervaring van andere	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Betrekken jeugd in Hengelo bij maatschappelijke (politieke) discussies. Mening van jeugd meenemen in besluitvorming college en gemeenteraad.

gemeenten leert dat met name in het eerste jaren gemiddeld twee dagen per week ondersteuning nodig zal zijn. Na aantal jaren kan dit met 1 dag per week.	
20-NB-6.3 Vergroten acceptatie seksuele diversiteit (LHBTI beleid) 4 x -10 I	
Hengelo is sinds 2015 Regenbooggemeente. Een Regenbooggemeente besteedt in woord en daad aandacht aan de versterking van de acceptatie en veiligheid van LHBTI+ inwoners. Voorzetting van gemeentelijke aandacht voor dit onderwerp is noodzakelijk: seksuele diversiteit wordt maatschappelijk nog onvoldoende breed aanvaard en vanzelfsprekend gevonden. Het leidt tot discriminatie en uitsluiting. De Rijksoverheid verstrekt vanaf 2020 jaarlijks, voor een periode van 4 jaar, een rijksbijdrage van € 20.000 voor de doorontwikkeling van dit beleid. Voorwaarde voor de rijksbijdrage is cofinanciering door de gemeente voor een bedrag van gelijke omvang. De huidige beleidscapaciteit voor diversiteit telt ook als cofinanciering, deze vertegenwoordigt al een bedrag van € 10.000 per jaar. Om aan de voorwaarde van de rijksoverheid te voldoen is jaarlijks een budget van € 10.000 nodig.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> - Vergroting van de acceptatie van seksuele diversiteit -Terugdringing van discriminatie en geweldsdelicten jegens mensen die tot een seksuele minderheid behoren (10-20% van de lokale bevolking) -Doelgroepen: Lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen En de overige Hengelose inwoners die niet tot een seksuele minderheid behoren
20-NB-6.4 en 6.4a Innovatie Wmo & Jeugd 4 x -2.500 I	
In juli 2018 is het interventieprogramma Sociaal domein gepresenteerd en besproken in een politieke markt. In het interventieprogramma is rekening gehouden met aanvullende dekking op de tekorten in het sociaal domein. Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op het terrein van Jeugd en WMO is een Fonds tekortgemeenten ingesteld. De gemeente Hengelo heeft een eenmalige bijdrage uit dit Fonds gekregen van € 8,4 miljoen. Deze middelen zijn toegevoegd aan de Algemene Reserve en binnen deze reserve geoormerkt als "Algemene Reserve Sociaal Domein" (ARSD). Hoewel het Rijk zich inmiddels bewust is van de enorme tekorten bij gemeenten en bereid is een onderzoek te doen naar volumeontwikkeling en een nieuw objectief verdeelmodel, is de verwachting, dat Hengelo de komende jaren niet de € 2 miljoen zal ontvangen. Daarom is het voorstel om voor 2019, 2020 en 2021 jaarlijks € 2 miljoen te reserveren binnen de ARSD en in te boeken als 'taakstelling Rijk – extra middelen' (samen € 6 miljoen). Omdat innovatie en preventie breed worden gezien als belangrijke instrumenten om de tekorten in de WMO en de jeugdhulp terug te dringen, en men zich bewust is, dat de kosten voor de baat uitgaan, wordt voorgesteld om de resterende € 2,4 miljoen van de middelen uit het fonds tekortgemeenten te reserveren voor innovatie en preventie. Afhankelijk van de preventievisie en de concrete vertaling in maatregelen hiervan zal het daadwerkelijke uitgavenpatroon anders kunnen verlopen. De daadwerkelijke uitgaven zullen jaarlijks (bij de jaarrekening) worden verrekend met de geoormerkte middelen binnen de ARSD.	
20-NB-6.5 Vroegsignaleren van schulden -124 in 2020 aflopend naar -118 in 2021 I	
Bij het bestrijden van schuldenproblematiek is een belangrijk probleem dat mensen zich vaak te laat melden bij de schuldhelpverlening. Gemiddeld vijf jaar na het ontstaan van de eerste betalingsachterstanden. Het is dus belangrijk om er 'eerder bij' te zijn. Vroegsignalering van schulden ofwel 'Vroeg Eropaf' is het instrument dat hiervoor kan worden ingezet. Door een persoonlijke en rechtstreekse benadering (outreachend werken) worden problemen in een vroegtijdig stadium gesignaleerd en kunnen inwoners ondersteund worden	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Met deze aanpak worden samen met de betrokken partijen problematische schulden, afsluitingen en uithuiszetting voorkomen. Kerndoelstelling is herstel van tijdige en regelmatige betaling van vaste lasten, zoals huur, energie,

om deze op te lossen.	water, ziektekostenverzekering. Uiteindelijk beogen we een duurzame zelfredzaamheid van de betreffende huishoudens te realiseren.
20-NB-6.6 Eenzaamheid (motie) -50 S Op 6 november heeft de gemeenteraad de motie Eenzaamheid aangenomen. Hierin wordt het college opgedragen: • om een startconferentie te organiseren • voorstellen te doen voor concrete experimenten • de regierol te pakken en een gezamenlijke visie en uitvoeringsplan te ontwikkelen. Uit de in 2019 te houden conferentie met Hengelose partners verwachten we voldoende input te krijgen voor ideeën voor pilots, initiatieven of verbeterpunten in Hengelo als het gaat om bewustwording, signaleren en een duurzame aanpak van eenzaamheid.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Eenzaamheidsproblematiek heeft nadrukkelijk een relatie en wisselwerking met gezondheid, welzijn en inkomen/armoede. Een slechte gezondheid brengt beperkingen met zich mee waardoor er een groter risico is op eenzaamheid, maar eenzaamheid heeft sterke invloed op iemands gezondheid en welbevinden. Door eenzaamheid aan te pakken verwachten we een verbetering van de zelfredzaamheid van de inwoners en daarmee mogelijk een afname van het beroep op maatwerk-voorzieningen.
20-NB-6.7 Intensivering Handhaving WMO -63 S Gemeenten zijn sinds een aantal jaren verantwoordelijk voor de handhaving in het kader van de Wmo. Binnen de gemeente Hengelo is hiervoor 2,5 fte beschikbaar gesteld, waarvan 1,0 fte tijdelijk. Deze taak is neergelegd bij het team bijzonder onderzoek van de afdeling K&C. Het gaat daarbij om handhaving op de rechtmatigheid. De handhaving op kwaliteit is ondergebracht bij het OZJT. Om verder succesvol onderzoeken te kunnen blijven doen is het minimaal noodzakelijk om de tijdelijke fte om te zetten naar structurele fte. Daarnaast zou met inzet van één extra fte het aantal onderzoeken opgevoerd kunnen worden.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> - Inwoners krijgen de zorg die ze verdienen en geïndiceerd hebben gekregen. -Zorggeld wordt besteed aan het doel waar het voor bedoeld is. -We besparen uiteindelijk op kosten Wmo.
20-NB-6.8 Lokale inclusieagenda -50 S In november 2018 is een motie aangenomen met betrekking tot het opstellen van een lokale inclusie agenda. Met de motie wordt het belang van een samenleving zonder drempels voor de eigen regie en zelfredzaamheid benadrukt en vastgesteld dat de gemeente Hengelo nog geen integraal beleid heeft conform het VN verdrag. Bewustwording van belemmeringen, participatie en toegankelijkheid van de maatschappij (fysiek en sociaal) zijn de centrale thema's. De opdracht is om, binnen een jaar, samen met lokale belangenorganisaties, zoals de Gehandicaptenraad, tot een lokale inclusieagenda te komen en die vervolgens stapsgewijs uit te voeren. Hiervoor is een stimuleringsbudget nodig.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Een betere toegankelijkheid (fysiek en sociaal) draagt bij aan de eigen regie, welbevinden en zelfredzaamheid. Daarmee zal het beroep op ondersteuning (Jeugdwet, Wmo of Participatiewet) verminderen en zullen mensen met een beperking zich meer betrokken en serieus genomen voelen.
20-NB-6.9 Participatie statushouders 104 S Vanaf 2015 was er sprake van een verhoogde instroom van asielzoekers in Nederland. Met een flinke inspanning hebben Rijk, Provincie en gemeenten voor 1e opvang gezorgd. Deze verhoogde instroom heeft ook geleid tot een grotere taakstelling voor gemeenten om statushouders op te vangen. Eind 2016 begin 2017 zijn wij gestart met extra aandacht voor werk/participatie van de nieuwkomers. In het verleden is gebleken dat participatie (via betaald of vrijwilligerswerk) integratie in onze samenleving bevordert. Hiervoor zijn in 2017 twee extra werkcoaches aan de slag gegaan, waarvoor tijdelijk middelen beschikbaar waren. Ook de komende jaren moet nog versterkt worden ingezet op het naar werk begeleiden van nieuwkomers. Daarom is het voorstel om	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Betere integratie van de nieuwkomers en hun familie in onze samenleving -Minder uitgaven voor Bijstand (dus dit voorstel levert geld op).

de beide werkcoaches vanaf 2020 structureel in te zetten.	
20-NB-7.1 Duurzaamheid -857 in 2020 naar -757 S vanaf 2021	
In 2019 is de Uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo opgesteld. Hierin zijn een aantal voornemens en projecten opgenomen. Om de overgang naar een energieneutraal en klimaatbestendig Nederland te versnellen, slaan het Rijk, VNG, IPO en UvW de handen ineen. Er ligt een ontwerp-Klimaatakkoord, als uitwerking van het regeerakkoord, welke naar verwachting eind juni 2019 wordt getekend en op basis waarvan van gemeenten een forse inspanning wordt gevraagd. Dit vertaalt zich in de volgende verzoeken: 1 fte voor opstellen Reg. Energie Strategie en Transitie Visie Warmte; 3 fte voor integrale gebiedsgerichte aanpak (o.m. aardgasvrije wijken); 0,6 fte agv extra inzet en inspanning op terrein Communicatie; 1 fte voor bedrijvenaankpak (bedrijventerrein energieneutraal) 1 fte voor het faciliteren van initiatieven uit de samenleving; 0,2 fte voor duurzame mobiliteit; 0,2 fte voor simuleringfondsen asbestdaken en tenslotte PM voor het energieloket.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Bewustwording van de noodzaak en activatie van inwoners om woningen te verduurzamen -Lasten verdeling van de energietransitie -Ruimtelijke impact ivm duurzame energieopwekking Ontstaan van nieuwe economische (maak)industrie
20-NB-7.2 Afval dump buitengebieden Hengelo b.n.	
Het aantal meldingen van dump in de openbare ruimte neemt toe. Hetzelfde geldt voor drugsafval in het buitengebied. Bedoeld wordt hier niet het zwerfafval en de bijzettingen bij de milieueilanden en ondergrondse container, maar het dumpen van partijen en grotere objecten in het buitengebied, maar ook afval afkomstig van een drugslaboratorium. Dat kan gaan om restanten van ongewenste of verboden bedrijfsactiviteiten, of om meubilair, asbest of grotere partijen restafval. Om hier tegenwicht aan te bieden is naast het verbeteren van voorlichting het ook noodzakelijk om de handhavingscapaciteit uit te breiden.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Het aantal meldingen is gestegen, onveilige en /of gevaarlijke situaties doen zich voor. Het afvaltarief stijgt met € 1,50 per aansluiting.
20-NB-7.3 Toezichthouder afval b.n.	
Hengelo zet in op zo min mogelijk restafval per inwoner. Er is gekozen voor een systeem van diftar in combinatie met omgekeerd inzamelen. Helaas zien wij op een aantal plekken in de stad (hotspots) dat inwoners hun afval op een onjuiste wijze aanleveren. Op dit moment is er 1 fte beschikbaar voor handhaving afval. Op basis van de ervaringen elders is de schatting dat er 2 fte benodigd is.	Schonere wijken en buurten. Hogere pakkans overtreders, onder meer door omgekeerde bewijslast. Het afvaltarief stijgt met 1,50 euro per aansluiting.
20-NB-8.1 Gebiedsgericht toezicht in bouwfase -75 S	
Voorgesteld wordt om gebiedsgericht toezicht in te richten voor de kwetsbare gebieden en hier nadrukkelijk te kiezen voor een preventieve benadering. De toezichthouder moet als natuurlijk aanspreekpunt voor de inwoners hét gezicht van de gemeente zijn op straat waar het gaat over de ruimtelijke regelgeving. Om deze taak naar behoren in te vullen is een toevoeging van 1 fte toezicht structureel noodzakelijk.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> Doorgaan op 'oude voet' betekent doorgaan volgens het piepsysteem in deze kwetsbare gebieden. Hierdoor wordt minder proactief toezicht gehouden en vaker repressief moeten optreden.
20-NB-8.2 Verduurzamen maatschappelijk vastgoed PM	
Het gemeentelijk Vastgoedbedrijf heeft in 2018 energielabels en maatwerkadviezen laten opstellen voor het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Hengelo. Op basis van de uitkomsten moeten vanaf 2019 verduurzamingsmaatregelen worden doorgevoerd. De uitvoering en begeleiding hiervan heeft financiële consequenties. Op dit moment is nog niet concreet te voorzien hoeveel middelen benodigd zijn. Dit is onder andere afhankelijk van de nog te kiezen duurzaamheidsambitie.	<i>Maatschappelijke effecten:</i> De gemeente heeft een voorbeeld functie. Door een besparing op CO2 uitstoot wordt bijgedragen aan een duurzame omgeving
20-NB-8.3 Leefbaarheid van de Beckumse samenleving	
Op 6 november 2018 heeft de gemeenteraad de motie Brede	<i>Maatschappelijke effecten:</i>

Blik voor Beckum aangenomen. Het college is opgedragen het burgerinitiatief uit Beckum te faciliteren bij het uitwerken van plannen voor woningbouw op sportvelden van TVO. Het idee hierachter is dat er sprake is van een verdienmodel waarbij opbrengst uit grondverkoop kan worden aangewend voor realisatie van een gemeenschapsgebouw, waarin sport, welzijn, onderwijs en cultuur worden ondergebracht. Omdat e.e.a. nog nader uitgewerkt moet worden en het nog niet duidelijk is in welk jaar het bedrag uitgegeven gaat worden wordt het alsnog toegevoegd als p.m. post.	Behoud van inwoners in alle leeftijdscategorieën, alsmede behoud van verenigingsleven en voorzieningen zoals sport, ontmoetingsruimte, onderwijs etc. voor Beckum.
20-NB-9.1 Kleine opties incidenteel nieuw beleid -25 S	
Het opnieuw instellen van een stelpost voor incidenteel nieuw beleid. De voorwaarden voor inzet worden hieronder beschreven. Deze post is slechts bestemd voor dekking van incidentele kosten, en wel onder de volgende voorwaarden: * er zijn geen reguliere dekkingsmiddelen aanwezig; * er kan geen beroep worden gedaan op reserves en/of voorzieningen; * het gaat om lasten, die het bedrag van € 5.000 niet overstijgen en die geen onderdeel uitmaken van de dekking van een grotere post. Indien de lasten hoger zijn dan € 5.000 zal het voorstel moeten worden afgewogen met andere voorstellen voor nieuw beleid bij de eerstvolgende meerjarenbegroting. Via de Beleid rapportages en het Jaarverslag zal de gemeenteraad door het college worden geïnformeerd.	

5. Woonlastenontwikkeling

5.1 Indicatie ontwikkeling lokale woonlasten

Op basis van de begrotingsuitgangspunten wordt voor de OZB de 'reguliere' inflatiecorrectie (inclusief correcties van voorgaande jaren) toegepast, namelijk 1,7%.

Zoals is vastgesteld in het Gemeentelijke Rioleringsplan stijgt de rioolheffing jaarlijks met 3,5% tot en met het jaar 2022. Het GRP t/m 2022 bevat ook cijfers na 2022 en dientengevolge zijn in de begroting 2023 ook geen gewijzigde tarieven opgenomen.

Voor afvalstoffenheffing geldt dat er op dit moment geen voorziene ontwikkelingen zijn die maken dat het tarief anders wordt dan bij de begroting 2019 is begijferd. Bij het opstellen van de nieuwe begroting volgt natuurlijk een nieuwe begijfering waarbij alle posten opnieuw worden doorgenomen. Op voorhand worden geen substantiële wijzigingen verwacht. Mogelijk leidt de nieuwe kostprijs toerekening van Twente Milieu tot een voordeel van de verwachte kosten. Dit moet in een later stadium echter nog (exact) worden begijferd.

De lokale belastingdruk voor een eigenaar en een huurder van een woning neemt gematigd toe met respectievelijk 1,8% en 1,9% in 2020 ten opzichte van 2019. Voor de periode 2019-2023 stijgt de lokale woonlastendruk voor een eigenaar van een woning met 4,2%. Voor deze periode is de stijging voor een huurder van een woning 5,8%. Dit is als volgt te verklaren. Het tarief riolering stijgt het meest en heeft daarom de meeste impact op de eigenaars- en huurderslasten. Mede omdat de inflatiecorrecties OZB meerjarig nog niet zijn opgenomen, is de invloed van de OZB-stijging nog gering. In het huurderstarief (waarin OZB niet mee speelt) heeft het tarief riolering meer impact, dan in het eigenaarstarief. Dit verklaart de hogere procentuele toename van de huurderslasten. Voor een eigenaar van een woning wordt jaarlijks, bij de begrotingsbehandeling, de inflatiecorrectie voor de OZB voor een (nieuw) komend begrotingsjaar ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad. Door het hanteren van constante lonen en prijzen in de meerjarenramingen 2020-2023 is de inflatiecorrectie voor de OZB op p.m. geraamd. Zie ook bijlage 2 voor een indicatieve ontwikkeling van de lokale woonlasten (OZB, afvalstoffen- en rioolheffing) van een gemiddeld huishouden; zowel voor de eigenaar dan wel huurder van een woning.

6. Conclusie/Advies

Uitgangspunt is een financieel gezonde gemeente met een meerjarig reëel sluitende begroting en voldoende weerstandsvermogen (reserves) om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. Het in evenwicht krijgen en houden van dit gemeentelijke huishoudboekje plaatste ons direct voor een stevige uitdaging.

Zoals u in deze concept Kadernota hebt kunnen lezen zijn wij bij het opstellen van het financieel perspectief geconfronteerd met diverse financiële mee- en tegenvallers. Waaronder opnieuw een forse tegenvaller m.b.t. de uitgaven binnen de Jeugdzorg.

Uiteindelijk leidt dit tot het volgende financiële perspectief (excl. nieuw beleid):

Financieel totaaloverzicht Kadernota 2020-2023 exclusief nieuw beleid (intern en extern)				
- = nadeel; bedragen * € 1.000	2020:	2021:	2022:	2023:
Totaal verwacht saldo bestaand beleid 2020-2023	-2.691	-3.248	-3.772	-337

In bovenstaande tabel is nog geen rekening gehouden met eventuele uitgaven voor nieuw beleid en de financiële effecten van de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds. Dit laatste in verband met de late beschikbaarheid van deze circulaire (naar verwachting begin juni). Zodra we de uitkomst daarvan weten informeren we u. We vinden het van essentieel belang om de effecten van de circulaire wel in de definitieve Kadernota te verwerken.

Uit bovenstaande tabel blijkt dat er in alle jaren sprake is van een niet sluitende begroting. Indien er nieuwe beleidswensen worden gehonoreerd zal dit tekort verder oplopen. Wij zijn ons terdege bewust van deze financiële opgave en willen graag op 12 juni met u in gesprek hoe we dit moeten gaan oplossen.

Het college zal mede op basis van de discussie in de politieke markt van 12 juni én de financiële positie, inclusief de mutaties meicirculaire 2019, met een totaal voorstel voor de definitieve Kadernota 2020-2023 komen. Op 26 juni vindt de oordeelsvormende politieke markt hierover plaats. De behandeling van de (uiteindelijke) Kadernota is voorzien in uw raad op 9 juli 2019.

Uitgangspunt hierbij is dat de financiële consequenties die daaruit voortvloeien, dusdanig zijn dat een structureel sluitende Beleidsbegroting 2020-2023 kan worden opgesteld. Dit is mede een vereiste in het kader van het provinciaal financieel toezicht.

Met deze Kadernota blijven we inzetten op de uitvoering van ons coalitieprogramma 2018-2022. Laten we samen met de gemeenteraad, met partners in de stad en uiteraard de inwoners en ondernemers de komende periode met name inzetten op de centrale thema's:

- a. Aantrekkelijke (binnen)stad
- b. Sociaal domein
- c. Duurzame stad
- d. Open bestuursstijl

Bijlagen

1. Begrotingsuitgangspunten 2020-2023

De gemeenteraad heeft op 13 februari 2018 de "Verordening op het financiële beleid en beheer van de gemeente Hengelo" vastgesteld. In artikel 2 van deze Verordening wordt ingegaan op de Kadernota of Kaderbrief. Het 1e lid van het artikel luidt: 'Jaarlijks wordt in het voorjaar door het college een Kadernota of Kaderbrief aangeboden aan de raad. De belangrijkste elementen erin zijn een actueel financieel meerjarenbeeld, (eventuele) voorstellen voor nieuw beleid en voor (eventuele) bezuinigingen.'

In de Kadernota presenteren we ieder jaar de begrotingsuitgangspunten. Het gaat hierbij om de grondslagen voor de ramingen bestaand beleid, zoals de loon- en prijscompensatie, de inflatiecorrectie voor subsidies, huren, belastingen, heffingen en tarieven, de (omslag)rente en autonome ontwikkelingen.

Prijscompensatie

Op basis van het Centraal Economisch Plan 2019 (CEP2019) van het Centraal Planbureau zijn in maart 2019 de nieuwe prijs- en loonontwikkelingen gepubliceerd. Voor de prijscompensatie gaan we uit van de netto materiële overheidsconsumptie voor het begrotingsjaar 2020 (inclusief de correcties voor de voorgaande jaren 2018 en 2019) namelijk 1,7%. Zie hieronder het resumerend overzicht inclusief de correcties van de voorgaande jaren.

Looncompensatie

De nieuwe loonontwikkelingen zijn ook in het CEP2019 gepubliceerd. De verwachte looncompensatie voor het begrotingsjaar 2020 is 1,90%. Daarnaast is een extra bedrag van € 488.000 geraamd voor de verwachte hogere pensioenpremie (1%) met ingang van 2020. De Cao liep tot 1 januari 2019. Per 1 januari 2019 was op basis van de maartcirculaire 2018 een structurele stelpost looncompensatie geraamd van ruim € 1,5 miljoen. Na aftrek van de verhoogde pensioenpremie met ingang van 2019, resteert een bedrag van bijna € 1,1 miljoen. (bijna 2,3% looncompensatie voor de jaarschijf 2019). Zoals gebruikelijk worden deze middelen op een algemene stelpost in de begroting geraamd in afwachting van een nieuwe Cao vanaf 1 januari 2019.

Op dit moment (medio mei 2019) is er nog geen duidelijkheid over de nieuwe cao. We lopen hierbij nog het risico dat de uiteindelijke loonstijging hoger uitkomt dan de ramingen op basis van het CEP2019.

Subsidies

Voor de subsidies geldt de gebruikelijke weging van 2/3e looncompensatie en 1/3e prijscompensatie. Op basis van de bovengenoemde percentages komt de uiteindelijke stijging voor subsidies in 2020 uit op 1,90%, mits ze geen onderdeel uitmaken van nieuwe bezuinigingsmaatregelen.

Resumerend overzicht:

Kadernota 2020-2023/Beleidsbegroting 2020-2023 (o.b.v. CEP 2019):

Jaren:	2018	2019	2020
Prijscompensatie	1,80%	1,40%	1,50%
Looncompensatie	3,10%	2,50%	1,90%
Subsidies (1/3 prijs- en 2/3 looncompensatie)	2,67%	2,13%	1,77%

Kaderbrief 2019-2022/Beleidsbegroting 2019-2022 (o.b.v. CEP 2018):

Jaren:	2018	2019	2020
Prijscompensatie	1,60%	1,40%	
Looncompensatie	2,50%	3,00%	
Subsidies (1/3 prijs- en 2/3 looncompensatie)	2,20%	2,47%	

Verschil	2018	2019	2020	Index 2020 (inclusief correcties voorgaande jaren 2018-2019):
Prijscompensatie	0,20%	0,00%	1,50%	1,70%
Looncompensatie	0,60%	-0,50%	1,90%	2,00%
Subsidies	0,47%	-0,33%	1,77%	1,90%

Huren

Navenant zullen de ontvangen huurbedragen in 2020 (inclusief de correcties voor de voorgaande jaren) stijgen met de inflatiecorrectie van 1,7%. Wel kunnen er andere afspraken met verenigingen, instellingen, etc. zijn gemaakt over huurverhogingen buiten de prijscompensatie om.

Belastingen, heffingen en tarieven

Zoals in het coalitieprogramma verwoord, geldt bij tarieven in principe volledige kosten-dekkendheid. Door doeltreffend en doelmatig te werken, blijven ze voor de inwoners, bedrijven en instellingen zo laag mogelijk. Indien we wel tot een extra belastingverhoging boven de inflatiecorrectie willen overgaan, zullen hier zwaarwegende redenen aan ten grondslag moeten liggen.

Bij belastingen, heffingen en tarieven wordt voor de begroting 2020 (inclusief de correcties voor de voorgaande jaren) vooralsnog uitgegaan van een inflatiecorrectie van 1,7% waarbij geen sprake is van (volledige) kostendekkendheid. Kostendekkende heffingen zijn bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing. Bij de OZB wordt vastgehouden aan het principe dat wordt gecorrigeerd voor nominale ontwikkelingen (inflatie 2020 na correcties voorgaande jaren: 1,7%).

Constante lonen en prijzen

In de meerjarenramingen 2020-2023 wordt, zoals gebruikelijk, uitgegaan van constante lonen en prijzen.

Rente eigen gemeentelijke grondexploitaties

De rente voor de 'eigen' gemeentelijke grondexploitaties is 2%. In de participerende grondexploitaties met de provincie en/of andere gemeenten hanteren we de tussen partijen afgesproken rentepercentages. Voor alle overige investeringen hanteren we het percentage van de renteomslag.

Omslagrente overige investeringen

In 2020 is het rentepercentage 2,0% voor de overige investeringen.

Start afschrijving en rente van investeringen

De afschrijving start op 1 januari van het jaar ná ingebruikname van een goed c.q. na afronding van een investering. Dit betekent dat er niet wordt afgeschreven en in het jaar van afronding c.q. ingebruikname van een investering.

De rentelasten, vanaf de start van een investering, worden in werkelijkheid op maandelijkse basis toegerekend. Op begrotingsbasis wordt vanaf 2015 voor de geraamde investeringen in de eerste jaarschijf een half jaar rente als exploitatielast meegenomen. Daarna wordt telkens over het gehele jaar rente toegerekend.

In de nota 'Investerings- en activeringsbeleid 2017' zijn de beleidsregels ten aanzien van afschrijvingen en rente uitgebreid toegelicht. Deze nota is 4 april 2017 vastgesteld door uw raad. De vervangingsinvesteringen maken onderdeel uit van het bestaand beleid. Zoals gebruikelijk gaan we ook bij de vervangingsinvesteringen uit van een jaarlijkse index, die is gebaseerd op de prijsindex van de afgelopen 10 jaren. De gemiddelde index is 1,2%. In de Beleidsbegroting wordt een meerjarig investeringsplan opgenomen, waarin ook alle vervangingsinvesteringen worden benoemd.

Gemeentefondsuitkering

De gemeentefondsuitkering wordt in principe gebaseerd op de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds. Deze circulaire wordt in de Kadernota verwerkt in onderdeel A van het financieel perspectief (paragraaf 3.2 Het verwachte financieel perspectief 2020-2023).

Onvoorzien

In de begroting 2020-2023 wordt een jaarlijks bedrag van € 166.000 geraamd voor de post onvoorzien.

Arealen/autonome ontwikkelingen

De onderhoudsbudgetten voor wegen, groen en riolering worden aangepast voor volumemutaties conform de Areaalnota. De kostenuitzetting voor rioleringen verloopt budgettair neutraal voor de begroting. Uitgangspunt bij rioleringen is 100% kostendekkendheid.

Onder autonome ontwikkelingen verstaan wij ontwikkelingen die door ons niet te sturen of te beïnvloeden omstandigheden zijn en zullen leiden tot onvermijdbare uitgaven of inkomstenverminderingen in de begroting.

2. Indicatie ontwikkeling lokale woonlasten

Indicatie tariefsontwikkeling woonlasten voor een eigenaar van een woning						Huurder van een woning	
	OZB	Afval	Riool	Totaal	index 2019=100	Afval+ Riool	index 2019=100
tarief 2019	281,24	201,84	228,00	711,08	100,00	429,84	100,00
inflatiecorrectie (1,7%)	4,78						
tariefsstijging volgens vGRP 3,5%			8,04				
afvalstoffenheffing/ voorziening afval		-					
tarief 2020	286,02	201,84	236,04	723,90	101,80	437,88	101,87
inflatiecorrectie	p.m.						
tariefsstijging volgens vGRP 3,5%			8,28				
afvalstoffenheffing/ voorziening afval		-					
tarief 2021	286,02	201,84	244,32	732,18	102,97	446,16	103,80
inflatiecorrectie	p.m.						
tariefsstijging volgens vGRP 3,5%			8,52				
afvalstoffenheffing/ voorziening afval		-					
tarief 2022	286,02	201,84	252,84	740,70	104,17	454,68	105,78
inflatiecorrectie	p.m.						
afvalstoffenheffing/ voorziening afval		-					
tarief 2023	286,02	201,84	252,84	740,70	104,17	454,68	105,78

3. Financiële effecten van de meicirculaire 2019 van het gemeentefonds

Volgt z.s.m na verschijnen. Waarschijnlijk medio juni.

4. Financieel meerjarenperspectief sociaal domein

MEMO Financieel meerjarenperspectief Sociaal domein

Naar aanleiding van de jaarrekening 2018

1. Vertrekpunt Kadernota en interventieprogramma

In juni 2018 heeft het college het interventieprogramma Sociaal domein, dat met name betrekking had op de uitvoering van de taken die voortvloeien uit Jeugdwet en de Wet Maatschappelijke Ondersteuning aan de raad aangeboden en de opgave om de uitgaven in balans te brengen met de inkomsten van het rijk die de gemeente ontvangt voor de uitvoering van deze taken. Het interventieprogramma heeft tot doel om de tekorten (zie onderstaande tabel) die daarbij zijn ontstaan gefaseerd terug te brengen.

Tekort (in miljoenen euro's)	2018	2019	2020	2021	2022
Aanvullend tekort Jeugd	5,0	5,0	5,0	5,4	5,0
Aanvullend tekort Wmo	2,4	2,4	3,7	3,5	3,5
Tekort	7,4	7,4	8,7	8,9	8,5

Nu het jaar 2018 is afgesloten kan een eerste balans bij het interventieprogramma worden opgemaakt. In dit document zullen wij achtereenvolgens stilstaan bij:

- Analyse van de jaarrekening 2018
- Financiële stand uitvoering interventieprogramma
- Structurele effecten van de jaarrekening 2018
- Prijs- en volumeontwikkelingen 2019
- Financiële mutaties en overige ontwikkelingen
- Inzet van middelen Fonds Tekortgemeenten

Tot slot willen wij nog ingaan op het proces dat wij zien om tot een actualisatie van het interventieprogramma te komen.

2. Analyse jaarrekening 2018

Jeugd

Vooral bij de **jeugdhulp** is er sprake van grotere verschuivingen. Zoals bekend heeft de gemeente beperkt invloed op verwijzingen naar jeugdhulp. Huis- en kinderartsen, jeugdartsen, gecertificeerde Instellingen en de rechterlijke macht hebben daarin een belangrijk aandeel.

Hieronder een analyse van de jaarcijfers 2018 *(met afgeronde getallen)*:

- **OZL:** Waar we in 2017 een forse toename van het aantal indicaties in de Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL) en Ondersteuning Maatschappelijke Deelname (OMD) zagen, zien wij dat deze trend voor OZL zich verder doorzette in 2018 en naar verwachting ook voor 2019. Het betreft met name in OZL1, voor OZL2, de duurdere ondersteuning, stagneert de trendmatige groei van het aantal cliënten. Ten opzichte van de Kadernota en de uitgangspunten van het interventieprogramma betekent dit een extra uitgaven OZL 1 ter hoogte van € 218.000 en tegelijkertijd een extra uitgave OZL 2 ter hoogte van € 468.000.
- **OMD:** Waar in 2017 sprake was van een toename van met name OMD2 (12%) zien we in 2018 een lichte stijging van de zorgkosten en een stabilisatie optreden in het aantal cliënten. Ten opzichte van de Kadernota bedroegen de extra uitgaven iets minder dan €154.000.
- **Specialistische Jeugdzorg:** In 2017 leidde een toename van het aantal indicaties in de specialistische jeugdzorg van rond 20% tot extra uitgaven van € 528.000. We zien nog steeds een lichte toename van het aantal indicaties, maar hebben een verdere uitzetting van deze financiële uitgaven kunnen beperken. Ten opzichte van de Kadernota heeft de specialistische jeugdzorg niet tot extra uitgaven geleid.
- **Verblijf:** Waar we in 2017 nog een toename van het aantal indicaties zagen, zien we die in de 1^e helft van 2018 stagneren en in de 2^e helft van 2018 dalen bij Verblijf Licht

Verstandelijk Gehandicapten (LVG). Dat leidde structureel tot € 670.000 minder uitgaven.

Hetzelfde gold voor verblijf Verstandelijk Gehandicapten (VG). Dit leidde tot een positief resultaat van € 120.000.

Verder zagen wij ook bij verblijf GGZ dat onder andere als gevolg van harde sturing, het aantal indicaties dalen. Dat leidde tot € 580.000 lagere uitgaven structureel.

De uitgaven op Verblijf opvoedhulp bleven daarentegen stijgen (€ 342.000).

We verwachten dat € 300.000 van de extra kosten Verblijf opvoedhulp een structureel karakter heeft.

Per saldo is op Verblijf € 1.001.000 minder uitgegeven dan geraamd in de Kadernota. Deze ontwikkelingen zijn het gevolg van de implementatie van de maatregelen 4.1.4 en 4.2.5 van het interventieprogramma (scherpe sturing op indicaties en omvorming). De stelpost 'nog in te vullen maatregelen Jeugd' kan als gevolg daarvan met € 1.070.000 bijgesteld worden.

- **Jeugd GGZ:** Zoals bekend wordt de JGGZ slechts voor een deel geïndiceerd door onze eigen toegang. Alhoewel in de 2^e Beleidsrapportage nog rekening werd gehouden met een forse uitzetting van de uitgaven (€ 1,07 miljoen) is deze beperkt gebleven tot een uitzetting van € 661.000 t.o.v. de Kadernota. Met name bij de Basis GGZ zien we het aantal cliënten en indicaties teruglopen, o.a. als gevolg van inzet Praktijkondersteuners Huisartsen (POH's).
- **Gesloten Jeugdzorg:** In de Jeugdbescherming hebben we in 2018 een lichte stijging (4%) van het aantal jeugdigen gezien. Daartegenover stond een daling in de Jeugdreclassering. De extra kosten Jeugdbescherming (€ 330.000), werden daardoor grotendeels gecompenseerd door lagere uitgaven jeugdreclassering (€ 107.000) en Jeugdzorgplus (€ 192.000). In hoeverre de lagere kosten jeugdzorgplus een structureel karakter hebben, is moeilijk te voorspellen. Voor een groot gedeelte hebben wij als gemeente geen invloed op de indicaties en de hoeveelheid cliënten, omdat wij de indicatiestelling niet doen. In 2017 was er sprake van een toename van 6 cliënten ten opzichte van 2016. Dit heeft zich niet voortgezet. 1 enkele cliënt kan echter tot hoge kosten leiden. We houden er daarom vooralsnog rekening mee dat de gesloten jeugdzorg leidt tot een structureel nadeel van € 107.000.
- **Vervoerskosten Jeugd:** Het verwachte nadeel, zoals veermeld in de 2^e Berap betreffende vervoerskosten dagbesteding bleek in werkelijkheid minder groot. Het nadeel dat nu € 219.000 bedraagt, werd veroorzaakt door een stijging van de vervoerskosten. Tot 01-01-2018 regelden de aanbieders van de dagbesteding zelf het vervoer van hun cliënten naar de dagbesteding als er een indicatie was voor vervoer. Per 01-01-2018 wordt het vervoer naar de dagbesteding uitgevoerd door 1 vervoerder. Dit als gevolg van een regionale aanbesteding. De aanbesteding heeft als uitwerking een flinke stijging van de tarieven per taxirit.

Wmo

Ook bij een deel van de **Wmo-taken** zagen wij in 2018 verschillen, doch minder grote dan bij jeugd:

- **OZL:** In 2017 zagen wij een toename van het aantal indicaties in de Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL1: 24% en OZL2: 11,5%) ten opzichte van 2016. In 2018 wijzigde at beeld. Het aantal indicaties OZL1 (grootste groep) bleef stijgen (26%), terwijl het aantal indicaties OZL2 ZIN en OZL2 PGB daarentegen daalde (met 21% resp. 26%)
De verschuiving van OZL 2 naar OZL 1 was a.g.v. het interventieprogramma (versoering) en strakke sturing met name in het 2^e helft van het jaar zichtbaar. Dit leidde tot extra uitgaven OZL 1 (€ 1.041.000) en minder uitgaven op OZL2 ZIN (€ 773.000) en OZL2 PGB (€ 284.000) ten opzichte van de Kadernota.
Per saldo een voordeel van afgerond € 50.000 euro.
- **OMD:** In 2017 zagen wij een toename van het aantal cliënten voor Ondersteuning Maatschappelijke Deelname (OMD1) met 6,7 % in combinatie met een afname van OMD2 met 3%. Als gevolg van sturing op versoering en toeleiding naar voorliggende voorzieningen hebben we de toename van het aantal cliënten kunnen keren. Dit was een uitdrukkelijk onderdeel van het interventieprogramma. Het totaal aantal cliënten is als gevolg daarvan 1% afgenomen en de uitgaven op OMDZIN met € 200.000 en die op OMD PGB met € 101.000.
- Per saldo is daardoor ruim € 300.000 minder uitgegeven dan geraamd in de Kadernota.

- **Vervoerskosten Wmo:** Het verwachte nadeel op vervoerskosten dagbesteding (zie 2^e Beleidsrapportage) bleek in werkelijkheid minder groot. Het nadeel van € 223.000 t werd veroorzaakt door een stijging van de vervoerskosten. Tot 01-01-2018 regelden de aanbieders van de dagbesteding zelf het vervoer van hun cliënten naar de dagbesteding als er een indicatie was voor vervoer. Per 01-01-2018 wordt het vervoer naar de dagbesteding uitgevoerd door 1 vervoerder. Dit als gevolg van een regionale aanbesteding. De aanbesteding heeft als uitwerking een flinke stijging van de tarieven per taxirit. Tegelijkertijd blijken de overige vervoerskosten (vm. regiotaxi) € 339.000 lager uit te vallen.
- **Huishoudelijke ondersteuning (HO):** Het aantal cliënten is in 2018 licht toegenomen. Daarentegen waren de uitgaven voor HO ZIN (€ 905.000) en HO PGB (€ 130.000) lager dan geraamd. Hiermee wordt het tekort in het sociaal domein met € 1.083.000 teruggebracht.
De stijging van het aantal cliënten HO vond met name aan het eind van het jaar in de aanloop naar de inwerkingtreding van het abonnementstarief plaats. De invoering het abonnementstarief in 2019 wordt beschouwd als een factor met grote aantrekkende werking, met name voor de huishoudelijke ondersteuning.
- **Hulpmiddelen:** de uitgaven voor verstrekking van hulpmiddelen blijken € 297.000 lager uit te vallen dan geraamd in de Kadernota. Dit is het gevolg van nieuw contract na aanbesteding.
- **Woonvoorzieningen:** Ten aanzien van de woonvoorzieningen zien we geen grote fluctuaties. In de Kadernota werd uitgegaan van extra kosten en werd als gevolg daarvan het budget met € 200.000 opgehoogd. Uiteindelijk bleken de kosten € 193.000 lager dan verwacht en bleek de oorspronkelijke raming correct.

Overige (incidentele) financiële effecten:

In totaliteit verwachten we over 2018 een aanzienlijk positiever saldo op het Sociaal Domein dan werd aangenomen in de Kadernota. Op basis van de analyse in de exploitatie blijken wij € 4,4 miljoen minder tekort te hebben gehad in 2018. Dit is, zoals ook in de 2^e Beleidsrapportage aangegeven, naast de hierboven genoemde ontwikkelingen ook toe te schrijven aan extra Rijksinkomsten Sociaal Domein van bijna € 1,1 miljoen.

- Daarnaast is , zoals ook in de 2^e Beleidsrapportage aangegeven, in het BO Beschermd Wonen van 7-9-2018 besloten om de egaliseringsreserve Beschermd Wonen in Enschede af te romen (Enschede verwacht structureel meer rijksmiddelen te ontvangen dan uit te geven aan deze centrumgemeente taak). Dat heeft tot gevolg dat de gemeente Hengelo eenmalig € 2,069 miljoen ontvangt.
- Verder is, zoals bekend, eenmalig € 8,4 miljoen ontvangen uit de zgn stroppenpot voor het sociaal domein. Deze middelen zijn voorlopig gedoteerd aan de algemene reserve, met specifieke bestemming 'sociaal domein'. In het interventieprogramma is ter dekking van het tekort in het sociaal domein rekening met 2 miljoen extra inkomsten als gevolg van Lobby. Voorgesteld wordt deze bijdrage uit de stroppenpot voor 2 miljoen in te zetten als dekking voor deze pm-post.
- Tot slot is in de begroting 2018 een bedrag opgenomen voor innovatieve projecten binnen het sociaal domein op de onderdelen WMO en Jeugd. Hier is in 2018, het laatste jaar waarin het bedrag beschikbaar is, kritisch gekeken naar de projecten. Alleen projecten die ook deeluitmaken van het interventieprogramma kregen middelen. Als gevolg daarvan zijn er middelen over gebleven.

3. Effecten in meerjarenperspectief

3.1 Stand interventieprogramma: interventies op schema

In de stand van zakenbrief van het college van 16 april 2019 (Zaaknummer 2326315) heeft een uitgebreide inhoudelijke toelichting plaatsgevonden op de voortgang van de interventies. Op deze plaats wordt daarom volstaan met een financieel, meerjarig overzicht van het interventieprogramma.

De interventiepakketten 1 (Bijsturing zorg en ondersteuning) en 2 (aanvullende maatregelen) kenden een oplopende bezuinigingstaakstelling:

Interventiepakket <i>Bedragen * € 1.000</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Taakstelling Wmo (x1000)	-	1.405	2.300	3.130	3.330
Taakstelling Jeugd (x1000)	100	1.125	1.680	2.600	3.150
Totaal	100	2.530	3.980	5.730	6.480

Uit paragraaf 2, van deze bijlage kan worden afgeleid dat sturing op de maatregelen uit ook in 2018 al effect had en de doelstelling voor 2019 inmiddels praktisch is ingevuld. In onderstaande tabel is de stand van de ingevulde maatregelen per jaarschijf weergegeven.

Inmiddels ingevuld <i>Bedragen * € 1.000</i>	2018	2019	2020	2021	2022
Wmo	1.280	1.280	1.700	2.380	2.480
Jeugd	100	1.070	1.150	1.390	1.670
Totaal	1.380	2.350	2.850	3.770	4.150

3.2 Structurele effecten jaarrekening 2018

Ondanks het gegeven dat de invulling van de interventies uit het interventieprogramma sociaal domein in financiële zin op koers liggen, zien we echter dat een aantal trends zich voordoen die in negatieve zin effect hebben op de meerjarenraming. Zo kan uit paragraaf 2 van deze bijlage, worden afgeleid dat de grootste daarvan betrekking hebben op jeugd: Ondersteuning Zelfstandig Leven (OZL), Jeugd GGZ, Gesloten Jeugdzorg en vervoer.

Structureel effect jaarrekening <i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
Wmo	1.541	1.284	1.017	742	742
Jeugd	-1.502	-1.502	-1.502	-1.502	-1.502
Totaal	39	-218	-485	-760	-760

3.3. Prijs en volume ontwikkelingen en effect inkoop 2019

Naast de structurele effecten van de jaarrekening 2018 moet rekening worden gehouden met prijs en volume ontwikkelingen. Daarbij verwachten wij bij jeugd vooral prijseffecten en effecten als gevolg van de nieuwe inkoop en bij de uitvoering van de Wmo vooral volume-effecten en prijseffecten.

Prijs en volume ontwikkelingen Wmo

Er zijn aanzienlijk meer meldingen Wmo in januari 2019 dan in 2018. In januari 2019 waren er rond 425 meldingen. In januari 2018 waren dat 317 meldingen. Ook in februari 2019 waren er meer dan 400 meldingen. Wij schrijven dit toe aan de intrede van het abonnementstarief. Naar verwachting zal gedurende het jaar blijken dat dit vooral effect heeft op de inzet van huishoudelijke ondersteuning. Wanneer deze trend zich doorzet houden we rekening met een forse uitzetting. Daarnaast heeft de AMvB Reële prijs Wmo 2015 effect op de kosten per cliënt.

Prijs- en volume effect WMO <i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
---	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------

WMO	-750	-1.805	-1.777	-1.777	-1.777
-----	------	--------	--------	--------	--------

Prijsontwikkeling en effecten nieuwe aanbesteding 2019

Zoals bekend heeft in 2018 een nieuwe aanbesteding plaatsgevonden voor zorg en ondersteuning vanuit de Wmo en de Jeugdwet. De eerste ervaringen met het nieuwe Twentse ondersteuningsmodel voor de inkoop van zorg en ondersteuning laten ons zien dat meer gekeken wordt naar de cliëntsituatie en dat het beschrijven van de te behalen resultaten de verwachtingen over en weer duidelijker maken. Ze leren ons echter ook dat het nieuwe model veel discussie oplevert met aanbieders over de hoogte van uren/minuten en de gekozen ondersteuningsbehoefte. Daarnaast moet rekening worden gehouden met prijseffecten die doorwerken. Zo zijn de prijzen voor jeugdhulp de afgelopen 4 jaar slechts beperkt geïndexeerd en is bij de nieuwe aanbesteding een prijseffect te zien. Ook de contractering van de zogeheten beschikbaarheidsvoorzieningen en de kosten voor gesloten jeugdzorg zijn als gevolg van het landelijk kostprijsonderzoek toegenomen.

Op basis van de eerste ervaringen met het nieuwe inkoopmodel houden we er dit moment rekening mee dat de maatregel "J09 (Tariefstelling) Inkoop 2019" uit de notitie "Ondersteuning en Zorg voor Jeugd en WMO" uit 2017 op basis waarvan een bezuiniging van 700.000 is ingeboekt, vooralsnog niet kan worden gerealiseerd.

Prijs-, inkoop- en volume effect Jeugd <i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
Prijs- en volume Jeugdhulp algemeen		-970	-961	-952	-952
Terugdraaien ingeboekte besparing inkoop 2019	-700	-700	-700	-700	-700
LTA Academische functie	109	114	114	114	114
Contractering beschikbaarheidsvoorzieningen	-490	-386	-402	-417	-417
Contractering gesloten jeugdzorg	-157	-66	-66	-66	-66
Expertisecentrum Duurzame Gezinsvormen	-27	-18	-18	-18	-18
Totaal	-1.265	-2.026	-2.033	-2.039	-2.039

3.4 Financiële mutaties en overige ontwikkelingen

Financiële mutaties

Ook in financieel opzicht zijn er verschillende ontwikkelingen geweest. Zo zijn via de meicirculaire 2018 extra rijksmiddelen ontvangen, die deels weer zijn weggeloeid door verschillende correcties, waaronder op de uitkeringsfactor (rijksmiddelen) en actualisatie salarissen. Per saldo leidde dit tot onderstaande mutaties.

Saldo financiële mutaties <i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
WMO	256	-619	-365	-367	-509
Jeugd	-249	1.309	1.055	1.055	1.055
Totaal	7	690	690	688	546

Overige ontwikkelingen

Daarnaast hebben er verschillende bijstellingen plaatsgevonden, w.o. n.a.v. de septembercirculaire 2018: de Afschaffing van WMO regresrecht, bijstelling van het budget AMHK, het mobiliteitslab en inkomensondersteuning chronisch zieken, en bijstelling van overheadkosten (gemeentebreed), Septembercirculaire 2018: Pleegzorg (leeftijd van 18 naar 21 jaar), Verschuiving van middelen Jeugd Veiligheid Huiselijk Geweld naar Verwarde Personen WMO.

Daarnaast kiezen we er hiervoor om voor een aantal ontwikkelingen vooruit te lopen op de berichtgeving in de meicirculaire 2019. In de prognoses houden we er rekening mee dat we in 2020 weer een prijscompensatie zullen ontvangen. Raming: € 367.000 WMO en € 446.000 Jeugd structureel. Daarnaast houden we er (op basis van veel recente berichtgeving) rekening mee dat de correctie op de nominale uitkeringsfactor (zie meicirculaire 2018) zal worden teruggedraaid. Dit heeft een structureel voordeel op de WMO ad € 517.000 en op Jeugd € 423.000.

Overige ontwikkelingen <i>Bedragen * € 1.000</i>	2019	2020	2021	2022	2023
WMO	9	702	702	702	702
Jeugd	227	644	555	524	524
Totaal	236	1.346	1.257	1.226	1.226

3.5 Resumé per beleidsveld

Resumerend hebben bovenstaande ontwikkelingen het volgende effect de Kadernota 2020-2023:

WMO

Bedragen * € 1.000	2020	2021	2022	2023
- bijgestelde maatregelen				
Structurele effecten jaarrekening 2018	1.284	1.017	742	742
Prijs- en volume ontwikkelingen	-1.805	-1.777	-1.774	-1.774
Overige ontwikkelingen	702	702	702	702
Totaal	181	-58	-330	-330

Jeugd

Bedragen * € 1.000	2020	2021	2022	2023
- bijgestelde maatregelen	-700	-700	-700	-700
Structurele effecten jaarrekening 2018	-1.858	-1.874	-1.889	-1.889
Prijs- en volume ontwikkelingen	-970	-961	-952	-952
Overige ontwikkelingen	644	555	524	524
Totaal	-2.884	-2.980	-3.017	-3.017

Som mutaties welke opgenomen moeten worden in de Kadernota 2020-2023:

Bedragen * € 1.000	2020	2021	2022	2023
WMO	181	-58	-330	-330
Jeugd	-2.884	-2.980	-3.017	-3.017
Totaal	-2.703	-3.038	-3.347	-3.347

4. Inzet middelen Fonds tekortgemeenten en jaarresultaat

In juli 2018 is het interventieprogramma Sociaal domein gepresenteerd en besproken in een politieke markt. In het interventieprogramma is rekening gehouden met aanvullende dekking op de tekorten in het sociaal domein, mede als gevolg lobby-activiteiten. Rekening werd gehouden met aanvullende rijksmiddelen ter hoogte van € 2 miljoen structureel.

Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op het terrein van Jeugd en Wmo, is een Fonds tekortgemeenten ingesteld. Dit is afgesproken in het zogenaamde Interbestuurlijk Programma, waarin Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen met elkaar afspraken maken over uiteenlopende onderwerpen. Ook over de tekorten van gemeenten in het sociaal domein.

Zoals inmiddels bekend heeft de gemeente Hengelo, gezien haar grote tekorten op het Sociale domein, een aanvraag ingediend voor dat Fonds en heeft dit uiteindelijk geleid toekenning van een eenmalig bijdrage uit het Fonds tekortgemeenten ter hoogte van € 8.452.761 (in 2018) De

ontvangen middelen uit het Fonds tekortgemeenten zijn inmiddels toegevoegd aan de Algemene Reserve en binnen deze reserve geormerkt 'Algemene Reserve sociaal domein'. Daarbij is aangegeven dat binnen de reguliere P&C cyclus een voorstel zal worden gedaan over de inzet van deze middelen. Via een separaat format in deze Kadernota wordt daar invulling aangegeven.

De lobby activiteiten, die gezamenlijk met andere gemeenten hebben plaatsgevonden, hebben er toe geleid dat afspraken zijn gemaakt over onderzoek naar volumeontwikkeling in de jeugdhulp en verdere analyse van de tekorten, zoals die zijn aangegeven in de aanvragen bij het Fonds tekortgemeenten. Deze onderzoeken zijn op hun beurt weer voeding voor vervolgbesprekingen met het rijk. Omdat aangenomen wordt dat de lobby voor structurele middelen niet per direct tot extra structurele middelen leidt, gaan we er van uit dat inzet van de bijdrage uit het Fonds tekortgemeenten in ieder geval voor de eerste 3 jaren (2019-2021) moet worden ingezet voor de dekking van de in het interventieprogramma bedoelde aanvullende rijksmiddelen. D.w.z. 3 jaarschijven van € 2 miljoen.

Inboeken op 'taakstelling Rijk – extra middelen'

Het college heeft met het vaststellen van het Interventieprogramma Sociaal domein Hengelo (juli 2018) besloten om in de meerjarenbegroting 2019-2022 jaarlijks een taakstelling van € 2 miljoen op te nemen als extra te ontvangen middelen van het Rijk (maatregelenpakket 4).

Hoewel het Rijk zich inmiddels bewust is van de enorme tekorten bij gemeenten en bereid is een onderzoek te doen naar volumeontwikkeling en een nieuw objectief verdeelmodel, zien wij, alhoewel enige beweging lijkt plaats te vinden op dit moment, nog geen concrete uitspraken van het Rijk over het ophogen van het macrobudget voor het sociaal domein. Daartoe moet het onderzoek ons inziens niet (alleen) richten op een nieuw verdeel model, maar ook op de volume- en prijsstijgingen. De VNG is hierover nog in gesprek met het Rijk.

Wij verwachten de komende jaren niet de € 2 miljoen te ontvangen. Daarom is het voorstel om voor 2019, 2020 en 2021 jaarlijks € 2 miljoen in te zetten om invulling te geven aan 'taakstelling Rijk – extra middelen' (is samen € 6 miljoen).

Innoveren, versnellen en preventie

Om uitvoering te geven aan de transformatie conform de nota Met respect... en in de transformatie-agenda, had het college aanvankelijk een budget gereserveerd om te kunnen innoveren, ruim

€ 1,7 miljoen in 2017. Eerder al hebben college en gemeenteraad maatregelen vastgesteld om het beschikbare geld zo goed mogelijk te besteden, Ondersteuning en Zorg voor jeugd en Wmo, maatregelen voor 2017 en verder (juli 2017). Daarin is besloten dit innovatiebudget af te bouwen en vanaf 2019 te schrappen.

Op basis van besprekingen tijdens de aftrapbijeenkomst Kadernota op 13 maart jl. hebben wij geconcludeerd dat innovatie en preventie breed worden gezien als belangrijke elementen om de tekorten in de Wmo en jeugdhulp terug te brengen, waarbij uitgesproken is dat de kosten voor de baten uit gaan.

Voorgesteld wordt daarom om de overige € 2,4 miljoen van de middelen uit het fonds tekortgemeenten te reserveren voor innovatie en preventie. Innovatie zoals bedoeld in maatregelenpakket 3 uit het interventieprogramma en zoals beoogd met de instelling van een Taskforce en denktank enerzijds en inzet op het voorkomen zorg en ondersteuning anderzijds. Toegezegd in dat verband is de opstelling van een nieuwe preventievisie die in april gereed zal komen.

Tijdens de aftrapbijeenkomst Kadernota op 13 maart jl. hebben wij draagvlak waargenomen om daar in de eerste jaren versterkt in te zetten op doelgerichte, effectieve preventiemaatregelen die leiden tot directe ondersteuning op de plek waar de vraag in eerste instantie al gesteld wordt.

Inzet jaarresultaat

Zoals in paragraaf 2, van deze bijlage, Analyse jaarrekening 2018, al is aangegeven, is ook sprake geweest van incidentele meevallers. In totaliteit gaat het om meevallers voor een bedrag van € 2,072 miljoen in het sociaal domein.

In 2018 is aan de gemeente Hengelo een uitbetaling ter hoogte van € 2,068 miljoen toegezegd vanuit de gemeente Enschede. In het Bestuurlijk overleg beschermd wonen en maatschappelijke

opvang van 7 september 2018 is besloten de reserve af te romen en de overtollige middelen uit te keren aan de deelnemende regiogemeenten.

Middels de resultaatbestemming van de jaarrekening 2018 beogen wij deze middelen te reserveren in een "Bestemmingsreserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang" om de verwachte tekorten op beschermd wonen en maatschappelijke opvang vanaf 2021 deels op te kunnen vangen. En om in 2019 en 2020 voorzieningen binnen de WMO te ontwikkelen die instroom in beschermd wonen zullen verminderen in 2021 en verder. De reserve zal structurele tekorten niet op kunnen vangen.

Verder lijkt het ons inziens wenselijk om de overige meevallers te reserveren om de extra kosten die in de aanloopfase van de nieuwe aanbesteding voor Wmo en Jeugdhulp lijken te ontstaan.

5. Proces en koers actualisatie interventieprogramma

Op basis van het meerjarenperspectief sociaal domein zoals in paragraaf 3.5 van deze bijlage geschetst zien wij dat de interventies in financieel opzicht op koers liggen voor 2019, maar dat desondanks als gevolg van te verwachten prijs- en volumeontwikkelingen de financiële inspanningen teniet worden gedaan. Als gevolg daarvan ontstaan opnieuw tekorten, waardoor bijstelling van het interventieprogramma noodzakelijk zal zijn.

In welke mate de meicirculaire effect heeft op het financieel perspectief is op dit moment nog niet helder en wordt pas in juni verwacht. Of daar in financiële effecten van de gesprekken over de onderzoeken naar volumeontwikkeling Jeugdhulp, inzichten in het huidige verdeelmodel, analyse van het fonds tekortgemeenten, die als gevolg van lobby activiteiten zijn uitgevoerd, zijn meegenomen is op dit moment eveneens onduidelijk.

In deze fase vinden voorbereidingen plaats voor een actualisatie van het interventieprogramma. Daarnaast zijn wij bezig met de opstelling van een zgn zero-based-begroting, gebaseerd op een diepere, cijfermatige analyse van relevante indicatoren.

Wij zijn voornemens deze inzichten en de effecten van de meicirculaire 2019 en mogelijk ook van de resultaten van de lobby-gesprekken die op dit moment plaatsvinden over de rijksbijdrage voor de uitvoering van jeugdhulp als uitgangspunt te nemen voor een bijstelling van het interventieprogramma. Wij verwachten na het zomerreces een geactualiseerd interventieprogramma 2020-2023 te kunnen presenteren.

5. Maatschappelijke trends uitgebreid

In deze bijlage schetsen we uitgebreid een aantal trends die, volgens de VNG van belang zijn de komende raadsperiode 2020-2024. Voor een uitgebreidere beschrijving verwijzen we naar de bijlage.

DEMOGRAFISCHE TRENDS

Vergrijzing: minder jongeren en meer senioren

De Nederlandse bevolking verandert van samenstelling, het aantal ouderen neemt sterk toe en het aantal jongeren daalt. Hierdoor stijgt de gemiddelde leeftijd van de bevolking en neemt de demografische druk toe. Daarbij komt wel een toename aan gezonde/vitale ouderen, door verbeterde leefomstandigheden en gezondheidszorg. Rond 2020 zal een historische omslag plaatsvinden en zal het aantal ouderen (>65) groter zijn dan het aantal jongeren (<20) in Nederland.

Cultureel divers: nieuwe burgers uit diverse landen

De Nederlandse samenleving laat een toename in culture diversiteit zien. De trend van de afgelopen vijftig jaar zet door waarbij meer mensen immigreren dan emigreren. Door verandering in herkomst van immigranten over de jaren heen stijgt daarbij de diversiteit van de allochtone bevolking.

Meer alleenstaanden en nieuwe woonvormen

De samenstelling van huishoudens is de afgelopen jaren meer divers geworden en er is een afname van de gemiddelde huishoudensgrootte. Het aantal eenpersoonshuishoudens neemt sterk toe en het aantal (thuiswonende) kinderen neemt af. Ook ontstaan er allerlei nieuwe woonvormen en huishoudenssamenstellingen.

Toename verschil in leefstijl en gezondheid

In Nederland bestaan grote verschillen in leefstijl en gezondheidsontwikkeling gerelateerd aan sociaal-economische status (SES). Er is een tweedeling zichtbaar waarbij mensen uit de lagere inkomensklasse zich vaak minder gezond voelen, vaker langdurige beperkingen hebben en vaker één of meer chronische aandoeningen hebben. Naarmate het verschil tussen rijk & arm toeneemt, zal ook het verschil in leefstijl en daarmee de verwachting van het aantal levensjaren in goede gezondheid toenemen.

Regionalisering: groei en krimp in stad en land

De wereldwijde trek naar de stad is ook in Nederland duidelijk zichtbaar. De verschillen tussen regio's in Nederland nemen steeds sterker toe, er ontstaan groei en krimpregio's. Oorzaken hiervoor zijn onder andere bevolkingsgroei, economische omstandigheden, lokale arbeidsmarkt, lokale huizenmarkt en veranderingen in het leefpatroon van de bevolking.

ECONOMISCHE TRENDS

Minder vacatures en meer flexibel werken

De Nederlandse arbeidsmarkt is de laatste jaren sterk aan het veranderen richting een flexibele arbeidsmarkt met een stijgende werkeloosheid en een toenemende instroom van arbeidsmigranten uit Midden- en Oost Europa. Daarbij worden sommige banen overbodig door technologische ontwikkeling of worden andere vaardigheden gevraagd. In de zorgsector wordt verwacht dat op lange termijn een personeelstekort gaat ontstaan.

Afname inkomen en vermogen

Het aantal huishoudens in Nederland dat in armoede leeft, neemt sinds 2010 weer toe. De kans op armoede is het hoogst bij eenoudergezinnen, alleenstaanden tot 65+, lager opgeleide hoofdkostwinners, niet-westerse huishoudens en bijstandontvangers. Voor het eerst sinds jaren is er ook een toenemende tweedeling in inkomen zichtbaar, echter de tweedeling in vermogen in Nederland is scheef en neemt als gevolg van de crisis sterker toe. Zo bezit de rijkste 1 procent van ons land bijna een kwart van het totale vermogen.

Globalisering: meer invloed van buitenaf

Door de toenemende digitalisering, verbeterde infrastructuur en ontwikkelingen op het gebied van vervoer, zowel binnen als buiten Europa, neemt de internationale handel toe. Dit gebeurt in de vorm van import, export en transit (doorvoer) in allerlei verschillende producten. Doordat alle nationale economieën op deze wijze steeds meer met elkaar verweven zijn, is de economische groei en handelssituatie in Nederland in toenemende mate afhankelijk van economische situaties in het buitenland. Veel internationale bedrijven zijn 'footloose' en zij verhuizen indien het vestigingsklimaat elders beter is, waardoor met hun vertrek ook de arbeidsplaatsen vertrekken. Tevens neemt door het openstellen van grenzen het verkeer van personen en de arbeidsmigratie toe.

SOCIAAL MAATSCHAPPELIJKE TRENDS

Langer thuis: zorg dichtbij en integraal

Zorg en ondersteuning zal vaker dichtbij of aan huis verleend worden. Door de toenemende levensverwachting, innovatie in de zorg en de vergrijzing verandert de zorgvraag en neemt de zorgvraag toe. Door andere wensen t.a.v. levenskwaliteit en keuzevrijheid willen veel mensen hun leven ook op hogere leeftijd graag voortzetten, zoals zij gewend zijn. Ook extramuralisering van zorg en financiële scheiding van wonen & zorg beïnvloeden de locatie waar mensen zorg ontvangen. Ouderen blijven langer thuis wonen i.p.v. naar een verpleeghuis/bejaardenhuis te gaan, waardoor juist ook de zwaardere zorg aan huis stijgt.

Van curatief naar preventief

Zowel in jeugdzorg als in de langdurige zorg is er een toegenomen aandacht voor vroegtijdige signalering van risicovolle situaties, en tijdige interventie ter voorkoming van zwaardere ondersteuning en zorg. De trend laat een beweging zien van een focus op bestrijding van ziekte en intensieve ondersteuning naar een focus op behoud van gezondheid en eigen kracht door aanpassing van leefstijl en preventie.

Op maat: ieder mens is uniek

Ieder is mens is uniek en er is dan ook een beweging zichtbaar van afhankelijkheid van een standaard aanbod van voorzieningen naar een persoonlijke invulling van wonen, welzijn, onderwijs en zorg. Deze persoonlijke invulling vraagt om flexibilisering van het aanbod, andere vormen van interactie met burgers en een ander competentieprofiel van ambtenaren.

Connectiviteit: meer verbonden en meer transparantie

Door een toename in internetgebruik en social media wordt steeds meer informatie transparant en worden burgers steeds mondiger. Dit leidt er toe dat politiek steeds interactiever wordt en er meer controle op besluitvorming plaatsvindt. Factchecking is inmiddels gewoon geworden tijdens verkiezingsdebatten. En mediahypes kunnen de politieke agenda beïnvloeden. Ook burgers weten elkaar makkelijker te vinden in online platforms en nieuwe communities. Deze online communities lijken ook de offline contacten in buurten te versterken.

TECHNOLOGISCHE EN ECOLOGISCHE TRENDS

Toename technologie thuis

Door gebruik te maken van technisch ondersteunende voorzieningen in huis, kan voor ouderen en hulpbehoevenden de mogelijkheid worden gecreëerd om langer zelfstandig en veilig te kunnen wonen. Met behulp van sensoren, omgevingsbesturing en hierop aangesloten mechanica kunnen mobiliteits- en levensstijlbeperkingen worden ondersteund en kan snel worden ingegrepen bij onveilige situaties. Zorgprofessionals en mantelzorgers kunnen via technologie ook op afstand contact houden en een patiënt in de gaten houden.

Digitalisering dienstverlening en meer persoonlijk data verkeer

Steeds meer overheidsdiensten zijn digitaal bereikbaar. De overheid heeft als doelstelling dat in 2017 de burger al zijn zaken met de overheid digitaal kan regelen. Daarbij krijgen, mede door de decentralisaties, meerdere (zorg)partijen toegang tot digitale persoonlijke gegevens van burgers. De uitwisseling van persoonlijk dataverkeer neemt toe, waardoor het borgen van de veiligheid en privacy steeds belangrijker wordt. Ook krijgt de overheid op deze manier steeds meer data tot zijn beschikking, waarbij Big Data analyses nieuwe inzichten in patronen van groepen burgers kunnen geven.

Verduurzaming leefomgeving

Er is een toenemend bewustzijn op het gebied van duurzaamheid en aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving. Een prettige groene, veilige en leefbare woonomgeving ondersteunt betrokkenheid en sociale cohesie in de buurt. Wanneer de leefomgeving een prettige verblijfplaats is, stimuleert dit spontane ontmoetingen tussen buurtbewoners die noodzakelijk zijn om sociale cohesie te creëren. Ook ondersteunt het de zelfredzaamheid van ouderen wanneer zij zich veilig voelen op straat en in hun buurt. Lokale burgerinitiatieven op het gebied van duurzaamheid blijken regelmatig een goede basis om ook andere zaken te verduurzamen.

POLITIEKE TRENDS

Minder overheid, meer burger

De relatie tussen de burger en de overheid verandert, waarbij de burgers steeds meer initiatief nemen. Hierbij neemt de overheid steeds meer een faciliterende positie in. Vanuit een versoering van collectieve voorzieningen wordt ook vanuit de politiek meer beroep gedaan op de eigen kracht van burgers om meer ondersteuning binnen het eigen netwerk (familie, buurt en mantelzorgers) te zoeken.

Meer samenwerken in regio's

De noodzaak voor gemeenten om regionaal samen te gaan werken neemt toe door een toenemende mate van decentralisatie van taken. Dit betreft zowel de samenwerking met andere gemeenten als de lokale integrale samenwerking in gemeenten zelf met bijv. zorginstellingen maar ook de samenwerking met burgers en burgerinitiatieven.

Versnippering in politiek landschap

Het aantal (lokale) partijen waarop gestemd kan worden en het aantal (lokale) partijen dat zitting heeft in de colleges en gemeenteraden neemt landelijk toe. De versnippering van het politiek landschap is op nationaal, provinciaal en lokaal niveau zichtbaar. Dit brengt een diversiteit aan standpunten en belangen met zich mee.

Minder inkomsten en hogere uitgaven

Als gevolg van de lage economische groei dalen de overheidsinkomsten en stijgen de overheidsuitgaven. Door hogere werkloosheid en lagere economische groei dalen o.a. de inkomsten uit belastingen en de premie volksverzekeringen. Daarbij leggen de vergrijzing en de daarmee gepaard gaande stijging van de zorgkosten en het toenemende beroep op de collectieve voorzieningen een extra druk op de uitgaven. Om het begrotingstekort (EMU-schuld) te beperken zal de overheid moeten bezuinigen, daar zijn Rijksoverheid en decentrale overheden gezamenlijk verantwoordelijk voor.

Verschuiving verantwoordelijkheden in politiek landschap

De verhoudingen tussen lokale, landelijke en Europese politiek veranderen. Gemeenten krijgen meer taken vanuit het Rijk die zij op lokaal niveau moeten uitvoeren en vormgeven. Tegelijkertijd zien we een verschuiving van zeggenschap van nationaal naar Europees niveau.

Opgaven voor gemeenten

Op grond van de trends en ontwikkelingen, krijgt de gemeente te maken met vele (deels nieuwe) opgaven. Rekening houdend met deze opgaven kunnen de politieke partijen, de gemeenteraden en de colleges van B en W keuzes maken voor de verdere ontwikkeling van de stad. Hieronder volgen de belangrijkste opgaven voor de gemeente.

DEMOGRAFISCHE OPGAVEN

Vergrijzing: minder jongeren en meer senioren

- Toename van diversiteit aan woon en zorgbehoeften voor ouderen;
- Toename van de vraag naar toegankelijke 1- en 2-persoonswoningen voor ouderen;
- Grotere druk op Wmo en AWBZ;

Cultureel divers: nieuwe burgers uit diverse landen

- Verandering van normen, waarden en omgangsvormen, begrip voor culturele verschillen;
- Communicatie gericht op multiculturele groepen;
- Faciliteren toegankelijkheid dienstverlening/voorzieningen voor diverse culturele groepen.

Meer alleenstaanden en nieuwe woonvormen

- Toenemende zorgvraag door afnemend aantal mantelzorgers;
- Bij echtscheidingen gemiddeld lager inkomen en meer behoefte aan financiële ondersteuning;
- Meer behoefte aan woningen in het algemeen, en woningen voor diverse samenstellingen in het bijzonder. Meer behoefte aan woningen met zorgvoorzieningen.

Toename verschil in leefstijl en gezondheid

- Ontstaan van concentratie van ongezonde leefstijlen in sommige wijken;
- Toename zorggebruik bij mensen met ongezonde leefstijl;
- Gemeenten zetten actief in op gezondheidsbeleid, de burger is echter deels zelf verantwoordelijk voor leefstijl en gezondheid.

Regionalisering: groei en krimp in stad en land

- Grotere verschillen in grootte & complexiteit zorgvraag per gemeente;
- Stedelijke gebieden zullen met name werkgelegenheid en arbeidskrachten aantrekken;

- Op het platteland zal door krimp & ontgroening de vergrijzing extra groot zijn;
- Regionalisering zorgt voor verdere heterogeniteit op de woningmarkt.

ECONOMISCHE TRENDS

Minder vacatures en meer flexibel werken

- Toenemende flexibilisering van arbeid leidt tot een meer volatiel inkomen en meer behoefte is aan onregelmatige ondersteuning;
- Steeds meer mensen komen in de financiële problemen met als gevolg een toename van mensen in de schuldhulpverlening;
- De vraag naar meer tijdelijke huisvesting, huur of sociale huur neemt toe.
- Verhoging gemiddelde leeftijd van de werkzame beroepsbevolking, leidt tot lagere baanmobiliteit.

Afname inkomen en vermogen

- Toename aantal uitkeringsaanvragen, beroep op sociale voorzieningen, zorggebruik en schuldhulpverlening;
- Toename sociale onrust en gettovorming, criminaliteit en vraag naar daklozenopvang.

Globalisering: meer invloed van buitenaf

- Toename afhankelijkheid van de wereldwijde economie.
- Toegenomen flexibiliteit van bedrijven om management en productiecapaciteit te verplaatsen.

SOCIAAL MAATSCHAPPELIJKE TRENDS

Langer thuis: zorg dichtbij en integraal

- Door casemanagers en wijkteams kan er vanuit een integrale aanpak gewerkt worden; dit is van essentieel belang om extra kwaliteit te leveren tegen minder kosten.
- Er wordt in toenemende mate een beroep gedaan op de eigen kracht en het eigen netwerk; mensen worden minder afhankelijk van het formele zorgsysteem.
- Het feitelijk gebruik van verpleeg- en verzorgingshuiszorg is lager dan de vraag, omdat veel ouderen ervoor kiezen om langer zelfstandig te blijven wonen met hulp van thuiszorg.
- Het aantal intramurale plekken, met name in de verzorgingshuizen, zal afnemen in de komende decennia.

Van curatief naar preventief

- Mede uit kostenoverwegingen zetten gemeenten een deel van hun budget in voor preventie.
- In dat kader is aandacht voor diversiteit en meer aandacht voor laagdrempelige voorzieningen die vroegtijdige signalen kunnen herkennen (huisarts, school, Centrum Jeugd en Gezin) noodzakelijk.

Op maat: ieder mens is uniek

- Maatwerk is de norm en geen uitzondering meer; dit vraagt om differentiatie in het aanbod van voorzieningen, zowel in zorg, welzijn als wonen.
- Met de inzet op het maximaliseren van de eigen kracht van burgers verandert het aanbod van een loket met voorzieningen naar een aanpak op maat
- Deze transformatie stelt nieuwe eisen aan de ambtenaren die werkzaam zijn voor de gemeente.

Connectiviteit: meer verbonden en meer transparantie

- Burgers zijn beter en sneller geïnformeerd doordat informatie laagdrempelig beschikbaar is.
- Toenemende kennisdeling kan leiden tot participatie en sociale betrokkenheid.
- Er is in toenemende mate van participatie van bewoners bij planvorming op complex/ buurt/gemeenteniveau.
- Langer zelfstandig wonen, versterkt zelfredzaamheid en mondigheid.

TECHNOLOGISCHE EN ECOLOGISCHE TRENDS

Toename technologie thuis

- De technologie biedt meer vrijheid en zelfstandigheid en kan er voor zorgen dat mensen langer zelfredzaam blijven.
- Zorg kan efficiënter en blijft hierdoor beter betaalbaar en toegankelijk voor alle lagen van de bevolking.
- Domotica verhoogt ook de individuele veiligheid van de patiënt.

Digitalisering dienstverlening en meer persoonlijk data verkeer

- Goede beveiliging en bescherming van persoonsgegevens is nodig.
- Voor groepen burgers die niet in staat zijn hun zaken digitaal te regelen, is extra aandacht nodig
- Professionalisering en verzakelijking van de dienstverlening richting de burger.

Verduurzaming leefomgeving

- De rol van de gemeente is meer ondersteunend en/of kaderscheppend.
- Gemeenten moeten op een geheel andere wijze met burgers communiceren.
- Het bieden van hulp gaat van zorgverlenen naar coachen.
- Het risico op incidenten en ontoereikende zorg neemt toe.

POLITIEKE TRENDS

Minder overheid, meer burger

- Raadsleden hebben amper/niet genoeg tijd, kennis en kunde om zich te verdiepen in de verschillende regelingen.
- Een groot deel van de gemeenteraadsleden vindt, dat de lokale democratie wordt bedreigd doordat gemeenten een groot deel van hun taken onderbrengen in 'gemeenschappelijke regelingen'.
- De transformatie vraagt ook om intensievere samenwerking met het maatschappelijk middenveld en de markt. Het vraagt om samenwerking op gelijkwaardig niveau, waarbij alle partijen over eigen belangen heen kijken en investeren en participeren in het lokale netwerk van voorzieningen.

Meer samenwerken in regio's

- Gebrek aan kennis bij kleine lokale fracties. De overheveling van Rijkstaken in het sociale domein vraagt om specifieke kennis voor gedegen afweging en controle. Voornamelijk bij kleine lokale fracties ontbreekt die specifieke kennis.
- Ingewikkelde coalities kunnen leiden tot onrust, machtsstrijd en destabilisering waarbij de onderlinge verhoudingen belangrijker worden dan de thema's waar het in de gemeenten echt om moet gaan.

Versnippering in politiek landschap

- Daar waar een kleiner ambtelijk en professioneel apparaat wordt nagestreefd, treedt verzakelijking van dienstverlening op.
- Er is sprake van minder collectieve voorzieningen, minder formele zorgvoorzieningen met als gevolg een groter beroep op informele zorgvoorzieningen (participatiesamenleving).

Minder inkomsten en hogere uitgaven

- Macht en invloed verschuift van landelijk naar lokaal (gemeenten krijgen een grote regisserende rol in het Sociaal Domein).
- De invloed van landelijke ministeries verschuift van macht naar gezag. De lokale ruimte zal leiden tot een verschil in aanpak en resultaat per gemeente en regio.

Verschuiving verantwoordelijkheden in politiek landschap

- De toegenomen aandacht voor groen en duurzaam vindt zijn weg naar lokaal beleid. Bij het realiseren van de beleidsdoelstellingen (lagere CO2 uitstoot, betere preventie van ziekte, hoger ervaren welbevinden) spelen leefomgeving, voeding en beweging een belangrijke rol.
- Lokale initiatieven, vaak door burgers geïnitieerd, doen een beroep gemeenten als samenwerkingspartner.

6. Formats Nieuw beleid Extern

20-NBE-5.1 Sportverenigingen actief inzetten als preventief instrument

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp:

Sportverenigingen actief inzetten als preventief instrument (passend bij interventieplan sociaal domein p19)

Ingediend door: Twente Buzzards basketball vereniging met ondersteuning van:

Hockey Club Twente, WRSB, Olympia, HGV en ISV.

Contactpersoon: Belinda van Oosten en Ricardo Kreileman (secretaris Twente Buzzards)

Aanspreekpunten ambtelijk: Boudewijn Timmermans en Astrid Donderwinkel

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Sport preventief inzetten als algemene voorziening

Het voorstel is:

Om de lokale Hengelose Sportverenigingen te herkennen en erkennen als vitale partner en algemeen toegankelijke preventieve voorziening in het kader van de WMO en Jeugdwet. (Passend bij "sociaal interventieplan" p19).

Hierbij als gemeente steeds te zoeken naar het in positie brengen en houden van sportverenigingen, om hen actief te laten faciliteren in een gezonde sportieve participatiemaatschappij.

Tevens hier ook middelen voor beschikbaar te stellen, zodat sportverenigingen in staat worden gesteld hun aandacht hier meer op te richten.

Sportverenigingen weer meer laten focussen op sportieve activiteiten

De sportverenigingen in Hengelo dragen jaarlijks bij aan gezondheid, beweging, meedoen, sportief gedrag en weerbaarheid. In een samenleving waarin gameverslaving, pesten, overgewicht en omgaan met prestatiedruk en social media voor jongeren als oorzaak worden genoemd van opgelopen kosten in de jeugdzorg, bieden de sportverenigingen in Hengelo wekelijks de mogelijkheid om passend mee te doen en te bewegen. Ook voor volwassenen waar eenzaamheid, gebrek aan beweging, overgewicht kunnen zorgen voor gezondheidsproblemen zijn de sportverenigingen in veel gevallen een laagdrempelige mogelijkheid om samen met anderen te ontspannen en te bewegen en vrijwilligerswerk te verrichten

Voor veel sportverenigingen geldt echter dat zij door toenemende kosten (vooral bestaand uit huur voor sportaccommodaties) steeds op zoek zijn naar aanvullende inkomstenbronnen. Dit doen zij vooral om toch hun lidmaatschapsgeld op een acceptabel niveau te houden.

De waarde van sportverenigingen ligt echter in hun kerntaak, het voorzien in een goed sportaanbod, het ontwikkelen van talenten, in een veilige omgeving en breed toegankelijk met voor wie dat wil en kan ook mogelijkheden om te excelleren.

In de praktijk proberen sportverenigingen op vele velden tegelijk te spelen. Goede sport, een opgeleid kader, een veilige sportomgeving, voldoende trainers, scheidsrechters etc verzorgen enerzijds, maar daarnaast ook zorgen voor een oud papier ophaalschema, bardiensten, speciale acties om geld binnen te halen, loten verkopen, etc. anderzijds. Al deze activiteiten worden vaak gedaan door dezelfde vrijwilligers, waardoor er spanning ontstaat op de inzet van vrijwilligers en ook druk op het organiseren van de kerntaak "goede sport voor iedereen". En de afgelopen jaren met de vele bezuinigingen waren in die zin extra lastig, niet alleen voor de gemeente, maar ook voor de gemeenschap waaronder sportverenigingen.

Concreet betekent dit voorstel:

Het uitwerken van een basisvergoeding per sporter voor de verenigingen, om te zorgen dat verenigingen zich weer kunnen focussen op hun kerntaak. Gedacht wordt aan 15 euro per jaar voor jeugdleden t/m 23 jaar, 7 euro 50 per jaar voor oudere leden vanaf 24 jaar.

Daarbovenop worden sportverenigingen die dat willen gevraagd actief mee te denken en werken aan een aanbod voor mensen die niet zonder enige hulp lid worden van een sportvereniging, vanwege

een beperking of anderszins. Voor het ontwikkelen van een aanbod voor deze specifieke groep met een ondersteuningsbehoefte wordt een hoger bedrag per lid beschikbaar gesteld binnen nog nader uit te werken voorwaarden.

Dat de gemeente wordt gevraagd de sportverenigingen actief te betrekken en in positie te brengen als onderdeel van het aanbod op preventie.

Kansen

Door de sportverenigingen expliciet te erkennen als gewenste en zelfs noodzakelijk algemene preventieve voorziening zijn sport en sportfaciliteiten niet langer een kostenpost. Door sport niet exclusief vorm te geven binnen het domein sport, maar juist de sport(verenigingen) zowel qua positie als financieel (ontschot) te zien als een basisvoorziening binnen de participatie- maatschappij / het sociaal domein. Op die manier organiseren we geen nieuw aanbod waarmee welzijn en sportvoorzieningen elkaar kunnen gaan beconcurreren. We gaan juist met elkaar (sport, zorg en ondersteuning en welzijn) op zoek naar kansen om ons aanbod op elkaar af te stemmen.

Positieve effecten:

Sportverenigingen kunnen zich meer richten op hun kerntaak, hierdoor kunnen zij meer aandacht besteden aan het bieden van sportactiviteiten voor uiteenlopende mensen en kunnen zij actief inzetten op het aantrekken van niet-sporters.

Door ontschot te werken maken we optimaal gebruik van de voorzieningen die in Hengelo al aanwezig zijn. Sport als preventief instrument wordt erkend en benut.

We beogen op een laagdrempelige manier meer mensen te interesseren voor sport, beweging en meedoen. Hiermee besparen we op (maatwerk) voorzieningen die tegen vaak hoge(re) prijzen doen wat sportverenigingen ook kunnen.

Wat is het niet:

Het is geen aanbod voor preventie voor mensen met een zware vraag naar ondersteuning.

Wat is er nodig voor succes:

Voor succes is nodig dat er een eenvoudige regeling wordt gemaakt. Vertrouw erop dat de ambities van sportverenigingen in lijn liggen met de ambities van de gemeente. Tegelijkertijd: koppel aan de vergoeding wel nadrukkelijk de uitdaging dat sportverenigingen meer werk maken van hun kerntaak; sportbeoefening in verenigingsverband organiseren en faciliteren. Om ervoor te zorgen dat verenigingen hierbij extra stappen zetten o.a. op het gebied van preventie zullen in het nog uit te werken plan deze stappen SMART beschreven worden, zonder dat het ingewikkeld wordt.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Gezonde inwoners, werken aan gezond gewicht, gezond "alternatief" voor gamen en social media, mogelijkheid om onderdeel te zijn van een team/sociale contacten, toegenomen weerbaarheid en kunnen omgaan met prestatiedruk;

Gezonde sportverenigingen, breed sportaanbod;

Bij een stijging van het aantal leden: beter gebruik sportaccommodaties, mogelijk hogere huurinkomsten voor de gemeente;

Verlaging kosten van maatwerkvoorzieningen of specifiek georganiseerde algemene voorzieningen vanuit het sociaal domein.

Voor de sociaaleconomische waarde van sporten en bewegen verwijzen wij tevens naar:

<https://www.allesoversport.nl/artikel/wat-is-de-sociaaleconomische-waarde-van-sporten-en-bewegen/>

Doelgroep:

Inwoners van Hengelo, jongeren, ouderen, mensen met een lichte ondersteuningsvraag.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

In principe alle sportverenigingen (vanwege de relatief korte voorbereidingstijd hebben we die nog niet allemaal kunnen betrekken). Het voorstel wordt ingediend door Twente Buzzards basketbal vereniging met ondersteuning van Hockey Club Twente, WRSH, Olympia, HGV en ISV.

Samenwerking met zorg en welzijn kan verder worden ingevuld als de gemeente hierin faciliteert.

Financieel: de aanvraag wordt ingediend met als doel sportclubs (verenigingen en stichtingen zonder winstoogmerk) te positioneren als algemene preventieve voorziening. De financiële bijdrage die gevraagd wordt, is bedoeld voor sportclubs zonder winstoogmerk en gebaseerd op het aantal leden.

Wat zijn de risico's ?

De financiële risico's zijn beperkt tot het gevraagde totaalbedrag. Op basis van het huidige aantal sporters van sportclubs gaat het dan om ongeveer:

Jeugd en jongeren: schatting 12.000×15 euro = 180.000; Volwassenen: $5000 \times 7,50$ = 37.500

Totaal: 217.500 euro per jaar

Opbrengsten: P.M. (betreft mogelijke meeropbrengsten zaalhuur en afdracht kantine-inkomsten)

Besparing: op specifieke ondersteuning en participatieactiviteiten zoals nu georganiseerd vanuit Sociaal Domein.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	217,5	217,5	217,5	217,5
Omvang fte				

20-NBE-5.2 Bijdrage Fanny Blankers Koen Games

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Bijdrage FBK Games

Ingediend door: *FBK Games / Global Sports Communication (GSC)*

Aanspreekpunten ambtelijk: *Katja Boerrigter* Afstemming plaatsgevonden: *ja/nee*

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Aanleiding

Wij - Global Sports Communication - zijn vanaf 2018 eigenaar van de FBK Games. We investeren fors in de FBK Games. Zowel op het gebied van innovatie, PR /marketing, topsport als breedtesport. Ondanks grote inspanningen hebben we de afgelopen jaren een negatief resultaat geboekt op de FBK Games. Dit is niet langer houdbaar. De FBK Games worden daardoor bedreigd in het voortbestaan op lange termijn.

In het collegeakkoord staat de gemeentelijke ondersteuning voor de FBK Games expliciet genoemd, maar we missen de vertaling hiervan in concrete daden.

Verzoek

We verzoeken de gemeente Hengelo met klem om een structurele financiële bijdrage aan de FBK Games.

Vergelijk gemeentelijke bijdragen

De gemeentelijke steun voor de FBK Games is er in woorden, maar te weinig in daden. In het collegeakkoord staan de FBK Games expliciet genoemd, maar we missen de bijbehorende steun, zoals die bij andere evenementen wel aanwezig is. Onderstaande opsomming illustreert dit.

Gemeentelijke bijdragen aan topsportevenementen. (Bron: FBK Games)

Gemeente Enschede

Military Enschede-Boekelo: € 55.000 Enschede Marathon: € 80.000

Beide bedragen zijn bovendien exclusief facilitaire ondersteuning en promotionele ondersteuning via Enschede Promotie. Vooral de ondersteuning van Enschede Promotie (bijvoorbeeld inkoop van zichtbaarheid in de regio) is voor beide evenementen van flinke betekenis.

Gemeente Tubbergen

De gemeente Tubbergen levert een financiële bijdrage aan het CSI door jaarlijks een skybox ter waarde van €15.000 af te nemen. De gemeente Rijssen-Holten heeft jaarlijks een evenementensubsidie van €10.000 beschikbaar; de helft gaat naar de triatlon en de helft naar de toer van Overijssel. (info 2013)

Vergelijk internationaal

In Europa zijn 6 vergelijkbare wedstrijden als de FBK Games

ISTAF Berlijn: Budget € 1,9 miljoen, georganiseerd door Topsport Marketing Berlin, aan de stad Berlin gelinkt. Stad Berlijn draagt substantieel bij, maar exacte bedrag bij ons niet bekend.

Golden Spike Ostrava: Budget € 1,5 miljoen, hoofdsponsor is Stad Ostrava (exacte bedrag niet bekend, maar meer dan € 500.000 per jaar)

Boris Hanzekovic Memorial Zagreb: budget bij ons niet bekend, maar rond € 1 miljoen, georganiseerd door Stad Zagreb, ook belangrijkste financier (meer dan € 500.000)

RFEA Atletismo Meeting de Madrid: budget bij ons niet bekend, meer dan € 1 miljoen, georganiseerd door Spaans atletiekfederatie in samenwerking met Stad Madrid.

Paavo Nurmi Games Turku (Finland): georganiseerd PN Turku Oy (non-profit organisatie) met een van budget € 1,2 miljoen. Naast € 200.000 van de Finse rijksoverheid krijgt organisatie € 300.000 subsidie van de stad Turku.

Al deze bedragen zijn exclusief de accommodaties, die in alle gevallen eigendom zijn van de betreffende gemeente en gratis ter beschikking worden gesteld.

FBK Games Hengelo, georganiseerd door Global Sports Communication, budget € 1.0 miljoen, jaarlijkse subsidie van € 75.000, als beeldbepalend evenement van de Provincie Overijssel, voor drie jaar van de Provincie Overijssel. Geen subsidie van de Gemeente Hengelo. Alleen bijdrage van €2.500 vanuit sportstimulering voor breedtesportactiviteit. De gemeente krijgt jaarlijks 20 vip kaarten en 250 kaarten voor de familie-tribune ter beschikking.

Het Rijk

Vanuit het landelijke sportakkoord wordt in 2019 en 2020 subsidie beschikbaar gesteld voor het organiseren van eenmalige topsportevenementen. De FBK Games voldoen niet volledig aan de gestelde voorwaarden, maar de Games passen volgens ons wel in de geest van die regeling. We zijn samen met de gemeente Hengelo en de Nederlandse atletiekfederatie een lobby gestart voor een rijksbijdrage aan de FBK Games. Het is nog onzeker of dit resultaat oplevert.

Achtergrondinformatie

De FBK Games worden al 38 jaar in Hengelo gehouden en zijn beeldbepalend voor de stad. De FBK Games hebben van Hengelo een echte atletiekstad gemaakt, waar ook andere internationale wedstrijden hebben plaatsgevonden, waar de regionale atletiek haar talenten samen laat trainen bij Twente Atletiek, en waar de komende jaren NK's (als eerste NK Masters in 2020) georganiseerd zullen gaan worden.

Vanaf 2013 zijn de jaarlijkse bijdrage van €30.000 aan de FBK Games, en de kosten voor de directeur van de FBK Games vervallen door bezuinigingen. Wel is toen besloten om het stadion beschikbaar te houden voor de atletiek in het algemeen en voor de FBK Games in het bijzonder. Tevens is besloten door de raad dat er geen structurele bijdrage in de vorm van sponsoring aan de FBK Games zou worden toegekend. (We vroegen toen om een bijdrage van € 50.000 per jaar).

Organisatie en structuur

De FBK Games heeft een driehoofdig bestuur en is eigendom van Global Sports Communication (GSC). Dit eigendom heeft GSC in 2018 overgenomen van Golazo b.v.. De voormalige Stichting FBK Games is nu steunstichting geworden en houdt zich nog bezig met fondsenwerving (subsidie en FBK Business Club). De voorzitter van de stichting FBK Games is tevens meeting director van de FBK Games. GSC is naast eigenaar ook licentiehouder en levert event management. GSC verzorgt het atletenveld en de pr en huurt het stadion en omliggende ruimten van de gemeente voor de FBK Games. De gemeente zorgt dat het stadion aan de eisen van de internationale atletiekfederatie (IAAF) voldoet. De gemeente levert tevens inspanningen van een stadionbeheerder die samen met Gildebor en vrijwilligers van de FBK Games de faciliteiten in en om het stadion op niveau brengen voor de FBK Games.

Wens FBK

We begrijpen dat de genoemde bedragen die internationaal geïnvesteerd worden door overheden niet haalbaar zijn voor de gemeente Hengelo. We vinden dat de FBK Games beeldbepalend is voor Hengelo en Hengelo zowel nationaal als internationaal op de kaart zet als atletiekstad. Hengelo heeft goud in handen met de FBK Games en dit mag gewaardeerd worden. Daarom vragen we een bedrag van tenminste €75.000,- (gelijk aan het bedrag dat de provincie bijdraagt).

We willen dit bedrag graag inzetten op een manier waar drie pijlers centraal staan:

1. Topsportevenement

We gebruiken €50.000,- van de gemeentelijke bijdrage voor de financiering van het topsportevenement.

2. Breedtesport / Hengeloër

We vinden dat de FBK Games nog meer van de Hengeloër mogen worden. Daarom willen we meer doen met/voor de inwoners. We willen meer verbinding zoeken met bestaande sport- en beweeginitiatieven en een aantal nieuwe activiteiten gekoppeld aan de FBK opstarten. Bijvoorbeeld start2run clinics, laagdrempelige loopevenementen zoals een colorrun, urban run en/of een wandelevenement waarbij gezondheid, vitaliteit en plezier voorop staan. Deze evenementen lenen zich uitstekend om mensen kennis laten maken met de mooie plekken in Hengelo. Ook willen we meer samenwerken met partners vanuit de lokale sport, welzijn, zorg en onderwijs.

En we willen ook verbinding gaan zoeken met bestaande evenementen, zoals de Wooldereslopen, de Halve van Hengelo en/of het nieuwe Strongman Touchdown evenement.

Om dit te organiseren hebben wij organisatiekracht nodig: 0,5 fte combinatiefunctionaris FBK. Via de huidige combinatiefunctieregeling kan de gemeente €10.000,- bijdragen. De FBK Games zorgt voor benodigde cofinanciering van €15.000,-

3. Citymarketing

We willen de FBK Games nog meer zichtbaar maken in de stad. Hengelo moet de FBK Games ademen in de periode voorafgaand aan het evenement. Door €15.000,- te reserveren voor marketing en promotie kunnen we de stad nog meer en beter aankleden in de periode voorafgaand aan de FBK Games. Hierdoor gaat het evenement meer leven voor de Hengeloërs

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De eventuele gemeentelijke bijdrage moet er toe leiden dat het evenement weer meer een evenement wordt van/voor de Hengeloër en de regio met een (inter)nationale uitstraling (vergelijkbaar met bijvoorbeeld de Military). De Hengeloer mag trots zijn op dit icoon van de Nederlandse sport, met jaarlijks 1,5 uur live TV met 1 miljoen TV-kijkers in Nederland en vele meer in het buitenland.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Hengelo promotie verstrekt een promotiepakket aan de FBK Games ter waarde van €2.500. In 2018 heeft Hengelo promotie een evenementensubsidie van €10.000 toegekend aan side events gerelateerd aan de FBK Games. In de toekomst zal de FBK Games het aantal side events uitbreiden, gericht op breedtesport en vitaliteit. Voor deze evenementen kunnen we separaat subsidie aanvragen bij Hengelo Promotie.

Wat zijn de risico's ?

De FBK Games worden in het voortbestaan bedreigt als er geen structurele financiële verbetering plaatsvindt. De organisatie heeft haar handen vol aan het hoofdevenement. Het organiseren van side events kan niet binnen de huidige organisatie worden gerealiseerd.

De jaarlijkse provinciale bijdrage van €75.000 loopt tot en met 2019. Het is onzeker of deze bijdrage vervolg krijgt in 2020 en verder.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)				
Omvang fte				

20-NBE-5.3 40% kostprijsdekkende huur waterveld Hockey Club Twente

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: 40% kostprijsdekkende huur waterveld Hockey club Twente

Ingediend door: Hockey Club Twente

Aanspreekpunten ambtelijk: Katja Boerrigter

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Hockeyvereniging HCT heeft vier velden. Gezien de omvang van de vereniging heeft HCT dit ook nodig. HCT heeft in 2016 de ambitie geformuleerd om drie van de vier kunstgrasvelden om te bouwen naar zogenaamd watervelden om de volgende redenen:

1. Sportmedisch

Het is wetenschappelijk bewezen dat watervelden door hun betere demping tot minder blessures leiden. De dempende fundering draagt bij aan een lage belasting van de gewrichten. Daardoor blijven ook senioren langer actief hockeyen.

2. Sporttechnisch

Op een waterveld wordt gespeeld met een andere snelheid en techniek ten opzichte van een zandveld, niet kunnen. Om op niveau competitief te kunnen blijven spelen is het noodzakelijk deze technieken te trainen en wedstrijden met deze technieken te spelen.

3. Ontwikkeling

De KNHB ziet landelijk de trend dat zandvelden vervangen worden door watervelden. Als gevolg hiervan worden junioren- en seniorenelftallen steeds vaker geconfronteerd met wedstrijden op een waterveld. Om al deze elftallen gewend te laten zijn aan spelen op een waterveld (trainingen en wedstrijden), is een derde waterveld nodig.

De gemeente heeft het beleid dat zij 40% kostprijsdekkende huurtarieven vraagt voor kunstgrasvelden. In 2019 wordt dient een zandveld gerenoveerd te worden. De gemeente heeft hierin voorzien door een budget te reserveren voor de topaagrenovatie van een zandveld (€150.000). De aanvullende investering die een waterveld vergt is niet begroot. De totale kosten van de aanleg waterveld worden geraamd op ongeveer €425.000 in totaal.

In 2016 en 2017 zijn er op verzoek van HCT twee zandvelden omgebouwd naar watervelden. Hier had de gemeente ook rekening gehouden met een topaagrenovatie voor een zandveld, maar de raad heeft hier destijds besloten om de investeringskredieten op te hogen en HCT een 40%kostprijsdekkende huur in rekening te brengen. Dit is gelijk aan het gemeentelijk beleid voor de overige kunstgrasvelden.

HCT heeft de wens om in 2019 het derde zandveld om te bouwen naar een waterveld. In principe worden de meerkosten van dit waterveld ten opzichte van een zandveld voor 100% doorbelast aan HCT, dit bovenop het basis huurtarief voor een zandveld.

Wens HCT

HCT is van mening dat watervelden de standaard zijn en dat voor het derde waterveld ook een 40% kostprijsdekkend huurtarief moet gelden:

Watervelden zijn de velden in Nederland waar de sport hockey in al zijn technisch en tactische vormen uitgevoerd kan worden. Op een zandveld is dat niet aan de orde. Was het een aantal jaren geleden vooral voor de top om op watervelden te spelen, nu is het voor iedereen een veldtype waar op gehockeyd zou moeten worden. Zowel een tophockeyer, maar ook een meisje dat in de jongste jeugd speelt, verdient het om een chopje te kunnen uitvoeren, om een goede lift pass te geven, om snel te hockeyen. En ook de veteraan in Veteranen L (50 jaar en ouder) wil graag op een veld spelen dat in bijvoorbeeld schokabsorptie een stuk lekkerder voelt als een zandveld. (de

norm voor schokabsorptie in Nederland is tussen 30 en 70 %, watervelden zitten tussen 45 en hoger, terwijl zandvelden tussen 30 en 45 zitten).

Onderstaand een overzicht van de aanleg van watervelden ten opzichte van zandvelden in Nederland om duidelijk te maken dat watervelden de nieuwe norm zijn (Bron KNHB): De KNHB beschikt voor 2019 nog niet over definitieve cijfers, maar ziet de trend doorzetten om zandvelden door watervelden te vervangen. Kortom, watervelden zijn de nieuwe norm.

Jaar	watervelden	zandvelden
2018	62	13
2017	36	17
2016	38	16
2015	31	22
2014	25	26

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Zoals aangegeven helpen watervelden op sportmedisch vlak waardoor er minder blessures zijn en senioren langer actief blijven hockeyen. Op sporttechnisch vlak en helpt het de ontwikkeling van (jonge) spelers omdat het spel sneller is en de mogelijkheden groter zijn.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De zandvelden op sportpark Slangenbeek worden onderhouden door Gildebor. Gildebor neemt ook de onderhoud van de watervelden weer over van HCT.

Wat zijn de risico's ?

Als HCT de meerkosten voor een waterveld zelf moet betalen via een 100% kostendekkende huurprijs zien de leden dit terug in de contributie waardoor hockey minder laagdrempelig kan worden.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	32	32	32	32
Omvang fte				

20-NBE-5.4 Sportvereniging HGV diverse items

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Diverse items

Ingediend door: Sportvereniging H.G.V. voorzitter Henk Lamberts

Aanspreekpunten ambtelijk: Katja Boerrigter

Afstemming plaatsgevonden: ja/nee

Voorstel uitwerking nieuw beleid

We willen graag dat onze sportvereniging als serieuze huurder van een accommodatie worden beschouwd en dus ook als huurder recht heeft op het inventaris die hoort bij de accommodatie, ook wanneer er geen school (meer) gebruik maakt van een zaal. En dat de gemeente dus zorgt dat ten aller tijde al het materiaal aanwezig is. Dat willen we graag dat het beleid gaat worden.

We willen graag dat het beleid wordt dat de gemeente verschillende sporten bij een omnivereniging ook als verschillende sporten beschouwd. We vertegenwoordigen met H.G.V. 18 verschillende sporten, die elk eigen wensen hebben. We ervaren dat we soms als één sport worden behandeld als het gaat om gelijke benadering van verenigingen. We zouden graag willen dat formeel wordt gemaakt dat elke sport eigen 'rechten' heeft in plaats van elke 'vereniging'.

We willen graag dat onze sportvereniging als huurder van een accommodatie, recht heeft op het inventaris, die hoort bij de gehuurde accommodatie. En dat de gemeente dus moet zorgen dat ten aller tijde al het materiaal aanwezig is. Dat zouden we graag zien dat het beleid wordt.

We willen graag dat het beleid wordt dat de gemeente verschillende sporten bij een omnivereniging ook als verschillende sporten beschouwd. Dus 2 verschillende zaken afhankelijk van elkaar maken (Voorbeeld Rhönrad versus het trampolinespringen).

We willen we graag dat het beleid wordt dat de gemeente meer ondersteund in niet-commerciële initiatieven. In de kadernota Sport en bewegen staat bijvoorbeeld dat men trots is op Auni zaalvoetbaltoernooi om de landelijke bekendheid. De Free-running Jam en het Gym- en Dansgala zouden daar dan ook best aan mogen worden toegevoegd. Ook het gebruiken van toestellen uit gymzalen voor demo's en evenementen zou daar binnen zekere grenzen bij moeten horen.

Ten vierde zou het mooi beleid zijn dat verenigingen die beter aansluiten bij het sportbeleid van de gemeente ook beter ondersteund worden. Wat betreft de bijzondere doelgroepen gebeurt dat heel goed, wat betreft de breedtesport valt er nog een slag te slaan. Het zou fijn zijn als de jeugdsportsubsidie terugkomt. Wij hebben dan wel mazzel dat we zoveel activiteiten organiseren dat we hier en daar wat geld krijgen (hopelijk ook dit jaar), maar eigenlijk zou een club niet per sé nieuwe lessen hoeven starten of activiteiten hoeven organiseren om goed bezig te zijn. Dat is wel wat dit beleid uitstraalt. De invalidensportsubsidie zou er helemaal niet af mogen, want het aanbieden van een dergelijke sport kost simpelweg meer geld!

Ten vijfde: De gemeente spreekt in de Kadernota ook over verenigingsondersteuning. In het bijzonder bij maatschappelijk gerichte sportverenigingen. We zouden graag zien dat die ondersteuning zit in het toelaten van sportverenigingen als een serieuze gesprekspartner en het indien nodig versoepelen van regels om de belangen van verenigingen te behelpen. Die ondersteuning zouden we ook graag willen ervaren vanuit de sportaccommodatiebeheer, die nu minder goed in die rol opereert.

Ten zesde: de combinatiefunctionarissen zijn nu verdeeld op specifieke thema's, zoals bijzondere doelgroepen. Dat betekent dat de meeste sporten geen gebruik van hen kunnen maken. Advies is om hen meer voor de sportverenigingen te kunnen laten betekenen.

Accommodatiebeheer. Hier hebben wat voorstellen voor te wijzigen beleid. We zouden graag willen voorstellen dat materialen na keuring en afkeur pas verwijderd worden wanneer er vervangend materiaal is, zoals dat bij andere gemeenten ook gebeurt. Het is duidelijk geworden dat afkeuren niet zo rechtlijnig is. Vaak mogen toestellen nog best even gebruikt worden. Bij acuut gevaar moet

het toestel natuurlijk weg, maar dat is vaak niet het geval. En acuut gevaarlijke toestellen worden vaak al wel gemeld voordat er een keuring komt. Dat beleid moet echt anders.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Is boven omschreven.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Accommodatie verhuur.

Wat zijn de risico's ?

Er zijn eigenlijk geen risico's bij bovengenoemde beleidsaanpassingen.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	5	5	5	5
Omvang fte	0,1	0,1	0,1	0,1

Dit is per vereniging die gebruik maakt. Fte snap ik niet zo goed maar ik denk 10% van full FTE

20-NBE-5.5 Openstellen van de combibaan Hengelose IJsclub

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Openstellen van de combibaan

Ingediend door: Hengelose IJsclub, Peter Tibben

Aanspreekpunten ambtelijk: Katja Boerrigter

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

1. Het openstellen van de combibaan voor een breder publiek dan alleen leden van de Hengelose IJsclub. Wij vinden dat inwoners van de gemeente Hengelo gebruik mogen maken van de combibaan om eens lekker te kunnen sporten. Kosten voor deze openstelling is € 2500,- Met de kanttkening dat eventuele grote schade door openstelling wordt afgestemd met de gemeente Hengelo, mocht dit in de toekomst anders uitpakken dan willen wij als Hengelose IJsclub graag de zaken weer terug kunnen draaien.

2. Het terrein multifunctionele (aantrekkelijker) maken voor een breder publiek daarbij denken aan doormiddel van een fitnessparcour en toestellen:

- Kracht training algemeen (geschatte kosten 50.000,- dit zal nog verder uitgezocht moeten worden.)
- Samenwerking met Fysiotherapeuten voor revalidatie en/of verder sport begeleiding (geen kosten als het bovenstaande geregeld is).
- Veiligheid voor beginnende sporters denkend aan beginnende skaters en of fietsers. Dit kan gestimuleerd worden via scholen (veiligheidsdag op de baan).
- Skate hockey verder uitbreiden met HGV en Hengelose ijsclub. HIJC en HVG hebben momenteel een mooie container vol met skate/skeeler materiaal. (geschatte kosten 5000,- aan extra materiaal)
- Samenwerking met Tennisclub verder uitbreiden.

Daarnaast zijn er nog tal van andere mogelijkheden. Bijvoorbeeld start van wandel routes door het Weustagpark met begin en eind van de route bij de Hengelose IJsclub.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Zie boven maar de doel groep betreft jong tot oud, het algemene doel is om meer mensen aan het sporten te krijgen om bijvoorbeeld revalidatie te bevorderen maar ook bijvoorbeeld om overgewicht tegen te gaan.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Op dit moment is er een samenwerking met de HGV, Hengelo Sport en zijn elkaar deelnemer aan de Weustagdag. Als Hengelose IJsclub willen dit verder uitbreiden zoals een samenwerking met een fysiotherapeuten en met onze naaste burens de tennisclub.

Wat zijn de risico's ?

Er zijn weinig risico's maar de belangrijkste is vernieling en bij openstelling vragen wij de gemeente Hengelo om hier in mee te denken.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-2,5	-2,5	-2,5	-2,5
Omvang fte				

20-NBE-5.6 Subsidie verbetering locatie Hengelosche Bridge club

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Subsidie voor verbetering van onze locatie om te bridgen bij Voetbalvereniging BWO

Ingediend door: Hengelosche Bridge Club

Aanspreekpunten ambtelijk: Katja Boerrigter

Afstemming plaatsgevonden: Ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Voorstel is een bedrag om gordijnen aan te schaffen en voor platen aan het plafond zodat de akoestiek in de ruimte verminderd wordt en er minder lawaai is.

Indien er een ruim bedrag komt kunnen wij onze leden behouden en voor de oudere die toch nog steeds bridgen een gezellige avond bezorgen.

Het probleem wat er nu is te veel HERRIE.

Wij verwachten een bedrag van ong. 1500 euro voor gordijnen en 2000 euro voor platen aan het plafond.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Wij hebben op dinsdagclub 80 leden en op de woensdag club ong.70 leden

Indien wij deze verbetering kunnen aanbrengen kunnen we zeker voor 150 oudere een betere en gezellige avond bridge maken.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Wij huren deze ruimte van BWO en zijn samen met de DERDE HAND EN HBC de twee bridge huurders Hbc kan zich geen input veroorloven en zo ook De Derde Hand BWO zou misschien ook kunnen bijdragen maar wil dit liever niet omdat het voor hun geen voordeel geeft.

Wat zijn de risico's ?

Er zijn geen risico's we worden er allen maar beter van.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	3,5			
Omvang fte				

20-NBE-5.7 Bijdrage basissubsidie amateurkunst, Overijssels Senioren orkest

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: In aanmerking komen voor een bijdrage uit de regeling basissubsidie amateurkunst per 2020

Ingediend door: het Overijssels Senioren Orkest

Aanspreekpunten ambtelijk: Klaske Buis Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Het OSO is een harmonieorkest, opgericht op 25 nov 1978 in Hengelo. Momenteel bestaat de vereniging uit 45 enthousiaste muzikanten, komend uit Hengelo en omgeving. We repeteren om de twee weken in het Excelsiorhuis aan de Geerdinksweg 40 te Hengelo. Onze dirigent is dhr H.Hobert. We geven jaarlijks concerten in verzorgingshuizen voor ouderenbonden en op uitnodiging bv bij het Kurpark te Bad Bentheim en de Haarmühle.

Wij willen heel graag voor genoemde basissubsidie in aanmerking komen, ten einde meer financiële ruimte te creëren t.b.v. meer muziekactiviteiten. We denken dan b.v. aan een optreden met een gastsolist of het verzorgen van een benefietconcert. Ook is het dan makkelijker om een extra repetitie te houden en om remplaçanten voor een concert in te huren.

In 2020 willen we mogelijk een bevrijdingsconcert organiseren en uitvoeren. Indien we voor subsidie in aanmerking komen, dan zullen de plannen zich snel kunnen ontwikkelen. We gaan in 2020 zeker voor twee zorginstellingen in Hengelo een concert geven. De financiële middelen van met name zorginstellingen zijn beperkt. Wij kunnen met een toegekende subsidie, daar dan ook rekening mee houden.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

We denken voor de gemeente Hengelo van toegevoegde waarde te kunnen zijn door onze bijzondere samenstelling (45 senioren) en doelgroepen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

We hebben in het verleden deelgenomen aan de WAK en zullen dat in de toekomst ook zeker doen. Ook zijn er plannen om, samen met andere Hengelose orkesten die bij de Federatie zijn aangesloten, een concert voor te bereiden en te organiseren. We zijn aangesloten bij de Federatie.

Wat zijn de risico's ?

Zonder een bijdrage uit de regeling Basissubsidie Amateurkunst zou het moeilijk worden om een gezonde vereniging te blijven.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-2,96	-2,96	-2,96	-2,96
Omvang fte	-	-	-	-

De kosten bestaan uit reguliere verenigingskosten, als aanschaf concertkleding en muziek, onderhoud instrumenten, huur van onderkomen, kosten dirigent en concerten. Deze kosten komen jaarlijks terug. Door contributie en vergoeding voor optredens krijgen we wel wat geld binnen, maar dit is in de afgelopen jaren erg teruggelopen, waardoor het moeilijk is geworden om alle kosten te blijven betalen en een gezonde vereniging te blijven.

20-NBE-5.8 Subsidie Semi Militair Tamboerkorps Liberation

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: In aanmerking komen voor regeling basissubsidie amateurkunst per 2020

Ingediend door: Semi Militair Tamboerkorps Liberation

Aanspreekpunten ambtelijk: Klaske Buis

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

De belangrijkste reden om deze aanvraag te doen is het in stand houden van onze vereniging. We zijn in de gelukkige omstandigheid dat de huidige instructeur momenteel gratis zijn diensten aanbiedt. Dit is voor de toekomst natuurlijk geen houdbare situatie, maar gezien onze huidige financiële situatie is het voor dit moment een prettige bijkomstigheid.

Omdat we zoveel mogelijk low budget werken vinden de repetities wekelijks plaats in een voetbal kantine en op een industrieterrein.

Wat zijn de maatschappelijke effecten

De gemeente Hengelo heeft best veel meegemaakt tijdens de Tweede Wereldoorlog, het is daarom van belang om deze geschiedenis levendig houden.

Als Semi Militair Tamboerkorps zij wij gekleed in het uniform van de Engelse militairen die Hengelo bevrijd hebben, het uniform maakt zichtbaar wie de bevrijders zijn geweest.

De inwoners van Hengelo worden betrokken in de geschiedenis van Hengelo, vooral voor de jongeren is het belangrijk te weten wat het betekent om in een vrij land te leven en de doden te herdenken.

De aanwezigheid van ons korps in Hengelo onderscheidt Hengelo van andere plaatsen die dit niet hebben en ontplooit nieuwe activiteiten op gebied van herdenkingen m.b.t. de 2^e wereld oorlog.

Door meer marsmuziek op straat ontstaat er meer reuring in de stad.

De verwachte positieve effecten kunnen zijn dat de jeugd zich meer betrokken voelt tot mars en harmonie muziek.

Muziek verbreedert, daardoor wordt er een steentje bijgedragen aan een betere maatschappij.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken

Gemeente Hengelo (vb Veteranen dag)

4 mei vieringen

Hengelose Oranje Vereniging

Federatie van Hengelose Muziekverenigingen

Andere muziekkorpsen

Organisaties die betrokken zijn bij de Tweede Wereldoorlog

Airborne Tocht Oosterbeek

Wat zijn de risico's

Zonder enige vorm van subsidie word het moeilijk om voort te blijven bestaan en daardoor onze doelstellingen te handhaven

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-1,8	-1,8	-1,8	-1,8
Omvang fte				

De kosten bestaan uit reguliere verenigingskosten, als aanschaf uniformen en instrumenten en huur van onderkomen en kosten dirigent/instructeur. Deze kosten komen jaarlijks terug. Zoals aangegeven biedt bijvoorbeeld de instructeur op dit moment zijn diensten gratis aan maar dit is niet een wenselijke situatie. Door contributie en vergoeding voor optredens krijgen we wel wat geld.

20-NBE-5.9 Subsidieverhoging stichting Ateliers '93

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Subsidieverhoging stichting Ateliers '93

Ingediend door: stichting Ateliers '93

Aanspreekpunten ambtelijk: Yvonne van den Reek

Afstemming plaatsgevonden: ja/nee

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Naar aanleiding van uw oproep d.d. 6 maart 2019 om ideeën te leveren voor een nieuw beleid hierbij hetgeen wij als Ateliers'93 onder uw aandacht willen brengen.

Alvorens ideeën aan te dragen willen wij graag in minuscule bewoordingen het belang van kunst en kunstenaars in de stad onder uw aandacht brengen. Waarmee een aantal van de vragen beantwoord worden.

KUNST..... OMDAT HET MOET

anders kijken

Kunst is de scheppende kracht der verbeelding, vernieuwing en verandering. Een scheppende kracht die shockeren kan, verdiepen, verbinden, veranderen en uitwerken tot een toenemende bewustwording en niet te vergeten communicatie!

laboratorium

Kunst hoort bij het leven. Wetenschappers geven steeds vaker aan dat kunst bijdraagt tot leerprestaties en zelfs aan onze gezondheid.

In dit licht wil Ateliers'93 een vrijplaats zijn, een laboratorium van ideeën voor de professionele kunstenaar(s).

Een atelier is de basis die nodig is om in de intimiteit tot beelden, plannen en uitvoering te komen.

En wel in alle mogelijke disciplines om die vervolgens aan de buitenwereld te tonen.

Zo ontmoet de kunst en de toeschouwer elkaar. Wederzijds hebben we elkaar nodig.

Het bestuur van Hengelo vindt het belangrijk te investeren in kunst en cultuur.

Met name en zoals onlangs (in maart 2019) beslist: in Oyfo. Een plek waar de professionele kunstenaar (beeldend, muziek, dans enz) als leerkracht de inwoners die er een cursus(sen) volgen opleiden in een van de kunstvormen en in aanraking brengen met cultuurgood.

Subsidiegelden worden er in geïnvesteerd. Echter, zodra je geen amateur bent sta je als professional aan de rand van een ravijn!

Ook wat betreft kunsteducatie zijn professionals in het onderwijs nodig alsmede werkzaam.

Ateliers'93 is een vrijwilligersorganisatie. Zij heeft door de jaren heen talloze projecten en manifestaties gerealiseerd. Bezoldiging voor het ontwikkelen, organiseren en uitvoeren is er nooit geweest. En inmiddels zijn we 25 jaar oud. 25 jaar met inzet en enthousiasme.

Ideeën.

1. Niet nieuw, maar juist een voortzetting van financiële ondersteuning voor het behoud van betaalbare ateliers voor de kunstenaars die huren bij Ateliers'93.
2. Het kunnen blijven organiseren en uitvoeren van kunstprojecten.
3. De waarde van professionele kunst en kunstuitingen honoreren door middel van een jaarlijks beschikbaar bedrag. Want zonder professionele kunst en kunstenaars bloedt deze stad dood.
4. Samenwerking met instellingen, bedrijven e.d. met wederzijds respect voor eigenheid en specifieke kwaliteit.
5. Schakel kunstenaars in d.m.v. financiële ondersteuning om met initiatieven Hengelo aantrekkelijk te maken.

Naar onze mening zijn in bovenstaande tekst de meeste vragen beantwoord.

Waarom dit verslag?

Omdat kunstenaars vrije geesten zijn die bijdragen aan een gezonde samenleving.

Ook kleine initiatieven verrijken en hebben invloed. De kunst is de stad Hengelo -geen wereldstad, maar een groot dorp- zich juist op die manier te onderscheiden.

Waardeer wat Hengelo bezit aan kunstenaars en hun inzet.
 Moeilijk dat in een bepaald bedrag uit te drukken.
 Maar zeker is dat geld stimuleert om er iets moois mee te doen ten gunste van de levendigheid in en voor de inwoners van de stad.

Vriendelijke groeten namens het bestuur Ateliers'93,

Jose A.M. Verstappen

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Kunst zichtbaar maken is moeilijk of nauwelijks te definiëren in effect.
 Maar zoals al genoemd in bovenstaande heeft kunst heel veel effect op de leerprestaties en ontwikkeling van kinderen. Wat op kinderen van toepassing is, heeft dat zeker ook effect op de volwassen mens. Er zijn inmiddels boeken vol geschreven over het belang en effect van de kunst in de samenleving.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

1. De gemeente Hengelo afdeling Wijkzaken (project kunst in de Stadstuin)
2. gesprekspartner bij Cultuurprofiel Twente
3. Gesprekspartner voor programmalijn en makersfestival bij Tetem

Wat zijn de risico's ?

Benodigde financiën zijn niet te bepalen op dit moment.
 Het gebouw waarin we nu gehuisvest zijn zal zeker zodra ook Oyfo verhuisd is afgebroken worden (zelfde terrein). Ateliers'93 heeft dringend behoefte aan betaalbare ateliers. Wellicht kan daarmee rekening gehouden worden bij het betrekken van andere huisvesting. Bv voor werkbare ruimtes en ondersteuning in de huurprijs.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	pm	pm	pm	pm
Omvang fte				

Wat zijn de kosten? Zijn deze eenmalig of jaarlijks?

Begroot bedrag?

Een jaarlijks bedrag waar Ateliers'93 door kan blijven bestaan.
 Een jaarlijks bedrag voor een activiteit t.b.v. de kunst en kunsten. Zowel in de publieke ruimte als op speciale betaalbare tentoonstelling ruimtes.

Hoeveel tijd gaat het kosten (vrijwillig of betaald)?

Tijd? Een project initiëren en uitvoeren kost tijd en afhankelijk van de aard heel veel tijd.

20-NBE-5.10 Ondersteuning en erkenning Stichting HeArtgallery als (kern)voorziening professionele beeldende kunst in Hengelo

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Ondersteuning en erkenning HeArtGallery als (kern)voorziening professionele beeldende kunst in Hengelo.

Ingediend door: Stichting HeArtGallery (Jan Noltjes (voorzitter))

Aanspreekpunten ambtelijk: Yvonne vd Reek

Afstemming plaatsgevonden: *ja/nee*

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Stichting HeArtGallery is een particulier initiatief geïnitieerd door deelnemers van Stichting HeArtpool nadat in 2013 de subsidie aan Stichting AkkuH om bezuinigingsredenen werd stopgezet. Met financiële steun voor de eerste jaren en tot op heden van o.a. de Fuldauerstichting, de Rabobank Centraal Twente en het Hengelose bedrijfsleven en met de inzet van vele vrijwilligers opende HeArtGallery in april 2016 haar deuren. Het doel was opnieuw een podium te bieden aan professionele beeldende kunstenaars en vormgevers in de breedste zin van het woord, in Hengelo maar ook daarbuiten. Naast meerdere expositieruimtes huisvest HeArtGallery een artshop en een kunstuitleen. De activiteiten beperkten zich niet alleen tot de ruimtes binnen HeArtGallery maar vonden ook plaats in de openbare ruimte in het centrum van Hengelo zoals bijvoorbeeld het Street Art Project, Kunstroute HeArtLane en de presentatie NS passage. Om haar activiteiten voort te kunnen zetten is een structurele bijdrage noodzakelijk om haar activiteiten voort te zetten en te professionaliseren aangezien de huidige financiële bijdragen aflopend zijn.

Welke kansen brengt het voorstel met zich mee?

HeArtGallery heeft in korte tijd haar plek weten te verwerven in het hart van de stad en kunstenaars en kunstliefhebbers hebben haar gevonden en omarmd. De ambities van Stichting HeArtGallery reiken echter verder dan de huidige activiteiten. Het podium voor professionele beeldende kunst vraagt om erkenning als culturele (kern)voorziening en om een structurele bijdrage om haar ambities waar te maken.

Wat zijn de te verwachten positieve effecten?

Met de erkenning en een structurele bijdrage kunnen wij de organisatie verder professionaliseren en opzoek gaan naar jong talent om het stokje van de initiatiefnemers op termijn over te dragen. Met het professionaliseren van haar organisatie en een structurele bijdrage brengt HeArtGallery het culturele aanbod wat betreft de professionele beeldende kunst weer op het niveau van wat van een stad als Hengelo verwacht mag worden en in het verleden voor de bezuinigingsronde ook het geval was. Daarnaast completeert het het aanbod aan culturele voorzieningen voor de stad.

Let op afbakening: wat wel en wat niet?

HeArtGallery wil aanvullend zijn op het aanbod aan culturele voorzieningen in Hengelo. Zij richt zich specifiek op de presentatie van de professionele beeldende kunst en daaraan gerelateerde activiteiten. Niet alleen als podium voor de Hengelose professionele beeldende kunstenaars maar ook als podium voor het kunstminnende publiek in Hengelo en ver daarbuiten door kunstenaars van buiten de stad en regio uit te nodigen om te komen exposeren.

Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

Wat levert het op?

Door professionalisering van HeArtGallery kan het aanbod en het niveau van de programmering verder worden ontwikkeld zodat het nog meer van regionale betekenis kan worden. Zorg daarbij is jongere generaties te betrekken en verbinden met hedendaagse beeldende kunst en vormgeving.

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Met een erkenning als culturele (kern)voorziening en een structurele bijdrage kan de organisatie verder groeien en op termijn worden overgedragen aan volgende generaties.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

HeArtGallery staat voor stimulering en verspreiding van hedendaagse professionele beeldende kunst en vormgeving. Haar missie is de belangstelling voor hedendaagse beeldende kunst en vormgeving te stimuleren in het algemeen en in het bijzonder in Hengelo. HeArtGallery is pleitbezorger voor de beeldende kunst en vormgeving in Hengelo. HeArtGallery wil met haar initiatieven en projecten een breed publiek in contact brengen met hedendaagse beeldende kunst en vormgeving en daarmee een platform zijn, waarop kunstenaars en vormgevers hun werk kunnen presenteren met als trefwoorden confrontatie en participatie. HeArtGallery is van mening dat een dergelijk platform bijdraagt aan de aantrekkelijkheid van de stad om te komen wonen, werken en bezoeken.

Welke doelgroepen dient het beleid?

HeArtGallery wil adequaat reageren op de wensen en behoeften van haar doelgroepen. Ze onderscheidt daarin drie clusters:
 Kunstproducenten: (startende) professionele kunstenaars en vormgevers, kunstenaars- en vormgevers initiatieven.
 Opdrachtgevers: gemeenten, (Eu)regio, provincie, scholen, particulieren en bedrijven
 Publiek: Inwoners van Hengelo, (eu)regio en landelijk

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Voor dit nieuw beleid wil HeArtGallery haar samenwerking met alle culturele kernvoorzieningen in Hengelo, de (Eu)regio en met andere partijen in binnen – en buitenland verder uitbreiden en versterken. HeArtGallery is van mening dat door samenwerking een breder en interessanter aanbod gerealiseerd kan worden.

Beschrijf hoe de (financiële) verhoudingen liggen.

Sinds haar oprichting is HeArtGallery deels afhankelijk van bijdragen van stichtingen, fondsen en het bedrijfsleven. Bijdragen die eindig zijn en deels in de toekomst afhankelijk van bijdragen van de lokale overheid. Daarnaast weet HeArtGallery jaarlijks steeds meer eigen middelen te genereren door verhuur van haar collectie, de artshop en bemiddeling en verkoop van werken van lokale kunstenaars en kunstenaars die exposeren in HeArtGallery. Zoals het nu laat aanzien zal HeArtGallery waarschijnlijk het einde van 2019 nog financieel uit kunnen zingen maar is 2020 onzeker.

Wat zijn de risico's ?

De bedreiging die de uitvoering kunnen bedreigen zijn gelegen in het erkenning als culturele (kern)voorziening en daarmee partner te worden t.o.v. de overige culturele kernvoorzieningen en de structurele bijdrage die nodig is deze verder te kunnen professionaliseren. HeArtGallery heeft in de afgelopen drie jaar aangetoond een interessant aanbod beeldende kunst te kunnen programmeren zowel in haar eigen galerie alsook in de openbare ruimte en daarvoor een publiek weten te vinden en te interesseren.

Wat zijn de risico's die het slagen van het nieuw beleid kunnen bedreigen?

Wij zien op dit moment geen bedreigingen voor het slagen indien de erkenning en de structurele bijdrage worden toegekend. Immers wij hebben in de laatste drie jaar aangetoond te beschikken over een zeer gemotiveerd team vrijwilligers, zowel bestuurlijk als uitvoerend, die zeker zich zullen blijven inzetten om een belangrijke bijdrage te leveren aan de culturele agenda van Hengelo en daarmee aan de aantrekkelijkheid van de stad om te komen wonen, werken en bezoeken.

Wat zijn de kosten? Zijn deze eenmalig of jaarlijks?

De boven genoemde kosten zijn jaarlijks en gebaseerd op een eerder gemaakte begroting opgenomen in het Beleidsplan 2018-2020 van HeArtGallery en aangeboden aan de wethouder cultuur van Hengelo in 2017.

Hoeveel tijd gaat het kosten (vrijwillig of betaald)?

Zoals in bovengenoemde tabel aangegeven verwachten wij in het eerste jaar met 1,2 fte aan betaalde krachten onze doelstellingen te kunnen realiseren en in de vervolg jaren deze uitbreiden tot maximaal 1,6 fte. De bijdrage aan vrijwilligers (bestuurlijk, organisatorisch, ondersteuning, onderhoud, programmering, etc.) blijft onverminderd rond de 40 uur per week in totaliteit aan uren.

begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	100	150	150	150
Omvang fte				

Met de realisatie van de Hijsch-kamer wordt uiting gegeven aan het metaalverleden en dus ook aan het concept 'metaalstad'

Het lijkt mij meer dan het overwegen waard om het idee metaalstad ook in beeld uit te dragen met hulp van een 'landmark' aan de A1.

Rijgend over de A1 zou en opvallend 'landmark' aandacht kunnen trekken voor Hengelo. N.a.v. Stonehenge zou (eventueel in nog wat vergrootte vorm) geplaatst kunnen worden in het talud bij de afslag Hengelo Noord - zie foto-schets hierboven. Deze operatie is natuurlijk niet geheel gratis en zal in overleg met Rijkswaterstaat gepland moeten worden

Aanvullend moet in de stad op het thema metaal doorgewerkt worden zal op diverse plakken een en ander zichtbaar gemaakt moeten worden. Geschikte plekken zijn: rondom de Lambertus, de HIJSCH-kamer, museum Hengelo, het stadhuis - dat overigens als stedenbouwkundig object ook wel wat meer waardering mag worden toegedicht, ruimte bij Huis Hengelo , Tuindorp etc.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Zie hiervoor

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Zie hiervoor

Wat zijn de risico's ?

Zie hiervoor

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-5	pm	pm	Pm
Omvang fte				

Wat zijn de kosten? Zijn deze eenmalig of jaarlijks?

Kosten voor aanlichten zijn éénmalig minder dan € 5.000. Kosten voor eventueel verplaatsen van het kunstwerk kan ik niet inschatten.

20-NBE-5.12 'Cultuurentmoeting muziek' aanbieden aan alle kinderen groep 5 basisschool, Muziekvereniging Armonia

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Alle kinderen tijdens uit groep 5 van de basisschool een 'Cultuurentmoeting Muziek' aanbieden

Ingediend door: Muziekvereniging Armonia (Manon Jonquiere, 06-52560066)

Aanspreekpunten ambtelijk: Klaske Buis

Afstemming plaatsgevonden: nee

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Binnen Hengelo heerst een rijk muzikaal klimaat en zijn veel muziekverenigingen actief. Nog wel... Het lijkt helaas steeds minder normaal om een muziekinstrument te bespelen. De instroom van nieuwe (jeugd)leden bij de muziekverenigingen holt achteruit. Dit terwijl op internet vele publicaties te vinden zijn over de positieve effecten op de ontwikkeling van kinderen als ze (samen) muziek maken. Om ervoor te zorgen dat over 10 jaar ook nog volop muziek klinkt in Hengelo moeten meer kinderen muziekles nemen én instromen binnen een van de verenigingen. Want kinderen die lid zijn van een muziekvereniging én meespelen in een orkest blijven in de regel langer gemotiveerd om muziek te maken en les te blijven volgen bij Oyfo. Een win-win situatie. Muziekvereniging Armonia

Ik schrijf deze brief als voorzitter van Muziekvereniging Armonia. Armonia is een eigentijdse en eigenwijze muziekvereniging met momenteel ongeveer 240 leden. Armonia biedt, met vijf orkesten (waarvan drie jeugdorkesten en een studentenorkest) en meerdere ensembles, muzikale uitdaging voor iedereen. Van jong tot oud, van piccolospeler tot slagwerker, van beginner tot (bijna) profmuzikant: voor iedereen is plek!

Armonia heeft als muziekvereniging met haar opbouw van drie jeugdorkesten en een studentenorkest met oplopend niveau/leeftijd een uniek concept, zo horen wij van landelijke organisaties. In Hengelo zijn wij de enige muziekvereniging met deze opbouw. Het is vermoedelijk ook daarom dat wij nog altijd een mooi leden aantal hebben.

De jeugdorkesten (ASTOR beginnersorkest, ALLO leerlingenorkest tot 14 jaar en TJHO jeugdorkest van 14 jaar tot 23 jaar) hebben een belangrijke functie in de muzikale opleiding van kinderen en jongeren. Het bestuur en de dirigenten (allen professionals) hebben binnen het beleidsplan een leerlijn beschreven met leerdoelen erin voor alle leden. Deze opbouw bevordert niet alleen de muzikale vorming van de leden, maar zorgt er ook voor dat leeftijdsgenoten op een sociale, gezellige manier met elkaar omgaan. Dat laatste ziet Armonia als belangrijke functie van het samen muziek maken binnen een vereniging. Een verenigingsorkest met leeftijdsgenoten biedt een sociale verbinding, welke in de huidige individualistische maatschappij voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk is. Dat merken we ook. Onze jeugdleden trekken veel met elkaar op, ook buiten de repetities. Daarnaast biedt het spelen in een orkest op een niet competitieve manier kinderen de kans om te leren samenwerken, naar elkaar te leren luisteren, en verantwoordelijkheid te nemen.

Samenwerking

Om muziek maken onder kinderen en jongeren te stimuleren werkt Armonia graag samen met andere verenigingen. De jeugdleden kunnen in een van de jeugdorkesten van Armonia meespelen, terwijl ze lid blijven bij hun eigen vereniging. Sinds 2015 spelen jeugdleden van Muziekvereniging Concordia mee in ASTOR, ALLO en TJHO, met uiteindelijk het doel om mee te gaan spelen in het volwassenenorkest van Concordia.

Onze zorgen

Hoewel de jeugdorkesten binnen Armonia tot op heden nog goed bezet zijn, zien we sinds afgelopen twee jaar een verontrustend sterke daling in aanmeldingen van nieuwe beginnende leerlingen ... Naar de oorzaak hiervan blijft het enigszins gissen.

Mogelijk heeft het te maken met een nog onvoldoende tot stand gekomen gezamenlijk muziekeducatie beleid tussen Oyfo en de Federatie van Hengelose Muziekverenigingen en een daaraan gekoppelde promotie van het spelen in een verenigingsorkest. Het gemeentelijk geld voor muziekeducatie gaat momenteel grotendeels naar Oyfo, maar willen kinderen gemotiveerd blijven voor het maken van muziek, en langdurig les blijven nemen, dan werkt niets motiverender dan samen spelen in een gezellig orkest. Een goede wisselwerking tussen Oyfo en de Hengelose muziekverenigingen op het gebied van muziekeducatie is dan ook van groot belang.

Wat ook een reden kan zijn van de daling is dat we de afgelopen jaren niet meer de 'Cultuurentmoeting Muziek' hebben kunnen uitvoeren binnen de ICC cultuur wijkthema projecten van de Hengelose basisscholen.

In de jaren 2016 en 2017 heeft muziekvereniging Armonia de kans hebben gekregen om een 'Cultuurentmoeting Muziek' te organiseren in het kader van de jaarlijkse ICC cultuur wijkthema projecten van de Hengelose basisscholen. De wijken kunnen ieder jaar zelf het cultuurthema bepalen. In die jaren kozen enkele wijken voor muziek en hebben we als Muziekvereniging Armonia voor de groepen 5 en 6 een ontmoeting met de instrumenten van een harmonie orkest aangeboden. De laatste jaren is dit helaas niet meer gekozen.

Wat is 'Cultuurentmoeting muziek'?

Een enthousiaste groep muzikanten van het Twents Jeugd Harmonie Orkest (TJHO) en het Armonia orkest lieten de basisschool leerlingen kennis maken met de muziek en muziekinstrumenten van een harmonie orkest. Op school konden de groepen zich voorbereiden aan de hand van een speciaal hiervoor gemaakte lesbrief over soorten orkesten en instrumenten. Ook kregen de leerlingen een introductiefilm over de jeugdorkesten van Armonia te zien. Tijdens de 'Cultuurentmoeting Muziek' werden door de vier instrumentgroepen 'koperblazers', 'houtblazers', 'saxofoons', en 'ritmesectie/slagwerk' uitleg en demonstraties gegeven. Tevens werd door de kinderen samen een compleet orkest geformeerd dat enkele muziekstukken liet horen. Dit project, waarbij we per jaar ongeveer 600 kinderen ontvingen, werd destijds door de scholen gewaardeerd met een 9,1. En het leidde in 2017 zelfs tot 40 kinderen die nog drie verkennende workshops kwamen volgen. Veel van onze leden hebben hieraan op vrijwillige basis meegewerkt vanuit ieders ambitie om kinderen te laten zien hoe leuk het is om een instrument te spelen en samen in een orkest te spelen.

Ons Voorstel

Ons voorstel is dat alle kinderen tijdens de basisschooltijd een 'Cultuurentmoeting Muziek' aangeboden krijgen. Omdat blijkt dat het tegenwoordig helemaal niet vanzelfsprekend is dat kinderen in contact komen met het maken van muziek, én al helemaal niet met het spelen in een orkest willen wij ervoor pleiten dat in de kadernota structureel financiële ruimte wordt vrijgemaakt/gelabeld om jaarlijks de leerlingen van groep 5 van alle basisscholen een 'Cultuurentmoeting Muziek' aan te bieden. Op deze manier bereiken we met een relatief klein budget óók de kinderen die voor muziekschool en verenigingen moeilijk te bereiken zijn.

We pleiten zoals al eerder geschreven voor intensieve samenwerking tussen de muziekverenigingen en Oyfo, aangezien we allen belang hebben bij veel musicerende kinderen. Bij Oyfo krijgen de kinderen les én daarnaast spelen ze in een orkest van een muziekvereniging. Vanwege het grote aantal jeugdleden bij Muziekvereniging Armonia en de ervaring met het organiseren en uitvoeren van de 'Cultuurentmoeting Muziek' willen we in dit project graag het voortouw nemen. Graag lichten we ons voorstel toe tijdens de politieke markt van 22 mei 2019.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

We pleiten voor intensieve samenwerking tussen de muziekverenigingen en Oyfo, aangezien we allen belang hebben bij veel musicerende kinderen. Bij Oyfo krijgen de kinderen les én daarnaast spelen ze in een orkest van een muziekvereniging. Voor het slagen van deze 'Cultuurentmoeting Muziek' is samenwerking echter niet noodzakelijk.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Samen muziek maken in een jeugdorkest bevordert niet alleen de muzikale vorming van kinderen/jongeren, maar zorgt er ook voor dat leeftijdsgenoten op een sociale, gezellige manier met elkaar omgaan. Dat laatste zien we binnen als belangrijke functie van het samen muziek maken binnen een vereniging. Een verenigingsorkest met leeftijdsgenoten biedt een sociale verbinding, welke in de huidige individualistische maatschappij voor de ontwikkeling van kinderen belangrijk is. Dat merken we ook. Onze jeugdleden trekken veel met elkaar op, ook buiten de repetities. Daarnaast biedt het spelen in een orkest op een niet competitieve manier kinderen de kans om te leren samenwerken, naar elkaar te leren luisteren, en verantwoordelijkheid te nemen.

- Welke doelgroepen dient het beleid?

Alle basisschoolkinderen van Hengelo

Wat zijn de risico's ?

Ik kan geen risico bedenken wat dit nieuwe beleid kan bedreigen. Doordat deze 'Cultuurontmoeting Muziek' ook al een aantal keren is uitgevoerd en de reacties zeer positief waren kan ik met niets bedenken wat het slagen kan bedreigen. Het enige dat het slagen in de weg kan zitten is het ontbreken van structurele financiële steun.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-6,75	-6,75	-6,75	-6,75
Omvang fte	-	-	-	-

We hebben berekend dat al voor 7,50 euro per leerling de muziekvereniging de organisatie voor een 'Cultuurontmoeting Muziek' kan bekostigen. Uitgaande van 900 leerlingen in alle groepen $5 \times \text{€ } 7,50 = \text{€ } 6.750,-$. Hierin zijn dan de volgende kosten gedekt:

- Huur accommodatie
- Materialen, denk aan benodigde instrumenten
- Lesbrieven
- Begeleiding vanuit de vereniging (vrijwilligers)

20-NBE-5.13 Subsidiëren Stadsdichter en stichting Hengelo Leest

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: subsidiëren Stadsdichter en Stichting Hengelo Leest

Ingediend door: Stichting Hengelo Leest

Aanspreekpunten ambtelijk: Margreet Weide / Klaske Buis Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In 2008 heeft de gemeente Hengelo ism Bibliotheek Hengelo Fred van de Ven als eerste stadsdichter van Hengelo aangesteld. Hiervoor had de gemeente ook een budget beschikbaar. De stadsdichter wordt steeds voor twee jaar verkozen, na Van de Ven zijn ook Reinier de Rooie, John Heijmans, Herman Koetsveld, Marijke Agterbosch en onlangs Hetty Franken aangetreden. Per 2015 is het aanstellen en begeleiden van de stadsdichter bij de stichting Hengelo Leest ondergebracht, ism Bibliotheek Hengelo. De vaste financiële ondersteuning is toen weggefallen vanwege bezuinigingen.

Om de functie van stadsdichter toch overeind te houden en om literatuur blijvend onder de aandacht te brengen in Hengelo is ons voorstel tweeledig:

(1) het weer structureel met een passende subsidie ondersteunen van de Stadsdichter (nu een verantwoordelijkheid van Hengelo Leest);

(2) ligt in het verlengde van het eerste punt. Hengelo Leest zou voor een aantal met name omschreven projecten (al dan niet inclusief de stadsdichter) structureel moeten kunnen rekenen op substantiële financiële ondersteuning van de gemeente.

Het gaat bij de uitvoering van de beoogde projecten niet zozeer om mankracht (de leden van de stichting doen hun werk op vrijwillige basis) maar om bestrijding van de externe kosten die een deel van de projecten met zich meebrengen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Hengelo Leest wil met zijn activiteiten bijdragen aan versterking van de culturele identiteit van deze stad, en richt zich daarom in brede zin op de hele bevolking.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Op dit moment is er een samenwerking met HeArtGallery in het maandelijkse Cultuurpodium Drienerstraat. Over een eventueel verdergaande vorm van samenwerking is nog overleg gaande. De voortgang hiervan wordt bemoeilijkt door de onzekere toekomst van HeArtGallery zelf.

Wat zijn de risico's ?

Hengelo Leest is actief sinds 2012. Risico's in de uitvoering van projecten hebben zich sindsdien niet voorgedaan. Wel zijn er in toenemende mate risico's in het binnenhalen van de daarvoor benodigde gelden/subsidie. Dit heeft vorig jaar al geleid tot het afblazen van het Vers & Foto project. De Stadsdichter dreigt na afloop van de tweejaarlijkse termijn van de huidige functionaris in april 2021 helemaal te verdwijnen.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-10	-10	-10	-10
Omvang fte	-	-	-	-

De opgevoerde kosten omvatten mede de stadsdichter. Daarbij is uitgegaan van de huidige vergoeding, zijnde 800 euro per jaar voor minimaal 8 gedichten, met aan het eind van de tweejaarlijkse periode een afscheidsbundel (geraamd op 2000 euro) en de organisatie van de verkiezing van de nieuwe stadsdichter (geraamd op 500 euro).

De projecten waarmee het meeste geld is gemoeid, betreffen momenteel de jaarlijkse Vers en Foto buitenexpositie (geraamd op circa 2000 euro) en het Gedicht op de Muur (per gedicht liggen de kosten tot nu toe tussen de 1000 en 2000 euro). Daarnaast zijn er enkele kleinere projecten zoals de Storklezing en het Cultuurpodium die nauwelijks geld kosten maar ook zijn er ideeën voor projecten die nog niet zijn opgestart, omdat het steeds moeilijker wordt gelden/subsidie te krijgen.

20-NBE-5.14 Subsidie voor de stadsdichter

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Subsidie voor de Stadsdichter

Ingediend door: Stadsdichter van Hengelo 2019 – 2021 Hettie Franken kunstenaar / dichter

Aanspreekpunten ambtelijk: Margreet Weide Afstemming plaatsgevonden: kennismakingsgesprek

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Het Stadsdichterschap waarborgen door financiële steun te verlenen.

Welke kansen brengt het voorstel met zich mee:

de Stadsdichter kan meerdere en betere initiatieven ontplooien en burgers hiervan laten meeprofiteren

Positieve effect

Het stadsdichterschap blijft gewaarborgd. De stadsdichter wordt een actieve en volwaardig speler in het culturele veld van Hengelo en behoort tot het culturele DNA van de stad.

De stadsdichter krijgt de waardering die hij/zij verdient.

Wel: opdrachten door de Gemeente aan de stadsdichter

Niet: voorschrijven wat de stadsdichter moet schrijven

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen

Communicatie, bereidheid, vertrouwen, enthousiasme, inzet

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De stadsdichter vertegenwoordigt en promoot de stad Hengelo, Hengelo wordt zichtbaarder voor haar bewoners. De dichter verwoordt wat er in Hengelo leeft en wat dient te worden belicht.

De inwoners worden betrokken bij de projecten van de stadsdichter door projecten, voordrachten, publicaties, educatie.

Doelgroepen:

Bewoners van Hengelo uit alle leeftijdsgroeperingen

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De stadsdichter werkt zelfstandig maar heeft een groot netwerk aan relaties

Wat zijn de risico's ?

- Vooralsnog zie ik geen risico's

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-5,5	-5,5	-5,5	-5,5
Omvang fte	-	-	-	-

Deze kosten zijn jaarlijks. Iedere Stadsdichter wordt aangesteld voor een periode van twee jaar. Krijgt opdrachten van de Gemeente Hengelo en opdrachten vanuit diverse andere organisaties.

Publiceert werk en brengt een stadsdichtersbundel uit aan het eind van de periode.

De stadsdichter staat het vrij om bij bepaalde gelegenheden kosteloos op te treden en vrijwillig voordrachten te houden of jurylid te zijn bij evenementen op scholen en instellingen.

Het is aan de stadsdichter zelf hoe hiermee om te gaan.

20-NBE-5.15 Financiële ondersteuning Stichting Kamak

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Theater Kamak vraagt financiële ondersteuning voor de ontwikkeling van haar theatervoorstellingen

Ingediend door: Stichting Kamak

Aanspreekpunten ambtelijk: Klaske Buis

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Theater Kamak wil voorstellingen en workshops geven met acteurs met een verstandelijke beperking voor een breed publiek, regionaal publiek, scholen en studenten in Hengelo. Daartoe maakt Theater Kamak elk jaar een nieuwe grote voorstelling voor een breed publiek, waarbij het vooral van belang is telkens weer nieuwe actuele onderwerpen in de voorstelling te verwerken, zodat de acteur een steeds bredere kennis vergaart en nieuwe spelstijlen leert kennen. Zo kan hij zich verbreden op zijn vakgebied en zich als mens steeds verder ontwikkelen en ontplooiën. Het ontwikkelen van deze producties brengt veel kosten met zich mee. Het wordt voor Stichting Kamak steeds moeilijker om hiervoor budget te vinden.

Welke kansen brengt het voorstel met zich mee?

Steeds meer mensen maken kennis met deze vorm van doelgroepen theater. Deze belangstelling wordt steeds groter mede door landelijke activiteiten en tv programma's. In de regio Oost-Nederland is theater Kamak de enige groep die zich richt op deze vorm van theater maken. In Hengelo is Kamak zelfs de enige professionele theatergroep die full-time werkt aan voorstellingen, presentaties en workshops.

Theater Kamak heeft een eigen theater; Het KAMAKtheater en biedt andere theatergroepen uit Hengelo en regionale groepen de mogelijkheid om in een goed geoutilleerd theater hun voorstellingen te spelen. Daarbij vervullen de acteurs van Kamak de rol van gastheer en gastvrouw en mogen uiteraard de voorstelling bezoeken. Een mooie vorm van een tweezijdige integratie binnen dit speciale vakgebied.

Wat zijn de te verwachten positieve effecten?

Het is van groot belang dat iemand, wie dan ook, zich kan ontwikkelen en dat in zijn leven kan doen wat hij graag wil. Voor iemand met een beperking is dit een vaak moeilijk of onbereikbaar gegeven. Doordat er in Hengelo een theatergroep voor deze doelgroep is wordt hun die kans geboden. Kamak wil niet groeien qua kwantiteit maar vooral qua kwaliteit. Een interne opleiding is van belang zodat de spelersgroep uit goed getrainde acteurs bestaat die de bezoekers tijdens workshops kan verrassen met hun acties en improvisaties. Theater Kamak heeft een korte proefperiode achter de rug met 3 dramadocenten die ieder vanuit hun eigen professie de acteurs trainen in hun vakgebied. Dit werkt fantastisch, begin dit jaar zijn de speerpunten voor 2019 in het speltrainers overleg vastgesteld en worden 2 keer per jaar besproken en evt. aangepast.

Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

Wat levert het op?

Deze nieuwe stijl training geeft Kamak de mogelijkheid om tijdens de repetities van de voorstellingen op een breder vlak de inzet van de acteurs te vragen. De samenwerking tussen de verschillende disciplines biedt ook meer mogelijkheden in het ontwikkelingsproces van de voorstellingen. Er kunnen nieuwe elementen verwerkt worden zoals b.v. gespecificeerde bewegings- en dansitems of muziek en zangitems. Erg goed voor de ontwikkeling van de acteurs en hierdoor krijgen de voorstellingen van Kamak weer nieuwe impulsen waar we het publiek mee kunnen verrassen.

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Het is voor Kamak belangrijk dat ze blijvend kunnen innoveren, ten behoeve van de spelersgroep moeten we consistent, actueel en verrassend zijn zodat ze telkens weer een heel andere rolfiguur kunnen spelen. Voor de nu nog steeds groeiende publieksgroep is het verrassingselement van groot belang. We moeten steeds weer met totaal andere, verrassende en bijzondere voorstellingen het publiek een spiegel voor kunnen houden en aan het denken kunnen zetten.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Het grootste maatschappelijke belang is dat de acteurs gezien worden als burgers met mogelijkheden, mensen waar je wat van kunt leren, een voorbeeld voor je zijn. Dat je tijdens het kijken naar de voorstelling kijkt naar een acteur(s) die een prachtige rol speelt, een voorstelling waar je in meegezogen wordt en in op gaat. Zoals we met regelmaat horen "ik was totaal vergeten dat het mensen zijn met een beperking". Zoals een leerling zei na een schoolvoorstelling "zoveel geduld als zij hebben dat heb ik niet hoor, daar kan ik veel van leren".

Deze vorm van doelgroepentheater een boost krijgen in Oost Nederland en we in Hengelo een voorbeeld zijn voor andere groepen zoals we dat landelijk al zijn.

Welke doelgroepen dient het beleid?

Op de eerste plaats de spelersgroep van 27 acteurs, incl. toneelmeester en dame van de catering van Theater KamaK.

Voor de groep van ongeveer 40 vrijwilligers, waaronder vele professionals, die KamaK ondersteunen tijdens de dagelijkse organisatie van KamaK en specifiek tijdens de workshops en presentaties en tijdens de ontwikkeling en uitvoering van de voorstellingen.

De leerlingen en studenten die de workshops van KamaK volgen. Bijna elke student die het voortgezet onderwijs volgt bij het ROC Maatschappelijke Zorg, Welzijn, Sport en Spel, artiest, etc. krijgen de Theaterworkshop van Theater KamaK.

Ook medewerkers van bedrijven en instellingen volgen workshops en presentaties workshops bij KamaK in totaal ongeveer 25 op jaarbasis.

Het publiek van de voorstellingen van KamaK, Theater KamaK speelt op jaarbasis ongeveer 30 tot 35 voorstellingen regionaal en landelijk.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Stichting KamaK is een zelfstandige Stichting met veel specifieke kennis in huis.

Een actieve samenwerking is er met Stichting Aveleijn een organisatie in begeleiding van mensen met een verstandelijke beperking.

Theater KamaK is actief lid van het VOT (Vereniging Ongekend Talent). Een overkoepelend orgaan voor theatergroepen met mensen met een verstandelijke beperking. Verzorgen contactmomenten en organiseren uitwisselingen met groepen en theaterfestivals.

Er zijn contacten met Stichting Vrienden van KamaK, donateurs en Fondsen, etc.

Beschrijf hoe de (financiële) verhoudingen liggen.

Stichting KamaK moet volledig haar eigen broek ophouden.

De financiële middelen komen uit de reguliere vergoedingen voor de standaard dagbesteding. Voor huisvesting, standaard begeleiding en middelen.

KamaK is echter een theatergroep en heeft daar specifieke begeleiding voor nodig zoals: regisseur, dramadocenten, muziekdocent, etc. evenals de speciale middelen zoals decors, kostuums, attributen, etc. Een specifiek opgezette locatie, een goed ingericht theater, vervoer voor acteurs op avonden en in weekenden, etc.

De financiële middelen die hiervoor nodig zijn komen uit giften, donaties, subsidies, fondsen, etc.

Op deze manier maakt KamaK de voorstellingen en presentaties mogelijk.

Wat zijn de risico's ?

De nieuwe ontwikkelingen die op stapel staan in Hart van Zuid vormen een groot risico. Het KAMAKtheater, de dagelijkse werklocatie van KamaK, ligt in dit gebied. De plannen zijn nog niet concreet. Een verhuizing is technisch en praktisch een bedreiging voor KamaK, maar ook zeker een financiële bedreiging.

Daarnaast is er voor KamaK als theatergroep, die vooral voorstellingen willen blijven maken met de acteurs, van groot belang dat er jaarlijks een grote productie gemaakt kan worden. Daarin blijven we afhankelijk van financiële middelen die komen van subsidies, giften, donaties, etc. een blijvende onzekere factor.

Dit bedrag betreft de helft van het jaarlijkse kort op het ontwikkelen van de voorstelling.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-20	-20	-20	-20
Omvang fte	-			

20-NBE-5.16 Toekomstbestendig maken Museum Hengelo, Oald Hengel

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Het toekomst bestendig maken van Oald Hengel (Museum Hengelo) door nieuwe activiteiten en professionalisering.

Ingediend door: Stichting Oald Hengel / Museum Hengelo

Aanspreekpunten ambtelijk: K. Buis

Afstemming plaatsgevonden: Ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Museum Hengelo vraagt een financiële ondersteuning gedurende een aantal jaren om een inhoudelijke omslag te maken en zich zo op de toekomst voor te bereiden.

De laatste jaren voltrekt zich binnen het museum een omslagproces van een verzamelmuseum naar een interactief en beleven museum met een zwaartepunt op educatie. Dit is tevens een omslag van binnen naar buiten. Door deze activiteiten komen meer mensen naar de binnenstad locatie van het museum, maar ook naar activiteiten in de wijken.

De activiteiten zijn gericht op versterking van sociale cohesie en identiteit van Hengeloërs.

Welke kansen brengt het voorstel met zich mee?

Langjarige inzet van kennis en infrastructuur van Museum Hengelo voor nieuwe activiteiten voor jongeren en ouderen. Verbetering van de leefbaarheid van Hengelo en haar binnenstad.

Wat zijn de te verwachten positieve effecten?

Geeft toekomstperspectief voor Museum Hengelo en haar stimulerende activiteiten voor inwoners door vrijwilligers. Daarmee ontstaat beter een begrip van de samenleving bij jongeren en betere kwaliteit van leven voor ouderen. Een trefpunt voor historisch geïnteresseerde Hengeloërs

Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

Wat levert het op?

Omslag van een museum dat wacht op bezoekers naar een organisatie die mensen opzoekt, stimuleert en door projecten activeert. Dit vergroot de betrokkenheid van Hengeloërs.

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Toegankelijkheid van het museum vergroten, zowel fysiek, digitaal als inhoudelijk. Daarom vragen wij een verhoging van onze subsidie, om professionele ondersteuning van de vrijwilligers in te kunnen zetten en voor behoud van het Rijksmonument.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Reuring in de binnenstad. Educatie van jongeren, werkenden en ouderen. Doel voor toeristen. Bron van kennis en informatie over Hengelo voor bewoners en bedrijven.

Welke doelgroepen dient het beleid?

Jongeren, ouderen, inwoners, nieuwkomers, vrijwilligers, toeristen

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Zorginstellingen, erfgoedinstellingen, wijkorganisaties, culturele instellingen, bedrijven, horeca.

Wat zijn de risico's ?

Zonder extra middelen gaat Museum Hengelo op termijn dicht, stoppen de activiteiten en de uitgave van het blad Hengelo Toen & Nu. Ook wordt in de binnenstad een monument afgestoten.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-30	-30	-30	-30
Omvang fte				

Wat zijn de kosten? Zijn deze eenmalig of jaarlijks? € 30.000 per jaar voor onderhoud gebouwen en professionele ondersteuning.

Hoeveel tijd gaat het kosten (vrijwillig of betaald)? Het museum kent alleen vrijwilligers. Door professionele ondersteuning moet hun effectiviteit verbeteren.

20-NBE-5.17 Subsidie Piet Blom Museum

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Subsidie Piet Blom Museum

Ingediend door: Stichting Piet Blom Museum, Wieger Mulder (vz)

Aanspreekpunten ambtelijk: Klaske Buis Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Het Piet Blom Museum heeft zich in de afgelopen vijf jaar ontplooid tot één van de weinige architectuurmusea in Nederland. Het museum is gewijd aan het werk en de persoon van de inmiddels wereldberoemde Piet Blom. Het museum is gevestigd in de Kasbah, één van de grote werken van Blom. De Kasbah is sinds 2014 gemeentelijk monument en staat op de nominatie om tzt ook rijksmonument te worden.

Tot nu toe wordt het museum gefinancierd uit incidentele bijdragen van o.m. de Fuldauerstichting, Rabo cultuurfonds en entreegelden. Dit is en blijft een zeer wankel financiële basis.

Een beperkte structurele subsidie kan het bestaan van dit museum waarborgen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Het Piet Blom Museum biedt naast exposities ook educatie projecten op basisscholen rond het thema architectuur.

Het museum is een wereldwijde vraagbaak voor architecten en architectuuropleidingen.

De aanwezigheid van het museum in het Kasbahcomplex verhoogt de zichtbaarheid van de Kasbah als bijzonder wooncomplex. Tevens is de Kasbah zelf 'het ópenlucht' gedeelte van het museum.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Het museum heeft banden met de Hengelose woningcorporatie Welbions: de corporatie stelt de museumruimte ter beschikking. Daarnaast wordt het museum betrokken bij alle ontwikkelingen rond de Kasbah: renovaties, herontwikkeling en herinrichting van de onderbouw.

Een samenwerkingsverband bestaat met 'Het Nieuwe Instituut', het rijksarchief voor architectuur en stedenbouw in Rotterdam.

Abel Blom, de zoon van Piet is als conservator verbonden aan het museum.

Samenwerking met Museum Hengelo wordt nagestreefd.

Wat zijn de risico's ?

Het voornaamste risico voor het Piet Blom Museum is het ontbreken van elke vorm van structurele inkomsten.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-3	-3	-3	-3
Omvang fte	0	0	0	0

20-NBE-5.18 Boek wederopbouwstad Hengelo

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Boek wederopbouwstad Hengelo

Ingediend door: Stichting Erfgoed Hengelo

Aanspreekpunten ambtelijk: Jan Kees Stegeman

Afstemming plaatsgevonden: nee

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	25.000,-			
Omvang fte	-	-	-	-

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Het voorstel betreft het maken van een wederopbouwboek van Hengelo. De stichting Erfgoed Hengelo heeft met het organiseren van vele activiteiten in de afgelopen 5 jaar met de Maand van de wederopbouw, een schat aan kennis opgedaan inzake de wederopbouw.

Er is erkenning voor de waarde vanuit de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed vanwege de aanwijzing van twee aandachtsgebieden Wederopbouw; de binnenstad en Klein Driene. De gemeente heeft een rijk archief als het gaat om de wederopbouwarchitectuur. Naast de films in het kader van de wederopbouw (binnenstad, wederopbouw en industrie, wederopbouwkunst en wederopbouwwijken) is het nu zaak alle informatie in een boekwerk te verzamelen om zo binnen en buiten Hengelo onze stad nog beter op de kaart te zetten en juist datgene wat Hengelo uniek maakt; de wederopbouw, verder te promoten.

Wat zijn de te verwachten positieve effecten?

Meer waardering voor onze stad. Trotser zijn op Hengelo. City promotie; het aantrekken van toeristen omdat Hengelo uniek is.

Er is geen sprake van wettelijke verplichting.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Een betere kennis van en besef van de fysieke kernwaarde van Hengelo namelijk de wederopbouwarchitectuur. Daardoor ontstaat meer waardering voor onze stad.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De stichting Erfgoed Hengelo werkt nauw samen met de gemeente en met veel vrijwilligers. Gezamenlijk is al 5 jaar lang de Maand van de Wederopbouw georganiseerd. In deze maand vindt ook de Open Monumentendag plaats. De landelijke thema's laat de werkgroep altijd aansluiten bij onze kernwaarde; de wederopbouw.

Financiële verhoudingen

De Stichting Erfgoed ontvangt jaarlijks 1500,- voor het organiseren van de Maand van de Wederopbouw en 2500,- voor de organisatie van de Open Monumentendag.

Wat zijn de risico's ?

Zonder deze eenmalige impuls is de kans op het verkrijgen van cofinanciering nihil. Daarmee wordt het onmogelijk het boekwerk te realiseren en mist de stichting Erfgoed een kans om Hengelo als wederopbouwstad nog beter te kunnen promoten.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Hengelo is een typische wederopbouwstad. Niet alleen de binnenstad, maar ook Klein Driene is aandachtsgebied wederopbouw. Daarnaast zijn er nog vele andere wijken en straten welke in deze periode zijn gerealiseerd. Ten aanzien van ingrepen aan bebouwing en openbare ruimte zijn de raakvlakken daarom groot. Stad en Regie, Ruimte en Bouwen en Gildebor zijn actief in deze bijzondere wijken en straten.

20-NBE-5.19 Aanvraag subsidie carnavalsvereniging de Gangmakers

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: aanvraag subsidie (oa voor locatie)

Ingediend door: HCV De Gangmakers (mevr. J. Oosterhuis)

Aanspreekpunten ambtelijk: ?

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Onze naam is HCV de Gangmakers. Wij zijn een vereniging voor mensen met een beperking. Wij organiseren voor deze doelgroep : Knutselavonden / leren omgaan met materiaal en gereedschap / bouwen van carnavalswagen / fietstochten enz

Wij zouden graag subsidie willen aanvragen: graag rond de € 2000 / €3000 per jaar.

Om de volgende reden: op dit moment moeten wij uit onze huidige locatie weg. Dit is een boerenschuur zonder verwarming of sanitair/water. En de boerderij is verkocht.

Wij zouden graag een andere locatie willen, maar de huurprijzen liggen zo hoog [€ 600 tot 1500 per maand]. Dit kunnen wij absoluut niet opbrengen.

Wij vragen van onze leden €25,00 op jaarbasis aan contributie en we hebben +/- 55 leden

Een bestuurslid van de vereniging heeft onlangs contact gehad met een wethouder en die heeft ons gezegd dat we subsidie moesten aanvragen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Wij zijn in Hengelo de enige vereniging voor mensen met een beperking die aan een carnavalswagen bouwen en meedoen aan de optocht. Het zou vreselijk jammer zijn, als de vereniging hierdoor geen activiteiten meer kan organiseren.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

We werken samen met alle carnavalsverenigingen in Hengelo en met Aveleijn / JP van de Bent, hier komen onze meeste mensen vandaan.

Wat zijn de risico's ?

Als wij geen subsidie kunnen krijgen houdt het voor onze doelgroep op en kunnen we niks meer organiseren, geen onderdak en ook geen activiteiten meer.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-3	-3	-3	-3
Omvang fte	-	-	-	-

20-NBE-5.20 Makerfestival, Minimaker Play & Learn dagen voor het onderwijs

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Makerfestival, Minimaker Play & Learn dagen voor het onderwijs.

Ingediend door: Tetem

Aanspreekpunten ambtelijk: Astrid Scholtens

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Er wordt een structurele jaarlijkse bijdrage van € 10.000,- gevraagd voor het Maker Festival Twente en specifiek de Play & Learn dagen (P&L) en het creëren van een maakplaats in Hengelo. Het Maker Festival zet de Twentse maakindustrie in de schijnwerpers en benadrukt dat 'maken' de toekomst heeft. Het gaat hierbij om het delen van wat er wordt gerealiseerd, het stimuleren van inventiviteit en niet te vergeten het aanspreken van de jeugd. In de twee weken voorafgaand aan het Maker Festival vinden er vier onderwijsdagen plaats in Hengelo, Almelo en Enschede: de P&L dagen. Leerlingen van PO, VO en MBO bezoeken verschillende makers en worden uitgedaagd mee te kijken, doen en beleven. Ze ervaren het nut en plezier van het zelf dingen bedenken en maken. Leerlingen doen kennis op van werkwijzen in bedrijven en krijgen zo zicht op de mogelijkheden van technologie en beroepsperspectieven. De P&L dagen sluiten aan bij de profilering van Hengelo als techniekstad en bij Twente als innovatieve maakregio. Voor bedrijven is het belangrijk, dat zoveel mogelijk jongeren een technische opleiding kiezen om in de toekomst voldoende goed toegeruste arbeidskrachten te hebben. In Twente is er nu al een tekort aan technische arbeidskrachten. Door jongeren al zo vroeg mogelijk in aanraking te brengen met technologie, wordt het logischer om later voor een technisch beroep te kiezen. Bovendien passen de P&L dagen in het thema Traditie en Innovatie van het cultuurprofiel van de regio Twente: door op jonge leeftijd vaardigheden te ontwikkelen op het gebied van kunst, techniek en e-cultuur worden kinderen beter voorbereid op de toekomst. Het creëren van maakplaatsen in iedere Twentse gemeente is één van de acties die zijn benoemd in het cultuurprofiel. Maakplaatsen zijn plekken waar kinderen en jongeren in aanraking komen met cultuur en techniek en waar technische en digitale vaardigheden worden aangeleerd.

In het Makerfestival komt dit allemaal samen. Er wordt vanuit meerdere disciplines samengewerkt met één doel jongeren interesseren voor techniek, cultuur en digitale vaardigheden om ze zo beter voor te bereiden op de toekomst en om ervoor te zorgen dat meer jongeren voor een technisch beroep gaan kiezen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Meer jongeren kiezen voor een technische studie, beroep en hebben beter zicht op hun toekomstperspectief.

Kinderen leren op jonge leeftijd vaardigheden op het gebied van kunst, cultuur en techniek en krijgen hierdoor de mogelijkheid zich te ontwikkelen tot een verkennende, ontdekkende en creatieve burger.

Er ontstaat een op de toekomst en de praktijkgericht kennisnetwerk, dat onderwijs, kennisinstellingen, bedrijven en cultuur met elkaar verbindt en talent de ruimte biedt zich te ontwikkelen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Tetem: Uitvoerend organisator van het Makerfestival als de Maakplaatsen. Kennispartner op het gebied van E-cultuur en maakcultuur door het ophalen van kennis uit landelijke netwerk en inbrengen van deze kennis in de regio. Tetem zet een deel van organisatie gebonden jaarsubsidie van Provincie, Mondriaan en Stimuleringsfonds in ter bekostiging van de maakplaatsen en het MFT. Eindverantwoordelijk voor de financiering (en afronding) van de Maakplaatsen en het MFT.

UT en ROC: Kennispartners voor MFT als Maakplaatsen op gebied van nieuwe technologieën en businessmodellen. Tevens partner in uitvoer en communicatie. Gemaakte kosten komen voor rekening van UT en ROC (InKind sponsoring).

Bibliotheek Hengelo: Is uitvoerder van het Maakplaatsen programma in Hengelo. Is programmeringspartner van het MFT pre-event programma in Hengelo. Is contentpartner van het MFT. Draagt financieel bij door InKind kosten (openstellen ruimte, beschikbaar stellen van medewerkers) en betaald een beperkte bijdrage voor de inzet van ingehuurde techniek (euro 25,- per workshop). Maakt deel uit van Programmaraad Hengelo.

Oyfo: Contentpartner voor de P&L dagen en MFT's 2013-2018 en beoogd content partner voor de Maakplaatsen en MFT 2020. Maakte in 2017 en 2018 en hopelijk vanaf 2020 ook weer deel uit van Programmaraad Hengelo. Wegens de op handen zijnde ontwikkeling rond de huisvesting heeft Oyfo geen ruimte om in 2019 te participeren. Bij deelname van Oyfo aan P&L dagen ontvangt Oyfo een financiële vergoeding voor inzet van docenten. Bijdrage aan MFT gebeurt vanuit eigen middelen. Metropool. Beoogd partner in de maakplaatsen-Generator. Plek in talentontwikkelings-keten. Met gesloten beurs.

Bedrijven uit Hengelo (o.a. Trimotion, Talens, Akzo-Nobel) en bedrijven, kennisinstellingen, cultuurinstellingen en kunstenaars uit de regio zijn uitvoerpartner in maakplaatsen, P&L dagen en MFT. Alle partners worden gefaciliteerd als het gaat om standplaats en voorzieningen. Grotere bedrijven leveren een Inkind bijdrage. ZZP-ers en cultuurinstellingen ontvangen voor een bijdrage aan de P&L dagen een financiële vergoeding.

Wat zijn de risico's ?

Wegvallen van de jaarsubsidie van Provincie, Mondriaan en/of Stimuleringsfonds waardoor de financiering van de maakplaatsen en het MFT moeizaam, wellicht onmogelijk wordt.

Verandering van maatschappelijk draagvlak/draagvlak van partners voor verbinding tussen cultuur en techniek en/of de vorm waarin het programma wordt aangeboden en/of de uitvoerorganisatie.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	10	10	10	10
Omvang fte				

Het bovenstaande begrote bedrag betreft alleen de gevraagde bijdrage van de gemeente Hengelo.

De totale kosten van het MFT liggen rond de €180.000

De totale kosten van het reguliere maakplaatsen programma liggen rond de €120.000,-

Voor beide programma's bedragen de kosten gezamenlijk €300.000,-.

Niet meegenomen in dit kostenoverzicht zijn incidentele projectsubsidies vanuit de Maakplaatsen (waaronder de proeftuin gelden vanuit OCW).

De jaarlijkse bijdrage gemeente Enschede bedraagt 70K en de bijdrage gemeente Almelo 10K.

Een bijdrage vanuit de gemeente Hengelo is noodzakelijk omdat vanuit de provinciale en landelijke fondsen een lokale co-financiering wordt gevraagd. Zonder lokale bijdragen geen provinciale en landelijke bijdrage.

Er is 1,2 fte werkzaam in loondienst van het MFT en 1,3 fte voor de Maakplaatsen

Daarnaast wordt gewerkt met een pool van ZZP-ers (ongeveer 20) en vaste vrijwilligers (ook ongeveer 20).

Vier ZZP-ers uit de regio Twente zijn actief op het gebied van marketing en ondersteunen zowel het MFT als de Maakplaatsen. Dit gebeurt in nauwe afstemming met de partners.

De overige ZZP-ers zijn tijdens het MFT betrokken bij de productie en uitvoer (opbouw, openstelling, workshops, nachtwaker etc.) en/of in het Maakplaatsenprogramma betrokken bij de ontwikkeling van nieuwe technieken, lesmiddelen en trainingen.

De vrijwilligers ondersteunen in zowel de programmering als in productie en uitvoer.

20-NBE-5.21 Design Challenge Weusthagpark

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: De realisatie van een dagrecreatie zone aan de noordzijde van het Weusthagpark ter plaatse van de Rientjes vijver.

Ingediend door: Vereniging Vrienden van het Weusthag

Aanspreekpunten ambtelijk: Rob Hilarius Afstemming plaatsgevonden: Ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

We hebben als vrienden van het Weusthag meerdere wensen voor verbeteringen in het park opgehaald bij bewoners, verenigingen en leden en dit samen met hun geprioriteerd.

Één van die wensen is het inrichten van een dagrecreatie zone aan de noordzijde van het park bij de Rientjes vijver. Hoewel de inrichting van de openbare ruimte een zaak van de Gemeente is, zien wij kansen, binnen de systematiek van de 'Right to Challenge', dit zelf op te pakken in samenwerking met bedrijven en het ROC van Twente. Echter daar hebben we wel toestemming en (financiële)ondersteuning voor nodig van de Gemeente.

We hebben dit project in drie fase opgeknipt.

Fase 1 2020: Betreft een Design Challenge voor studenten aan het ROC van Twente, voor het ontwerpen en prototypen van straatmeubilair en het inrichtingsplan van deze dagrecreatie zone. Financiële bijdrage Gemeente: €25.000.

Fase 2 2021: Betreft de vergunningsaanvraag en realisatie van de winnende ontwerp(en). Mede door sponsors aan de winnende ontwerpen te koppelen. We hebben waardevolle ervaringen opgedaan bij de realisatie van de uitkijktoren en de welkomstpunten. Financiële bijdrage Gemeente 1/3 van de realisatiekosten zijnde 1/3 van €60.000 = €20.000

Fase 3 2021: Betreft het beheer & onderhoudsplan. Wij vragen de Gemeente om vanaf 2021 een PM post te begroten voor beheer en onderhoud vanaf 2021.

We hebben gekozen voor een Design Challenge met ROC studenten omdat we de inzet en betrokkenheid van jongeren voor het stadspark zo belangrijk vinden. Ook verwachten we door deze aanpak meer burgerinitiatieven te stimuleren en zodoende het Weusthag te ontwikkelen als Burgerpark.

Het ROC heeft aangegeven zeer geïnteresseerd te zijn. Bij het faciliteren van het creatieve proces van de challenge maken we gebruik van ons eigen netwerk waar we al de nodige toezeggingen voor hebben. Het gehele proces wordt als praktijkonderzoek navolgbaar vastgelegd en in een minidocumentaire gedeeld gebruikmakend van studenten van het ROC.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Een significante verbetering van het gebruik van het park als verblijfsruimte

Aanjaag effect voor meer initiatieven

Waardering en trots voor de talenten van jongeren passend bij de maakindustrie van Hengelo

De winnende ontwerpen worden geproduceert door mensen met een achterstand op de arbeidsmarkt.

Vermarkten van de winnende ontwerpen binnen een sociale onderneming

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

ROC van Twente – Beschikbaar stellen van begeleiders, machines en locatie voor expositie
 Bedrijfsleven zoals Normteq, TriMotion, de Houtmaat, BDO – organisatorische ondersteuning en netwerk partners
 Vrienden van het Weusthag en haar leden – regie, (financiële)eindverantwoordelijkheid en aanspreekpunt naar de Gemeente
 ROZ i.s.m. SBW – Realisatie van het straatmeubilair binnen een sociale onderneming

Wat zijn de risico's?**Risico's:**

Vergunning/toestemming van de Gemeente voor de herinrichting
 Winnende ontwerp(en) worden niet in productie genomen door gebrek aan sponsors
 Geen overeenkomst tussen Gemeente en Vrienden van het Weusthag voor
 Exploitatiekosten van de recreatiezone (onderhoud, schoonhouden, etc.)

Wat zijn de kansen?

De ontwerpen toepassen op andere locaties in Hengelo, onder andere in de binnenstad.
 Hengelo profileert zich, passend bij haar DNA, als stad van creatieve maakindustrie en inspireert jongeren en jonge bedrijven zich hier te vestigen

Begroot bedrag Fase 1	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	€25.000	€20.000	PM voor B&O	PM voor B&O
Omvang fte	2.650 uur	600 uur	Door Vrienden	Door Vrienden

Eigen uren bijdrage

Er worden geen gelden verstrekt voor het bekostigen van commerciële manuren (wel vrijwilligersvergoeding)
 Voorbereiding van de Challenge bedraagt 3 maanden. Inschatting dat de kartrekker van de Vrienden, TriMotion en ROC hier gemiddeld 3 uur per week gedurende 3 maanden mee bezig zijn.
 Dus 13 x 3 pers x 2 uur = **80 uur**
 De Challenge zelf zal in 1 kwartiel plaats vinden. Gemiddelde inzet wordt ingeschat op 8 uur per week voor de studenten. Omgerekend 100 uur per deelnemer x 20 = **2000 uur**
 Het maken van een minidocumentaire. Door 5 studenten x 13 weken x 4 uur = **260 uur**.
 Het organiseren van het eindevent wordt ook weer gedaan door studenten van het ROC. Met 5 personen x 13 weken x 4 uur = **260 uur**
 Onvoorziene uren **50 uur**
 De uren voor fase 2: Han & span diensten bij de realisatie worden ingeschat op: Begeleiding **200 uur** Fysieke hand en span diensten **400 uur**

Begroting:**Fase 1: €25.000**

Materiaal kosten – obv 20 producten á €250 = **€ 5.000**
 Vrijwilligers vergoeding voor deelnemers – 20 studenten á €2,75/uur voor 100 uur = **€5.500**
 Vrijwilligers vergoeding voor minidocumentaire makers – 5 studenten á €2,75/uur voor 70 uur = **€1000**
 Prijzengeld voor vier categorieën – modulaire bank/eettafel/stoel combinaties – speelelementen – afvalbakken – Inrichtingsplan €1.000 per winnaar = **€4.000**
 Eindevent bij buitenplaats de Houtmaat tijdens het Krang festival 2020 - **€5.000**
 Vergoeding voor Facilitaire ondersteuning Vrienden van het Weusthag **€2.500**
 Post onvoorzien **€2.000**

Fase 2: €60.000

20 modulaire elementen (banken / stoelen / prullenbakken, bbq / á €750 / stuk: **€15.000**
 Post voor Sign / route bebording: **€5.000**
 Inrichting van het terrein en vergroten parkeerplaats (grondwerk, strand, plaatsen van de elementen): **€40.000**

20-NBE-5.22 Natuur- en educatiecentrum Weusthag (Stichting heemtuin en natuur-centrum Hengelo)

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Natuur- en Educatie Centrum Weusthag

Ingediend door: Stichting Heemtuin en Natuur-Centrum Hengelo

Aanspreekpunten ambtelijk: Ralf ter Beek Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Realisatie Natuur- en Educatie Centrum in Stadspark Weusthag als centrale plek voor groene en duurzame organisaties, die kennis kunnen brengen én delen met particulieren, onderwijs en overheden. Tevens een goede uitvalsbasis voor vrijwilligers van IVN en de bezoekers van Beleefbos, Heemtuin en Stadspark Weusthag.

Realisatie zal de aantrekkingskracht van Stadspark Weusthag op zowel recreatief als educatief gebied verder vergroten. Beoogde samenwerking met andere partijen in het Stadspark Weusthag zoals Biologische Moestuinvereniging, Kinderboerderij en externe partijen als Waterschap, Vitens en andere organisaties op gebied van duurzaamheid.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Met het wegvallen van het gemeentelijk centrum voor natuur- en milieueducatie is er een hiaat ontstaan in de educatie op gebied van natuur, milieu en duurzaamheid. Door het aanbod te bundelen van partijen die op dit gebied in de breedste zin van het woord actief zijn hopen we met het nieuwe Natuur- Educatie Centrum Weusthag dit gat te kunnen gaan opvullen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

In het voortraject zijn groene partijen in Hengelo door de Stichting geïnformeerd over de plannen. Zonder concrete toezeggingen is er belangstelling voor vergader- c.q. expositieruimte.

Met in het Stadspark Weusthag aanwezig partijen als Waterschap Vechtstromen en Vitens zijn contacten gelegd over eventueel gebruik van het Natuur- Educatie Centrum voor hun doelstellingen. De gesprekken zijn nog gaande en waren min of meer in afwachting van een eerste ontwerpsschets en gebruikersplan, dat inmiddels ook is opgesteld. Duurzaamheidspartijen als Raedthuys Pure Energie zullen nog worden benaderd.

Met Buitenplaats De Houtmaat zijn contacten gelegd i.v.m. horeca-technische aangelegenheden. Ook voor de SWB zou mogelijk een rol kunnen zijn weggelegd.

In het kader van (kinder)dagopvang biedt het Beleefbos goede opties.

Buitenlessen door scholen op zowel Heemtuin als Beleefbos zijn in de nabije toekomst weer in te vullen.

Wat zijn de risico's ?

In het voortgangsproces van schetsontwerp naar definitief ontwerp zullen ijkmomenten komen, waarop besloten zal moeten worden of de voortgang haalbaar blijft gelet op de kosten en de financiering daarvan.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	€ 30.000			
Omvang fte				

Ten behoeve van de realisatie van het Natuur- Educatie Centrum Weusthag is een schetsontwerp (zie bijlage) gemaakt. Hiermee zal de Stichting in de komende periode op pad gaan voor fondsenwerving. Om het schetsontwerp verder uit te kunnen werken, te verbeteren en te optimaliseren is een kostenbegroting opgesteld t/m het verkrijgen van de omgevingsvergunning. De kosten hiervan worden begroot om ca. € 30.000. Voor alle helderheid de bouw-voorbereidings-fase en bouwuitvoeringsfase zijn hier niet in meegenomen. Een inschatting van de totale investeringskosten is op dit moment ook nog niet gemaakt.

20-NBE-5.23 Aanleg Ruiterpaden Weusthagpark

Voorstel nieuw beleid

Aanleg ruiterpaden Weusthagpark

Ingediend door: Stichting de Kapberg, Pensionstalling Houtmaatweg, ponystal Stichting 't Geerdink, particuliere ruiters.

Aanspreekpunten ambtelijk: Ralf ter Beek (beheer Weusthagpark) Afstemming plaatsgevonden: Ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Het Weusthagpark is een veelzijdig burgerpark in het hart van Hengelo met veel verschillende gebruikers. Zowel bewoners, omwonenden, verenigingen en natuurliefhebbers maken vanuit verschillende behoeften, interesses, of belangen gebruik van het Weusthagpark. Meestal gaat het gemeenschappelijke gebruik goed samen, maar soms kunnen belangen ook tegengesteld zijn en kan het plezier van de één een ergernis voor de ander zijn.

Binnen en rondom het Weusthagpark zijn een drietal grote paarden-/ ponystallen en enkele particuliere paardeneigenaren gevestigd, welke in totaal +/- 40 paarden en pony's houden. Er zijn eigen rij- faciliteiten, maar de verschillende ruiters genieten ook regelmatig van de wegen en paden in het Weusthagpark.

In Twente en rondom Hengelo ligt een groot netwerk aan ruiterpaden. In het Weusthagpark waar een behoorlijk grote dichtheid aan paarden is, ontbreekt het echter aan ruiterpaden. De paden in het Weusthagpark, verhard en onverhard moeten daarom worden gedeeld met de verschillende gebruikers. Hoewel wij altijd zo goed mogelijk rekening proberen te houden met onze medegebruikers van het Weusthagpark zijn paarden niet altijd welkom en leiden ontmoetingen wel eens tot ergernis of in en enkel geval tot onveilige situaties. Hoe goed ook afgericht en onder controle, paarden blijven vluchtdieren en een ontmoeting met een speelse of agressieve hond kan gevaarlijke situaties veroorzaken.

Als gezamenlijke paardenhouders willen wij daarom een voorstel indienen voor de aanleg van ruiterpaden in het Weusthagpark. Waar mogelijk kan gebruik worden gemaakt van bestaande paden, waar de ruimte te krap is zouden we graag ruiterpaden willen (laten) aanleggen. We willen hiermee een ruiterroute realiseren die voorziet in onze gezamenlijke, maar ook in onze afzonderlijke unieke behoefte van de verschillende stallen.

Hoe willen wij ruiterpaden realiseren?

Onze verschillende stallen hebben een groot potentieel en netwerk van gebruikers en vrijwilligers. Met een werkgroep van de verschillende stallen willen wij een route uitwerken voor ruiterpaden. Dit zullen wij doen in overleg met het IVN, Gemeente, Gildebor en de verschillende terreineigenaren. Wij willen vervolgens ook een bijdrage leveren om de ruiterpaden te realiseren en te onderhouden en denken hiervoor een behoorlijk aantal vrijwilligers te kunnen mobiliseren.

Wat vragen wij van de gemeente?

Wij vragen u allereerst toestemming om een netwerk van ruiterpaden te mogen ontwerpen en te realiseren. Wij denken veel zelf te kunnen doen, zoals het vrijmaken van de routes, kappen van kleine boompjes en verwijderen van begroeiing. Het uitvoeren van grondwerk, het leveren van materialen en zand en het aanleggen van de paden willen wij van de gemeente en Gildebor vragen. Ook enige begeleiding bij het vrijmaken van routes en het beschikbaar stellen van materialen door Gildebor zou wenselijk zijn. Om geen schade aan te brengen aan unieke flora en fauna zouden wij ons ook graag willen laten adviseren door deskundigen van het IVN en Gildebor.

Het jaarlijks onderhouden van de ruiterpaden denken wij zelf ook met vrijwilligers te kunnen, maar ook hierbij geldt, bij voorkeur onder de deskundige begeleiding en met ondersteuning van Gildebor.

Welke kosten zijn hiermee voor de gemeente gemoeid?

Om een inschatting te kunnen maken van de kosten die voor de gemeente met dit voorstel zijn gemoeid baseren wij ons op informatie van de *Stichting Ruiteren en Mennen in Nederland*.

Wij streven naar een ruiterroute van +/- 10 kilometer. Uitgaande van de indicatieve bedragen voor de aanleg en onderhoud van ruitersporen zou dit betekenen een bedrag van €3.872,- voor de aanleg eenmalig en een structureel bedrag voor onderhoud van de zandsporen van €605,- Bedragen inclusief BTW, maar exclusief uren en gebruik materialen van Gildebor ter begeleiding en ondersteuning.

<https://www.ruiterenenmennen.nl/vraagbaak>

Kosten voor aanleg van ruiters- en menpaden »

De kosten van ruiters- en menpaden zijn afhankelijk van een groot aantal factoren.

Kan men gebruik maken van bestaande paden, hoe is de bodemgesteldheid en wat is de lengte van de route. Wie levert het bestek en de materialen. Zijn er vrijwilligers beschikbaar om te helpen bij de aanleg. Moeten er wellicht voorzieningen worden aangelegd zoals carterbrekers en tourniquets.

Louter als indicatie kunnen we stellen dat een een budgetraming van € 320,- per kilometer ex. btw redelijk is.

Voor een compleet en betrouwbaar overzicht van kosten van een specifiek project zullen offertes moeten worden opgevraagd.

Onderhoudskosten van ruiters- en menpaden »

De kosten voor het onderhouden van ruiters- en menpaden zijn afhankelijk van diverse factoren.

De ondergrond, omgeving en de inrichting zijn van groot belang.

In veel gevallen worden specifieke ruiters- en menpaden onderhouden door vrijwilligers. De voorkeur gaat hierbij uit naar lokale verenigingen in verband met contractafspraken, verantwoordelijkheid, aansprakelijkheid en verzekeringen.

Bij onderhoud door verenigingen zijn de jaarlijkse kosten voor gebiedseigenaren of beheerders dus minimaal.

Opgemerkt dient te worden dat veel ruiters- en menpaden door terreineigenaren bovendien zijn opengesteld voor wandelaars en fietsers, dus is er ook veelal een gezamenlijk belang.

Om u toch een indruk van kosten te geven:

Voor het jaarlijks actief onderhoud (incl. snoeien) wordt op zandgronden, waarbij de bodem minimaal hoeft worden onderhouden € 50,- per kilometer ruiters- en menpad gerekend. Dit bedrag is uiteraard niet van toepassing als het onderhoud door vrijwilligers wordt uitgevoerd.

Voor klein onderhoud en inspecties wordt per 100 km het volgende gebudgetteerd:

Jaarlijks twee inspecties door vrijwilligers incl. verzekering:	€ 1.100,-
Vervanging van palen, bordjes etc.:	€ 500,-
Totaal	€ 1.600,-

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Gebruik van het park als plezierige recreëer en verblijfsruimte voor verschillende behoeften en interesses.

Bredere en betere mogelijkheden voor ruitersport door gehandicapten en jongeren met een zorgindicatie.

Bredere betrokkenheid van ruiters en vrijwilligers bij het onderhoud van het park.

Mogelijkheid tot de inzet van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt bij aanleg en onderhoud van ruitersporen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Er is afstemming geweest met de Vrienden van het Weusthag, welke positief tegenover dit voorstel staan en het ondersteunen.

Dit voorstel komt tot stand in afstemming en samenwerking met de verschillende stalhouders en ruiters in en rondom het Weusthagpark.

Met Gildebor is een eerste positief overleg geweest over de mogelijkheid van inzet van uren.

Wat zijn de risico's ?**Risico's:**

Het financiële risico is beperkt. Er worden geen verdere risico's voorzien. Mocht het niet mogelijk blijken te zijn de ruiterspaden duurzaam te onderhouden dan vervallen deze vanzelf terug aan de natuur of kunnen worden gebruikt als wandelpaden.

Wat zijn de kansen?

Het Weusthagpark is een park van verbinding. Het aanleg van een ruiterroute in het Weusthagpark zou het begin kunnen zijn van een groter ruiternetwerk en begin van een verbinding met bestaande ruiternetwerken langs de randen van de stad.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	€3.872	€605	€605	€605
Omvang fte	p.m. voor aanleg	+/- 40 uur voor begeleiding en ondersteuning	+/- 40 uur voor begeleiding en ondersteuning	+/- 40 uur voor begeleiding en ondersteuning

Concept ontwerp schets ruiterspaden

20-NBE-6.1 Uitvoering geven aan het VN-verdrag handicap van stichting Gehandicaptenraad

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Uitvoering geven aan het VN-verdrag handicap

Ingediend door: Stichting Gehandicaptenraad Hengelo

Aanspreekpunten ambtelijk: A. Donderwinkel Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (verder: VN-verdrag handicap) is in Nederland op 14 juli 2016 in werking getreden. Door het VN-verdrag handicap te ratificeren, heeft Nederland zich verplicht te garanderen dat mensen met een beperking op voet van gelijkheid al hun mensenrechten kunnen uitoefenen. Menselijke waardigheid, autonomie, non-discriminatie, participatie en de gelijkheid van mannen en vrouwen staan hierbij centraal. Het verdrag moet ertoe leiden dat de inclusie van mensen met een beperking de norm wordt. Vanuit de Stichting Gehandicaptenraad Hengelo willen wij het implementeren van dit verdrag bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking i.s.m. met de lokale overheidsorganisatie.

Wat zijn de maatschappelijke effecten ?

Door het indienen van motie: Toegankelijk Hengelo (nov. 2018) willen wij als stichting samen met andere belangenorganisaties en de lokale overheidsorganisatie een Inclusie agenda opstellen conform het VN-verdrag handicap.

Wij als Stichting Gehandicaptenraad Hengelo willen daarnaast investeren in een nieuwe web toegankelijke website die voldoet aan de huidige normen /functionaliteiten en flexibiliteit.

Daarnaast geven wij:

Informatie, hulp en advies

Voorlichting scholen

Signaleren van knelpunten inzake toegankelijkheid

advisering WMO-Cliëntenraad

Het voeren van overleg met gemeentelijke organisatie, raadsleden etc.

Als Stichting willen wij mensen met een beperking op een dusdanige manier laten zien die verenigbaar is met het verdrag.

NB. Het dagelijks bestuur van de Stichting Gehandicaptenraad Hengelo moet jaarlijks € 1.500,00 tot € 2.000,00 privé gelden inleggen voor bureaunkosten, het volgen van trainingen en/of seminars, vervoerskosten etc. om haar maatschappelijke betrokkenheid in stand te houden. Na 2020 zal er een afschaling plaatsvinden van de kosten.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Incidentele samenwerking met de WMO-Cliëntenraad/seniorenplatform.

Structurele samenwerking met gemeentelijke organisaties, zoals: Overleg wethouders/Milieu, handhaving/infra en stedenbouw/Bouw bureau/Twentebad/invalidenparkeerplaatsen alsmede invalidenparkeerkaarten/nieuwbouw stadskantoor etc.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	3	1	1	1
Omvang fte*	0	0	0	0

Wat zijn de risico's ?

Voor zover bekend zijn er geen risico's, daar de Nederlandse overheid het VN-verdrag heeft geratificeerd op 14 juli 2016.

20-NBE-6.2 Vrouwenkracht van Stichting VrouwSaam

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Vrouwenkracht

Ingediend door: Stichting VrouwSaam

Aanspreekpunten ambtelijk: Astrid Donderwinkel

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Bekrachtiging van vrouwen in Hengelo-Vrouwenkracht

Vrouwen moeten volwaardig kunnen participeren in de samenleving en gelijke kansen hebben. Dit komt niet alleen vrouwen ten goede, maar versterkt de samenleving in al haar facetten: haar economie en kennisniveau, welzijn en cultuur, veerkracht en potentie.

De intentie is dat vrouwen dit zelf gaan doen op een eigentijdse, zelfsturende manier.

De Stichting VrouwSaam, opgericht in februari 2019, heeft deze ontwikkelingen in haar doelstellingen vervat. Alle vrouwen van VrouwSaam, inclusief het bestuur, zetten zich hier vrijwillig en onbetaald voor in.

VrouwSaam is een eigentijdse en zelfsturende organisatie die vrouwen faciliteert en begeleidt waar nodig. We nemen niets over en organiseren niets zelf, maar helpen of coachen daar waar nodig of we zorgen dat benodigde ondersteuning er komt. VrouwSaam heeft aandacht voor de persoon, de organisatie en samenwerking van vrouwen. Leren en ontwikkelen door te doen en gaande de weg te ontdekken, fouten te maken en bij te sturen. Het ontdekken van de kracht van vrouwen.

Voorstel: financiering/ondersteuning van Vrouwenkracht

Kansen: de gemeente kan haar doelen realiseren op het gebied van zelf- en samenredzaamheid; burgerschap van alle Hengelo-ers, integratie en participatie, emancipatie en economische zelfstandigheid van vrouwen. De doelstellingen van VrouwSaam sluiten hier naadloos bij aan.

Wat gaan we doen?

- # maandelijks podium voor en door vrouwen: lezingen, workshops, ideeënpitch
- # laagdrempelige ontmoetingen voor en door vrouwen.
- # inhoudelijke discussies (oa "de zijkant van de macht")
- # faciliteren viering internationale vrouwendag
- # faciliteren netwerken en kennisuitwisseling
- # ondersteunen van initiatieven van vrouwen

Wat vragen we? Ondersteuning:

- # financiering voor huur van ruimtes, het versterken van onze PR & communicatie, het inhuren van specifieke deskundigheid waar we die in en rondom VrouwSaam niet kunnen vinden.
- # ondersteuning in natura: bv het kunnen gebruik maken van bij de gemeentelijke organisatie aanwezige deskundigheid (bv over subsidies of multi-culturele communicatie) of eenvoudige voorzieningen (papier, ruimte).

Wat is het innovatie karakter?

De innovatie zit in het karakter van VrouwSaam: zelfsturend, inspirerend en laagdrempelig. Een lerende organisatie. Geen opgetuigde organisatie, maar een organisch netwerk. Vrouwen pakken zelf hun ontwikkeling en participatie in de gemeenschap op. Hun talenten, kennis en kunde wordt gemobiliseerd. Er ontwikkelt zich een laagdrempelig, voor iedereen toegankelijk netwerk, podium, zonder grote maatschappelijke kosten. Zo komt er bovendien meer reuring in de stad en krijgt gelijkwaardigheid structurele aandacht bij zowel mensen zelf als bij bedrijven en organisaties.

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

De gevraagde hulp. Op deze manier kunnen we vrouwen daadwerkelijk ondersteunen en allerlei activiteiten voor iedereen toegankelijk houden. Laagdrempelig en bereikbaar.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Doelgroepen van beleid: alle vrouwen; ongeacht gender, seksualiteit, levensovertuiging inkomen of religieuze achtergrond.

Hengelo kent mensen van vele nationaliteiten. Er gaan ook ontmoetingen, verbindingen ontstaan tussen vrouwen van allerlei achtergronden. We werken zo aan een positieve waardering van diversiteit. Daarmee dragen we ook bij aan integratie, burgerschap, participatie en redzaamheid van mensen.

We sluiten aan bij & versterken het gemeentelijke beleid

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Omdat VrouwSaam voor het organiseren van internationale Vrouwendag 2019 geen budget beschikbaar had, hebben de meeste samenwerkingspartners vooral ruimte, menskracht en eenvoudige voorzieningen ter beschikking gesteld. Ieder binnen de eigen mogelijkheden. Dat maakte ook dat soms de mogelijkheden beperkt waren. In de **bijlage** vindt u een realistische begroting op basis van onze ervaring van het afgelopen jaar. Deze begroting hebben wij vertaald naar de gevraagde ondersteuning

Onze huidige samenwerkingspartners

- # Bibliotheek
- # Storkpaviljoen
- # Museum Hengelo
- # Hengelo Promotie
- # De Lijn: ontwerp en onderhoud website
- # Wijkkracht
- # Zomer Notariaat
- # Roadhouse (horeca)

Wat zijn de risico's ?

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	14,44	10,83	7,22	3,61
door VrouwsSaam te leveren menskracht, onbetaald	1,08	1,08	1,08	1,08

BIJLAGE voorstel nieuw beleid Vrouwenkracht**Stichting VrouwSaam (www.vrouwsaam.nl)**

Wat zijn onze doelen?

Bekrachten van vrouwen uit Hengelo en omgeving

Bevorderen van verbinding in de samenleving

Structureel aandacht voor de gelijkwaardige positie van mensen in het algemeen en vrouwen in het bijzonder

Ondersteunen en/of faciliteren van activiteiten die georganiseerd worden voor en door vrouwen, waaronder het vieren van internationale vrouwendag

Hoe werken wij?

Laagdrempelig, ondersteunend, netwerkorganisatie

Ondersteunen en/of faciliteren bij verwerven van middelen die bijdragen aan doelstelling

Minimum aan regels, maximaal effect

Delen = vermenigvuldigen

Waarom die aandacht voor vrouwen?

Gelijkwaardigheid gaat over vrijheid om te zijn wie je bent; gerespecteerd en open ontvangen te worden ongeacht gender, seksualiteit, levensovertuiging of religieuze achtergrond. Gelijkwaardig is wanneer vrouwen volwaardig participeren in de samenleving en volwaardige kansen hebben.

Voor de wet zijn mannen en vrouwen in Nederland gelijk. Maar hoe zit 't in de praktijk? Vrouwen krijgen, ook in Nederland, nog steeds niet altijd hetzelfde loon voor hetzelfde werk als mannen. In de top van bedrijven en politieke besturen zijn vrouwen nog altijd in de minderheid. Een groot aantal vrouwen is nog niet economisch zelfstandig en daardoor kwetsbaar. Het aantal meldingen

van huiselijk geweld is nog schrikbarend hoog. Duidelijke voorbeelden die aantonen dat er nog een wereld te winnen is.

Vrouwen spelen een belangrijke rol bij de opvoeding van kinderen en de opbouw van de gemeenschap. Ze zijn de dragende krachten en rolmodellen. Dat maakt het extra belangrijk te investeren in hun zelfredzaamheid, sociale netwerk en economische zelfstandigheid.

Wat kan VrouwSaam?

Ons gemeentebestuur erkent het belang van gelijkwaardigheid, participatie (iedereen doet mee) emancipatie, zelfredzaamheid, integratie en de kwaliteit van sociale netwerken. VrouwSaam realiseert het.

Eén van de activiteiten waarbij VrouwSaam actief is, is het faciliteren van de viering van internationale vrouwendag. Op dit moment hebben we nauwelijks budget. Ondanks dat is er toch een fantastische internationale vrouwendag gevierd in de week van 3-8 maart, zie

<https://www.vrouwsaam.nl/programma-2019>. Een deel van de resultaten presenteren wij u hier: Via social media bereikten we meer dan 13.000 mensen.

Het Filmhuis en Museum Hengelo vertoonden specifieke films, tegen gereduceerde entreeprijs. Er waren zo'n 50 bezoekers in het Museum (=volle zaal). Van het filmhuis hebben we op dit moment nog geen cijfers.

Op 8 maart waren er 16 workshops (geheel onbetaald gegeven) er waren zo'n 80 tot 100 bezoekers.

De V-mail Art tentoonstelling (in het Storkpaviljoen) over vrouwen in de kunst kende meer dan 120 inzendingen in binnen en buitenland. Er zijn honderden bezoekers geweest en we gaan met de tentoonstelling rondreizen.

Wie/ Wat is VrouwSaam?

VrouwSaam is een eigentijdse zelfsturende organisatie. Vrouwen initiëren, begeleiden en inspireren vrouwen, via het faciliteren/begeleiden/ van evenementen, activiteiten ca. Een samenwerking door vrouwen, voor vrouwen en van vrouwen. We nemen niets over, organiseren niets zelf, maar gaan in op vrouwen die vragen hebben tijdens het organiseren en helpen of coachen daar waar nodig.

Zo werken we aan de zelfsturing, zelfredzaamheid, persoonlijke ontwikkeling van vrouwen. Leren en ontwikkelen door te doen en gaande de weg te ontdekken, fouten te maken en bij te sturen.

Het ontdekken van de kracht van vrouwen.

Onze begroting

Begroting: vrouwenkracht				
Financieel noodzakelijk				
		Bedrag	Aantal uur	Totaal
<u>Ontwikkeling VrouwSaam</u>				
Coördinatie		€ 60,00	96	€ 5.760
Inhoudelijke advisering		€ 60,00	24	€ 1.440
PR / Communicatie				€ 1.000
<u>Bijeenkomsten</u>				
Huur ruimtes incl voorzieningen		€ 200	24	€ 4.800
Koffie/thee bijeenkomsten		€ 60,00	24	€ 1.440
Totaal				€ 14.440
Onbetaalde menskracht		Uur	Aantal/mnd.	
<i>Organisatie bijeenkomsten</i>		25	24	600
<i>Netwerk/kenniskringen begeleiden</i>		24	6	144
<i>Internationale vrouwendag</i>		50	20	1.000
<i>Vrouwenprojecten</i>		48	6	288
<i>PR/communicatie</i>		10	12	120
<i>Organisatie/besturing</i>		9	12	108
Totaal				2260
				=1,08 fte
Afbouw gemeentelijke ondersteuning / fondsenwerving/financieringswijzen		Inzet onbetaalde fte door bij VrouwSaam betrokken vrouwen		
2020	€ 14.440		2020	1,08
2021	€ 10.830		2021	1,08
2022	€ 7.220		2022	1,08
2023	€ 3.610		2023	1,08
Over 4 jaar	€ 36.100			

20-NBE-6.3 Vrijwilligers – Z. Nasiri

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Vrijwilligers

Ingediend door: Zohra Nasiri

Aanspreekpunten ambtelijk: Astrid Donderwinkel

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Vrijwilligerswerk is zeer belangrijk in de hedendaagse samenleving. De overheid verwacht dat mensen steeds meer participeren in de maatschappij, maar tegelijkertijd worden zij die dit al doen ondergewaardeerd. Het is fijn dat we op z'n minst één keer per jaar stilstaan, bij al het moois wat vrijwilligers toevoegen aan onze stad. Van mij mogen wij hier wel vaker bij stilstaan.

Netwerkbijeenkomsten waar vrijwilligers contact met elkaar kunnen maken is erg belangrijk. Zo ontstaan sociale contacten, en kunnen mensen onderling iets voor elkaar betekenen. Ook ben ik voorstander van een puntensysteem, waarmee mensen erkent worden voor hun harde werken. Een webshop bijvoorbeeld waar deze punten in te wisselen zijn voor cadeautjes, en/of kortingen.

Ondernemers kunnen zo ook betrokken worden door diensten en producten beschikbaar te stellen. Dit alles is maar een idee om wellicht betere ideeën te inspireren, maar het mag duidelijk zijn dat vrijwilligers alle lof van onze kant verdienen.

Er moet iemand zijn die bovenstaande kan organiseren: € 30.000,-

Dan voor concrete activiteiten:

1. Netwerkbijeenkomsten organiseren in co-creatie met vrijwilligers (dit zorgt voor maximale betrokkenheid en komt tegemoet aan de behoeften van de doelgroep); 4 keer per jaar a € 2.500,- is in totaal € 10.000,-;

2. Verstrekken van gratis parkeerpasjes voor vrijwilligers. De parkeerplaatsen hoeven niet perse op hele drukke plekken te voorzien worden. Wij kennen in Hengelo twee grote parkeervoorzieningen. Een ondergrondse tegenover de Rabobank, en een grote parkeergarage achter Metropool. Deze zijn bij lange na niet altijd vol, en hier kunnen wij op inspelen. Tevens kan er een puntensysteem aan gekoppeld worden, waarmee mensen met hun vrijwilligerswerk punten kunnen verdienen. Deze kunnen zij vervolgens inzetten om een bon of kaart aan te schaffen, waar zij vervolgens een paar uur mee mogen parkeren. Op deze manier worden vrijwilligers beloont voor hun werk, zonder dat er permanente parkeervergunningen uitgevaardigd hoeven te worden. Met als doel om de kosten binnen de perken te houden. Aan het puntensysteem kan in de toekomst dan meerdere producten/diensten gekoppeld worden, in samenwerking met het bedrijfsleven en andere belangstellenden. Het is niet alleen de taak van de overheid om vrijwilligers te bedanken voor hun diensten, de hele samenleving heeft er direct of indirect profijt van. Met het oog op sociaal ondernemen zie ik veel kansen hierin voor lokale ondernemers. Denk bijvoorbeeld aan een gratis koffie op een terras. Of dat de netwerkbijeenkomsten bij een lokale horeca ondernemer georganiseerd kunnen worden. Het gaat er mij uiteindelijk niet om dat er veel geld uitgegeven wordt, maar dat wij erkenning voor vrijwilligers creëren. Dit zijn enkel maar ideeën vanuit mijn kant, ik heb geen wens om het realisatieproces te bemoeilijken. Enkel om er hopelijk iets betekenisvol aan bij te dragen.

Eerste inschatten voor kosten parkeren: € 20.000,-, maar misschien is veel meer nodig.

Korting in winkels zou overlegd moeten worden met de ondernemers in Hengelo; geen bijdrage vanuit de gemeente, maar vanuit de ondernemers.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Beschrijf hier de maatschappelijke effecten

Sociale contacten, stimuleren vrijwilligerswerk, voorkomen eenzaamheid

Welke doelgroepen dient het beleid?

Allerlei vrijwilligers

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

nvt

Wat zijn de risico's ?

Geen risico's

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-60	-60	-60	-60
Omvang fte				

20-NBE-6.4 Inzet holistisch platform als voorliggende voorziening

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Inzet holistisch platform als voorliggende of algemene voorziening. Andere kijk op gezondheid. Ontdekken en ondersteuning bij wat je zelf kunt doen aan herstel. Niet het ziek zijn wordt gestimuleerd maar de oorzaak van het waarom van de beperkingen worden weggenomen.

Ingediend door: Ivonne de Lizer organisator holistisch centrum/platform.

Aanspreekpunten ambtelijk:

Afstemming plaatsgevonden: Nee (te kort dag).

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Wat is het voorstel?

WMO :

Inzet holistisch platform. Een samenwerkingsverband tussen verschillende disciplines die werken aan ondersteuning bij zelfherstel. Hierdoor verminderen (chronische)fysieke en psychische klachten. Regie over eigen leven, welzijn wordt teruggegeven. Bewustwording over de regie van je eigen gezondheid wordt gecreëerd. Met als resultaat minder inzet indicaties Wmo of minder inzet van zware Wmo indicaties nodig.

Jeugd:

Zie onder WMO. Aanvullend wordt ook het netwerk om de jeugdige heen betrokken bij het herstelproces.

Het oprichten van een Tejo Huis. (zie voor meer informatie tejo huis in goes). Een huis waar jongeren vrijblijvend, anoniem, zonder kosten en indicatie binnen kunnen lopen. Aan jongeren een luisterend oor wordt geboden door therapeuten die daarvoor op vrijwillige basis beschikbaar zijn en indien nodig interventie kunnen toepassen.

Resultaat voorkoming uithuisplaatsing, plaatsing in een instelling, zware jeugdzorg indicaties, vermindering druk wachtlijsten, voorkomen van doorstroming jeugdzorg naar Wmo

Participatie:

Zie onder WMO. Door ondersteuning bij zelfherstel, het teruggeven van de regie over het eigen leven wordt zelfvertrouwen versterkt en zullen fysieke en/of psychische klachten worden verminderd. Met een versterkt zelfvertrouwen en het ervaren van minder beperkingen is het aanreiken van inzicht in wie iemand is, welke valkuilen hij of zij heeft en hoe hiermee om te gaan makkelijker te realiseren. Door het verbeteren van gezondheid, het geven van vertrouwen en inzicht is het eenvoudiger om iemand te activeren naar maatschappelijke deelname. Dit kan toeleiding naar werk zijn maar ook toeleiding naar vrijwilligerswerk.

Welke kansen brengt het voorstel met zich mee?

Kansen voor de gemeente: De stijging van de uitgaven in het sociaal domein zullen afnemen, verminderen. De uitgaven worden beheersbaar, wachtlijsten worden teruggedrongen. Er ontstaan een gezond gezondheidstelsel.

Kansen voor de inwoner: Meer ervaren van welzijn, minder stress, meer regie over eigen leven/gezondheid. Minder (zorg)ondersteuning nodig. Weer kunnen deelnemen aan het maatschappelijk leven.

Wat zijn de te verwachten positieve effecten? (welk 'probleem' denkt u hiermee op te lossen)

Meer kwaliteit van welzijn ervaren brengt veel positiviteit mee. Positiviteit die doorwerkt in relaties, in het gezin, in het werk, in onze samenleving. Daarnaast kan er gestart worden met het beheersbaar krijgen en maken van de financiële kosten/uitgaven in het sociaal domein.

Let op afbakening: wat wel en wat niet?

In principe is er geen wat wel en wat niet. Maar uiteraard is de hoeveelheid aan het kunnen begeleiden van personen wel afhankelijk van de grootte van het holistisch platform. En afhankelijk of de persoon ervoor openstaat om te werken aan herstel.

Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

Innovatie door op een andere manier bewustwording over je eigen gezondheid te creëren. Een andere manier van kijken en reageren op gezondheid. Geen pleisters plakken maar de oorzaak opsporen en behandelen.

Wat levert het op?

Meer welzijn voor de persoon zelf, maar ook voor zijn omgeving en uiteindelijk ook voor de samenleving als geheel. Gezien en gehoord worden. Het terugkrijgen van de regie over zijn of haar leven en een sneller herstel bij lichamelijke en psychische klachten.

Minder financiële druk op het sociaal domein, meer uitstroom van bijstandsgerechtigden.

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

VERTROUWEN, COMMITMENT, LOSLATEN VAN CONTROLE! In vertrouwen samenwerken om een andere wijze van benaderen van gezondheid op te pakken.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Beschrijf hier de maatschappelijke effecten

Eigen regie terug;

Bewustwording wat een beperking zegt

Meer zorgafname

Meer omkijken naar elkaar

Minder agressie

Minder uitgaven sociaal domein

Welke doelgroepen dient het beleid?

Wmo, Jeugd, Participatie.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Beschrijf hier of voor dit nieuwe beleid wordt samengewerkt en zo ja met welke organisaties.

Samenwerking met het sociaal domein;

Samenwerking met de reguliere gezondheidszorg;

Samenwerking met verschillende holistische disciplines.

Beschrijf hoe de (financiële) verhoudingen liggen.

Als doorverwijzing naar een holistisch centrum/platform een algemene of voorliggende voorziening gemaakt wordt dan ligt de financiering bij de persoon zelf. Mocht de persoon het consult zelf niet kunnen bekostigen dan mogelijkheid onderzoeken welke vorm van tegemoetkoming hiervoor mogelijk is.

Inzet van het principe van een tejohuis. Dan zal er een beroep gedaan worden op ondersteuning bij het faciliteren. Hoeveel dit zal zijn is nu nog niet duidelijk. Vanuit het tejohuis in Goes wordt daarover nadere informatie opgevraagd.

Wat zijn de risico's ?

Benoem risico's

- die de uitvoering van het nieuw beleid kunnen bedreigen.

- Op deze manier werken zijn geen risico's verbonden.

- die het slagen van het nieuw beleid kunnen bedreigen.

Ontbreken van vertrouwen, het opstellen van teveel controle regels.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)				
Omvang fte				

Wat zijn de kosten? Zijn deze eenmalig of jaarlijks?

Dit is afhankelijk van het concept waarvoor gekozen wordt. Zie hiervoor.

Hoeveel tijd gaat het kosten (vrijwillig of betaald)?

Ambtelijk gezien zal dit niet veel tijd vragen. Vanuit het holistisch platform gezien vraagt het wel om commitment en tijdsinvestering.

20-NBE-6.5 Indexering verordening armoede

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp

Indexeren van bedragen in aan armoede gerelateerde verordeningen (*Niet omdat het kan, maar omdat het moet !*). Wissel de 'kan - bepaling' in voor een 'indexatiebepaling'.

Achtergrondinformatie

(Kinder)armoede

In Hengelo groeien kinderen op in gezinnen die armoede kennen. Hengelo doet met diverse regelingen vanuit verschillende verordeningen pogingen om die armoede te bestrijden. Daarnaast is er een kindpakket in het leven geroepen dat ook aangewend kan worden als instrument. In de afgelopen jaren is er telkens geld voor de bestrijding van kinderarmoede overgebleven. De gemeenteraad heeft recent gesproken over hoe met dat geld omgegaan kan worden. Het kan teruggeboekt worden naar de algemene reserve of gebruikt worden voor democratische vernieuwing en meer in het bijzonder het bevorderen van kinder-, en jeugdparticipatie.

Verordeningen

Maar misschien kan het ook wel voor iets anders worden aangewend. Want kinderarmoede kan je ook aanpakken door de situatie van de vader en/of moeder c.q. verzorger(s) te verbeteren. En dat kan heel concreet, *al is het maar bescheiden*, met het indexeren van bedragen en toeslagen in aan armoede gerelateerde verordeningen.

Of de gemeenteraad de overgebleven middelen van het kindpakket daarvoor wil aanwenden is aan de gemeenteraad.

Indexeren

Los van financiële dekking voor mijn voorstel wil ik sowieso als wens naar voren brengen dat in de in de genoemde verordeningen de zogenaamde 'kan - bepaling' wordt ingewisseld voor een indexatiebepaling. Indexeren van bedragen en toeslagen is momenteel nog een optie, maar ik hoop dat de gemeenteraad die wil inwisselen voor een garantie.

Werkwijze

De verordeningen worden na een voorzet van college van B en W en ambtelijk apparaat vastgesteld door de gemeente. Dat betekent ook dat de gemeenteraad gaat over de hoogte van de bedragen en toeslagen alsmede het al dan niet indexeren van die bedragen.

Ingediend door

Ben van Veen

Aanspreekpunten ambtelijk

Astrid Donderwinkel

Afstemming plaatsgevonden

Ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

1. Hoe heet het voorstel ?

Niet omdat het kan, maar omdat het moet !

2. Wat is het voorstel ?

Het voorstel komt in essentie neer op het inwisselen van zogenaamde 'kan - bepalingen' voor 'indexatiebepalingen'. Het is de bedoeling dat in alle aan armoede gerelateerde verordeningen dus een indexatiebepaling in de plaats van een kan - bepaling komt.

3. Welke kansen brengt het voorstel met zich mee ?

Indexeren van bedragen en toeslagen zorgt ervoor dat de hoogte van vergoedingen, verstrekkingen en bijstand mee kan bewegen met de prijsontwikkeling van goederen en diensten

die in Nederland door een gemiddeld huishouden in een jaar tijd voor consumptie worden aangeschaft.

In een tijd van lastenverhoging, denk aan de hogere energierekening maar ook de BTW verhoging, zelfs voor gezond eten als groente en fruit, geen overbodige luxe, maar bittere noodzaak.

4. Wat zijn de te verwachten positieve effecten (welk 'probleem' denkt u hiermee op te lossen ?)

Wanneer het levensonderhoud voor mensen die in armoede leven duurder wordt, is indexeren het minste dat een gemeente kan doen. Zo laat de gemeente zien dat het armoede wil aanpakken en de situatie van kwetsbare volwassenen en bij hen opgroeiende kinderen in ieder geval niet wil verslechteren.

5. Let op afbakening: wat wel en wat niet?

Het voorstel betreft enkel de verordeningen die tot doel hebben de armoede van de doelgroep te bestrijden en te verminderen.

6. Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

Op dit moment is er nog geen indexatiebepaling in de verordening opgenomen, in Hengelo staan er op dit moment nog 'kan - bepalingen' in de verordeningen. Bedragen kunnen met andere woorden geïndexeerd worden, maar dat is een optie die in de afgelopen jaren niet gelicht is. Was dat wel zo, dan was de verordening daar op aangepast.

Wat er wel gebeurt is, is onderzoek. De gemeenteraad van Hengelo heeft in de raadsvergadering van 17 december 2014 unaniem een motie aangenomen waarin het college van B & W gevraagd werd om onderzoek te doen naar het indexeren van bedragen uit verordeningen die in Hengelo zijn vastgesteld voor de bestrijding van armoede. Het daarop door ambtenaren verricht uitzoekwerk leverde een voorstel op voor de eerstvolgende kadernota. Dit voorstel kreeg vorm als optie nieuw beleid, maar werd helaas door de toenmalige gemeenteraad niet gehonoreerd. Ondanks het hoge cijfer van zowel de gemeenteraad (8,2) als het Hengelo Panel (7,5). Zie inzet hieronder.

code	Omschrijving	2016:	2017:	2018:	2019:	Score raad	Score Hengelo Panel	College akkoord?
N 1.1	Motie onderzoek indexering verordeningen m.b.t. Armoedebeleid	-21	-42	-42	63	8,2	7,5	NEE
N 1.2	Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente	-100	-100	-100	-100	6,6	7,7	JA
N 1.2	Samenwerking economie en arbeidsmarkt in Twente	-50	-50	-50	-50	6,6	7,7	NEE
N 1.3	Vereveningsfonds en compactere binnenstad	-200	-200	0	0	6,6	7,7	NEE
N 1.3b	Vereveningsfonds en compactere binnenstad	-400	0	0	0	6,6	7,7	JA

Figuur 1. Screenshot van opties voor nieuw beleid uit Kadernota Maatschappelijke Takenverkenning 2016 – 2019 (pag. 34.)

Indexeren gold toentertijd voor de verordening maatschappelijke participatie 2015, de verordening individuele inkomenstoeslag 2015 en de verstrekkingen bijzondere bijstand.

Uitgaande van 1 % zou - volgens de berekening van ambtenaren - indexeren met 1 % in 2016, daarboven op nog 1 % in 2017 en tot slot nog 1 % in 2019, voor 2016 neerkomen op een bedrag van 21.000 euro. Voor 2017 en 2018 zou dat 42.000 euro zo en voor 2019 zou dat 63.000 euro zijn.

7. Wat levert het op?

Dat de financiële situatie van de meest kwetsbaren in de Hengelose samenleving niet verslechterd en er voor zorgt dat het nog moeilijker wordt voor de doelgroep om het spreekwoordelijke hoofd boven water te houden.

8. Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Er is niet veel nodig, een gemeenteraad die het college van B en W verzoekt om:

- De in de betreffende verordeningen opgenomen 'kan – bepaling' voor indexeren in te wisselen voor een indexatiebepaling en die gewijzigde verordening met die wijziging vast te stellen.
- Dekking te vinden voor de financiële consequenties daarvan.

NB ! Er is al een aantal jaren niet geïndexeerd. De gemeenteraad kan overwegen om indexeren met terugwerkende kracht te kunnen toepassen. Dat is uiteraard afhankelijk van de middelen die de gemeenteraad ter beschikking staan en de politieke keuzes die gemaakt worden.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

1. Wat zijn de maatschappelijke effecten

Dat de toch al armoedige situatie van de meeste kwetsbare Hengeloërs (volwassenen en kinderen) in ieder geval niet verslechterd of tot grotere problemen leidt. Minder geld betekent dat er gekozen moet worden, wel of geen groente/fruit bijvoorbeeld. Op de lange termijn kunnen daar nadelige gevolgen door ontstaan, die zo mogelijk ook weer om inzet en middelen van de gemeente vragen. Voorkomen is beter dan genezen.

2. Welke doelgroepen dient het beleid

De minima in Hengelo, mensen die aangewezen zijn op financiële steun en hulp van de gemeente Hengelo en het daarbij horende beleid en verordeningen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

1. Welke organisaties krijgen te maken met dit nieuwe beleid ?

De gemeente zelf en organisaties waarmee wordt samengewerkt op het gebied van armoedebestrijding.

2. Hoe liggen de financiële verhoudingen ?

Zie hieronder.

Wat zijn de risico's ?

1. Risico's die de uitvoering van het nieuw beleid kunnen bedreigen

Geen mogelijkheden voor de structurele inzet van middelen. Echter te verhelpen bij een duidelijke keuze van de gemeenteraad en het vervolgens daartoe toewijzen van middelen.

Financiën

Na afstemming met het ambtelijk apparaat blijkt dat de totale lasten die voortvloeien uit aan armoede gerelateerde verordeningen € 3,9 miljoen bedragen (Bron: basisbegroting 2020). Wanneer kwijtscheldingen buiten beschouwing worden gelaten en wanneer er voor 2020 uitgegaan wordt van een prijsindex van 1,7%, leidt dit tot een last van afgerond € 67.000.

Indexeren van bedragen en toeslagen uit aan armoede gerelateerde verordeningen zal dus jaarlijks om en nabij dit bedrag vergen. Uiteraard afhankelijk van de hoogte van de index per jaar (is ook wel eens 2%) en al met al moet rekening worden gehouden met een voorzichtige oploep.

Hieronder een vertaalslag naar een uitzetting voor de komende jaren

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-67	-68	-69	-70
Omvang fte				

20-NBE-6.6 Eén verordening in het sociaal domein

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp

Nog maar één verordening in het sociaal domein, maar dan wel een omgekeerde (*van 9 (!!!) naar 1 verordening*)

Achtergrondinformatie

In 2015 hebben Nederlandse gemeenten een deel van de overheidstaken op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen overgenomen. Deze taken zijn met andere woorden gedecentraliseerd en betekenen voor gemeenten dat er uitvoering gegeven moet worden aan de Jeugdwet, de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (hierna WMO) en de Participatiewet. Voor het uitvoeren van de taken worden beleidsplannen en verordeningen opgesteld waarin de kaders en de spelregels voor de uitvoering zijn opgenomen. Dat is ook in Hengelo gebeurd. Het Hengelose beleid is vastgelegd in de nota *'Met respect... Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning'* en nader uitgewerkt in een respectabel aantal verschillende verordeningen die betrekking hebben op de eerder genoemde wetten.

In Hengelo is de eigen kracht van inwoners één van de uitgangspunten bij de beleidsuitvoering en de ambtenaren van Hengelo proberen met hulp van professionals uit het werkveld die eigen kracht te versterken en ondersteunen. Geen sinecure gezien de beperkte en afnemende middelen uit Den Haag. Het college van B en W zag zich dan ook eerder al genoodzaakt bezuinigingen aan te kondigen en daarvoor potentiële maatregelen via het Interventieprogramma Sociaal Domein aan de gemeenteraad voor te leggen.

In dat interventieprogramma wordt wederom de eigen kracht van de Hengelose burger aangehaald. Het college van B en W heeft daar veel vertrouwen in, net als in de professionals uit het veld. In de relatie met beiden is in de afgelopen jaren dan ook flink geïnvesteerd. Het is duidelijk, in Hengelo willen ambtenaren samen met alle betrokkenen in het veld zorg en begeleiding bieden die dichtbij de inwoner staat en een integraal en oplossingsgericht karakter heeft. Dus niet vanuit verschillende wetten, maar vanuit de leefwereld van de Hengelose burger en diens hulpvraag.

Bij die werkwijze horen nieuwe, overzichtelijke en goed te begrijpen regels voor het sociale domein. Regels die opgenomen zijn in één, omgekeerde verordening, waarin de belangrijkste regels voor werk en inkomen uit de Participatiewet, de voornaamste regels voor maatschappelijke participatie uit de WMO en de belangrijkste regels voor gezond en veilig opgroeien uit de Jeugdwet terugkomen. Deze regels staan nu nog in groot aantal verschillende verordeningen, terwijl het grote voordelen heeft om deze samen te brengen in één overzichtelijke en begrijpelijke set van regels. Eén regeling is makkelijker te vinden, maar maakt het – doordat de drie wetten met elkaar in verband worden gebracht – ook mogelijk om integraler te werken. Tot slot draagt één regeling bij aan de leesbaarheid, zeker als het taalgebruik eenvoudig wordt gehouden. Belangrijk is wel dat die ene regeling omgekeerd is, wat inhoudt dat – geheel in de geest van de nota *'Met respect... Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning'* – de regels niet langer leiden zijn, maar de hulpvraag van de Hengelose inwoner.

Kortom, Hengelo is beter af met één duidelijke verordening voor het sociale domein. Mijn wens voor Hengelo is dan ook dat we de grote hoeveelheid (9 !!!) ingewikkelde verordeningen verruilen voor één duidelijke regeling die niet wetten, maar Hengeloërs centraal stelt.

Ingediend door

Ben van Veen

Aanspreekpunten ambtelijk

Astrid Donderwinkel

Afstemming plaatsgevonden

Ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

1. Hoe heet het voorstel ?

Nog maar één verordening in het sociaal domein, maar dan wel een omgekeerde.

2. Wat is het voorstel ?

Mijn voorstel houdt in dat alle 9 (!!!) verordeningen die betrekking hebben op het sociale domein vervangen worden door één verordening, maar dan wel een omgekeerde verordening. Daarmee bedoel ik een verordening die niet de regels, maar de burgers en dus de inwoners van Hengelo centraal stelt.

3. Welke kansen brengt het voorstel met zich mee ?

Die ene omgekeerde verordening maakt het voor medewerkers van de gemeente Hengelo, maar ook voor door deze medewerkers ingeschakelde professionals mogelijk om samen met Hengeloërs op zoek te gaan naar de beste oplossing, zonder daarbij gebonden te zijn aan allerlei voorschriften die bureaucratie in de hand werken en tevens niet voor elke Hengeloër gemakkelijk te vinden, te lezen en begrijpen zijn. Kortom het voorstel biedt kansen op het gebied van écht maatwerk, op het gebied van verbetering van dienstverlening aan de inwoners van Hengelo en levert tevens een beperking van administratieve lasten en bureaucratie op.

Tot slot sluit het werken met één, omgekeerde verordening goed aan op het uitgangspunt van eigen kracht dat leidend is in zowel de nota *Met respect... Op weg naar een nieuw stelsel voor maatschappelijke ondersteuning* als in het door het college van B en W opgestelde 'Interventieprogramma Sociaal Domein'.

4. Wat zijn de te verwachten positieve effecten (welk 'probleem' denkt u hiermee op te lossen ?)

Naast bovengenoemde kansen zijn er positieve effecten te verwachten. Eén, omgekeerde verordening kan bijdragen aan de begrijpelijkheid van beleid en spelregels, duidelijke voorlichting, tekst en uitleg over dit beleid en de daarbij horende spelregels. Daarnaast zijn er positieve effecten te verwachten doordat de burger en diens vraag om zorg/begeleiding centraal komt te staan in plaats van de wetten en de juridische implicaties daarvan.

Door van alle 9 (!!!) verschillende verordeningen er één te maken word het overzichtelijker en makkelijker en is er minder ambtelijke inzet nodig voor het onderhoud en de uitvoering van de verordening. Immers hoe meer verordeningen er zijn, hoe meer updates en besluitvorming er nodig is. Bovendien maakt één verordening integraal en ontschot werken mogelijk wat tevens efficiënter en effectiever werken mogelijk maakt en dus mogelijk ook een besparing van ambtelijke inzet kan opleveren.

5. Let op afbakening: wat wel en wat niet?

De gemeente Hengelo kent een groot aantal verordening op tal van gemeentelijke beleidsterreinen. Dit voorstel beperkt zich tot de verordeningen van het sociale domein.

6. Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

De innovatie, de verandering zit in de keuze voor een ander uitgangspunt. Niet de regels, maar de inwoners centraal.

7. Wat levert het op?

Onder verwijzing naar in de eerdere tekst genoemde positieve effecten levert één, omgekeerde verordening een betere dienstverlening, minder bureaucratie en mogelijk zelfs besparing in het sociale domein op.

8. Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Er is niet veel nodig, een gemeenteraad die het college van B en W verzoekt om

- zo spoedig mogelijk nog maar één verordening te hebben in het brede sociale domein, geschreven in begrijpelijk Nederlands
- om gelijktijdig, ook in toegankelijk Nederlands, digitaal en op papier een publieksvriendelijke versie beschikbaar te hebben, die rekening houdt met mogelijke beperkingen van de Hengelose burgers.
- de gemeenteraad intensief te betrekken bij de ontwikkeling van deze verordening.

NB ! Het wiel hoeft niet opnieuw te worden uitgevonden. De gemeente Kampen ging ons in Hengelo al voor en kan fungeren als inspiratiebron. Ook is er een modelverordening

voor een omgekeerde verordening beschikbaar via Stimulanz:

<https://www.stimulanz.nl/product/omgekeerde-modelverordening-sociaal-domein/>

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De voordelen van één, omgekeerde verordening zijn meervoudig, net als dat dit geldt voor de maatschappelijke effecten.

1. Wat zijn de maatschappelijke effecten

De maatschappelijke effecten zijn onder andere terug te vinden in een betere vindbaarheid, een beter begrip en een verbeterde toegankelijkheid van regels, maar vooral in een effectievere en efficiëntere uitvoering ervan. Kortom een betere dienstverlening aan de burger, die in plaats van de regels, centraal komt te staan en bovendien gepaard gaat met minder bureaucratie en zo mogelijk een besparing van kosten.

2. Welke doelgroepen dient het beleid

De doelgroepen die baat hebben bij dit beleid zijn de Hengelse inwoners die aangewezen zijn op hulp en begeleiding vanuit de genoemde wetten.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

1. Welke organisaties krijgen te maken met dit nieuwe beleid ?

Het voorstel is relevant voor medewerkers van de gemeente Hengelo, relevant voor professionals en hun werkgevers, relevant van Hengeloërs die aangewezen zijn op hulp en zorg en relevant voor belangenbehartigers en cliënten/adviesraden.

2. Hoe liggen de financiële verhoudingen ?

Voor uitspraken op dit punt heb ik ambtelijke ondersteuning nodig

Wat zijn de risico's ?

1. Risico's die de uitvoering van het nieuw beleid kunnen bedreigen

Er zijn aandachtspunten. Werken met één, omgekeerde verordening vraagt om een andere opstelling van de gemeente naar de inwoners en een daarbij horende werkwijze.

Het is belangrijk dat ambtenaren de tijd en ruimte krijgen daar zo nodig naartoe en in te groeien. Daarnaast zijn er voor,- en nadelen verbonden aan het werken met één verordening. Het is aan de gemeenteraad die te wegen.

Financiën

Voor antwoord op vragen over de financiële consequenties van mijn wens is expertise vanuit het ambtelijk apparaat noodzakelijk. Het is wel belangrijk dat naast een inschatting van kosten ook een inschatting van opbrengsten word gedaan. Bijvoorbeeld door een indicatie te geven van het aantal uren dat niet meer besteed hoeft te worden aan het bijhouden, bespreken en aanpassen van de nu nog bestaande verordeningen en het aantal uren dat minder besteed hoeft te worden aan overleg door mogelijkheden voor integraal en ontschot werk. Het lijkt me dat dit soort vragen ook goed gesteld kunnen worden aan gemeenten die hierin al ervaring hebben. Op de website van Binnenlands Bestuur is te lezen dat er voor meer informatie contact kan worden opgenomen met de gemeente Kampen of met Stimulanz. Zie daarvoor :

<https://www.binnenlandsbestuur.nl/sociaal/kennispartners/stimulanz/kampen-voorloper-met-omgekeerde-verordening-voor.9600690.lynkx>

Voor begroting: zie onder 'in te vullen door gemeente'.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)				
Omvang fte				

20-NBE-6.7 Bosperceel aan overkant blokhut – Scouting de Bataven

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Bosperceel aan overkant blokhut

Ingediend door: Scouting Bataven Ludger

Aanspreekpunten ambtelijk: Michel Elslo Afstemming plaatsgevonden:

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Voorstel is om het stukje bosperceel over te nemen van de gemeente.

De kansen die dit meebrengt is ruimere speelmogelijkheden voor onze jeugd leden.
De te verwachte positieve effecten zijn dat wij minder belasting hebben op het speelveld en dat de jeugdleden nu een echt scouting avontuur kunnen ervaren in het bos.

We zouden het stukje grond graag afgebakend willen hebben zodat we de veiligheid voor onze jeugdleden kunnen waarborgen.

De verandering ten opzichte van de huidige situatie is dat we het scoutingspel nog breder kunnen uitwerken en dat onze jeugdleden veilig gebruik kunnen maken van het bosperceel en niet zomaar de straat op kunnen.

Wat nodig is om de uitwerking succesvol te laten verlopen is dat Scoutinggroep Bataven Ludger eigenaar wordt van het stukje bosperceel.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Het maatschappelijke effect is dat wij als scouting vereniging ons spelaanbod kunnen uitbreiden.

De doelgroepen die gebruik maken zijn onze jeugdleden.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Samenwerkingsrelaties zijn gemeente Hengelo en Scoutinggroep Bataven Ludger

Wat zijn de risico's ?

Mocht het stuk bosperceel eigendom kunnen worden van Scoutinggroep Bataven Ludger dat is er een risico dat jeugdleden de grote straat op kunnen mits hier geen hekwerk komt te staan

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)				
Omvang fte				

De kosten zullen eenmalig zijn voor de aanschaf van het bosperceel (prijs nog niet bekend)
Verder zal het onderhoud van de bomen ook worden onderhouden door scouting Bataven Ludger.

20-NBE-7.1 Windmolens – Witte energie B.V.

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Toepassing kleine lichtgewicht geluidsarme hoog renderende windmolens

Ingediend door: Witte Energie B.V. Hengelo

Aanspreekpunten ambtelijk: *Ineke Nijhuis*

Afstemming plaatsgevonden: *Ja*

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Wat is het voorstel? Toepassing van kleine lichtgewicht geluidsarme hoog renderende windmolens.

Welke kansen brengt het voorstel met zich mee? De energietransitie kan versnellen met de inzet van deze windmolens, waarbij met een veel kleinere windmolen eenzelfde rendement gehaald kan worden en daardoor er maatschappelijk minder weerstand zal zijn. Tevens zullen er daardoor minder ruimtelijke beperkingen zijn en zal plaatsing van deze windmolen beter te realiseren zijn.

Wat zijn de te verwachten positieve effecten? (welk 'probleem' denkt u hiermee op te lossen)
Het college van B&W wil gedurende deze coalitieperiode (minimaal) 2 windmolens realiseren. Tot nu is er in Twente nog steeds geen windmolen gerealiseerd vanwege maatschappelijke weerstand, met name tegen de hogere varianten. De oorzaak is vooral dat er voor het behalen van een sluitende business case een hoog rendement gehaald moet worden en dit alleen mogelijk is met de 200 meter windmolens. Met de inzet van deze nieuw ontwikkelde kleine geluidsarme hoog renderende windmolens, is er een sluitende business case te realiseren voor de kleinere types en zal er gemakkelijker draagvlak te creëren zijn. Hiermee kan Hengelo de energietransitie een boost geven.

Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken? Om draagvlak te creëren zou de gemeente zelf het initiatief moeten nemen als pilot (locaties waar gemeente zelf eigenaar van is, gemeentehuis of een andere terreinen) een of meerdere lichtgewicht windmolens te plaatsen.

Wat levert het op? Draagvlak voor toepassing windenergie en het behalen van de doelstelling om nog in deze coalitie periode 2 windmolens te realiseren (gemiddelde ontwikkeltijd van een hoge windmolen is ca. 7 tot 10 jaar)

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen? Opdracht geven tot het starten van een pilot met ca. 2 tot 6 windmolens en hiervoor, zowel een locatie beschikbaar stellen als de middelen voor een onafhankelijk proces begeleider als de ambtelijke capaciteit om dit initiatief te faciliteren.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

- *Beschrijf hier de maatschappelijke effecten.* Versnelling van de energietransitie voor wat betreft hernieuwbare energieopwekking wat bijdraagt aan de opgave vanuit de Regionale Energie Transitie, omdat er na realisatie van deze type windmolens meer draagvlak zal komen voor windenergie. Tevens draagt dit bij aan beter landgebruik voor zowel landbouw als andere landschappelijke aspecten.

- *Welke doelgroepen dient het beleid?* Met deze oplossing zullen de inwoners van gemeente Hengelo, woonachtig in de omgeving van de te ontwikkelen locaties minder overlast ervaren. Daarmee neemt de weerstand tegen duurzame energieopwekking met wind af wat bijdraagt aan de duurzaamheidsdoelstellingen die in het programma NEH zijn geformuleerd.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

- Beschrijf hier of voor dit nieuwe beleid wordt samengewerkt en zo ja met welke organisaties.

Samenwerking tussen Gemeente Hengelo, de nieuw opgerichte energie coöperatie in Hengelo , Witte Energie b.v., Mega Windforce en de alliantie NEO.

- Beschrijf hoe de (financiële) verhoudingen liggen.

Gemeente koopt en financiert deze windmolens. De opbrengsten komen dan ten gunste van de samenleving, die weer benut kunnen worden voor het verduurzamen van de gebouwde omgeving of andere duurzaamheidsambities.

Of de gemeente faciliteert projectontwikkeling, door het beschikbaar stellen van locaties, middelen voor een onafhankelijk procesbegeleider, ambtelijke capaciteit om dit initiatief te faciliteren en werkt mee aan verstrekken van een omgevingsvergunning.

Wat zijn de risico's ?

Benoem risico's die de uitvoering van het nieuw beleid kunnen bedreigen. Maatschappelijke acceptatie die er niet is voor windenergie

Benoem risico's die het slagen van het nieuw beleid kunnen bedreigen. Het starten van projectontwikkeling vraagt om investeringen, waarbij het niet zeker is dat de windmolens werkelijk gerealiseerd worden. Het startvermogen voor projectontwikkeling is dan ook risicovol vermogen, waarbij het risico te beperken is door te starten met de ontwikkeling van meerdere windmolens en wat de kans vergroot dat er minstens 1 a 2 gerealiseerd worden.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	Investering max 100 per molen			
Omvang fte	1 fte			

20-NBE-7.2 Hergebruik grafstenen, Ben van Veen

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Hergebruik grafstenen

Ingediend door: Ben van Veen

Aanspreekpunten ambtelijk: Ralf ter Beek

Afstemming plaatsgevonden: *ja/nee*

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Overlijden en grafrust

Nabestaanden van mensen die zijn overleden kiezen bij een begrafenis voor een bepaalde periode van 'grafrust', meestal 10 tot 20 jaar.

Na het verstrijken van die periode sturen begraafplaatsbeheerders nabestaanden een brief over het einde van die periode en geven zo mogelijk optie tot verlenging.

Indien de nabestaanden niet willen verlengen, wordt de grafsteen eigendom van de gemeente, die de grafstenen dan vaak vernietigd of laat vernietigen.

Alternatief

Voor het vernietigen van grafstenen bestaan echter goede alternatieven, zoals recyclen en hergebruik. Nabestaanden – als die er zijn – kunnen er daarom ook voor kiezen om grafstenen zelf op te (laten) halen om deze een nieuw leven te geven.

Indien zij hier geen gebruik van willen maken, of als er geen nabestaanden zijn, wordt afstand gedaan respectievelijk wordt de gemeente eigenaar van de steen. De begraafplaatsbeheerder kan deze dan aanbieden aan organisaties als Circle Stone.

Duurzaam

In Nederland worden jaarlijks ruim 19 duizend nieuwe grafstenen geplaatst. Die wegen gemiddeld zo'n 540 kilo. Ook na crematies kiezen mensen er steeds vaker voor om de urn te begraven, waar weer een grafmonument bij komt kijken. Tegenwoordig gaat het bijna uitsluitend om graniet, afkomstig uit steengroeven in India of China. Het winnen van natuursteen uit Aziatische landen gebeurt onder weinig mensvriendelijke arbeidsomstandigheden, is een ingreep in de natuur aldaar en vergt bovendien milieubelastende transport en... het is allemaal niet nodig als stenen die vaak nog tientallen, misschien wel honderden jaren mee kunnen een tweede leven krijgen.

Mijn wens is daarom dat de gemeente Hengelo in samenspel met de begraafplaatsen in Hengelo overgaat tot het aanbieden van grafstenen voor hergebruik. Het gaat dan vanzelfsprekend om grafstenen met verlopen grafrechten, waar door nabestaanden geen aanspraak op wordt gemaakt of op kan worden gemaakt.

1. Hoe heet het voorstel ?

Hergebruik grafstenen

2. Wat is het voorstel ?

Het voorstel komt in essentie neer op het aanbieden van grafstenen waar geen aanspraak op wordt gemaakt voor hergebruik.

3. Welke kansen brengt het voorstel met zich mee ?

Er zijn veel positieve effecten van dit voorstel te verwachten. Kansen die zich aandienen hebben te maken met uiteenlopende voordelen, van verschillende aard. Er zijn kansen op financiële voordelen voor de gemeente, maar ook voor het milieu.

4. Wat zijn de te verwachten positieve effecten (welk 'probleem' denkt u hiermee op te lossen ?)

- Extra service aan nabestaanden
- Kansen op beter onderhoud van begraafplaatsen
- Bijdrage aan een beter milieu en aan de zogenaamde Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen (SDGs - Sustainable Development Goals, opvolger van de meer bekende millenniumdoelstellingen)

5. Let op afbakening: wat wel en wat niet?

Uiteraard alleen in lijn met relevante wet,- en regelgeving

6. Wat is de (o.a. innovatieve) verandering/de invloed op de huidige manier van werken?

Nu nog geen beleid, maar ingeval van besluit van gemeenteraad c.q. college van B & W een mooie en duurzame verbetering van huidig beleid.

7. Wat levert het op?

Zie het onderdeel over kansen en positieve effecten

8. Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Er is niet veel nodig, een gemeenteraad of (volgens mij gaat het hier misschien wel om een collegebevoegdheid) of een college dat besluit om:

- grafstenen aan te bieden voor hergebruik
- met de beheerders van de begraafplaatsen en alle andere relevante partijen te komen tot een helder communicatieplan over deze mogelijkheid
- verordening(en) hierop aan te passen

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

1. Wat zijn de maatschappelijke effecten

Zie eerdere paragrafen

2. Welke doelgroepen dient het beleid

- Hengeloërs die graag een tweede kans-steen (let op, geen tweedehands) als grafsteen willen.
- Nabestaanden die geen prijs stellen op de grafsteen en graag een duurzame en milieuvriendelijke oplossing als alternatief voor het dure en milieubelastende vernietigen van de steen wensen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

1. Welke organisaties krijgen te maken met dit nieuwe beleid ?

Begraafplaatsbeheerders en partijen actief in de uitvaartbranche.

2. Hoe liggen de financiële verhoudingen ?

Dit vergt expertise van ambtenaren, maar ik schat in dat het aanbieden van grafstenen voor hergebruik naast genoemde voordelen gepaard kan gaan met financiële voordelen voor de gemeente. Er hoeven namelijk geen kosten te worden gemaakt voor het verwijderen en vernietigen van ongewenste grafstenen.

Wat zijn de risico's ?

1. Risico's die de uitvoering van het nieuw beleid kunnen bedreigen

Bij het verwijderen van de stenen kan er misschien schade ontstaan aan graven die naast het te ruimen graf gelegen zijn.

NB ! Voor het invullen van onderstaande tabel heb ik dus hulp nodig van ambtenaren

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)				
Omvang fte				

20-NBE-8.1 Sportvoorzieningen is bewegen voor iedereen, Z. Nasiri

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Sportvoorzieningen is bewegen voor iedereen

Ingediend door: Zohra Nasiri

Aanspreekpunten ambtelijk: Astrid Donderwinkel

Afstemming plaatsgevonden: ja

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Lichaamsbeweging is erg belangrijk. De overheid erkent dit ook. Echter wordt er te weinig geïnvesteerd, om mensen aan het bewegen te krijgen. Door sporttoestellen op publieke locaties te plaatsen, en deze plaatsen aantrekkelijk te maken met groenvoorziening, kan de gemeente mensen motiveren actief te worden. Niet iedere persoon heeft de tijd of het geld om naar de sportschool te gaan. Ook zijn er genoeg mensen die uit schaamte niet naar een sportschool gaan. Met mijn idee kunnen wij de drempels voor deze mensen wegnemen, zodat zij ook kunnen profiteren van een actief leven. Het liefst zie ik in iedere wijk een voorziening als deze. Want ook afstand tot een sportlocatie kan een belemmering zijn voor mensen. De kosten verdienen zichzelf op de langere termijn terug, omdat gezondere mensen minder zorg nodig hebben.

Ik heb eerste gedacht over twee toestellen per wijk, en heb geconcludeerd dat dit voorstel praktische tekortkomingen heeft. Het dient geen complete fitnesservaring, en kan daarmee niet concurreren met de veelal grotere aanbod van een sportschool. Hoe graag ik ook deze voorzieningen in iedere wijk terug zie, kunnen wij ons nu beter richten op een complete fitnesservaring. Het is sowieso goed voor Hengelo om het voortouw te nemen, en andere gemeenten te laten zien wat wij voor elkaar kunnen krijgen. Daarom dan ook mijn volgende voorstel m.b.t de sportvoorzieningen. In plaats van twee toestellen per wijk, is het wellicht beter om de voorziening te centraliseren. Met het geld dat daarmee vrijkomt zou ik graag op bijvoorbeeld het Prins Bernard plantsoen een compleet sportpark willen realiseren. Het feit dat het centraal ligt in Hengelo zal het bereikbaar maken voor iedereen. Het groen rondom het grasveld aldaar biedt tevens rust en een gevoel van vrijheid voor de sporters. Hierboven heb ik een link geplaatst naar een webshop, waar de prijzen voor deze toestellen meer acceptabel zijn. Ook heeft Arkema Speelvoorzieningen ervaring met het samenwerken met gemeenten. De focus mag wat mij betreft gelegd worden op klim en hangrekken, en het trainen van de grote spiergroepen. Wij willen geen voorziening aan bodybuilders bieden, maar gewone burgers helpen gezonder te leven. Als mijn idee groen licht krijgt vanuit de gemeente, ben ik bereid tot het verder inventariseren van de kosten. De reden waarom ik nu niet met voorbeelden en kosten voor de sporttoestellen kom, is omdat ik dit in co-creatie met belangstellenden wil doen. Het is belangrijk om zowel professionals die hier verstand van hebben bij te betrekken, maar tegelijkertijd ook de mensen die er uiteindelijk gebruik van gaan maken. Ook is het belangrijk dat wij een waterfontein bij de spelvoorzieningen kunnen plaatsen, zodat mensen goed gehydrateerd zijn tijdens het sporten.

Aanvankelijk ging ik uit van 10 wijken in Hengelo en € 5.000,- per wijk, zou dit voorstel € 50.000,- kosten in totaal. Dit kan nu centraal ingezet worden. Dit is het bedrag om ze te plaatsen (2020). Daarna zou ongeveer € 5.000,- per jaar gereserveerd kunnen worden voor onderhoud.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Beschrijf hier de maatschappelijke effecten

Meer gezonde mensen (meer bewegen, minder dik, minder aanspraak maken op voorzieningen)

Welke doelgroepen dient het beleid?

Jong en oud, maakt niet uit

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Beschrijf hier of voor dit nieuwe beleid wordt samengewerkt en zo ja met welke organisaties.

Er is nog geen samenwerking

Beschrijf hoe de (financiële) verhoudingen liggen.

N.v.t.

Wat zijn de risico's ?

Zie onder adviezen en risico's.

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	50	5	5	5
Omvang fte				

7. Formats Nieuw Beleid Ambtelijk

20-NB-1.1 Uitbreiding toezicht gereguleerd parkeren (blauwe zones)

Actualisering financieel perspectief

Onderwerp: Uitbreiding toezicht gereguleerd parkeren met 3,0 fte

Programma: Veiligheid

Taakveld: 1.20 Openbare orde en veiligheid

Subtaakveld: 7 Parkeercontroles

Aanspreekpunten ambtelijk: F. Daniluk

Portefeuillehouder: Gerard Gerrits

Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	142	142	142	142
Omvang fte	3,0	3,0	3,0	3,0

Uitwerking actualisering financieel perspectief

In de Nota autoparkeren 2008-2012, incl. de evaluatie in 2010, heeft de gemeenteraad het middel blauwe zone ingevoerd voor de regulering van parkeren en mobiliteit buiten het centrum. Hieraan zijn geen budgetten gekoppeld als er uitbreiding van de blauwe zones plaatsvindt.

Het voorstel is de benodigde formatie (3,0 fte) voor de handhaving die samenhangt met de uitbreidingen van de blauwe zones op te nemen in de begroting.

De richtlijn is de benodigde handhavingcapaciteit CROW. Parkeercontroleurs kunnen per fte (voltijdsmedewerker) 350 tot 400 parkeerplaatsen voor hun rekening nemen.

Op basis van de parkeerbalans hebben we in 2018 1865 gereguleerde parkeerplaatsen in Hengelo. Hier komen de blauwe zones buiten het centrum nog bij.

ZGT omgeving	178
ROC omgeving	75 (bestaand)
ROC omgeving	220 (verwacht begin 2020)
Deldenerstraat	54 (verwacht eind 2019)

Het totaal aantal gereguleerde parkeerplaatsen in Hengelo begin 2020 is 2392.

Op basis van de CROW richtlijn heeft Hengelo in 2020 tussen de 6,0 en 6,8 fte nodig voor handhaving op de blauwe zone en het betaald parkeergebied. Op dit moment heeft de afdeling Regulering en Toezicht 3,75 fte beschikbaar voor handhaving op betaald parkeren en de blauwe zones.

De kosten voor de aanleg van de blauwe zones kan tot op heden gedekt worden binnen het bestaande budget. Inkomsten uit opgelegde boetes blauwe zones gaan naar de Rijksoverheid.

De inkomsten van € 20.000,- uit de verkochte ontheffingen in de nieuwe blauwe zones dekken voor de een klein deel de gevraagde uitbreiding van formatie.

Daarnaast is de verwachting dat er in 2019 weer een positief saldo op de begrote inkomsten parkeren zal ontstaan. Dit verwachte overschot kan desgewenst een deel van de kosten dekken.

Voor Thiemsland, Bankastraat, Dennebosweg en Kerkstraat zijn gesprekken gevoerd met bewoners over de wens voor een blauwe zone. Deze verwachte toename is gelijk of groter dan de verwachte afname van parkeerplaatsen in het betaald parkeren gebied tussen 2020-2023 van 254 parkeerplaatsen. Dit als gevolg van ontwikkelingen in de binnenstad zoals wonen in het Bataafse kamp en aan de Marskant

In Nota autoparkeren is een vraagvolgend beleid vastgelegd en kan de invoering van een blauwe zone niet worden teruggedraaid.

Een alternatief voor blauwe zones is mogelijk, maar deze afweging zal mee moeten worden gewogen in een bredere discussie over mobiliteit en parkeren in en rondom de binnenstad. Bij persisteren van het instrument van blauwe zones verwachten vergunninghouders ook een actief handavingsregime en daarvoor is een adequate handavingscapaciteit noodzakelijk.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Toezicht en handhaving openbare ruimte
Verkeersveiligheid en mobiliteit
Leefbaarheid en openbare orde
Woonwerk-verkeer werknemers
Duurzaamheid
Aantrekkelijke en bereikbare binnenstad

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Goede handhaving op parkeren draagt bij aan een aantrekkelijke en leefbare omgeving. Daarnaast draagt het bij aan de geloofwaardigheid van het beleid. Alleen met voldoende capaciteit kan het beleid rondom parkeren op effectieve en geloofwaardige wijze uitgevoerd worden.
Geen (onvoldoende) handhaving betekent toename parkeeroverlast.
Toename ontevredenheid burgers
Toename verkeersonveiligheid blauwe zone

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

N.v.t.

Wat zijn de risico's ?

- Afbreukrisico voor Actieplan Binnenstad
- Verrommeling van de openbare ruimte
- Afname aantrekkelijkheid
- Afname leefbaarheid
- Afname bereikbaarheid
- Toename klachten bezoekers en bewoners

Wat zijn de P&O effecten?

Uitbreiding van de formatie Toezichthouder openbare ruimte met 3,0 fte schaal 6 binnen de sector fysiek en afdeling RT.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

N.v.t.

20-NB-1.2 Evenementen en veiligheid

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Evenementen en veiligheid.

Programma: 1 en 3

Taakveld: 1.2 Openbare orde en veiligheid + 3.4 Economische promotie

Subtaakveld: 5. Handhaving openbare ruimte

Aanspreekpunten ambtelijk: F.H. Daniluk / H.J. Tromp

Portefeuillehouder: S. Schelberg

Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-109	-109	-109	-109
Omvang fte	2	2	2	2

Voorstel uitwerking nieuw beleid

De formatie van toezichthouders en handhavers op straat is onvoldoende om alle taken te kunnen verrichten. De taken van de afdeling wordt zoveel mogelijk uitgevoerd volgens het principe integrale handhaving. Dit betekent dat een toezichthouder of een BOA zowel fiscaal kan handhaven op parkeren als ook de parkeerovertredingen. Maar ook de hondenoverlast en andere kleinere overtredingen. Bij extra vragen zal dit direct ten koste gaan van de bestaande taken. In de formats wordt een voorstel gedaan voor extra inzet op een bepaalde taak, zonder dat daarbij de afweging in prioriteit tussen de voorstellen is gewogen. Wel wordt er uitgegaan van het feit dat aan de binnenstad gelinkte taken meer voorrang wordt gegeven.

Wat is het voorstel?

Evenementen en veiligheid door toezicht gemeente.

De politie stelt minder capaciteit beschikbaar voor veiligheid tijdens evenementen, gebaseerd op de analyse dat de veiligheid rondom evenementen beter is geworden en ook in de verwachting dat organisatoren en gemeente capaciteit leveren.

Er vindt reeds geruime tijd een doorontwikkeling plaats op het gebied van vergunningverlening evenementen en het proces daaromheen. Aan organisatoren en partners worden meer eisen gesteld door de wetgever. Hengelo wil samen met partners flink investeren in de binnenstad. Een bruisende binnenstad is een van de pijlers van het Integraal Actieplan voor een vitale Hengelse Binnenstad. De programmering van functies en evenementen moet hieraan bijdragen. Ook komt er vanuit de partners de vraag om de komende jaren meer evenementen te organiseren. Hiervoor zal de gemeentelijke organisatie voldoende ingericht moeten zijn om aan deze ambities te kunnen voldoen voor nu en in de toekomst.

De gemeente heeft een wettelijke taak op het gebied van openbare orde en veiligheid in relatie tot evenementen. Er dient derhalve een goed proces rondom toezicht en handhaving te zijn. De veiligheid en een ordelijk verloop van evenementen staat dan ook voorop.

Momenteel zijn er ca. 430 meldingen / evenementen op jaarbasis (groot en klein). Wij zien dit aantal jaarlijks toenemen. De druk op de gemeentelijke organisatie is niet alleen toegenomen door de groei, maar ook door de aangescherpte regelgeving en de complexiteit van de evenementen. Vanuit het oogpunt van dienstverlening is er de laatste jaren ook steeds meer nadruk gelegd op het faciliteren en helpen van organisatoren bij de voorbereidingen voor de vergunning, het opstellen van een veiligheidsplan, het geven van voorlichting en het proactief informeren en voeren van vooroverleg. De laatste jaren is er sprake van overbelasting van de organisatie rondom evenementen. Bij het vergunnen van meer evenementen hoort ook een goed toezichtsregime. In ieder geval voor de grotere evenementen in de stad, waarbij sprake is van een hoger risicoprofiel. De beschikbare capaciteit is daar nu niet voorhanden. Binnen de formatie is al extra ondersteuning geregeld voor de vergunningverleners in de vorm van administratieve formatie. Echter, gezien de grote aantallen aanvragen is aanvulling tot fulltime noodzakelijk. Om structureel de grotere evenementen in het jaar te kunnen voorzien van extra aandacht door toezicht en handhaving is er extra capaciteit nodig.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Openbare orde en veiligheid
Economische promotie

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Veiligheid bezoekers tijdens evenementen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Rondom het evenementenproces zijn onder meer betrokken: SCH, Hengelo Promotie (zie hiervoor ook het format m.b.t. Hengelo Promotie) (subsidierelatie), ondernemers, veiligheidsregio (samenwerkingsverband) en VHBH.

Wat zijn de risico's ?

Risico bij geen uitbreiding is dat er geen toezicht is vooraf en tijdens evenementen.

Wat zijn de P&O effecten?

Uitbreiding van de formatie met:
2 fte toezichthouders schaal 6
0,33 fte administratieve ondersteuning schaal 6

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Geen

20-NB-1.3 Toezicht op drank/horeca en ondermijning operationele uitvoering

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Toezicht op Drank en Horeca en Ondermijning. Operationele uitvoering.

Programma: 1 Veiligheid

Taakveld: 1.2 Openbare Veiligheid

Subtaakveld: 5 Handhaving Openbare ruimte

Aanspreekpunten ambtelijk: F.H. Daniluk / H.J. Tromp

Portefeuillehouder: S Schelberg

Sectornaam: Sector Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-54	-54	-54	-54
Omvang fte	1	1	1	1

De formatie van toezichthouders en handhavers op straat is onvoldoende om alle taken te kunnen verrichten. De taken van de afdeling wordt zoveel mogelijk uitgevoerd volgens het principe integrale handhaving. Dit betekent dat een toezichthouder of een BOA zowel fiscaal kan handhaven op parkeren als ook de parkeerovertredingen. Maar ook de hondenoverlast en andere kleinere overtredingen. Bij extra vragen zal dit direct ten koste gaan van de bestaande taken. In de formats wordt een voorstel gedaan voor extra inzet op een bepaalde taak, zonder dat daarbij de afweging in prioriteit tussen de voorstellen is gewogen. Wel wordt er uitgegaan van het feit dat aan de binnenstad gelinkte taken meer voorrang wordt gegeven.

Uitwerking voorstel

Deze wettelijke taak is het houden van toezicht en handhaving in drank en horeca gelegenheden op het zich houden aan voorschriften voor het schenken van alcohol, maar ook op overtredingen van de tabakswet. Tevens is er daarmee de beschikking over extra ogen en oren voor ondermijning.

Toezicht en handhaving op een case waarin het gaat om aanpakken van het schenken van alcohol aan minderjarigen kost per case gemiddeld 400 uren. Dat is inclusief de juridische ondersteuning. Het bezoeken van een horecagelegenheid door toezichthouders (in koppels), het opmaken van een proces verbaal en controlebezoek, het posten in avonduren etc. zijn arbeidsintensief. Op basis van 3-4 cases per jaar is een formatieplaats extra toezichthouder noodzakelijk. Het betreft sinds 2 jaar nieuwe taken voor de gemeente, waar de afgelopen jaren ervaring is opgedaan. De cases waarin is opgetreden tegen overtreding van drank en horeca wetgeving hebben uiteindelijk geleid tot beëindiging van bedrijfsvoering en stoppen van de overtredingen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Dit heeft raakvlakken met alle andere taakvelden. Te denken valt aan: sociaal domein, leefbaarheid, openbare orde en veiligheid, preventie, veilige woon-en leefomgeving.

De werkzaamheden van een gespecialiseerde toezichthouder/BOA zijn goed te combineren met de uitoefening van taken bij jeugdoverlast/jeugdgroepen (ander format)

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Bestrijden alcohol misbruik, signaleren van misstanden en vergroten leefbaarheid.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Woningbouwvereniging, politie, brandweer, veiligheidsregio, ROC, zonder dat hierbij sprake is van een financiële verhouding.

Wat zijn de risico's ?

Het kwaliteitsniveau van bovengenoemde aspecten dalen. Zie hierboven bij ongewenste "maatschappelijke effecten in de samenleving"

Wat zijn de P&O effecten?

Betreft uitbreiding formatie 1 fte B09845 schaal 6 Toezichthouder Openbare Ruimte bij de afdeling Regulering en Toezicht van de sector Fysiek.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Er wordt rekening gehouden met een bedrag van €6.000,= flexibele overhead per fte.

20-NB-1.4 Jeugdoverlast en jeugdgroepen (jeugdBOA)

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Jeugdoverlast en jeugdgroepen, operationele uitvoering.

Programma: 1 Veiligheid

Taakveld: 1.2 Openbare Orde en Veiligheid

Subtaakveld: 5 Handhaving Openbare Ruimte

Aanspreekpunten ambtelijk: F.H. Daniluk / H.J. Tromp

Portefeuillehouder: S.Schelberg

Sectornaam: *Fysiek*

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-47	-47	-47	-47
Omvang fte	0,85	0,85	0,85	0,85

De formatie van toezichthouders en handhavers op straat is onvoldoende om alle taken te kunnen verrichten. De taken van de afdeling wordt zoveel mogelijk uitgevoerd volgens het principe integrale handhaving. Dit betekent dat een toezichthouder of een BOA zowel fiscaal kan handhaven op parkeren als ook de parkeerovertredingen. Maar ook de hondenoverlast en andere kleinere overtredingen. Bij extra vragen zal dit direct ten koste gaan van de bestaande taken. In de formats wordt een voorstel gedaan voor extra inzet op een bepaalde taak, zonder dat daarbij de afweging in prioriteit tussen de voorstellen is gewogen. Wel wordt er uitgegaan van het feit dat aan de binnenstad gelinkte taken meer voorrang wordt gegeven.

Uitwerking voorstel.

In Hengelo hebben we te maken met jeugdoverlast en overlast gevende jeugdgroepen. Dit gaat gepaard met overlast, vernielingen en verdere ontplooiing tot crimineel gedrag. Dit vindt 7 dagen per week plaats op verschillende tijdstippen.

De aanpak van jeugdoverlast en overlast veroorzakende is multidisciplinair. Het is niet alleen een taak van de politie. De toezichthouders en handhavers van de afdeling Regulering en Toezicht worden regelmatig betrokken bij de aanpak. Dat is overigens een landelijke ontwikkeling. Er worden jeugd-boa opleidingen aangeboden speciaal gericht op de handhavers/boa's van gemeenten.

Andere gemeenten, ook binnen Twente, hebben inmiddels een jeugd boa laten opleiden. De jeugd boa gaat in gesprek met (overlast gevende) jongeren- en groepen en neemt deel aan het integrale jeugdgroepen overleg. Om samen de verbinding te maken en erger te voorkomen door hier integraal op in te spelen. Het deelnemen aan dit netwerk kost tijd, net als het vergroten van de interne deskundigheid en het extra rapporteren.

Met deze nieuwe inzet kunnen we veel preventief doen en voorkomen als het gaat om het tegenhouden van overlast en vernielingen in de openbare ruimte. Deze jeugd boa kan bijvoorbeeld ook scholen gaan bezoeken om voorlichting te geven over o.a. het gebruik van alcohol, drugsgebruik, vuurwerk etc.

Deze inzet, preventie en aanpak, kan samen worden opgepakt met de politie. De benodigde capaciteit is 0,85 fte toezichthouder schaal 6.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Heeft raakvlakken met alle andere taakvelden. Te denken valt aan: sociaal domein, leefbaarheid, openbare orde en veiligheid, preventie, veilige woon- en leefomgeving.

De taken van de jeugdboa zijn goed combineerbaar met toezicht drank en horeca.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Meer preventie jeugdoverlast en overlast jeugdgroepen. Voorkomen van erger. Om te voorkomen dat overlast zicht gaat ontwikkelen tot criminaliteit en misdaad.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Jeugdwerker, politie, scholen, ouders, leerplichtambtenaar.

Wat zijn de risico's ?

Het beschikbaar stellen van capaciteit, zal helpen om de overlast van jeugd en jeugdgroepen tegen te gaan en draagt ook bij tot het tegengaan van crimineel gedrag van jongeren met alle gevolgen van dien ten koste van de kwaliteit van onze leefbaarheid en veiligheid.

Wat zijn de P&O effecten?

Betreft uitbreiding formatie 0,85 fte BO9845 Toezichthouder Openbare Ruimte schaal 6 bij de afdeling Regulering en Toezicht van de sector Fysiek.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Er wordt rekening gehouden met een bedrag van €6000,- flexibele overhead per fte.

20-NB-2.1 Vervanging ANWB bewegwijzering

Voorstel nieuw beleid	
Onderwerp:	Vervanging ANWB bewegwijzering
Programma:	2 Verkeer, vervoer en waterstaat
Taakveld:	2.1 Verkeer en vervoer
Subtaakveld:	210.6 Verkeersmaatregelen uitvoering
Aanspreekpunten ambtelijk:	Louis Fikkert
Portefeuillehouder:	Gerard Gerrits
Sectornaam:	Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-1	-10	-18	-21
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het onderhoud en vervanging van de ANWB bewegwijzering binnen de gemeentegrenzen. Hierbij verplicht de Nationale Bewegwijzeringsdienst (NBd) gemeenten om bewegwijzering bij te houden in de NBd – database. Gemeenten kunnen hiervoor een dienstverleningsovereenkomst (dvo) afsluiten met de NBd, met een andere partij, of zelf de database bijhouden.

De NBd zorgt voor een samenhangend en eenduidig systeem van bewegwijzering op het hele wegennet in Nederland. Daarnaast zorgt de NBd voor het beheer en onderhoud van de database waarin alle bestaande of nieuw te plaatsen borden zijn opgenomen en wordt bijgehouden of een bord aan vervanging toe is. Uiteindelijk moet alle bewegwijzering in Nederland er hetzelfde uitzien, waarbij borden vervangen moeten worden als de levensduur verstreken is (15 a 20 jaar).

Tot 2005 had de gemeente Hengelo een dvo met de ANWB. Vanaf 2005 is Hengelo zelf verantwoordelijk voor het bijhouden van de database en het vervangen van de ANWB- borden. Het onderhoud is op minimale wijze uitgevoerd evenals vervangingen. Voor vervangingen is geen structureel budget beschikbaar. In sommige gevallen is vervanging van de bewegwijzering meegenomen bij grote reconstructies zoals de bij de Enschedesestraat en de Westtangent. In het algemeen geldt echter dat er een grote achterstand is in het onderhoud en vervanging van de “ANWB” bewegwijzering.

Hengelo telt ca. 125 bewegwijzeringsobjecten. Een object kan ook een mast zijn waaraan verschillende lichtwegwijzers zitten. Op dit moment ontbreken gegevens in de database. Om een goed vervangingsplan te maken voor bewegwijzering is een actuele database een vereiste. Er is opdracht verstrekt voor het inventariseren van de status van de huidige bewegwijzering en het bijwerken van de database.

Vervangingsinvestering

Een voorlopige raming van de totale investering voor actualisering en vervanging van de ANWB bewegwijzering levert een totaal bedrag op van €500.000. Het is echter niet noodzakelijk om de gehele actualisatie en vervanging ineens te doen. Bij het vervangen wordt automatisch de database geactualiseerd en op peil gehouden. De eerste twee jaren zullen de ergste achterstanden weggewerkt moeten worden waardoor we de eerste jaren rekening houden met een investering van €100.000,- per jaar en in de volgende jaren met een bedrag van €37.500,- per jaar. De afschrijvingstermijn zal 15 jaar zijn met een rentepercentage van 2,0%.

Samenhang met begrotingsprogramma's

Veiligheid/ Verkeer, vervoer en waterstaat/ Economie

Positieve effecten, bereikbare stad

Een goede, actuele bewegwijzering is belangrijk voor een goede doorstroming van verkeer in de stad. Tevens draagt het bij aan een goede bereikbaarheid van Hengelo. Het voorkomt onnodig zoekverkeer en daardoor minder uitstoot wat een positief effect heeft op de luchtkwaliteit in de stad. Daarbij draagt een goede bewegwijzering bij aan de verkeersveiligheid en levert het een positieve bijdrage aan het economisch klimaat.

Huidig kwaliteitsniveau en gevolgen voor het kwaliteitsniveau

Er is een ruime achterstand in onderhoud en vervangen van de bewegwijzering. Van een groot deel van de borden is de levensduur inmiddels verstreken. Het huidige kwaliteitsniveau is daardoor onvoldoende. Met dit voorstel zal de bewegwijzering in 10 jaar tijd geactualiseerd en vervangen worden en daarmee zal de vereiste kwaliteit worden gerealiseerd.

Wettelijke verplichting

Alle bewegwijzeringsborden zullen moeten voldoen aan de hernieuwde Richtlijn Bewegwijzering en er is een wettelijke plicht de NBd database actueel te houden.

Beïnvloedingsmogelijkheden

Hoewel de levensduur van de meeste borden verstreken is, kan de investering voor de totale vervanging door een goede planning over 10 jaar worden uitgespreid.

Wat is nodig om de uitwerking van de opdracht succesvol te laten verlopen?

Een goede inventarisatie, een goede planning en inkoop en voldoende middelen.

Wat zijn de kritische succesfactoren

Voldoen aan de hernieuwde Richtlijn Bewegwijzering van het NBd.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Verkeersveiligheid, duurzaamheid, economie.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Verkeersdeelnemers verwachten dat bewegwijzering actueel en duidelijk is. Goede en actuele bewegwijzering heeft in vele opzichten een positief effect op de stad.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De opdracht voor inventarisatie van de bewegwijzering en actualisatie van de database is in opdracht gegeven.
De actualisatie en vervanging van de bewegwijzering zal worden aanbesteed.
Daarnaast is er de verplichte samenwerking met de NBd.

Wat zijn de risico's ?

N.v.t.

Wat zijn de P&O effecten?

De afdeling WGW van de sector Fysiek is verantwoordelijk voor de uitvoering van dit voorstel. Er zijn geen directe personele of formatieve gevolgen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

N.v.t

20-NB-2.2 OH en vervangingsbudget afvalbakken en straatmeubilair

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: *Onderhoud en vervangingsbudget voor afvalbakken en straatmeubilair*
Programma: *2 Verkeer Vervoer en Waterstaat*
Taakveld: *2.1 Verkeer en Vervoer*
Subtaakveld: *2.10.2 Netheid*
Aanspreekpunten ambtelijk: *Louis Fikkert*
Portefeuillehouder: *Mariska ten Heuw*
Sectornaam: *Fysiek*

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	25	25	25	25
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Budget voor onderhoud en vervanging van afvalbakken en straatmeubilair beschikbaar stellen.

Onderbouwing voorstel

Met een aantal achtereenvolgende bezuinigingsvoorstellen in de periode 2012 – 2015 is nagenoeg het volledige budget voor onderhoud en vervanging van afvalbakken en straatmeubilair wegbezuinigd.

Bij de kadernota 2016 – 2019 is besloten:

2. Al het straatmeubilair (banken en prullenbakken) weg. In eerdere bezuinigingen (versoeringsvoorstellen 2011) is reeds 75.000 van het budget ingeleverd. Niet meer werken met separate hondenpoepbakken maar allemaal dezelfde. Aangezien het college zich inzet voor een schone en levendige binnenstad is het niet realistisch om de bakken hier ook weg te halen. Voorstel is om buiten de winkelcentra en binnenstad alles weg te halen. Dit geldt ook voor banken. In te leveren 50.000. Formatie niet in te leveren i.v.m. extra werkzaamheden door meer zwerfvuil te ruimen en om een gelijkblijvend niveau te houden.

Als risico's en maatschappelijke effecten bij dit voorstel zijn benoemd dat (oudere) mensen niet meer op een bankje kunnen zitten en uitrusten en dat burgers meer zwerfvuil op straat zullen ervaren.

In de praktijk zijn afvalbakken en bankjes niet actief verwijderd door Gildebor. In plaats daarvan is ervoor gekozen om afvalbakken en bankjes in stand te houden totdat deze kapot zijn. Pas dan worden ze verwijderd.

Het budget is dus bezuinigd, maar de maatregel om buiten de binnenstad en winkelcentra alle afvalbakken en straatmeubilair te verwijderen, is maar ten dele uitgevoerd. Hierbij is ervaren dat vrijwel elke afvalbak en elk bankje dat wordt verwijderd op weerstand stuit. Ook worden door gemeente en Gildebor regelmatig verzoeken voor het plaatsen of vervangen van afvalbakken of bankjes ontvangen. Deze worden met verwijzing naar de bezuinigingsmaatregel echter afgewezen, wat veelal leidt tot ergernis en slechts zeer zelden tot begrip.

Daarnaast wordt ervaren dat op plaatsen waar afvalbakken worden verwijderd zwerfafval toeneemt. De aanname dat mensen hun afval meenemen naar huis als er geen afvalbak in de openbare ruimte staat, gaat helaas niet voor al onze inwoners en bezoekers op.

Nadere onderbouwing financieel voorstel

Voorgesteld wordt daarom om gedeeltelijk terug te komen op de eerdere bezuinigingsmaatregel en nieuw onderhoud- en vervangingsbudget te begroten voor die plekken waar het weghalen van afvalbakken en/ of bankjes een ongewenst effect heeft. Voorgesteld wordt de helft van het laatste bezuinigde bedrag, zijnde €25.000,- per jaar weer structureel beschikbaar te stellen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Minder zwerfafval op straat en gelegenheid om te zitten en uit te rusten.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Gemeente is opdrachtgever en regievoerder, Gildebor voert uit. Verzoeken voor afvalbakken en straatmeubilair komen bij Gildebor en Gildebor beantwoordt deze conform het beleid van de gemeente.

Wat zijn de risico's ?

Bij verdere afname van afvalbakken een toenemende kans op meer zwerfafval op straat en daarmee hogere kosten voor opruimen voor Gildebor.

Het aantal meldingen zullen meer worden. Deze worden gemeld bij het KCC en worden ter afhandeling naar Gildebor doorgestuurd.

Daarnaast toenemende kans op ergernis en klachten welke zich mogelijk zullen richten tegen het afvalbeleid van de gemeente Hengelo.

Risico's van verdere afname van bankjes is dat mensen minder graag gebruik zullen maken van de openbare ruimte, niet meer kunnen uitrusten, of gaan zitten op objecten die daarvoor niet bedoeld zijn.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Zwerfafval op straat wordt vaak geassocieerd met het Diftar beleid.

20-NB-2.3 OR verkeersveiligheid en parkeren omgeving Twentebad

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Openbare ruimte, verkeersveiligheid en parkeren omgeving Twentebad

Programma: 2. Verkeer, vervoer en waterstaat

Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer

Subtaakveld: 2.10.1 Wegen, straten en pleinen

Aanspreekpunten ambtelijk: Louis Fikkert

Portefeuillehouder: Bas van Wakeren

Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	8	41	41	40
Omvang fte				

Uitwerking actualisering financieel perspectief

De bezoekersaantallen van het Twentebad zijn in de afgelopen 7 jaar in totaal met ongeveer 100.000 gestegen. Er wordt bij een goede zomer rekening gehouden met 400.000-450.000 bezoekers op jaarbasis.

Procentueel komt een steeds groter deel daarvan van buiten Hengelo en met de auto.

De renovatie van het Twentebad zal tot gevolg hebben dat de bezoekersaantallen verder zullen stijgen. Met name voor mindervaliden zal de parkeersituatie niet meer afdoende zijn.

Puur qua capaciteit is de autoparkeerplaats nu al regelmatig "vol". Uitwijken naar de wijk verderop om te parkeren is praktisch niet mogelijk.

Vanaf 2021 wordt nog meer bezoek verwacht vanwege het Enschedese besluit om zwembad het Slagman te sluiten en te stoppen met het subtropisch zwembad, Aquadrome.

Door het renoveren van de huidige en uitbreiding van parkeervoorzieningen, fietsenparkeerplekken en een knip te leggen in de doorgaande weg en de bereikbaarheid van parkeergelegenheden anders te stroomlijnen wordt de omgeving van het Twentebad vooral gebruiksvriendelijker en veiliger.

De investeringslasten zijn €770.000. De investeringen in de omgeving van het Twentebad zullen gedaan worden na de laatste renovatiefase in 2019 waarbij de entree wordt gewijzigd. De kapitaallasten hiervoor in de begroting op te nemen gebaseerd op afschrijving in 30 jaar i.p.v. 15 conform de Nota Investerings- en Activeringsbeleid 2017 en een rente van 2,00%.

Voor parkeervoorzieningen wordt normaliter een afschrijvingstermijn van 15 jaar gehanteerd. In dit geval is de belasting van de parkeerplaats gelijk aan die van wegen en kan een afschrijvingstermijn van 30 jaar gehanteerd worden. Het beheer en onderhoud wordt meegenomen in het reguliere onderhoud voor wegen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Beheer openbare ruimte.

Parkeren

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Indien geen maatregelen worden getroffen zal de bereikbaarheid van één van de drukst bezochte voorzieningen in Hengelo onder druk komen te staan.

Voor mindervaliden zal dit probleem onevenredig groot zijn.

Door de huidige, achterhaalde verkeerssituatie wordt het risico op ongelukken groter.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Samenwerking met Gildebor
Omwonenden
Waterschap Vechtstromen

Wat zijn de risico's ?

Parkeren zal plaatsvinden in openbaar groen en verplaatst zich richting de woningen nabij het Twentebad wat onwenselijk is.

Ongevallen door aanrijdingen door niet optimale ontsluiting.

De bezwarencommissie heeft n.a.v. bezwaar door de burens van het Twentebad het college er op gewezen dat zij zowel als exploitant van het zwembad, vergunninghouder van de renovatie en beheerder van de openbare ruimte, een zekere verantwoordelijkheid voor goede parkeervoorzieningen heeft. Bij de vergunningaanvraag is aangegeven dat ook de openbare ruimte en parkeerplaatsen gewijzigd zullen worden. Bezwaarmakers kunnen hierop terugvallen.

Wat zijn de P&O effecten?

Geen

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Niet van toepassing

20-NB-2.4 Verkeersveiligheid parkeren winkelcentrum Groot Driene

Format Nieuw Beleid

Onderwerp: Verkeersveiligheid en parkeren winkelcentrum Groot Driene
 Programma: 2. Verkeer, vervoer en waterstaat
 Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer
 Subtaakveld: 2.10.1 *Wegen, straten en pleinen*
 Aanspreekpunten ambtelijk: Louis Fikkert
 Portefeuillehouder: Bas van Wakeren
 Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	18	94	93	92
Omvang fte				

Dit nieuwe beleidsvoorstel is aanvullend en randvoorwaardelijk bij het burgerinitiatief bij externe voorstellen.

Uitwerking actualisering financieel perspectief

25 jaar geleden is het hele winkelcentrum Groot opnieuw gebouwd. Het vorige winkelcentrum was door brand verwoest. De openbare ruimte is verouderd en draagt niet bij aan de uitstraling van het winkelcentrum. Ook de inrichting en routing van het openbaar gebied zou aangepast moeten worden aan de huidige situatie van gebruik.

Het winkelcentrum kan een "boost" gebruiken. In de omgeving zijn meer winkelcentra gebouwd en zijn nieuwe winkels verschenen. Mede ook door teruggang in het aantal woningen in de wijk en een relatief laag besteedbaar inkomen, dalen omzetten van ondernemers met ruime percentages.

Een aantal winkelpanden in het winkelcentrum staan leeg. Dit was in het verleden niet zo. In gesprekken met de ondernemers laten ze weten dat ook de eigenaar van het winkelcentrum wil investeren in het winkelcentrum. Aan de buitenkant heeft het winkelcentrum geen uitstraling en ziet het er niet uit als winkelcentrum.

De omgeving, met name wegen, trottoirs en parkeervoorzieningen zullen dan aangepakt moeten worden. Door de aanpak van de omgeving en de aanpak van het winkelcentrum door de eigenaar wordt de omgeving van het winkelcentrum Groot Driene gebruiksvriendelijker, toegankelijker en veiliger.

Met de aanpak van de gehele openbare ruimte rondom het winkelcentrum gaat een bedrag gemoeid van € 1.762.500.

De totale kapitaallasten voor de infrastructuur in de begroting op te nemen gebaseerd op afschrijving in 30 jaar zoals geldt voor de aanleg van wegen conform de Nota Investerings- en Activeringsbeleid 2017 en een rente van 2,00%.

Voor parkeervoorzieningen wordt normaliter een afschrijvingstermijn van 15 jaar gehanteerd. In dit geval is de belasting van de parkeerplaats gelijk aan die van wegen en kan een afschrijvingstermijn van 30 jaar gehanteerd worden.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Beheer openbare ruimte.
 Parkeren

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De leefbaarheid in en rond het winkelcentrum zal toenemen. Het voorzieningenniveau zorgt dat de goede wijkvoorziening in stand blijft. Daarnaast zijn er nu diverse gevaarlijke situaties rond het winkelcentrum welke dan ook veiliger gemaakt kunnen worden.

Door de huidige, achterhaalde verkeerssituatie wordt het risico op ongelukken groter.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Winkeliers winkelcentrum Groot Driene
Vastgoedeigenaar winkelcentrum Groot Driene

Wat zijn de risico's ?

Verdere leegstand winkelcentrum
Voorzieningenniveau verdwijnt uit Groot Driene

Wat zijn de P&O effecten?

Geen

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Niet van toepassing

20-NB-2.5 Reconstructie Deldenerstraat/kruising Mitchamplein

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Reconstructie Deldenerstraat/kruising Mitchamplein
 Programma: 2 Verkeer, vervoer en waterstaat
 Taakveld: 2.1 Verkeer en vervoer
 Subtaakveld: 210.1 Wegen, straten en pleinen
 Aanspreekpunten ambtelijk: H. Huitema
 Portefeuillehouder: G. Gerrits
 Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	5	27	26	26
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Herinrichting Deldenerstraat

In 2019 en 2020 vindt een herinrichting van de Deldenerstraat plaats van de Geerdinksweg tot en met de kruising met de Bornesestraat. Doel hiervan is het verbeteren en 'up to date brengen' van de verkeersveiligheid/doorstroming, de waterhuishouding/riolering en de ruimtelijke kwaliteit/ leefbaarheid.

Reconstructie kruising Marskant/ Bankastraat

Het kruispunt Deldenerstraat – Marskant – Bankastraat is een van de belangrijkste kruispunten binnen de gemeente Hengelo. Op deze locatie kruist de centrumring met een van de drukke invalswegen van Hengelo. De kruising heeft onder andere een belangrijke functie voor de afwikkeling van vijf buslijnen. De vormgeving van deze kruising en de doorstroming van (hoogwaardig) openbaar vervoer, auto, fietser en voetganger is op dit moment verre van efficiënt. Gezien de betekenis van deze kruising voor de afwikkeling van het verkeer op stedelijk niveau is een reconstructie gericht op een efficiënte doorstroming van groot belang.

Verkeerskundig is het de sterke wens de gesplitste rijrichtingen van de Bankastraat te combineren en zoveel als mogelijk tegenover de Marskant te situeren. Er zijn dan minder verkeerslichten nodig op de Deldenerstraat, hetgeen de doorstroming aanzienlijk verbetert. Ook kan dan het tracé van de F35 op een goede wijze worden ingepast.

Herinrichting Mitchamplein

Door samenvoeging van de twee rijrichtingen in de Bankastraat ontstaat een 'restruimte' op het Mitchamplein dat – in aansluiting op de reconstructie van de kruising – heringericht moet worden. Met het waterschap wordt onderzocht of de beek, die nu onder het plein doorloopt, op deze plek zichtbaar gemaakt kan worden. Het waterschap heeft aangegeven hieraan mogelijk bij te willen dragen. De verdere herinrichting van de het plein *wordt niet gedekt vanuit reguliere budgetten en/of subsidies*. De kosten voor herinrichting van dit deel zijn indicatief geraamd op € 500.000,-. Uitvoering van dit deel start naar verwachting in 2020.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De herinrichting van de Deldenerstraat heeft tal van maatschappelijke effecten op het gebied van verkeersveiligheid, waterhuishouding en de ruimtelijke kwaliteit/ leefbaarheid.

De reconstructie van de kruising Mitchamplein heeft daarnaast de volgende maatschappelijke effecten:

- goede aansluiting van een hoofdinvalsweg op de centrumring;
- verbeterde bereikbaarheid van de binnenstad;
- verbetering van de verkeersveiligheid;
- verbetering van de doorstroming voor (hoogwaardig) openbaar vervoer en de auto ;
- verbetering van de doorstroming van de fietser, zowel op stedelijk als op regionaal niveau (inpassing F35).

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Voor het onderdeel verkeersveiligheid (waaronder verkeersveiligheid als onderdeel van de reconstructie van de kruising Mitchamplein – Deldenerstraat – Marskant) worden subsidies bij de provincie Overijssel aangevraagd.

Voor het onderdeel 'zichtbaar maken van de beek' op het Mitchamplein vindt onderzoek plaats in overleg met het waterschap.

Wat zijn de risico's ?

De opgevoerde raming van de kosten is indicatief en kan bij een verdere uitwerking van het ontwerp nog wat wijzigen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

De reconstructie van de kruising Mitchamplein maakt onderdeel uit van de taakvelden "Verkeer en vervoer" en "Openbaar vervoer" en heeft raakvlakken met:

- het taakveld "Riolering": rioolvervanging, afkoppelen van hemelwater en realiseren van waterberging;
- het taakveld "Ruimtelijke ordening": verleggen van de kruising en (zo mogelijk) zichtbaar maken van de beek.

20-NB-2.6 Parkeerplan binnenstad

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: *Klantvriendelijk parkeren*

Programma: *2 Verkeer vervoer en waterstaat*

Taakveld: *2.2 Parkeren*

Subtaakveld: *1 Parkeervoorzieningen*

Aanspreekpunten ambtelijk: *Joop Nijenhuis en Joost van Doorn*

Portefeuillehouder: *Gerard Gerrits*

Sectornaam: *Fysiek*

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Op 7 november 2017 is de motie parkeren aanvaard (zaaknummer 2179258). De gemeenteraad heeft met deze motie het college opgedragen om in overeenstemming met de binnenstadpartners een parkeerplan voor te leggen aan de raad.

Samen met de binnenstadpartners is uitvoering gegeven aan deze motie door een plan op te stellen met maatregelen om korte termijn het parkeren klantvriendelijker te maken (notitie bereikbare binnenstad). Klantvriendelijke parkeeroplossingen zijn namelijk essentieel voor een goede bereikbaarheid van de binnenstad en zijn hiermee een integraal onderdeel van het in 2017 opgestelde Integraal Actieplan voor een Vitale Hengelse Binnenstad.

In het plan staan drie maatregelen beschreven die op korte termijn een bijdrage moeten leveren om het parkeren klantvriendelijker te maken en hiermee het bezoek aan de binnenstad te stimuleren. Deze maatregelen hebben deels een structureel karakter en deels een 'pilot' karakter. De maatregelen komen vanuit eenzelfde plan. Voor de maatregelen met een "pilot" karakter wordt een separaat raadsvoorstel opgesteld aangezien deze een ingangsdatum in 2019 kennen. Dit format nieuw beleid ziet derhalve alleen op de structurele maatregel 1.

- 1) Parkeertijden aanpassen aan winkeltijden
- 2) Proef klantvriendelijk handhaven
- 3) Proef Shop & Go

1) Parkeertijden aanpassen aan winkeltijden (structureel)

Buiten de koopavonden moet er in Hengelo van 9:00 uur tot 19:00 uur betaald worden voor het parkeren op straat. De winkels zijn echter doordeweeks geopend tot 18:00 uur en op zaterdag tot 17:00 uur. Het is een langgekoesterde wens van de ondernemers in de binnenstad om de tijden waarop er betaald moet worden voor parkeren gelijk te trekken met de reguliere winkeltijden, met uitzondering van de koopzondagen, zodat het parkeren klantvriendelijker wordt. Daarnaast wordt mede beoogd het winkelend publiek te verleiden na het winkelen een bezoek te brengen aan de horeca. De kosten voor deze maatregel worden uitgedrukt in afname van de parkeerinkomsten en zijn voorlopig geraamd op €125.000

2) Proef klantvriendelijke handhaven (zomer 2019 tot 31-12-2020), via apart raadsvoorstel

Bezoekers die langer verblijven dan zij vooraf hadden ingeschat wacht in veel gevallen een onaangename verrassing, namelijk een parkeerbon. Omdat wij juist willen stimuleren dat bezoekers langer in onze binnenstad verblijven starten we een proef met klantvriendelijk handhaven. Dit betekent dat parkeerders waarvan de parkeertijd is overschreden de eerste keer een waarschuwing krijgen in plaats van een parkeerbon. Deze waarschuwing wordt voorzien van een positieve boodschap. Met deze boodschap bedanken we de parkeerder voor een langer dan gepland bezoek aan de binnenstad en vragen we de parkeerder om hier een volgende keer rekening mee te houden bij het betalen van het parkeergeld. Gebeurt dit op hetzelfde kenteken echter een tweede keer, dan wordt er alsnog een parkeerbon uitgeschreven. De kosten voor deze maatregel voor 2020 worden uitgedrukt in afname van de inkomsten uit fiscale naheffing en bedragen €50.000

3) Proef Shop & Go (zomer 2019 tot 31-12-2020), via apart raadsvoorstel

Shop & Go parkeerplaatsen worden aangelegd om, op specifieke plaatsen, gratis parkeerruimte (vrijwel) te garanderen voor de korte parkeerbehoefte (max 30 min) en om te laden en lossen. Het parkeren is snel en makkelijk, want sensoren in de grond en camera's kunnen registreren of de auto de maximale parkeertijd van 30 minuten overschrijdt. Geen geknoei met kaartjes. De auto moet alleen binnen 30 minuten weer de parkeerplaats verlaten. In Hengelo voeren we Shop & Go in eerste instantie in als proef in onder meer de Wetstraat, Drienerstraat en Smutstraat. Hier richten we in eerste instantie 20 parkeerplaatsen in. De kosten van deze maatregel worden uitgedrukt in afname van de parkeerinkomsten en bedragen voor het jaar 2020 € 13.000

Voor de pilots geldt dat er begin 2020 een evaluatie wordt opgesteld op effectiviteit en doelmatigheid van de maatregelen. Eventuele structurele middelen die voor het doorzetten van deze pilots nodig zijn zullen meegenomen worden in de kadernota 2021-2024.

Daarnaast is het voor een goede monitoring noodzakelijk dat er jaarlijks een parkeerdrukmeting wordt uitgevoerd. De kosten hiervoor bedragen €15.000.

De hierboven geschetste financiële gevolgen van de structurele maatregelen (€140.000) kunnen binnen de bestaande begroting worden opgevangen. Hiervoor wordt gebruik gemaakt van de volgende dekkingsbronnen:

Reeds geraamde structurele afname van inkomsten maatregel Shop & Go (kadernota 2018) die niet is uitgevoerd en waarvan de dekkingsbron nu anders wordt ingezet (€81.000). Hiervan wordt voor 2020 nog een deel gebruikt voor de pilots en in de jaren daarna voor de structurele maatregel Behoudend structureel ophogen van de inkomsten in de parkeerbegroting als gevolg van de komst van het stadskantoor naar de binnenstad (€25.000)

Structurele aframing van de uitgaven binnen het budget voor het Integraal Actieplan Binnenstad aangezien de beschikbaar gestelde middelen ook voor 'bereikbare binnenstad' zijn (van €50.000 naar €34.000)

Incidentele inkomsten terreinen Burg. Jansenplein / Kloosterhof en Beekstraat- Brugstraat. Deze inkomsten waren niet meer voorzien aangezien deze terreinen niet (meer) beschikbaar zouden zijn. Dit zal echter wel deels het geval zijn voor het jaar 2020 (€47.000).

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

De klantvriendelijke parkeeroplossingen dragen bij aan:
een beter bereikbare binnenstad
vergroten van ondernemersgemak
vergroten van klantvriendelijkheid en parkeergemak voor bezoekers

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Binnenstadpartners, waaronder:
SCH
SVH
overige ondernemers

Wat zijn de risico's ?

De binnenstadpartners worden ongeduldig omdat zij vinden dat er sinds het opstellen van "Integraal Actieplan voor een Vitale Hengelose Binnenstad" nog te weinig zichtbare maatregelen zijn uitgevoerd. Indien de voorgestelde maatregelen niet worden ingevoerd, komt de samenwerking met de binnenstadpartners onder druk te staan.

Specifiek voor de proef klantvriendelijk handhaven gelden de volgende risico's:
Aan de invoering van deze maatregel zit een verhoogd juridisch afbreuk risico (o.a. gelijkheidsbeginsel). Hierover is navraag gedaan bij het GBT zie zaaknummer 2353636.
Voor invoering van deze maatregel moeten een aantal belastingtechnische hobbels worden genomen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

De klantvriendelijke parkeermaatregelen dragen bij aan het "Integraal Actieplan voor een Vitale

Hengelose Binnenstad" en maken daarom onderdeel uit van het Programma Binnenstad en de bijbehorende programmalijnen:

Bereikbare binnenstad

Bruisende binnenstad

Vitale binnenstad

Ondernemende binnenstad

Daarnaast zijn er raakvlakken met de taakvelden:

Parkeren

Handhaving en toezicht

Verkeer

EZ

20-NB-4.1 RMC functie

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: RMC-functie
Programma: Onderwijsbeleid en Leerling zaken
Taakveld: 4.30
Subtaakveld: 3 Leerplicht/RMC
Aanspreekpunten ambtelijk: Martin Goorden
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-75	-75	-75	-75
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Vanuit de RMC-functie hebben gemeenten de wettelijke plicht om jongeren zonder startkwalificatie die een kwetsbare overstap maken van school naar school of van school naar werk in beeld te hebben en te volgen tot hun 23^e levensjaar. We hebben momenteel niet alle jongeren in beeld omdat het RMC sub-regionaal werkt en alleen de jongeren uit de gemeenten behorend bij de sub-regio in beeld brengt en volgt. De RMC-functie Hengelo voert deze taak ook uit voor de gemeenten Borne en Hof van Twente. Dat betekent dat alle jongeren die in een andere sub-regio naar school gaan niet in beeld zijn. In Twente hebben we afgesproken dat alle jongeren die een kwetsbare overstap maken in beeld zijn om snel de juiste partijen in te kunnen schakelen wanneer blijkt dat een jongere hulp nodig heeft omdat deze dreigt vast te lopen in vervolgonderwijs, bij het vinden van duurzaam werk of problemen op andere leefgebieden.

Om dit te kunnen doen is het nodig dat de RMC-functie Hengelo in samenwerking met de betreffende scholen samenwerkt en een uitstroom prognose geeft van elke jongere die de school verlaat en deze overdraagt aan de woongemeente. Tevens hebben we in Twente afgesproken om deze kwetsbare groep te volgen tot hun 27^e levensjaar, dit sluit aan bij de leeftijdsgrens voor jongeren in de Participatiewet.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Met inzet van deze werkwijze beogen we een preventieve werking en kunnen vroegtijdig een effectieve samenhangende aanpak inzetten voor jongeren zonder startkwalificatie die een kwetsbare overstap maken van school naar school of van school naar werk. Daarnaast willen we bereiken dat in de toekomst inzet van dure zware zorg kan worden voorkomen dan wel kan worden vervangen door goedkopere minder zware zorg.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Voortgezet speciaal onderwijs, Praktijkonderwijs, Basisberoepsgerichte leerweg, VMBO, Leerwerktraject VMBO, Entreeopleiding, Basisberoepsopleiding MBO 2.
RMC-functie regionaal
Twentse gemeenten
Interne afdelingen Participatiewet, Wmo en Jeugd & Gezin

Wat zijn de risico's?

Indien de werkwijze niet wordt doorgevoerd, zijn niet alle jongeren die een kwetsbare overstap maken in Twente in beeld, waardoor veel minder snel ondersteuning kan worden ingezet. Jongeren kunnen hierdoor flink in de problemen komen omdat ze niet altijd weten waar ze ondersteuning kunnen krijgen en vastlopen in procedures en plichten. Wanneer de aanpak niet wordt ingezet is het risico dat in een later stadium langer en zwaardere ondersteuning nodig is die kostenverhogend werkt.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Participatiewet
Wmo
Jeugdwet

20-NB-4.2 Integraal Huisvestingsplan (IHP) primair onderwijs

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: *Integraal Huisvestingplan (IHP) primair onderwijs*

Programma: *4 Onderwijs*

Taakveld: *4.2 Onderwijshuisvesting*

Subtaakveld: *4.20.1 Huisvesting openbaar basisonderwijs; 4.20.2 Huisvesting bijzonder basisonderwijs*

Aanspreekpunten ambtelijk: *Marcel van der Meer*

Portefeuillehouder: *Claudio Bruggink*

Sectornaam: *Sociaal*

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	PM	PM	PM	PM
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Eind 2019 wordt een integraal huisvestingplan voor het primair onderwijs gemaakt. Uit dit integraal huisvestingplan volgt een uitvoeringsplan waarin de komende jaren duidelijk wordt wat de noodzakelijke investeringen in de onderwijshuisvesting zijn. Omdat de reserve onderwijshuisvesting niet toereikend is wordt deze aanvraag gedaan. Daarnaast wordt er rekening gehouden met het Programma Onderwijshuisvesting.

Dit integraal huisvestingplan moet in 2019 worden gemaakt en uiteindelijk worden vastgesteld door de gemeenteraad.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Schoolbesturen

Wat zijn de risico's ?

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Jeugd, onderwijs.

20-NB-5.1 Bibliotheek Hengelo toekomstbestendig scenario

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Bibliotheek Hengelo toekomstbestendig
 Programma: 5. Sport, Cultuur en Recreatie
 Taakveld: 5.6. Media
 Subtaakveld: 5.60.1. Bibliotheek
 Aanspreekpunten ambtelijk: Margreet Weide
 Portefeuillehouder: Bas van Wakeren
 Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)				
Scenario 1	-114	-114	-114	-114
Scenario 2	-49	-49	-49	-49
Scenario 3	-65	-65	-65	-65
Omvang fte	-	-	-	-

Aanleiding

De huidige exploitatie van Bibliotheek Hengelo is niet toekomstbestendig. Structureel heeft de bibliotheek meer middelen nodig om de omvang en kwaliteit van de huisvesting én programmering op het huidige niveau te houden. Binnen de huidige exploitatie heeft de bibliotheek daar geen middelen voor. De twee vraagstukken zijn het meerjarenonderhoud van de hoofdvestiging en de structurele borging van de Bibliotheek *op school* in de periode 2020-2024. In totaal gaat het om een bedrag van € 114.000 per jaar.

Teneinde met ingang van 2020 een sluitende begroting te hebben, heeft Bibliotheek Hengelo een aantal scenario's geschetst, op basis waarvan de discussie over de toekomstbestendigheid van de bibliotheek kan worden gevoerd. Met de bibliotheek is afgesproken dat deze discussie binnen het traject van de Kadernota 2020-2023 wordt gevoerd, zodat een integrale afweging kan worden gemaakt.

Scenario 1

Voorgesteld wordt om de subsidie aan Bibliotheek Hengelo structureel te verhogen met een bedrag van totaal € 114.000 en daarvan:

- € 49.000 bestemmen voor het onderhoud van het gebouw aan de Beursstraat conform het meerjarenonderhoudsplan 2019-2028 van Bibliotheek Hengelo
- € 65.000 bestemmen voor de borging van de Bibliotheek *op school* met ingang van 2020.

Scenario 2

Voorgesteld wordt om de subsidie aan Bibliotheek Hengelo structureel te verhogen met een bedrag van € 49.000 voor het onderhoud van het gebouw aan de Beursstraat conform het meerjarenonderhoudsplan 2019-2028 van Bibliotheek Hengelo.

Scenario 3

Voorgesteld wordt om de subsidie aan Bibliotheek Hengelo structureel te verhogen met een bedrag van € 65.000 voor de borging van Bibliotheek *op school* met ingang van 2020.

1. Overwegingen scenario 1

In scenario 1 blijven de omvang en kwaliteit van de huisvesting én de programmering van Bibliotheek Hengelo op het huidige niveau.

In de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen wordt geen verplichting opgelegd aan gemeenten om een bibliotheek in stand te houden. Wel staat in de wet welke functies een bibliotheek in elk geval moet vervullen:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie.
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie.
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur.

Profiel en meerjarenbeleidsplan bibliotheek

In het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 staat hoe Bibliotheek Hengelo strategisch invulling geeft aan de kernfuncties lezen, leren, informeren en, ondersteunend daaraan, cultuur en ontmoeting en debat. De bibliotheek heeft die functies uitgewerkt in vier strategische programmalijnen:

- Jeugd en onderwijs
- Participatie en zelfredzaamheid
- Persoonlijke ontwikkeling
- Verandering en verbreding van de klassieke bibliotheek.

Deze programmalijnen geven invulling aan de transitie die Bibliotheek Hengelo doormaakt van klassieke uitleenbibliotheek naar een maatschappelijke educatieve bibliotheek. De huisvesting van de bibliotheek maakt onlosmakelijk deel uit van de transitie. De hoofdvestiging in de binnenstad, het dependance in het Kulturhus en de schoolbibliotheken bieden de faciliteiten die aansluiten op de programmalijnen. In het gebouw aan de Beursstraat zijn aanpassingen gedaan om meer ruimten te kunnen verhuren aan andere (maatschappelijke) organisaties en daarmee meer inkomsten te genereren.

De bibliotheek profileert zich als partner in persoonlijke ontwikkeling. Er vindt een verschuiving plaats naar nieuwe vormen van dienstverlening, gericht op het ontwikkelen van basisvaardigheden als lezen, schrijven en mediawijsheid. Een belangrijke keus die de bibliotheek daarin heeft gemaakt is de investering in de Bibliotheek *op school*. De gemeenteraad heeft in 2016 eenmalig € 200.000 beschikbaar gesteld via de Kadernota 2016-2019. Mede dankzij deze bijdrage hebben de bibliotheek en het primair onderwijs samen gerealiseerd dat op 90% van de Hengelose basisscholen wordt gewerkt met een schoolbibliotheek, een leesplan en een jaarlijkse monitor van de resultaten.

Huidige exploitatie

Het profiel van Bibliotheek Hengelo en het meerjarenbeleidsplan 2017-2020 vormen de basis van de huidige subsidiëring van de bibliotheek. In 2019 bedraagt de structurele subsidie aan Bibliotheek Hengelo **€ 2.317.895**. Daarnaast heeft de bibliotheek eigen inkomsten uit abonnementsgelden (waarvan € 95.800 wordt bekostigd door de gemeente vanuit het Sport- en Cultuurfonds voor gratis abonnementen voor inwoners met een laag inkomen) en verhuur van ruimten aan de Persgroep, Tubantia en het Twentehoes.

De totale baten van de bibliotheek zijn in 2019 begroot op € 2.959.575. De gemeente draagt voor **80%** bij aan de exploitatie van de bibliotheek. Dit komt neer op een bedrag van **€ 29 per inwoner**. De uitgaven van de bibliotheek hebben betrekking op 3 grote, beïnvloedbare componenten: huisvesting, personeel & organisatie en collectie.

Bezuigingstaakstelling

Op de subsidie aan Bibliotheek Hengelo is in totaal een bedrag van €470.000 (13%) structureel bezuinigd in de periode 2010 tot en met 2018. De bibliotheek heeft deze bezuiniging opgevangen door de formatie terug te brengen van 30 fte naar 21,5 fte, het collectiebudget te verlagen en meer eigen inkomsten te genereren. Bovendien heeft Bibliotheek Hengelo sterk ingezet op niet vrijblijvende samenwerking. Sinds 2013 is er een gedeeld management met Bibliotheek Hof van Twente en sinds 2018 ook met Bibliotheek Oldenzaal. Daarnaast werkt de bibliotheek samen binnen het provinciale netwerk van Overijsselse bibliotheken.

De maatregelen die de bibliotheek heeft genomen hebben geen afbreuk gedaan aan de kernfuncties. Het is gelukt om de transitie van klassieke uitleenbibliotheek naar een maatschappelijke educatieve bibliotheek door te zetten, in lijn van het meerjarenbeleidsplan. De bibliotheek haalt goede resultaten op de programmering, de klanttevredenheid is hoog en het imago van de bibliotheek bij de inwoners is goed.

Bibliotheek Hengelo heeft aangegeven dat op de onderdelen personeel en collectie niet verder kan worden bezuinigd. De huidige formatie van 21,5 fte wordt door de bibliotheek beschouwd als absoluut noodzakelijk om invulling te geven aan de kernfuncties lezen, leren, informeren en, ondersteunend daaraan, cultuur en ontmoeting en debat.

Het collectiebudget is de afgelopen jaren ook afgenomen. Door een verminderde vraag, vergroting van het digitale aanbod en beter afstemming van collectievorming en levering van andere bibliotheken in het provinciale en landelijk netwerk, is dit ook verklaarbaar. De huidige collectie is steeds meer ondersteunend aan de totale programmering. Hierdoor is ruimte ontstaan in de

huisvesting die de bibliotheek wil gebruiken om op de 2^e verdieping een Taal- en Leercentrum in te richten.

Dat kan binnen de huidige exploitatie, omdat in 2018 een investering inventaris uit 2009 (€ 132.500,-) geheel is afgeschreven. Dit bedrag wordt per 2019 opnieuw geïnvesteerd tegen een jaarlijkse afschrijving conform de afgelopen jaren. Het afschrijvingsbedrag verandert derhalve niet. Afschrijvingen van inventaris vormen geen onderdeel van het meerjarenonderhoudsplan. Ook gaat de bibliotheek in 2019 de inventaris van het leescafé en het meubilair op de 2e verdieping vervangen.

Echter, Bibliotheek Hengelo heeft de bezuiniging op de structurele subsidie in de periode 2010 tot en met 2018 niet volledig kunnen vertalen naar een toekomstbestendige exploitatie.

Meerjarenonderhoud gebouw

Het gebouw aan de Beursstraat, dat in 2006 is geopend, is eigendom van de bibliotheek. Tot op heden heeft de bibliotheek het meerjarenonderhoud van het gebouw uitgevoerd volgens de jaarlijkse planning. Er is geen sprake van achterstallig onderhoud. In de beginjaren was relatief weinig onderhoud nodig, omdat het gebouw nieuw was. Er is echter niet voldoende gespaard om het onderhoud op de langere termijn te kunnen uitvoeren.

De onderhoudsreserve van de bibliotheek bedraagt per 31-12-2018 € 150.000. Uit het meerjarenonderhoudsplan 2019-2018 van de bibliotheek blijkt dat jaarlijks een bedrag van € 151.000 nodig is voor het meerjarenonderhoud, waarvan een bedrag van € 49.000 niet is gedekt in de begroting 2019 van de bibliotheek.

In de afgelopen jaren zijn de huisvestingslasten van de bibliotheek in absolute zin vrijwel gelijk gebleven, maar in verhouding een steeds groter deel zijn gaan uitmaken van de exploitatiebegroting. Dat komt, omdat de inkomsten van de bibliotheek daalden door de bezuinigingen op de subsidie en de bibliotheek niet heeft kunnen besparen op de huisvestingslasten. Oversluiting van de leningen van de gemeente bleek geen optie, omdat de bank als voorwaarde daarbij stelde dat de gemeente garant moest staan.

Borging Bibliotheek op school

Daarnaast is de borging van de Bibliotheek *op school* niet gedekt met ingang van 2020. Dat komt, omdat de invoering op projectmatige basis is gerealiseerd, mede gefinancierd door de eenmalige bijdrage van de gemeente. Gezien het succes van dit project willen de bibliotheken en de scholen graag verder met de Bibliotheek *op school*.

Met ingang van 2020 is voor de borging jaarlijks een bedrag nodig van totaal € 300.500. Daarvan neemt het primair onderwijs een bedrag van € 100.000 per jaar voor rekening en zijn de jaarlijkse kosten voor de bibliotheek € 200.500 per jaar. De bibliotheek kan dit bedrag niet volledig dekken uit de eigen reguliere begroting, daarom wordt een extra bijdrage van de gemeente gevraagd van € 65.000, o.a. uitbreiding formatie.

2. Overwegingen scenario 2

In scenario 2 blijven de omvang en kwaliteit van de hoofdvestiging en het dependance op het huidige niveau, maar dat gaat gedeeltelijk ten koste van de Bibliotheek *op school*.

Daarentegen breidt de bibliotheek de programmering (projectmatig) uit op het gebied van Participatie en Zelfredzaamheid en Persoonlijke Ontwikkeling door de inrichting van het Taal- en Leercentrum in de hoofdvestiging. Hiermee geeft de bibliotheek verder invulling aan de rol als kernpartner in aanpak laaggeletterdheid samen met gemeenten Hengelo en Hof van Twente, Wijkkracht en Salut en ROC van Twente.

3. Overwegingen scenario 3

In scenario 3 blijven de omvang en kwaliteit van de programmering op het huidige niveau, inclusief de Bibliotheek *op school*, maar dat gaat geheel ten koste van het dependance in het Kulturhus.

Bibliotheek Hengelo heeft aangegeven dat op het onderdeel huisvesting alleen bezuinigd kan worden door sluiting van het filiaal in het Kulturhus. Dat levert voor de bibliotheek een besparing op van € 80.000 op huurlasten, collectie en automatisering. Dit bedrag is dan nodig om het onderhoudsdeel te kunnen dekken.

Door de komst van Bibliotheek *op school* en de beperkte programmering en verblijffunctie van het dependance, fungeert de vestiging voornamelijk als klassieke uitleenbibliotheek. In beleidsmatige zin past dit scenario goed bij de transitie van Bibliotheek Hengelo.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Scenario 1

- + de omvang en kwaliteit van de huisvesting én de programmering van Bibliotheek Hengelo blijven op het huidige niveau
- + de financiering van de Bibliotheek *op school* is structureel geborgd
- + de bibliotheek breidt de programmering (projectmatig) uit op het gebied van Participatie en Zelfredzaamheid en Persoonlijke Ontwikkeling door de inrichting van het Taal- en Leercentrum in de hoofdvestiging
- de bibliotheek breidt de personele formatie uit
- de structurele subsidie van de gemeente stijgt met een bedrag van € 114.000. De gemeente draagt dan voor 83% bij aan de exploitatie van de bibliotheek, dit komt neer op een bedrag van € 31 per inwoner

Scenario 2

- + de omvang en kwaliteit van huisvesting van Bibliotheek Hengelo blijven op het huidige niveau
- + de bibliotheek breidt de programmering (projectmatig) uit op het gebied van Participatie en Zelfredzaamheid en Persoonlijke Ontwikkeling door de inrichting van het Taal- en Leercentrum in de hoofdvestiging
- 25% van de contracten van de Bibliotheek *op school* wordt beëindigd

Scenario 3

- + de omvang en kwaliteit van de programmering van Bibliotheek Hengelo blijven op het huidige niveau
- + de financiering van de Bibliotheek *op school* is structureel geborgd
- + de bibliotheek breidt de programmering (projectmatig) uit op het gebied van Participatie en Zelfredzaamheid en Persoonlijke Ontwikkeling door de inrichting van het Taal- en Leercentrum in de hoofdvestiging
- het dependance in het Kulturhus gaat dicht, mogelijke daling aantal leden.
- mogelijk derving van huurinkomsten voor de gemeente van € 54.900 per jaar.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Bibliotheek Hengelo, Hengelose scholen voor primair onderwijs, Wijkkracht, ROC, Stichting Taal en Lezen
Bibliotheek Hof van Twente
Bibliotheek Oldenzaal

Wat zijn de risico's ?

Daling inkomsten Bibliotheek Hengelo door:

- minder abonnementen
 - minder verhuringen (Persgroep)
 - lagere bijdragen vanuit de scholen voor de Bibliotheek *op school*
- Laag weerstandsvermogen Bibliotheek Hengelo
Span of control bestuur en organisatie van 3 bibliotheken

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Onderwijs
Sociaal domein

20-NB-5.2 Infillmateriaal kunstgrasvelden voetbal

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Infillmateriaal kunstgrasvelden voetbal
Programma: 5. Sport, cultuur en recreatie
Taakveld: 5.2 sportaccommodaties
Subtaakveld: 5.20.4 Sportparken
Aanspreekpunten ambtelijk: Katja Boerrigter
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000) alternatief a	-34	-54	-63	-62
Euro (x1000) alternatief b	-22	-34	-39	-38
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Eind 2016 is het uitvoeringsprogramma sportaccommodaties door de raad vastgesteld als onderdeel van de kadernota sport en bewegen (zaaknr. 2055919). Hierin is beschreven wat de capaciteitsbehoefte is aan kunstgrasvelden voor voetbal in Hengelo is. Inmiddels voldoet het aanbod van kunstgrasvelden aan deze behoefte. Er is dus geen sprake meer van nieuwe aanleg van kunstgras. Wel zijn de toplagen van de bestaande velden na tien jaar afgeschreven en dienen ze te worden gerenoveerd. Voor de renovatie van een kunstgrasveld is €250.000 begroot, waarbij is uitgegaan van renovatie met sbr rubbergranulaat (vermalen autobanden) als infillmateriaal. Verenigingen huren een kunstgrasveld voor een 40% kostprijsdekkende huur van €13.578 (prijspeil 2019) Twee van de veertien kunstgrasvelden in Hengelo worden verhuurd voor een 100% kostprijsdekkend huurtarief aan FC Twente.

Op 7 december 2018 is er op verzoek van de raad een evaluatie geweest over het kunstgrasbeleid in Hengelo. Naar aanleiding hiervan is een politieke markt georganiseerd op 27 februari 2019. Voorafgaand aan deze politieke markt zijn de voetbalverenigingen geïnformeerd over het huidige kunstgrasbeleid en de mogelijke ontwikkelingen.

Na de beantwoording door de fracties is door de wethouder geconcludeerd dat er weinig draagvlak is voor het toepassen van sbr rubbergranulaat vanwege de negatieve effecten op het milieu. De meest gewenste alternatieven zijn kurk of TPE (een synthetisch, 'schoon' rubber). Kurk zien wij niet als goed alternatief omdat dit gevoelig is voor weersinvloeden, aangevoerd moet worden uit Zuid-Europa, en geen stabiele sporttechnische kwaliteit levert over de volledige levensduur van de kunstgrasmat, waardoor onderhoudskosten flink kunnen stijgen in deze periode. Ook is kurk niet volop beschikbaar. Daarom wordt TPE op dit moment gezien als het meest geschikte alternatief voor SBR rubbergranulaat. De kapitaallasten van TPE zijn €10.000 per veld per jaar hoger dan SBR rubbergranulaat.

Er was verdeeldheid tussen de fracties op de vraag of de systematiek van 40% kostprijsdekkende huur moet worden doorgetrokken voor de duurdere alternatieve infill.

Voorbereiden op non-infill

De ontwikkelingen in de kunstgraswereld zijn turbulent. In de toekomst gaan non-infill kunstgrasvelden waarschijnlijk een belangrijke rol spelen. Deze kunstgrasmatten zitten echter nog in een pilot fase en bevatten de nodige 'kinderziektes'. Op dit moment is een dergelijke kunstgrasmat nog geen volwaardig alternatief.

In dit voorstel gaan wij uit van de geplande kunstgrasrenovaties tot en met 2022. (zes velden in totaal in de periode 2019 – 2022). De verwachting is dat non-infill velden binnen drie jaar een volwaardig alternatief zijn, goedgekeurd door de KNVB en NOC*NSF. Ook zullen de eerste 'kinderziektes' dan zijn verholpen en hebben de non-infill matten zich onder alle weersomstandigheden bewezen. Daarom komen we, zodra de non-infill matten een bewezen alternatief zijn bij uw raad terug om een eventuele beleidsaanpassing te bespreken.

Voorstel

Voorgesteld wordt om de huidige budgetten voor topaagrenovaties tot en met 2022 van €250.000 te verhogen naar €340.000 om TPE op natuurlijke vervangingsmomenten toe te kunnen passen als

infillmateriaal in kunstgrasvelden. De kapitaallasten worden gemiddeld verhoogd van €35.000 naar €45.000 per jaar.

De vraag is in hoeverre de verenigingen moeten meebetalen voor deze prijsstijging?

Hiervoor zijn twee alternatieven:

- a. De verenigingen blijven op het huidige huurtarief van €13.578. De kostprijsdekkendheid daalt daarmee naar 30%
- b. De voetbalverenigingen delen mee in de lasten. Het huurtarief blijft op 40% kostprijsdekkendheid en stijgt op termijn naar €18.000. Omdat de kapitaallasten worden verdeeld over de voetbalverenigingen zal het tarief geleidelijk stijgen. Per vervangen veld stijgt het huurtarief voor alle velden met €333,-, ook voor de oude velden, tot alle velden zijn gerenoveerd in 2028.

Voorbeeld: in 2019 worden drie kunstgrasvelden met sbr rubber vervangen door kunstgrasvelden met TPE. De gemiddelde kapitaallasten stijgen hierdoor met $3 \times €10.000 = €30.000$. 40% hiervan (€12.000) wordt terugverdiend via de huurtarieven. Dat betekent voor de twaalf velden die niet kostendekkend worden verhuurd, dat de huur per veld met €1.000 stijgt. Als in 2020 maar één veld wordt vervangen gaan de huurtarieven voor de velden nog eens met €333,- per veld omhoog. Net zolang tot in 2028 alle velden zijn gerenoveerd en het huurtarief €18.000,- bedraagt (excl. inflatiecorrectie en rentaanpassingen).

Exploitatiegevolgen

Bij alternatief a. zullen de jaarlasten per veld na renovatie gemiddeld met €10.000 stijgen. Als alle velden zijn gerenoveerd levert dit een uitzetting van de lasten op van €120.000,-

Bij alternatief b zullen de jaarlasten per veld gemiddeld met €10.000, echter ontvangt de gemeente €4.000 terug via de huuropbrengsten. Per saldo stijgen de jaarlasten per veld na renovatie met gemiddeld €6.000. Als alle velden zijn gerenoveerd levert dit een uitzetting van de lasten op van €72.000

Stel: Geen aanpassing van beleid

Als er geen aanvullende budgetten beschikbaar gesteld worden door de raad zal het huidige beleid worden gecontinueerd. Dit betekent dat voorlopig SBR rubbergranulaat toegepast blijft worden, tot non-infill een bewezen alternatief is. De verenigingen krijgen dit doorbelast via een 40% kostprijsdekkende huur van €13.578 (prijspeil 2019).

De verenigingen hebben aangegeven dat wat hun betreft het huidige beleid gecontinueerd mag worden. Zij zijn nu tevreden en willen na de recente huurverhogingen in de periode 2016 tot en met 2018 niet nogmaals een huurverhoging verwerken.

Als non-infill een bewezen alternatief is komen we hier bij uw raad op terug.

Vervangingen 2019

Op de politieke markt van 27 februari is ook gesproken over de drie kunstgrasvelden die in 2019 voor vervanging in aanmerking komen. De raad heeft aangegeven dat deze vervangingen geen onnodige vertraging op moeten lopen. Omdat het beleid dat u op 9 juli vaststelt bij het besluit voor de kadernota 2020-2023 van invloed kan zijn op de huurprijs die verenigingen gaan betalen levert dit een onzekere situatie op voor de verenigingen. Als kunstgrasmatten voor 9 juli worden vervangen is het de vraag welke infill gewenst is en welke mate van doorbelasting verenigingen kunnen verwachten.

Het beleid dat wordt gekozen bij de kadernota 2020-2023 zal ook worden toegepast op de drie kunstgras voetbalvelden die in 2019 worden vervangen. De vervangingen worden aanbesteed en voorbereid, maar pas uitgevoerd na het raadsbesluit bij de besluitvorming over de kadernota op 9 juli. Als er gekozen wordt voor een alternatieve infill zullen de investeringskredieten in 2019 worden overschreden en zal dit bij de berap worden gemeld.

Middels een brief bent u op de hoogte gesteld van deze aanpak.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Sbr rubbergranulaat heeft bewezen negatieve effecten voor het milieu. Er zitten zware metalen in die op lange termijn kunnen uitlogen in de bodem.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De kunstgrasvelden worden onderhouden door Gildebor. In de prijsverhoging is rekening gehouden met stijgende onderhoudskosten. De onderhoudskosten zullen stijgen omdat het aanvullen van TPE fors duurder is dan het aanvullen van sbr rubbergranulaat

Wat zijn de risico's ?

Als er geen aanvullend budget beschikbaar wordt gesteld zullen kunstgrasvelden met sbr rubbergranulaat blijven bestaan in Hengelo. Op lange termijn kan er uitloging van zware metalen in de bodem plaatsvinden. Tot nu toe wordt deze uitloging opgevangen in de kunstgrasconstructie. Uitloging in de bodem zou als gevolg kunnen hebben dat de bodem onder de kunstgrasvelden gesaneerd moet worden.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Laagdrempelig kunnen sporten draagt bij aan gezondheid, vitaliteit en beperking van eenzaamheid.

20-NB-5.3 Metropool toekomstbestendig

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Metropool toekomstbestendig
Programma: 5. Sport, Cultuur en Recreatie
Taakveld: 5.3 Cultuurpresentatie, -productie en - participatie
Subtaakveld: 5.30.4 Metropool
Aanspreekpunten ambtelijk: Margreet Weide
Portefeuillehouder: Bas van Wakeren
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	pm	pm	pm	pm
Omvang fte	-	-	-	-

Aanleiding

In 2009 is het nieuwe onderkomen van poppodium Metropool aan het Industrieplein geopend. Het pand is eigendom van de gemeente. De gemeente heeft budgetten in de begroting opgenomen voor het meerjarenonderhoud van het pand. Er zijn in de afgelopen jaren verschillende investeringen gedaan. Metropool heeft onlangs een meerjarenonderhoudsplan gemaakt voor de theatertechnische installaties. Daarbij is gebleken dat extra middelen nodig zijn voor onderhoud en vervanging in de toekomst. Momenteel wordt een doorberekening gemaakt en de verwachting is dat de huidige budgetten op de begroting van zowel de gemeente als van Metropool moeten worden verhoogd.

In 2018 hebben de gemeenten Enschede en Hengelo het besluit genomen om samen één poppodium voor de regio Twente te financieren. Enschede en Hengelo hebben daarbij afspraken gemaakt over de gezamenlijke subsidiëring van Stichting Metropool | poppodia van Twente. Daarbij is onder meer afgesproken dat financiering van de locaties in beide steden een eigen verantwoordelijkheid is van de gemeenten Enschede en Hengelo, maar dat de subsidiëring van de programmering een gezamenlijke verantwoordelijkheid is.

Subsidiëring

Beide gemeenten hebben een subsidiebeschikking opgesteld waarin dezelfde subsidieverplichtingen staan ten aanzien van de activiteiten en prestaties van Metropool. De totale subsidie bedraagt in 2019 € 2.307.168. Dit bedrag is door beide gemeenten gesplitst in een deel bestemd voor de locaties en een deel voor de programmering. De verdeling is als volgt.

Hengelo: totaal € 1.080.726, waarvan € 867.872 voor de locatie Hengelo en € 199.298 voor de gezamenlijke programmering.

Enschede: totaal € 1.226.442, waarvan € 736.675 voor de locatie Enschede (Muziekkwartier) en € 489.767 voor de gezamenlijke programmering.

Huisvesting

De situatie rondom huisvesting is in beide gemeenten verschillend geregeld. In Enschede maakt de huisvesting van Metropool deel uit van het totale Muziekkwartier. In 2019 betaalt Metropool hiervoor een huurbedrag van € 555.996.

In Hengelo beschikt Metropool over een 'stand alone' locatie. In 2019 betaalt Metropool hiervoor een bedrag van € 669.777.

In Enschede is het Vastgoedbedrijf ook eigenaar van de theatertechniek (zoals licht en geluid) en is onderhoud en beheer hiervan opgenomen in de huur. In Hengelo is dit in eigendom van Stichting Metropool. Hierover moeten de gemeente en de stichting nadere afspraken maken, maar uitgangspunt daarbij is dat een deel van de theatertechniek hoort bij het gebouw. Dat is ook het uitgangspunt bij de overname van het gebouw van de schouwburg.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Het gebouw van Metropool wordt intensief gebruikt voor popprogrammering en –educatie en oefenruimten. In 2018 hebben circa 55.000 mensen Metropool bezocht: inwoners van Hengelo, Twente en buiten de regio. Het is van belang dat het pand en de installaties in een goede staat blijven, omdat die integraal onderdeel zijn van de programmering van Metropool. Bovendien is het gebouw een architectonische landmark voor Hengelo, zowel vanaf de stationskant als vanaf de Laan Hart van Zuid. Metropool zit in het DNA van Hengelo, het pand en de programmering zijn een visitekaartje voor de stad.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Stichting Metropool | poppodia van Twente
Muziekkwartier Enschede
Gemeente Enschede

Wat zijn de risico's ?

Het is van belang dat het gebouw en de theatertechniek van Metropool in Hengelo in een goede staat blijven, omdat die integraal onderdeel zijn van de programmering. Metropool heeft de ambitie om met de locatie Hengelo het eerste energieneutrale pop- en cultuurpodium van Nederland te worden. Metropool wil CO2 neutraal zijn in 2025. Hiertoe heeft het poppodium het plan Duurzaam Innoveren Metropool (DIM) opgesteld. De eventuele investeringen en aanpassingen die daarvoor moeten worden gedaan zijn nog niet in het meerjarenonderhoudsplan verwerkt, omdat hierover nog besluitvorming moet plaatsvinden.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Programma 7. Volksgezondheid, milieu en duurzaamheid
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld 8.2 Grondexploitatie
Subtaakveld 8.20.7 Vastgoed

20-NB-5.4 Vervanging openbaar groen

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Vervanging openbaar groen
Programma: 5 Sport, cultuur en recreatie
Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Subtaakveld: 5.70.2 Openbaar Groen
Aanspreekpunten ambtelijk: Louis Fikkert
Portefeuillehouder: Ten Heuw
Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	1	6	6	6
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In 2016 is er een verkenning uitgevoerd naar de vervanging van de kapitaalgoederen. Hierbij is gebleken dat er geen investeringen begroot zijn om de noodzakelijke vervangingen van openbaar groen te financieren.

De begrotingssystematiek was altijd zo ingericht dat er op investeringen in groen niet werd afgeschreven. Vervangingen werden in het verleden deels gefinancierd uit de onderhoudsbudgetten en in de afgelopen jaren zijn vervangingen voor een belangrijk deel meegefinancierd in riolerings- en reconstructieprojecten en met behulp van subsidies en bijdragen van derden. De mogelijkheden tot meefinancieren van noodzakelijke vervangingen in projecten nemen af en het bestaande areaal te vervangen openbaar groen neemt de komende jaren sterk toe vanwege de omvang en leeftijd van de betreffende wijken.

Voor vervanging van openbaar groen aan het einde van de levensduur zijn geen budgetten beschikbaar conform de nieuwe BBV regels.

Gebieden

In de komende jaren dient het openbaar groen in een aantal oudere wijken vervangen te worden. Hier kan niet meer worden volstaan met alleen het onderhoud zoals maaien en onkruidbeheersing. Het openbaar groen is uitgegroeid en is op het eind van de levensduur. Dit dient volledig vervangen te worden.

Het gaat hier in eerste instantie met name om het Woolde, de Hengelose Es, Berflo Es en Roershoek. Dit blijkt al een aantal jaren uit de uitgevoerde schouwen en inmiddels komen er ook vanuit burgers en bewonersorganisaties veel signalen en klachten over de toestand van het groen.

Voorstel

Het voorstel is om de komende jaren budget beschikbaar te stellen om te investeren in de vervanging van plantmaterialen die het einde van hun levensduur hebben bereikt door nieuwe beplantingen. De kapitaallasten hiervoor in de begroting op te nemen gebaseerd op afschrijving in 25 jaar (conform de Nota Investerings- en Activeringsbeleid 2017) en een rente van 2,00%. Verdere verdieping is noodzakelijk om de voor vervanging benodigde middelen voor de langere termijn exacter te bepalen. Het is raadzaam om nu alvast over te gaan tot het instellen van budget voor vervangingsinvesteringen zodat de meest dringende vervangingen kunnen worden uitgevoerd (€ 100.000,= in 2020). In de loop van 2019 zal een verder uitgewerkt plan opgesteld worden die dient voor de aanvraag in de kadernota 2021-2024.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Sociaal → mensen voelen zich prettiger in een goed onderhouden openbare ruimte.
Duurzaamheid → draag bij aan meer biodiversiteit, klimaatadaptatie

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Een heel en veilige openbare ruimte

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Gildebor
Bewoners

Wat zijn de risico's ?

Door de noodzakelijke vervangingen steeds verder vooruit te schuiven zal de achterstand en de omvang van de problematiek blijven toenemen. Dit kan er toe leiden dat er op een bepaald moment een zodanig groot areaal groen vervangen zal moeten worden dat dit financieel niet meer haalbaar is.

Wat zijn de P&O effecten?

Nvt

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

20-NB-5.5 Cofinanciering voor in co-creatie ontwikkelen en realiseren van burgerpark Weusthag

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Cofinanciering voor in co-creatie ontwikkelen en realiseren van Burgerpark Weusthag
Programma: 5: Sport, Cultuur en Recreatie
Taakveld: 5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie
Subtaakveld: 5.70.2 openbaar groen
Aanspreekpunten ambtelijk: Louis Fikkert
Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw
Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	35	35	35	35
Omvang fte				

Dit nieuwe beleidsvoorstel is aanvullend en randvoorwaardelijk bij het burgerinitiatief bij externe voorstellen.

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Voorgesteld wordt de vereniging Vrienden van het Weusthag financieel te ondersteunen met een bedrag van €5.000,- structureel per jaar voor de convenantperiode 2020 – 2023.

Daarnaast wordt voorgesteld een jaarlijks structureel budget voor cofinanciering voor projecten en activiteiten beschikbaar te stellen van jaarlijks structureel €30.000,-.

Aanleiding voorstel

Het Weusthagpark is een veelzijdig burgerpark in het hart van Hengelo met veel verschillende gebruikers. Zowel bewoners, omwonenden, (sport)verenigingen en natuurliefhebbers maken vanuit verschillende behoeften, interesses, of belangen gebruik van het Weusthagpark. Al deze partijen tonen grote betrokkenheid bij het park en met regelmaat ontstaan er nieuwe initiatieven om het Weusthagpark nog aantrekkelijker, groener, veiliger, educatiever, socialer of duurzamer te maken.

De vereniging Vrienden van het Weusthag (verder te noemen 'de Vrienden') vervult hiervoor al jarenlang een makelaarsrol door het faciliteren van het contact tussen verenigingen, bewoners en gebruikers. Daarnaast zijn de Vrienden voor de gemeente de voornaamste, maar niet de enige gesprekspartner voor de gemeente in het Weusthag. De rollen en taken van de Vrienden en de gemeente bij ontwikkelingen in het Weusthag zijn overeengekomen op 3 oktober 2014 in een convenant tussen gemeente en de Vrienden.

Dit convenant tussen de Vrienden en gemeente eindigde per 1 september 2018. Zowel gemeente als de Vrienden hebben de intentie het convenant te verlengen en inmiddels is overeenstemming bereikt over een concept aanvulling op het convenant van 3 oktober 2014.

In de periode 2014 – 2018 zijn verschillende ontwikkelingen ter verbetering van het stadspark Weusthag tot stand gekomen. Verschillende verenigingen en groene partners hebben zich, vaak met eigen middelen, ingespannen voor natuur, sport of recreatie binnen het Weusthagpark. Bij verschillende activiteiten hebben de Vrienden een ondersteunende en faciliterende rol gespeeld. Zo hebben de Vrienden een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van de uitkijktoren, de organisatie van de jaarlijkse Weustdag en de welkomstpunten bij de invalswegen van het park.

Ook in 2018 en begin 2019 zijn de Vrienden vol enthousiasme en energie doorgegaan met het ontwikkelen of ondersteunen van nieuwe initiatieven in het Weusthagpark. Samen met de gemeente is gewerkt aan een lange termijn ambitieplan voor het Weusthagpark, is initiatief genomen om een glasvezelnetwerk te realiseren en is een weiland aan de Houtmaatweg in gezaaid met zomergerst. Ook hebben de Vrienden een voorstel voor nieuw beleid ingediend voor de ontwikkeling van een recreatiezone middels een Design Challenge en hebben de Vrienden ondersteunt bij een voorstel voor de aanleg van Ruiterpaden door gezamenlijke stalhouders. Andere voorstellen die door partners in het Weusthag worden ingediend worden door de Vrienden waar nodig ondersteund.

Naast deze concreet uitgewerkte voorstellen voor nieuw beleid voor 2020 zijn in het concept convenant meer projecten en ontwikkelingen opgenomen waarvoor de Vrienden zich de komende jaren willen inspannen om deze te realiseren. Deze initiatieven komt voort uit wensen van de verschillende gebruikers van het park en zijn afgeleid van het ambitieplan dat in 2018 in samenwerking met de gemeente tot stand is gekomen. Een hoge mate van burgerparticipatie. De Vrienden en andere partijen in het Weusthag hebben de laatste jaren aangetoond dat met vereende krachten, betrokkenheid, passie, enthousiasme, gezamenlijke inspanning en financiering veel mooie resultaten te bereiken zijn. Deze veelheid aan betrokken en enthousiaste partijen maakt dat het Weusthagpark bij uitstek een gebied is dat door co-creatie zich verder kan ontwikkelen als prachtig groen burgerpark voor alle Hengeloers en andere bezoekers.

Nadere onderbouwing financieel voorstel

De cofinanciering geldt voor projecten en activiteiten nader overeen te komen in het convenant tussen de Vrienden en gemeente. Per project of activiteit wordt maximaal 50% door de gemeente bijgedragen als cofinanciering. De andere 50% mag naast financiële middelen ook worden voldaan door inzet in uren of anders in natura, mits aantoonbaar en vooraf goedgekeurd door het afdelingshoofd Wegen, Groen en Water.

Voor 2020 en 2021 zijn twee voorstellen voor nieuw beleid ingediend door initiatiefnemers uit het Weusthagpark, waaronder de Vrienden. Als deze voorstellen worden gehonoreerd dan heeft daarmee de cofinanciering voor 2020 en 2021 reeds plaatsgevonden en resteert voor 2020 en 2021 de structurele bijdrage van €5.000,- voor ondersteuning van de Vrienden bij hun taakuitoefening.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Een significante verbetering van het gebruik van het park als sport, recreëren en verblijfsruimte. Een verbetering van de kwaliteit van de openbare ruimte en openbaar groen. Maatschappelijke betrokkenheid bij en trots op eigen leefomgeving van een grote hoeveelheid gebruikers van het Weusthagpark. Verbetering en versterking van flora en fauna in het hart van Hengelo. Aanjaag effect voor meer initiatieven.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Dit voorstel stimuleert de samenwerking tussen een veelheid aan gebruikers en bezoekers van het Weusthag. Voor de realisatie van projecten en activiteiten zullen initiatiefnemers nauw samenwerken met gemeente, Gildebor, groene partners zoals het IVN en met elkaar. Daarnaast zal ook het Hengelose bedrijfsleven en onderwijs zoveel als mogelijk worden betrokken bij initiatieven. Niet alleen voor sponsoring of financiering, maar ook om met werk of middelen een bijdrage te leveren.

De cofinanciering door de gemeente bedraagt per project of activiteit maximaal 50% van de kosten met een maximum van €30.000,- per jaar. De cofinanciering door initiatiefnemers kan plaatsvinden in een financiële bijdrage, arbeid of inbreng van materialen, of middelen. Per project waarvoor cofinanciering plaatsvindt dient vooraf een begroting ter goedkeuring worden voorgelegd aan het afdelingshoofd WGW, als beheerder van de openbare ruimte en budgetbeheerder.

Wat zijn de risico's ?

Het financiële risico bedraagt maximaal €20.000,- (4 x €5.000,-) te weten de totale jaarlijkse bijdrage aan de Vrienden. Als initiatieven of projecten niet van de grond komen vindt ook geen cofinanciering plaats en is slechts de jaarlijkse bijdrage aan de Vrienden uitgegeven zonder dat daar concrete resultaten tegenover staan.

Tegengestelde belangen, bezwaren of tegenwerking door particuliere grondeigenaren kunnen een bedreiging vormen voor de realisatie van ontwikkelingen. Het functioneren van de Vrienden is van groot belang om de verbinding en samenwerking tussen verschillende partijen en belangen te bewerkstelligen. Er zal daarom jaarlijks met de Vrienden worden geëvalueerd waarbij verantwoording over resultaat en bestedingen zal worden afgelegd.

De gemeente zal moeten loslaten waar mogelijk en regie moeten voeren wanneer noodzakelijk. Zowel te veel bemoeienis door de gemeente, als gebrek aan voldoende regie kunnen een succesvolle co-creatie van ontwikkelingen in de weg staan.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Er is een belangrijk raakvlak met het centrale thema open bestuursstijl waarbij de coalitie heeft aangegeven meer ruimte geven voor het oppakken van initiatieven en het benutten van kansen vanuit de samenleving. Ook in relatie tot het beheer van de openbare ruimte is in het coalitieprogramma nadrukkelijk de ambitie uitgesproken burgers te betrekken bij hun openbare ruimte en initiatieven te ondersteunen.

Dit voorstel heeft ook een duidelijk raakvlak met het taakveld sport van programma 5.

De activiteiten en projecten als beoogd bieden kansen voor arbeidsparticipatie, of voor zorg. Dan wel door de inzet van Gildebor, dan wel via andere zorgpartijen. Er is daarmee een raakvlak met het programma Sociaal.

Er is een raakvlak met programma 1, veiligheid. Door de goede samenwerking en contacten tussen verschillende partijen in het Weusthagpark is er een bepaalde mate van sociale controle ontstaan die bijdraagt aan de sociale veiligheid. Er is een groot gevoel van gezamenlijk eigenaarschap, waardoor er sneller wordt aangesproken op onregelmatigheden of excessen.

20-NB-6.1 Beschermd wonen en maatschappelijke opvang

Actualisering financieel perspectief

Onderwerp: *Beschermd wonen, maatschappelijke opvang, WMO begeleiding*

Programma: 6 Sociaal Domein

Taakveld: 6.6. Maatwerkvoorzieningen

Subtaakveld:

Aanspreekpunten ambtelijk: *Anouk Jocker*

Portefeuillehouder: *Bas van Wakeren*

Sectornaam: *Sociaal*

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	Pm	pm	pm	pm
Omvang fte	Nvt			

Uitwerking actualisering financieel perspectief

Per 1 januari 2021 zal het budget en de taken voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang bij gemeente Hengelo komen ipv bij de centrumgemeente Enschede. Dit betekent enerzijds dat de huidige periode moet worden afgesloten en anderzijds dat een inschatting zal worden gemaakt wat dit voor Hengelo vanaf 2021 betekent.

Bestemmingsreserve

In 2018 was regiobreed een overschot ontstaan binnen het budget beschermd wonen (door te weinig uitgaven ivm met stagnatie ontwikkeling van nieuwe voorzieningen. In het Bestuurlijk overleg beschermd wonen en maatschappelijke opvang van 7 september 2018 is besloten de reserve af te romen en de overtollige middelen uit te keren aan de deelnemende regiogemeenten. Aan de gemeente Hengelo is op basis van het bovenstaande een uitbetaling ter hoogte van € 2,1 miljoen toegezegd vanuit de centrumgemeente Enschede. Dit bedrag is in de jaarrekening 2018 verantwoord.

Via de resultaatbestemming van de jaarrekening 2018 stellen wij u voor om deze middelen onder brengen te in een "Bestemmingsreserve Beschermd Wonen en Maatschappelijke Opvang". Deze bestemmingsreserve wordt gevormd met het doel om mogelijke tekorten op beschermd wonen en maatschappelijke opvang vanaf 2021 (deels) op te kunnen vangen en om in 2019 en 2020 voorzieningen binnen de WMO te ontwikkelen, die instroom in beschermd wonen zullen verminderen in 2021 en verder. Duidelijk is, dat de reserve structurele tekorten niet op zal kunnen vangen.

Hengelo zelf verantwoordelijk

Vanaf 2021 is het de opgave voor de gemeente Hengelo om de (nieuwe) taken voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang in te bedden in het geheel van maatschappelijke ondersteuning aan – kwetsbare – burgers. Dit zal gefinancierd moeten worden met een verzamelbudget voorkomend uit een nieuw verdeelmodel voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en WMO begeleiding.

Een eerste versie van het concept-verdeelmodel is bekend. Voor onze regio (centrumgemeente Enschede) lijkt dit nieuwe verdeelmodel ongunstig uit te vallen. Het voorlopige nadeel voor de regio Enschede bedraagt € 10,6 miljoen vanaf 2021. Het is nog te vroeg om te bepalen wat dit voor Hengelo specifiek betekent, maar het is wel duidelijk, dat hier aanzienlijke risico's worden gelopen.

20-NB-6.2 Ondersteuning kinder-, jeugdraad

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Ondersteuning Kinder-, jeugdraad
Programma: 2 jeugd en onderwijs
Taakveld:
Subtaakveld:
Aanspreekpunten ambtelijk: Astrid Donderwinkel
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-/-44	-/-44	-/-23	-/-23
Omvang fte	0,44	0,44	0,22	0,22

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Vorig jaar is de motie kinder-, jeugdraad en kinder-, jeugdburgemeester unaniem aangenomen (19 december 2017). In deze motie worden door de gemeenteraad van Hengelo verscheidene redenen genoemd waarom te starten met een kinder- en jeugdraad en een kinder- en jeugdburgemeester (hierna te noemen kinderraad en kinderborgemeester). Daarnaast wordt het college opgedragen om te onderzoeken of zowel de kinderraad als de kinderborgemeester in Hengelo plek kunnen krijgen.

Inmiddels is onderzoek gedaan naar de mogelijke vormgeving van een kinder-, jeugdraad, zijn gesprekken gevoerd met gemeenten die al een kinder-, jeugdraad hebben en is hierover van gedachten gewisseld met de gemeenteraad (26 maart 2019). Tijdens deze politieke markt is wel duidelijk geworden hoe de kinderraad (voorkeur) vorm moet krijgen. Ook is uitgesproken dat de totstandkoming en het behoud van een kinderraad niet zonder ondersteuning kan. Dit kost geld. Geld dat niet is begroot. Daarom dit format voor nieuw beleid.

Inhoudelijke overwegingen

1. Vooraf kan gesteld worden dat er binnen de gemeente Hengelo al het nodige gebeurt op het gebied van jeugd en democratie. Op middelbare scholen wordt geoefend in debatteren en wordt deelgenomen aan verschillende debatwedstrijden tot op landelijk niveau. Op diverse middelbare scholen zijn er ook debatclubs. Schoolklassen van diverse middelbare scholen uit Hengelo geven zich op voor deelname aan de Democratiespelen (aangeboden door de provincie Overijssel, ondersteund door raadsleden) en er wordt op deze scholen aandacht besteed aan democratie. Raadsleden van Hengelo geven gastlessen op scholen van VMBO tot VWO, en tenslotte is er een debatwedstrijd in het kader van de Overijsselse Debat Award. Deze activiteiten dragen onder meer bij tot een beter besef van de werking van onze democratie. Deze activiteiten zijn in die zin waardevol, maar ze leiden niet tot een advies over een (gemeentelijk) onderwerp waarbij de stem van de jeugd wordt gehoord, zoals in de motie wordt bedoeld. Hiervoor zou een kinderraad een goed instrument kunnen zijn.

2. Leeftijd. Uit de gesprekken blijkt dat aangeraden wordt om te kiezen voor één bepaalde leeftijdsgroep. Als de kinderraad een instrument moet zijn dat een extra dimensie toevoegt dan wordt geadviseerd om te kiezen voor jongere jeugd (laatste klassen basisschool). Jeugd van de lagere school leeftijd zijn onbevanger, denken daardoor minder in bestaande kaders, wat een positieve weerklank kan hebben op de advisering. Bij de keuze voor een Kinderraad kun je denken aan een basisschoolklas die bijvoorbeeld een schooljaar of per thema fungeert als kinderraad. Dit biedt zowel praktische als financiële voordelen. De kinderen kennen elkaar en hoeven daardoor niet te leren om met elkaar samen te werken en de uren die worden besteed aan de kinderraad kunnen worden ingepast in het bestaande lesrooster.

De ervaring van de andere gemeenten leert dat als je kiest voor de oudere jeugd of een gekozen kinderraad, de kans groot is dat er een specifieke deel van de kinderen zich opgeeft. Namelijk die groep jongeren die al geïnteresseerd is in en/of zich al actief bezighoudt met debatteren en het onderwerp democratie. Je kunt dan vraagtekens hebben bij de representativiteit van de groep kinderen voor de jeugd van Hengelo.

Wij denken dat het inzetten van een bestaande klas als Kinderraad een betere afspiegeling geeft van wat er leeft onder de kinderen ('inclusie'). Een klas van een basisschool staat voor een dwarsdoorsnede van de jeugd uit Hengelo en is daarmee representatief voor de doelgroep. Tevens wordt met de keuze voor een basisschoolklas op voorhand geen kinderen uitgesloten (kind

inclusie). Met de keuze voor een klas van de basisschool wordt daarom naar ons gevoel (het meest) recht gedaan aan de motie.

De Adviesraad sociaal domein daarentegen deelt de keuze voor een basisschoolklas niet geheel. Het maakt volgens hun nogal wat uit in welke wijk de klas staat en wat de leerkracht daarbij inbrengt. En er worden aannames gedaan over de (groeps)dynamiek in een klas, die niet helemaal kloppen. Bovendien achten zij het opportuun om kosten te besparen door beslag te leggen op lestijd van een basisschool. Een extern ondersteunde adviesraad met de mogelijkheid van deelname door verschillende kinderen van groep 6 tot 1e klas middelbare school zou onze voorkeur hebben.

Politieke markt

Tijdens de politieke markt werd de keuze voor een kinderraad d.m.v. een schoolklas bevestigd. Zij zien dat er voor de oudere jeugd al meer is (zie punt 1).

In de politieke markt zijn de voor- en nadelen van het 'gebruiken' van een school goed benoemd. Er zit altijd een keerzijde aan de medaille. De vaste rolpatronen in een klas kunnen een voor- en nadeel hebben op het uitwerken van een opdracht. Zo ook de (on)veiligheid van een klas.

Het is echter niet de bedoeling om verantwoordelijkheid en kosten af te schuiven op het onderwijs. Ook in de politieke markt kwam aan de orde dat ook kosten die een school maakt, moeten worden meegenomen in het geheel (leraren moeten hiervoor worden toegerust).

In een eerder overleg met het onderwijs is het belang van een kinder-, jeugdraad onderschreven, maar de verdere vormgeving zal met hun verder opgepakt moeten worden.

Kortom: er lijkt de meeste draagvlak voor een kinderraad en daarvoor gebruik te maken van een schoolklas (groep 7/8).

3. Doel en opdracht. Zorg voor duidelijke, concrete en leuke (!) opdrachten aan de kinderraad. De kinderraad moet een opdracht krijgen waar ze handen en voeten aan kunnen geven. Uit de gesprekken maken wij op dat het college het meest aangewezen orgaan is om te fungeren als opdrachtverstrekker aan de kinderraad. Vanzelfsprekend kunnen vanuit de raad onderwerpen worden voorgesteld als suggestie.

De Adviesraad sociaal domein wijst het college erop dat het hebben van een kinderraad ook consequenties heeft in die zin dat college en gemeenteraad ook daadwerkelijk iets moeten doen met de adviezen die door de kinderraad worden gegeven.

Dit lijkt ons vanzelfsprekend, maar verdient aandacht bij de verdere vormgeving.

4. Kinder-, jeugdburgemeester. Een kinderraad heeft een andere functie dan een kinderborgemeester. Een kinderborgemeester blijkt in de praktijk vaak een ceremoniële functie. Uit de gesprekken blijkt ons dat de meningen over nut en noodzaak van een Kinderburgemeester verdeeld zijn. Uit de politieke markt is ons ook geen urgentie gebleken om een kinder-, jeugdborgemeester in te stellen. Vooralsnog doen wij hier niets mee. De eerste opdracht voor de kinderraad zou evt. kunnen zijn om hier handen en voeten aan te geven.

5. Ondersteuning. Een kinderraad heeft begeleiding nodig. Het benoemen alleen van een kinderraad is niet voldoende. Er is goede begeleiding nodig om een kinderraad op weg te helpen en 'in leven' te houden. Ook wanneer er voor een schoolklas wordt gekozen, vraagt dit om extra ondersteuning naast de leerkracht (en misschien ook ondersteuning van de leerkracht). Ondersteuning is nodig om de kinder-, jeugdraad op te richten en in stand te houden (elk jaar op per thema nieuwe klas regelen), maar ook om ze inhoudelijk te begeleiden bij het uitbrengen van hun adviezen.

Sommige gemeenten schakelen een externe partij in voor de ondersteuning van de kinder-, jeugdraad, andere gemeenten doen dit zelf (ambtelijk of vanuit de gemeenteraad).

De Adviesraad sociaal domein adviseert de ondersteuning van de kinderraad extern te beleggen. Dit kan bij Missing Chapter, maar ook bij een lokale partij (wijkkracht, humanitas, anderen). De onafhankelijke ondersteuning is volgens hun een belangrijke waarborg voor het goed en vrij functioneren van de raad.

De adviesraad zelf is graag bereid om in contact met de kinderraad te treden op het onderwerp waarmee ze aan de slag gaan. Met een externe ondersteuner zouden zij ook graag in contact komen om te kijken naar hoe we de verschillende burgerraden in Hengelo met elkaar kunnen verbinden. Daarin zien zij een rol voor zichzelf weggelegd.

Wij gaan mee in het advies van de adviesraad en pleiten ervoor externe ondersteuning in te zetten. Een mogelijkheid is te kijken of de Missing Chapter Foundation dit toch nog wil doen in Hengelo. Zij hebben eerder aangegeven dit niet meer te willen in verband met negatieve publiciteit omdat de financiering zou worden bekostigd uit de extra middelen voor kinderarmoede). Wellicht willen zij hun keuze heroverwegen. Zij zijn bekend met het begeleiden van kinderraden en hebben hiervoor de expertise in huis. Maar ook Wijkracht is een optie als voor externe ondersteuning wordt gekozen.

6. Kosten. De ondersteuning van de kinderraad zal kosten met zich mee brengen. De ervaring van andere gemeenten leert dat met name in het eerste jaren gemiddeld twee dagen per week ondersteuning nodig zal zijn.

Loonkosten 2 dagen per week	€ 38.350,-
Variabele overhead	€ 2.667,-
Totaal	€ 41.017,-

Na aantal jaren kan dit met 1 dag per week, zo denken wij. Dan kom je uit op een bedrag van € 20.509,-.

Daarbovenop komen nog de eventuele kosten voor de jeugdraad en haar leden zelf, zoals eventuele vergoeding voor de leden, faciliteren in gebruik digitale hulpmiddelen, eigen website, organiseren bijeenkomsten. We verwachten hier ongeveer € 2.500,- voor nodig te hebben.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Betrekken jeugd in Hengelo bij maatschappelijke (politieke) discussies. Mening van jeugd meenemen in besluitvorming college en gemeenteraad.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Onderwijsinstellingen, Adviesraad sociaal domein

Wat zijn de risico's ?

In het verleden is het lastig gebleken een kinder-, jeugdraad in stand te houden. Dat risico zit er nu ook in. Is inhoudelijk risico, geen financiële.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Raakt het taakveld armoede in verband met de inzet uit de extra middelen bestrijding kinderarmoede.

20-NB-6.3 Vergroten acceptatie seksuele diversiteit (LHBTI+ beleid)

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Vergroten acceptatie seksuele diversiteit (LHBTI+ beleid)

Programma: Diversiteit

Taakveld: 6.1 Samenkracht en Burgerparticipatie

Subtaakveld: 66100205.420100 U

Aanspreekpunten ambtelijk: Marijke Spoolder

Portefeuillehouder: Claudio Bruggink

Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-10	-10	-10	-10
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Hengelo is sinds 2015 Regenbooggemeente. Een Regenbooggemeente besteedt in woord en daad aandacht aan de versterking van de acceptatie en veiligheid van LHBTI+ inwoners.

Voorzetting van gemeentelijke aandacht voor dit onderwerp is noodzakelijk: seksuele diversiteit wordt maatschappelijk nog onvoldoende breed aanvaard en vanzelfsprekend gevonden. Het leidt tot discriminatie en uitsluiting.

De Rijksoverheid verstrekt vanaf 2020 jaarlijks, voor een periode van 4 jaar, een rijksbijdrage van € 20.000,-- voor de doorontwikkeling van dit beleid. Voorwaarde voor de rijksbijdrage is cofinanciering door de gemeente voor een bedrag van gelijke omvang. De huidige beleids capaciteit voor diversiteit telt ook als cofinanciering, deze vertegenwoordigt al een bedrag van € 10.000,-- p.j.

Om aan de voorwaarde van de rijksoverheid te voldoen is jaarlijks een budget van € 10.000,-- nodig. Vanaf 2020 heeft de gemeente hiervoor nog geen bedrag voor LHBTI+ beleid op de begroting opgenomen.

Het college heeft op 5-2 j.l. ingestemd met een Meerjarenplan LHBTI+ voor 4 jaren. Op 27-2 j.l. werd de raad in een politieke markt over het nieuwe 4-jarenplan geïnformeerd. Het plan omvat acties en voorstellen voor interne en externe beleid beïnvloeding. Daarmee wordt bijgedragen aan een vreedzame (lokale) samenleving waar geen plaats is voor discriminatie en geweld jegens seksuele minderheden. Het plan richt zich enerzijds op de positie van LHBTI+ -ers zelf, maar daarnaast richt het plan zich op de hele lokale samenleving de doelgroep. M.b.t. de doelgroep zelf ligt het accent op jongeren, ouderen en bi-culturele LHBTI+ers. Uit onderzoek blijkt dat deze doelgroepen het meest kwetsbaar zijn m.b.t. hun seksuele identiteit als LHBTI+ persoon.

Vergroting van acceptatie van seksuele diversiteit draagt bij aan een vreedzame lokale samenleving en terugdringing van discriminatie tegen seksuele minderheden.

Scholen en het jongerenwerk worden betrokken bij de uitvoering van het beleid: jongeren leren dat niet alleen heteroseksueel gedrag de norm is en worden bevestigd in hun seksuele ontwikkeling en identiteit. Dit draagt bij aan het voorkomen van psychosociale problematiek op latere leeftijd.

Bij het bereiken van ouderen en biculturele LHBTI+ personen worden eveneens intermediairen betrokken die contact hebben met deze doelgroepen. Denk hierbij aan verzorgingshuizen, (ouderen)sociëteiten en vertrouwenspersonen binnen de biculturele gemeenschap.

Seksuele minderheden met diverse achtergronden voelen zich gesteund door een gemeente die zich duidelijk uitspreekt over de acceptatie van seksuele diversiteit.

Voor dit beleid is geen wettelijke verplichting. Wel wordt het van rijkswege sterk aangemoedigd en tot de taken van een gemeente gerekend.

Mede met de inzet van rijksmiddelen kan de gemeente de komende jaren een sterke impuls geven aan de acceptatie van seksuele diversiteit. De afgelopen jaren is hiermee al een goed begin gemaakt, maar het beleid is nog onvoldoende verankerd. Het bevriezen van gemeentelijke aandacht geeft tegenkrachten die seksuele diversiteit niet accepteren ruimte en meer gelegenheid zich te manifesteren, waardoor de kans op uitsluiting jegens LHBTI+ personen (weer) toeneemt. Een stad met 81.000 inwoners, waarbinnen 10-20 % tot een seksuele (LHBTI+) minderheid behoort kan een belangrijke rol vervullen door stelling te nemen tegen discriminatie en uitsluiting van seksuele minderheden.

Met de rijksbijdrage van € 20.000,--, aangevuld met een budget van € 10.000,-- op de gemeentelijke begroting, kunnen de zichtbare acties en de beleidsbeïnvloeding die de afgelopen jaren in gang is gezet worden voortgezet en in een nieuwe vorm worden versterkt.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Vergroting van de acceptatie van seksuele diversiteit
Terugdringing van discriminatie en geweldsdelicten jegens mensen die tot een seksuele minderheid behoren (10-20% van de lokale bevolking)
Versterking van de visie dat Hengelo een prettige stad is om in te wonen, te werken en te leven, waar iedereen welkom is, ongeacht zijn seksuele identiteit
Doelgroepen:
Lesbiënnes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en interseksuelen
De overige Hengelose inwoners die niet tot een seksuele minderheid behoren

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Er wordt samengewerkt met het COC Twente-Achterhoek, het ROC van Twente locatie Gieterij, scholen voor PO en VO, sportverenigingen, Wijkkracht (waaronder het Jeugd- en Jongerenwerk), het roze ouderen in onze stad en personeel binnen onze eigen organisatie dat tot een seksuele minderheid behoort.
Met uitzondering van de betrokkenen op persoonsniveau, investeren alle samenwerkingsrelaties met eigen middelen, meestal in de vorm van FTE's, in dit beleid.

Wat zijn de risico's ?

Zonder de voorgestelde financiële middelen, die als cofinanciering gelden, kan de rijksbijdrage niet verzilverd worden en wordt de mogelijkheid om als gemeente bij te dragen aan vergroting van de acceptatie van seksuele diversiteit marginaal en wordt een positie om hierin regie te nemen moeilijker.
De samenwerkingspartners zullen blijven investeren in dit beleid, maar initiatieven missen dan lokale betrokkenheid en regie. Daardoor ontstaat versnippering en onzichtbaarheid in de aandacht en acties, waardoor er onvoldoende concrete doelen en voortgang wordt bereikt.

Wat zijn de raakvlakken met andere taakvelden?

Vergroting van de acceptatie van seksuele diversiteit heeft invloed op de leefbaarheid en veiligheid in de stad, op het uitgaansklimaat, op het beroep dat door jeugd en volwassenen op de zorg wordt gedaan (Jeugd, Wmo). Ook zijn er raakvlakken met allen vormen van onderwijs.

20-NB-6.4 Innovatie WMO & Jeugd

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Innovatie Wmo & Jeugd
 Programma: 6. Sociaal Domein
 Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
 Subtaakveld: 5 Dag- en vrije tijdsbesteding
 Aanspreekpunten ambtelijk: K.Boerrigter
 Portefeuillehouder: Claudio Bruggink / Bas van Wakeren
 Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2019	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)					
Begrote extra rijksmiddelen	-2.000	-2.000	-2.000		
Dekking algemene reserve SD	+2.000	+2.000	+2.000		
Extra inzet innovatie	-453	-500	-500	-500	-500
Dekking algemene reserve SD	+453	+500	+500	+500	+500
Omvang fte					

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In juli 2018 is het interventieprogramma Sociaal domein gepresenteerd en besproken in een politieke markt. In het interventieprogramma is rekening gehouden met aanvullende dekking op de tekorten in het sociaal domein, mede als gevolg lobby-activiteiten. Rekening werd gehouden met aanvullende rijksmiddelen ter hoogte van € 2 mln structureel.

Om gemeenten te compenseren voor de tekorten op het terrein van Jeugd en Wmo, is een Fonds tekortgemeenten ingesteld. Dit is afgesproken in het zogenaamde Interbestuurlijk Programma, waarin Rijk, gemeenten, provincies en waterschappen met elkaar afspraken maken over uiteenlopende onderwerpen. Ook over de tekorten van gemeenten in het sociaal domein.

Zoals inmiddels bekend heeft de gemeente Hengelo, gezien haar grote tekorten op het Sociale domein, een aanvraag ingediend voor dat Fonds en heeft dit uiteindelijk geleid toekenning van een eenmalig bijdrage uit het Fonds tekortgemeenten ter hoogte van € 8.452.761. De ontvangen middelen uit het Fonds tekortgemeenten zijn inmiddels toegevoegd aan de Algemene Reserve en binnen deze reserve geormerkt 'Algemene Reserve sociaal domein'. Daarbij is aangegeven dat binnen de reguliere P&C cyclus een voorstel zal worden gedaan over de inzet van deze middelen. Via dit format wordt daar invulling aangegeven.

Inboeken op 'taakstelling Rijk – extra middelen'

Het college heeft met het vaststellen van het *Interventieprogramma Sociaal domein Hengelo* (juli 2018) besloten om in de meerjarenbegroting 2019-2022 jaarlijks een taakstelling van € 2 miljoen op te nemen als extra te ontvangen middelen van het Rijk (maatregelenpakket 4).

Hoewel het Rijk zich inmiddels bewust is van de enorme tekorten bij gemeenten en bereid is een onderzoek te doen naar volumeontwikkeling en een nieuw objectief verdeelmodel, zien wij, alhoewel enige beweging lijkt plaats te vinden op dit moment, nog geen concrete uitspraken van het Rijk over het ophogen van het macrobudget voor het sociaal domein. Daartoe moet het onderzoek ons inziens niet (alleen) richten op een nieuw verdeel model, maar ook op de volume- en prijsstijgingen. De VNG is hierover nog in gesprek met het Rijk.

Wij verwachten de komende jaren niet de € 2 miljoen te ontvangen. Daarom is het voorstel om voor 2019, 2020 en 2021 jaarlijks € 2 miljoen te reserveren en in te boeken als 'taakstelling Rijk – extra middelen' (is samen € 6 miljoen). Dit bedrag wordt gedekt uit de algemene reserve sociaal domein.

Innoveren, versnellen en preventie

Om uitvoering te geven aan transformatie conform de nota Met respect... en in de transformatie-agenda, had het college aanvankelijk een budget gereserveerd om te kunnen innoveren, ruim € 1,7 miljoen in 2017. Eerder al hebben college en gemeenteraad maatregelen vastgesteld om het beschikbare geld zo goed mogelijk te besteden, Ondersteuning en Zorg voor jeugd en Wmo, maatregelen voor 2017 en verder (juli 2017). Daarin is besloten dit innovatiebudget af te bouwen en vanaf 2019 te schrappen.

Op basis van besprekingen tijdens de aftrapbijeenkomst kadernota op 13 maart jl. hebben wij geconcludeerd dat innovatie en preventie breed worden gezien als belangrijke elementen om de tekorten in de wmo en jeugdhulp terug te brengen, waarbij uitgesproken is dat de kosten voor de baten uit gaan.

Voorgesteld wordt daarom om de overige € 2,4 mln van de middelen uit het fonds tekortgemeenten te reserveren voor innovatie en preventie. Innovatie zoals bedoeld in maatregelenpakket 3 uit het interventieprogramma en zoals beoogd met de instelling van een Taskforce en denktank enerzijds en inzet op het voorkomen zorg en ondersteuning anderzijds. Toegezegd in dat verband is de opstelling van een nieuwe preventievisie die in april gereed zal komen.

Tijdens de aftrapbijeenkomst kadernota op 13 maart jl. hebben wij draagvlak waargenomen om daar in de eerste jaren versterkt in te zetten op doelgerichte, effectieve preventiemaatregelen die leiden tot directe ondersteuning op de plek waar de vraag in eerste instantie al gesteld wordt.

Deze middelen zullen worden ingezet op basis van businesscases en goedkeuring door het college. De beschikbare € 2,4 miljoen is in dit voorstel 'boekhoudkundig' gelijkmatig verdeeld over de jaren 2019 t/m 2023. Afhankelijk van de definitieve uitwerking van de preventievisie en de concrete vertaling in maatregelen hiervan zal het daadwerkelijk uitgaven patroon anders kunnen verlopen. De daadwerkelijke uitgaven vanuit dit budget zullen jaarlijks bij de jaarrekening wordt verrekend / geëgaliseerd vanuit het geoormerkt geld binnen de algemene reserve SD. Uiteraard tot een maximum bedrag van de genoemde € 2,4 miljoen. Ook zal er in de reguliere P&C-cyclus verantwoording plaats vinden over de inzet van deze middelen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Door innovatie en vroegtijdige preventie wordt inzet van hulp en ondersteuning in het kader van de m.n. jeugdhulp en wmo taken zoveel mogelijk voorkomen, hetgeen in de loop van de eerste jaren tot eerste effecten op de uitgaven voor jeugdhulp zal leiden.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Voor de uitvoering wordt intensief en ontschot samengewerkt op het vlak van Wmo, Jeugdhulp, Werk en inkomen. Verder wordt samengewerkt met partners in welzijnswerk, voorliggende voorzieningen, huisartsen, scholen, etc.

Wat zijn de risico's ?

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Er zijn raakvlakken met:
de uitvoering van de Jeugdwet, Onderwijs en Participatiewet

20-NB-6.5 Vroegsignaleren van schulden

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Vroegsignaleren van schulden
Programma: 6 Sociaal domein
Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
Subtaakveld: 8 Schuldhulpverlening
Aanspreekpunten ambtelijk: Melanie Hanrath
Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-124	-118		
Omvang fte	1,5	1,5		

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Bij het bestrijden van schuldenproblematiek is een belangrijk probleem dat mensen zich vaak te laat melden bij de schuldhulpverlening. Gemiddeld vijf jaar na het ontstaan van de eerste betalingsachterstanden. Redenen hiervoor zijn:

- Schaamte om te bekennen dat het niet lukt om de eigen financiën te managen;
- Men denkt lang nog zelf een oplossing te kunnen vinden;
- Men is niet bekend met de weg naar de hulpverlening. Taalproblemen en een te beperkt netwerk kunnen daar een rol bij spelen.

Gevolg is dat wanneer iemand zich uiteindelijk tot de schuldhulpverlening wendt, de schuld inmiddels is opgelopen tot gemiddeld ruim € 42.000,- en 14 crediteuren omvat.

Het is dus belangrijk om er 'eerder bij' te zijn. Vroegsignalering van schulden ofwel 'Vroeg Eropaf' is het instrument dat hiervoor kan worden ingezet.

Door een persoonlijke en rechtstreekse benadering (outreaching werken) worden problemen in een vroegtijdig stadium gesignaleerd en kunnen inwoners ondersteund worden om deze op te lossen. De aanleiding is financieel, namelijk via betalingsachterstanden van de vaste lasten. De problemen die gesignaleerd kunnen worden zijn naar verwachting echter breder. Vroegsignalering van schulden past in de transformatie van curatief naar preventief werken. Tevens anticiperen we op een komende wetswijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) die naar verwachting van kracht wordt in 2020, waarbij vroegsignalering van schulden een expliciete taak van de gemeente wordt.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Met deze aanpak willen we samen met de betrokken partijen problematische schulden, afsluitingen en uithuiszetting voorkomen. Kerndoelstelling is herstel van tijdige en regelmatige betaling van vaste lasten, zoals huur, energie, water en ziektekostenverzekering. Uiteindelijk beogen we een duurzame zelfredzaamheid van de betreffende huishoudens te realiseren.

Er loopt momenteel een wetswijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) die naar verwachting van kracht wordt in 2020, waarin expliciet vermeld wordt dat vroegsignalering een taak is van de gemeente.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Bij het regionale convenant zijn betrokken Welbions samen met andere woningcorporaties uit de regio Twente, zorgverzekeraars Menzis, CZ en VGZ, het GBT, waterbedrijven Vitens en natuurlijk Waterbedrijf Hengelo en Essent. Andere partijen kunnen nog aansluiten.

Als er signalen van betalingsachterstanden binnen komen bij de gemeente, dan kijken we of we de betrokken inwoner al kennen bij onze interne afdelingen Werk en Inkomen, Wmo, Jeugd en Gezin, BudgetAlert.

Als we de betrokken inwoner nog niet kennen, gaat BudgetAlert op huisbezoek.

Wat zijn de risico's ?

Het convenant inclusief bijlagen is beoordeeld op juridische en privacy technische aspecten. Er is een privacy impact analyse (PIA) uitgevoerd, welke is besproken in het regionale overleg van de functionarissen gegevensbescherming (FG's). Daarnaast is de in te kopen applicatie beoordeeld vanuit het regionale overleg van ICT-ers en wordt per gemeente de afdeling inkoop betrokken bij het inkopen van deze applicatie.

Bij de implementatie van vroegsignalering, dus voordat de uitvoering start met de huisbezoeken, wordt er een communicatieplan opgesteld om alle inwoners op de hoogte te stellen.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Schulden komen nooit alleen. Mensen met schulden hebben vaker een minder goede gezondheid en melden zich vaker ziek
minder kansen op werk of hebben moeite met het behouden van hun werk
grote kans op eenzaamheid
meer te maken met relatieproblemen en/of opvoedproblemen

20-NB-6.6 Eenzaamheid (motie gemeenteraad)

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Eenzaamheid (motie gemeenteraad en Eén tegen Eenzaamheid van het Rijk)
Programma: 6 Sociaal Domein
Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Subtaakveld: 6.10.3 (Preventie)
Aanspreekpunten ambtelijk: Rita Stekelenburg, Reinald Dik
Portefeuillehouder: Bas van Wakeren
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-/- 50	-/-50	-/-50	-/-50
Omvang fte	-	-	-	-

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Op 6 november heeft de gemeenteraad de motie Eenzaamheid aangenomen. Hierin wordt het college opgedragen:

om een startconferentie te organiseren
voorstellen te doen voor concrete experimenten
de regierol te pakken en een gezamenlijke visie en uitvoeringsplan te ontwikkelen
en dit in het voorjaar 2020 te delen met de raad.

De ambassadeur van het landelijk actieprogramma heeft Hengelo bezocht met een pleidooi om in het kader van het landelijke programma "Een tegen eenzaamheid" lokaal met dit thema aan de slag te gaan. We worden daarbij door het ministerie in de vorm van adviseur/procesbegeleider ondersteund. Ook is er een landelijk platform waar ideeën en best practices worden gedeeld.

Gemeenten zijn grond van de Wmo 2015 primair verantwoordelijk voor het bestrijden/vormgeven van een aanpak tegen eenzaamheid. Wij kunnen als regisseur een lokale coalitie tegen eenzaamheid vormen, samen met bedrijven, ondernemers, burgers en maatschappelijke organisaties.

Onze eigen motie en de vijf (landelijke) pijlers vormen de start van de Hengelose aanpak tegen eenzaamheid. De landelijke pijlers zijn:

1. Bestuurlijk commitment: de aanpak van eenzaamheid valt of staat met politiek-bestuurlijk draagvlak.
2. Creëer een sterk netwerk: eenzaamheid aanpakken kan alleen in netwerkverband.
3. Betrek mensen, eenzamen zelf: er is niet één type eenzame of één type eenzaamheid. Om goed aan te sluiten bij de doelgroep, moet je mensen die eenzaam zijn betrekken. En ook de omgeving, zoals de familie en buurtbewoners.
4. Werk aan een duurzame aanpak: kijk naar wat echt werkt om eenzaamheid te doorbreken en kies voor een duurzame aanpak.
5. Monitoring en evaluatie: Eenzaamheid aanpakken is blijven leren in de praktijk.

Voorjaar 2019 organiseren we een conferentie met Hengelose partners. De verwachting is dat we daarmee input krijgen over ideeën voor pilots, initiatieven of verbeterpunten in Hengelo als het gaat om bewustwording, signaleren en een duurzame aanpak van eenzaamheid.

We gaan ervan uit dat veel ideeën en suggesties passen binnen het bestaande beleid, we gaan dingen anders doen maar er zullen ook uitvoeringskosten zijn. Het zal dan gaan om stimuleringssubsidie voor pilots en initiatieven die bijdragen aan bewustwording, signalering en een duurzame aanpak. Maar mogelijk ook voor het faciliteren van ontmoeting en/of activiteiten.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Eenzaamheidsproblematiek heeft nadrukkelijk een relatie en wisselwerking met gezondheid, welzijn en inkomen/armoede. Een slechte gezondheid brengt beperkingen met zich mee waardoor er een groter risico is op eenzaamheid, maar eenzaamheid heeft sterke invloed op iemands gezondheid en welbevinden. En dus met het beroep op ondersteuning vanuit de Jeugdwet, de Wmo en de Participatiewet.

Door eenzaamheid aan te pakken verwachten we een verbetering van de zelfredzaamheid van de inwoners en daarmee mogelijk een afname van het beroep op maatwerk-voorzieningen. Preventie dus.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Vanuit de gemeente hebben we maar beperkte mogelijkheden om iets aan eenzaamheid te doen. De daadwerkelijke acties moeten komen van de welzijns- en zorgorganisaties (professioneel en vrijwilligers) in buurten en wijken maar er zijn ook (er zijn al voorbeelden) van initiatieven van het bedrijfsleven.

Wat zijn de risico's ?

Streven is om een duurzame aanpak te organiseren. Risico is dat een en ander beperkt blijft tot kort durende initiatieven en activiteiten.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Maatwerkondersteuning Wmo en Jeugdwet
Participatiewet
Gezondheidsbeleid
Gemeentelijke accommodaties (ontmoetingscentra)

20-NB-6.7 Intensivering handhaving WMO

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Intensivering handhaving WMO
Programma: 6 Sociaal domein
Taakveld: 6.71 Maatwerkdienstverlening 18+
Subtaakveld: 7 Maatwerkvoorzieningen ZIN WMO
Aanspreekpunten ambtelijk: *Peter Lage Venterink*
Portefeuillehouder: *Bas van Wakeren*
Sectornaam: *Sociaal*

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-/- 63	-/- 63	-/- 63	-/- 63
Omvang fte	2,0 fte	2,0 fte	2,0 fte	2,0 fte

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Gemeente zijn sinds een aantal jaren verantwoordelijk voor de handhaving in het kader van de Wmo. Binnen de gemeente Hengelo is hiervoor 2,5 fte beschikbaar gesteld, waarvan 1,0 fte tijdelijk tot en met dit jaar. De taak is neergelegd bij het team bijzonder onderzoek van de afdeling K&C. Het gaat daarbij om handhaving op de rechtmatigheid. De handhaving op kwaliteit is ondergebracht bij het OZJT.

Met deze formatie zijn, in samenwerking met andere gemeenten, de afgelopen jaren diverse fraudeonderzoeken verricht. Tot nu steeds succesvol. Het heeft geleid tot ontbinding van de contracten met diverse zorgaanbieders. Onderzoek naar PGB's heeft geleid tot stopzetting daarvan. Als we kijken naar het aantal meldingen, dan kunnen we met de huidige bezetting slechts het topje van de ijsberg onderzoeken. Het is moeilijk om directe financiële voordelen van de handhaving in te boeken. Toch leverde alleen al het onderzoeken van de top 5 PGB's een besparing op van ca. € 80.000. Daarnaast gaat er ook een preventieve werking uit van communicatie over de uitkomsten van onderzoeken.

Om verder succesvol onderzoeken te kunnen blijven doen is het minimaal noodzakelijk om de tijdelijke fte om te zetten naar structureel. Daarnaast zou met inzet van één extra fte het aantal onderzoeken opgevoerd kunnen worden.

Naast het financiële resultaat leiden de onderzoeken er ook toe dat Hengelose burgers die zorg krijgen waar ze recht op hebben.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Inwoners krijgen de zorg die ze verdienen en geïndiceerd hebben gekregen.
Zorggeld wordt besteed aan het doel waar het voor bedoeld is.
We besparen uiteindelijk op de kosten Wmo.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Bij handhaving Wmo wordt intensief samengewerkt met andere gemeenten (met name Enschede), het OZJT, de Sociale Recherche Twente en het RIEC.

Wat zijn de risico's ?

N.v.t.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Er is samenloop met handhaving in het kader van de Participatiewet.

20-NB-6.8 Lokale inclusieagenda

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Lokale inclusieagenda
Programma: 6. Sociaal Domein
Taakveld: 6.1 Samenkracht en burgerparticipatie
Subtaakveld: 6.10.3 Preventie
Aanspreekpunten ambtelijk: Rita Stekelenburg/Reinald Dik
Portefeuillehouder: Bas van Wakeren
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-/-50	-/-50	-/-50	-/-50
Omvang fte	-	-	-	-

Voorstel uitwerking nieuw beleid

De gemeenteraad heeft op 6 november 2018 een motie aangenomen met betrekking tot het opstellen van een lokale inclusie agenda. In 2016 heeft Nederland het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap geratificeerd. Daarmee zijn gemeenten verplicht om de toegankelijkheid als uitgangspunt te nemen en is het VN verdrag ook opgenomen in de Omgevingswet. Van gemeenten wordt verwacht dat zij een plan maken hoe de implementatie van het VN verdrag wordt aangepakt.

Met de motie wordt het belang van een samenleving zonder drempels voor de eigen regie en zelfredzaamheid benadrukt en vastgesteld dat de gemeente Hengelo nog geen integraal beleid heeft conform het VN verdrag. Bewustwording van belemmeringen, participatie en toegankelijkheid van de maatschappij (fysiek en sociaal) zijn de centrale thema's.

De opdracht is om, binnen een jaar, samen met lokale belangenorganisaties, zoals de Gehandicaptenraad, tot een lokale inclusieagenda te komen en die vervolgens stapsgewijs uit te voeren.

Dit sluit ook bij de landelijke programma's zoals het programma eenzaamheid; programma gehandicaptenzorg en het programma inclusieve samenleving. Het gaat dan om gewoon meedoen; zichtbare en onzichtbare drempel wegnemen; luisteren naar mensen met een beperking; acties mbt. bouwen en wonen; werk; onderwijs; vervoer; zorg en ondersteuning; de voorbeeldfunctie van de overheid; participatie etc.

Om tot deze inclusieagenda, een Hengeloos actieplan, te komen en daar dan uitvoering aan te kunnen geven denken wij een stimuleringsbudget nodig te hebben om:

- lokale belangenorganisaties, waaronder de Stichting Gehandicaptenraad Hengelo te faciliteren/subsidieren zodat zij betrokken kunnen worden bij het opstellen van de lokale agenda, en vervolgens als klankbord cq signalering bij de uitvoering betrokken te blijven;
- uitvoering te kunnen geven aan het de inclusieagenda, zoals bijvoorbeeld stimulerings- of bewustwordingsmaatregelen te kunnen bekostigen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Een betere toegankelijkheid (fysiek en sociaal) draagt bij aan de eigen regie, welbevinden en zelfredzaamheid. Daarmee zal het beroep op ondersteuning (Jeugdwet, Wmo of Participatiewet) verminderen en zullen mensen met een beperking zich meer betrokken en serieus genomen voelen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Voor de uitvoering zal samengewerkt moeten worden met professionele en vrijwilligersorganisaties in het domein van welzijn en zorg maar in het fysieke domein en met het particulier initiaties / ondernemers in Hengelo.

Wat zijn de risico's ?

Risico is dat het niet lukt om tot een duurzaam beleid te komen of dat we slechts op deelterreinen van de toegankelijkheid verbeteringen zien. Uitdaging is om zowel het sociale als het fysieke domein te betrekken en ook het bedrijfsleven.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Er zijn raakvlakken met:

de uitvoering van de Wmo, Jeugdwet, Onderwijs en Participatiewet
de initiatieven rond eenzaamheid, wonen en zorg, armoedebeleid en gezondheid
bouwen en wonen

20-NB-6.9 Participatie statushouders

Nieuw beleid voorstel

Onderwerp: Participatie statushouders
Programma: 6 Sociaal domein
Taakveld: 6.3 Inkomensregelingen
Subtaakveld: 8 Participatiewet beheer
Aanspreekpunten ambtelijk: Lora Balci Peter Lage Venterink
Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw
Sectornaam: Sociaal

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	104	104	104	104
Omvang fte	1,8	1,8	1,8	1,8

Voorstel uitwerking nieuw beleid

In 2015, 2016 en deels 2017 was sprake van een verhoogde instroom van asielzoekers in Nederland. Met een flinke inspanning hebben Rijk, Provincie en gemeenten voor 1^e opvang gezorgd. Deze verhoogde instroom heeft ook geleid tot een grotere taakstelling voor gemeenten om statushouders op te vangen. Zo ook voor de gemeente Hengelo. In goede samenwerking met partners in de stad zijn we er in geslaagd om de nieuwe inwoners op een goede wijze op te vangen qua woonruimte en maatschappelijke begeleiding. Ook vanuit de burgers is veel steun en inzet geweest om dit te regelen.

Eind 2016 begin 2017 zijn wij gestart met extra aandacht voor werk/participatie van de nieuwkomers. In het verleden is gebleken dat participatie (via betaald of vrijwilligerswerk) integratie in onze samenleving bevordert.

Hiervoor zijn in 2017 twee extra werkcoaches aan de slag gegaan. Dit is gebeurd in samenwerking met de gemeenten Haaksbergen en Borne die naar rato van het aantal statushouders bijdragen. In 2017, 2018 en 2019 konden we deze extra inzet betalen uit de extra middelen die gemeenten kregen op grond van het gesloten bestuursakkoord. Het bestuursakkoord ziet voor wat betreft dit onderdeel niet op de jaren 2018 en volgende. In 2019 maken we gebruik van de middelen die zijn overgeheveld uit 2018. In 2018 zijn 75 uit Hengelo bemiddeld, een groot deel van hen heeft een contract tussen 24 en 40 uren gekregen. Daarmee is een besparing van rond de € 500.000 gerealiseerd. In 2019 zijn al 35 mensen bemiddeld, waarvan ook weer een groot deel een contract heeft gekregen. Dit levert een besparing op van naar schatting € 200.000. Daarnaast draagt de inzet dus bij aan een goede integratie van statushouders in de Hengelose samenleving.

Dit past ook in de nieuwe inburgeringstelsel dat uiterlijk in 2021 van start gaat en waar wij al in 2020 mee willen starten. Hierin krijgt de gemeente een regierol bij de inburgering. Participatie en zeker ook werk zijn daarbij sleutelwoorden.

Wij zijn van mening dat de komende jaren nog versterkt moet worden ingezet op het naar werk begeleiden van nieuwkomers. Wij stellen dan ook voor om de beide aangestelde werkcoaches vanaf 2020 structureel in te zetten. De gemeenten Borne en Haaksbergen hebben aangegeven hierin mee te willen gaan.

Aangezien het hier om een keuze gaat, betreft dit formeel geen autonome ontwikkeling, maar in feite een nieuw beleidsvoorstel, dat onder de streep echter een (gering) positief resultaat oplevert. En we halen de besparing niet binnen zonder de extra inzet.

Regionaal wordt nog gekeken of we voor subsidies in aanmerking kunnen komen. Financieel is hiermede vooralsnog geen rekening gehouden.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Betere integratie van de nieuwkomers en hun familie in onze samenleving
Minder uitgaven voor Bijstand

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

We werken intensief samen met de gemeenten Borne en Hengelo die meebetalen aan deze werkcoaches.
Daarnaast wordt samengewerkt met het Werkplein, UWV, SWB, ROC en andere gemeenten.

Wat zijn de risico's ?

Geen

Wat zijn de P&O effecten?

Twee fte werkcoaches worden voor deze taak ingezet vanuit de samenwerkingsorganisatie Sociale Zaken Borne, Haaksbergen en Hengelo, er van uitgaande dat de beide andere gemeenten ook blijven bijdragen.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Hierop heeft het geen effecten, hierin is al voorzien.

20-NB-7.1 Duurzaamheid

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Duurzaamheid
Programma: 7. Volksgezondheid en milieu
Taakveld: 7.
Subtaakveld: 7.4 Milieubeheer
Aanspreekpunten ambtelijk: Willy van Diepen
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: Fysiek – Stad en Regie

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	857	757	757	757
Omvang fte	6,4	6,4	6,4	6,4

Achtergrond en overzicht van de genomen besluiten en lopende overeenkomsten

De bezuinigingen die de raad in 2015 hebben vastgesteld, hadden invloed op aan duurzaamheid gerelateerde taken door de gehele organisatie. De formatie van team duurzaamheid is teruggebracht van 3,95 fte naar 1 fte en er heeft een verschuiving plaatsgevonden van beleidsrol met initiërende en stimulerende taken naar een regierol. Dit komt ook tot uiting in het programma NEH. De strategie achter het programma laat zich samenvatten als een uitnodiging naar de samenleving om aan de slag te gaan met de ambitie van Hengelo. De gemeente helpt daarbij door mensen, middelen en mogelijkheden bij elkaar brengen.

Aansluitend bij landelijke ontwikkelingen en doelstellingen zijn in het programma NEH 2017-2021 tal van voornemens en projecten opgenomen, onder andere het voornemen dat huishoudens in de toekomst thuis geen aardgas meer geleverd krijgen "Hengelo Aardgasvrij". Een aantal van deze voornemens en projecten zijn uitgewerkt en opgenomen in de Uitvoeringsagenda Nieuwe Energie Hengelo 2019.

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Om de overgang naar een energieneutraal en klimaatbestendig Nederland te versnellen, slaan het Rijk, VNG, IPO en UvW de handen ineen met een gezamenlijke investeringsagenda 'Naar een duurzaam Nederland'. De inzet is een langjarige commitment aan samenwerking en kennisontwikkeling bij regionale energie-, klimaatadaptie- en grondstoffen strategieën.

Op dit moment ligt er een ontwerp-Klimaatakkoord, als uitwerking van het regeerakkoord, welke naar verwachting eind juni 2019 wordt getekend. In dit ontwerp-Klimaatakkoord worden een aantal belangrijke opgaven aan gemeenten toebedeeld: regisseur van de energietransitie, het opstellen van een transitievisie warmte voor 2021, het opstellen van warmteplannen en wijkuitvoeringsplannen en het opstellen van een regionale energie strategie (RES) binnen een half jaar na ondertekening Klimaatakkoord. Deze opgaven hangen nauw met elkaar samen en verdienen op korter termijn aandacht. Een forse inspanning wordt van gemeenten verwacht.

Een regionale aanpak en een programma aardgasvrije wijken vormen belangrijke bouwstenen voor een integrale wijkbenadering. Om de energie- en klimaatdoelen voor 2030 en 2050 te halen moet samengewerkt worden tussen overheden en met burgers, bedrijven en maatschappelijke organisaties. Op provinciaal niveau ligt er een samenwerking in de vorm van de Nieuwe Energie Overijssel (NEO) alliantie en regionaal op Twents niveau wordt er samengewerkt aan de Regionale Energie Strategie Twente (RES-Twente). Zowel de NEO alliantie als de RES-Twente hebben een uitvoeringsagenda. De vertaling naar Hengelo hebben we vormgegeven via het programma Nieuwe Energie Hengelo (NEH) 2017-2021). Hierin zijn zowel de NEO uitvoeringsagenda als RES-Twente (in zoverre bekend) vertaald en opgenomen, waarmee we het voor Hengelo bestuurbaar hebben gemaakt en slim hebben georganiseerd. Jaarlijks vindt er bijstelling plaats op de prioriteiten van het NEH programma naar uitvoeringsagenda's. Hiermee blijven we ook in Hengelo lokaal wendbaar om in te spelen op actualiteit en ontwikkelingen.

Opstellen RES en TVW [1 fte]

De verwachting is dat we voor het opstellen van de Regionale Energie Strategie en Transitie Visie Warmte (beperkt) extra middelen voor capaciteit beschikbaar krijgen vanuit het Rijk, lees: het Klimaatakkoord. We gaan er vanuit dat deze middelen hiervoor binnen de gemeentebegroting worden gereserveerd en kunnen worden aangewend. Om niet afhankelijk te zijn van het moment

waarop deze middelen beschikbaar komen stellen wij voor om de formatie alvast uit te breiden met 1 FTE.

Integrale gebiedsgerichte aanpak [3fte en € 100.000,-]

Het Rijk heeft in 2018 de uitvraag gedaan bij alle Nederlandse gemeenten om met plannen te komen voor het aardgasvrij maken van wijken. Het Rijk heeft hier uiteindelijk 127 miljoen euro beschikbaar gesteld voor 27 proeftuinwijken en hiermee directe cofinanciering beschikbaar gesteld. De gemeente Hengelo heeft de wijk Nijverheid voorgedragen bij en toegewezen gekregen door het Ministerie BZK als een van de geselecteerde proeftuinen. De start met deze eerste wijkaanpak is gemaakt. We doen hier veel ervaring in op. Het is immens grote opgave. Er wordt wel gesproken over de grootste opgave sinds de wederopbouw en stadsvernieuwing 3.0. De ervaring leert nu al dat het een intensief traject, is waar de komende jaren veel capaciteit voor benodigd is. De gemeente Hengelo werkt hierbij nauw samen met de provincie Overijssel, Welbions, netwerkbeheerders en andere partners aan dit grootschalige transformatie programma om te komen tot een energieneutrale gebouwde omgeving en een aardgasvrije wijk. We hebben hierbinnen bijzondere aandacht voor sociaal energiebeleid, waarbij we de doelgroep huishoudens in energiearmoede proberen te reduceren. Onderdeel van deze integrale gebiedsgerichte aanpak is een pilot voor het opstellen van een warmteplan/gebiedstransitieplan. Ook in de prestatieafspraken met Welbions zijn hier afspraken over gemaakt.

Vanuit deze lijn zal de integrale gebiedsgerichte aanpak ook na 2019 gecontinueerd worden en zullen we vanuit Gemeente Hengelo in blijven zetten op deze gebiedsgerichte manier van werken om wijken energiezuiniger en aardgasvrij te maken. Dit draagt bij aan de ambitie van Hengelo Aardgasvrij. Echter kan er met de huidige capaciteit onvoldoende invulling worden gegeven aan deze opgave. Om hier invulling aan te kunnen geven stellen wij voor om voor duurzaamheid de formatie uit te breiden met 3 FTE en € 100.000,-; zodat er voorbereidings- en uitvoeringscapaciteit én middelen ter ondersteuning van het proces (zoals opstellen warmteplannen) beschikbaar komen ten behoeve van de integrale aanpak.

Communicatie [*0,6 fte]

Daarnaast is het gewenst om hier vanuit de afdeling communicatie ook extra inzet en inspanning op te plegen, faciliterend aan het proces. De afdeling communicatie heeft beperkte ruimte om ondersteuning te bieden aan de uitvoer van het programma NEH en in het project Nijverheid Aardgasvrij. Terwijl communicatie een belangrijk onderdeel is om de beweging op gang te brengen. Intensivering van inspanningen op het thema duurzaamheid/NEH en communicatie hieromtrent vergt verdere verschuiving van prioriteit (óf *0,6 FTE aanvullende capaciteit).

Bedrijvenaankpak [1 fte]

In 2018 is er een programma gestart voor bedrijventerrein Westermaat Campus en Twentekanaal/BIT om energieneutraal te worden. Met de opgedane ervaringen zal in 2019 en daarna voor alle wijken en bedrijven(terreinen) in Hengelo deze aanpak verder worden uitgerold. We kiezen voor een stimulerende én regulerende inzet, waarbij we bedrijven stimuleren om stappen te zetten om te verduurzamen. Voor de activerende taak richting bedrijven is extra capaciteit voorzien a 1 FTE. *Reguleren* door middel van handhaven op de European Energy Directive (EED) (grote bedrijven en concerns) en Activiteitenbesluit Wet Milieubeheer (kleinere bedrijven doorvoeren maatregelen die in 5 jaar terugverdiend kunnen worden).

Maatschappelijk vastgoed

De afdeling grondzaken – vastgoed (Programma 8, Subtaakveld 8.20.7 Vastgoed) heeft in 2018 energielabels en maatwerkadviezen laten opstellen voor het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Hengelo. Op basis van de uitkomsten moeten vanaf 2019 verduurzamingsmaatregelen worden doorgevoerd. De uitvoering hiervan heeft financiële consequenties. De sector Middelen heeft hiervoor een apart format 'Verduurzamen maatschappelijk vastgoed' ingevuld waarbij de benodigde investering op P.M. is gezet. De afdeling verwacht geen personele effecten.

Faciliteren initiatieven uit de samenleving [1 fte en €100.000,-]

Stimuleren en ophalen van initiatieven uit de samenleving zal een sneeuwbal effect hebben en verwachting is dat hier meer initiatieven uit voortvloeien. Dit kunnen initiatieven betreffen op het gebied van hernieuwbare energieopwek (postcoderoos, zonneparken, etc), op het gebied van duurzame mobiliteit (zero emissie stadslogistiek, etc) en verduurzaming gebouwde omgeving (Metropool, scholen, sportverenigingen, etc) die duurzaamheidsambities hebben en daarin gefaciliteerd wensen te worden. Om meer tempo en slagkracht te kunnen maken met duurzame initiatieven uit de samenleving is hier extra capaciteit voor benodigd. Verwachte extra inzet bedraagt 1 FTE voor het initiëren, begeleiden en opvolgen van concrete hulpvragen vanuit

initiatiefnemers uit de samenleving en €100.000,- ten behoeve van de ondersteuning van deze initiatieven, onder andere zaalhuur, communicatiematerialen, (haalbaarheids)onderzoeken, legeskosten etc.

Duurzame mobiliteit [0,2 fte]

Benodigd voor het maken van beleid duurzame mobiliteit, zero emissie stadslogistiek en de uitrol van laadpalen c.q. het werken aan draagvlak voor het plaatsen hiervan is structureel 0,2 FTE.

Energieloket [P.M.]

Het is duidelijk dat de weg naar een aardgasloze en duurzame toekomst de komende jaren enorm veel inzet van alle betrokkenen vraagt en niet in de minste plaats van onze inwoners. Zij moeten uiteindelijk in beweging komen, hun energieconsumptie veranderen en hun huizen verduurzamen. Dit kunnen zij niet alleen. Huiseigenaren hebben advies, hulp en begeleiding nodig om hun woningen te verduurzamen en aardgasvrij te maken. Het energieloket kan hier een belangrijke rol in spelen. Sinds 2017 heeft Duurzaam Thuis Twente (DTT) een solide basis gelegd voor de Twentse energieloketten, waar het komende jaar verder op gebouwd kan worden. Ook in het Klimaatakkoord wordt gesproken over de rol van de energieloketten. Hierin staat dat er een onafhankelijk energieloket moet zijn onder verantwoordelijkheid van de gemeente, die kan ondersteunen in de wijkgerichte aanpak. Onder regie van de VNG en de Rijksoverheid komt er in 2019 een uitwerking voor deze energieloketten inclusief voorstellen voor minimumcriteria, standaardisering en uniformering van de werkwijze van de huidige energieloketten. Afhankelijk van deze uitwerking moet voor de periode na 2019 verdere invulling worden gegeven aan de taken en financiering van het energieloket. De financiële gevolgen en het capaciteitsbeslag is op dit moment niet te overzien. We stellen voor om het als PM-post op te nemen, waarbij we in kwartaal 4 van 2019 verwachten meer duidelijkheid te ontvangen betreffende benodigde financiën, (inhoudelijke) vormgeving, organisatie/bemensing.

Stimuleringsfonds asbestdaken [0,2 fte en € 100.000,-]

De provincie Overijssel werkt aan een stimuleringsfonds Asbestdaken. Een stimuleringsfonds waar in ieder geval niet-draagkrachtige eigenaren geld kunnen lenen voor de vervanging van het asbestdak en sluiten daarbij in principe aan bij het voorgenomen landelijk fonds. Dit fonds begint bij de inleg van gemeenten, met vervolgens een verdubbeling door de provincie, daarop een verdubbeling door het rijk en vervolgens een verdrievoudiging van banken. Elke euro die gemeenten inleggen wordt uiteindelijk 16 euro waard. De gemeente Hengelo stelt voor om € 100.000,- in te leggen in 2020, zodat hiermee 1,6 miljoen beschikbaar komt voor vervanging asbestdaken in Hengelo. Naast deze financiële inleg moet er nog duidelijkheid ontstaan over de voorwaarden en beheersing van het fonds. Voor de uitvoering van de regeling en het informeren/stimuleren tot asbestdakvervanging is tot en met 2024 structureel 0,2 FTE benodigd.

Samenvattend

Wij stellen dan ook voor om de formatie duurzaamheid vanaf 2020 uit te breiden met 6,4 FTE aan formatieruimte en daarnaast € 300.000,- aan budget. De benodigde formatie (1,6 fte) zoals voor *communicatie en *maatschappelijk vastgoed weergegeven zijn hierin niet meegenomen aangezien deze inzet geleverd zou kunnen worden door interne herprioritering. Gezien de omvang van deze opgaven, lees: de grootste transformatie sinds de wederopbouw, is de verwachting dat de benodigde capaciteit vanaf 2021 nog verder zal toenemen.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Bewustwording van de noodzaak en activatie van inwoners om woningen te verduurzamen
Lasten verdeling van de energietransitie
Ruimtelijke impact ivm duurzame energieopwekking
Ontstaan van nieuwe economische (maak)industrie

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Welbions
Provincie Overijssel
Twence
Nouryon
Warmtebedrijf Hengelo/Ennatuurlijk
Warmtenetwerk Hengelo/Firan
Waterschap Vechtstromen
Wijkorganisaties (als het Bewoners Overleg Nijverheid en bewonerscomité 't Genseler)
Bedrijfsverenigen
Omliggende gemeenten mbt Regionale Energie Strategie Twente en NEO
Bedrijven(terreinen) en hun verenigingen
OmgevingsDienstTwente

Wat zijn de risico's ?

Vanaf 2050 is er geen aardgas meer. Er ligt een grote opgave om alle woningen van het aardgas af te krijgen: tot en met 2030 al 150.000 woningen per jaar in Nederland. Als hier niet maximaal op ingezet wordt, worden de doelstellingen en ambities niet gehaald.

Daarnaast is er een externe transitie manager aangetrokken om de transitie naar een aardgasloos en energie neutraal Hengelo opgang te brengen. Om de beweging die tot stand wordt gebracht vast te houden, is het belangrijk dat de ingezette instrumenten en de kennis behouden blijft voor de organisatie. Daarvoor is het noodzakelijk om het aantal formatieplaatsen uit te breiden.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

De gebiedsgerichte aanpak raakt verschillende taakvelden:
Ruimtelijk ontwikkeling ivm de RES, visie op aardgasloos en energie neutraal wonen en de ruimtelijke impact van de op te wekken energie
Sociaal/ minimabeleid ivm energiearmoede
Economie in relatie met verduurzamen bedrijven (terreinen) en het ontstaan van nieuwe economische energie sector
Verkeersinfra en openbare ruimte
Bereikbare binnenstad ivm zero emissie logistiek
Arbeidsmarkt, er zijn veel mensen nodig om uitvoering te geven in de bebouwde omgeving, aanpassingen woningen, infrastructuur, binneninstallaties enz.; een enorme kans voor werkgelegenheid.

20-NB-7.2 Afvaldump buitengebieden Hengelo

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Afval Dump Buitengebieden Hengelo
Programma: 7 Volksgezondheid en milieu
Taakveld: 7.3 Afval
Subtaakveld: 1. Afval
Aanspreekpunten ambtelijk: F.H. Daniluk / H.J. Tromp
Portefeuillehouder: S.Schelberg
Sectornaam: Sector Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	b.n. ?	b.n.?	b.n.?	b.n.?
Omvang fte	1	1	1	1

Uitwerking voorstel

Het aantal meldingen van dump in de openbare ruimte neemt toe, inmiddels 2290 meldingen in 2017, waarvan ook in het buitengebied waarvoor nu te weinig aandacht is. Ook een toename van drugsafval in het buitengebied. Bedoeld wordt hier niet het zwerfafval en de bijzettingen bij de milieueilanden en ondergrondse container, maar het dumpen van partijen en grotere objecten in het buitengebied, maar ook afval afkomstig van een drugslaboratorium. Dat kan gaan om restanten van ongewenste of verboden bedrijfsactiviteiten, of om meubilair, asbest of grotere partijen restafval. Om hier tegenwicht aan te bieden is naast het verbeteren van voorlichting het ook noodzaak om de handhavingscapaciteit uit te breiden. Met de huidige bezetting van de afdeling Regulering en Toezicht is er onvoldoende aandacht mogelijk voor deze taken in het buitengebied. De handhavers werken altijd in tweetallen en de grootte van het buitengebied Hengelo maakt dat het werk intensief is en ook relatief veel tijd vraagt. Preventief wordt hier nu niet mee gedaan, omdat hotspots nu prioriteit hebben.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Heeft raakvlakken met alle andere taakvelden. Te denken valt aan: sociaal domein, leefbaarheid, openbare orde en veiligheid, preventie, veilige woon-en leefomgeving.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Zie hierboven, het aantal meldingen is gestegen, onveilige en /of gevaarlijke situaties doen zich voor.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Woningbouwvereniging, politie, brandweer, veiligheidsregio, ROC, zonder dat hierbij sprake is van een financiële verhouding.

Wat zijn de risico's ?

Het kwaliteitsniveau van bovengenoemde aspecten dalen. Zie hierboven bij ongewenste "maatschappelijke effecten in de samenleving".

Wat zijn de P&O effecten?

Betreft uitbreiding formatie 1 fte BO9845 Toezichthouder Openbare Ruimte schaal 6 bij de afdeling Regulering en Toezicht van de sector Fysiek.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Er wordt rekening gehouden met een bedrag van €6.000,= flexibele overhead per fte.

20-NB-7.3 Afval toezicht extra toezichthouder

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Afval toezicht
Programma: 7 Volksgezondheid en milieu
Taakveld: 7.3 Afval
Subtaakveld: 1. Afval
Aanspreekpunten ambtelijk: F.H. Daniluk / H.J. Tromp
Portefeuillehouder: Van Wakeren
Sectornaam: Sector Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	b.n.	b.n.	b.n.	b.n.
Omvang fte	1	1	1	1

Uitwerking voorstel

De gemeente zet in op zo min mogelijk restafval per inwoner. Er is gekozen voor een systeem van diftar in combinatie met omgekeerd inzamelen. Helaas zien wij op een aantal plekken in de stad (hotspots) dat inwoners hun afval op een onjuiste wijze aanleveren. Dit is een bron van ergernis voor veel inwoners van onze stad.

Om de doelstellingen van het afvalbeleid te realiseren maken we gebruik van de 4 V's (voorzieningen, voorlichting, verbaliseren en verantwoordelijkheden).

We constateren dat we in de huidige situatie optreden o.b.v strafrecht. Een relatief tijdrovende aanpak met een geringe pakkans. Veel gemeenten maken inmiddels gebruik van de mogelijkheid spoedeisende bestuursdwang op te leggen. Wij willen dit ook in Hengelo gaan doen.

Op dit moment is er 1 fte beschikbaar voor handhaving afval. Op basis van de ervaringen in Deventer en Apeldoorn schatten wij in dat er 2 fte benodigd is.

Derhalve stellen wij voor de formatie uit te breiden met 1 extra fte toezichthouder. Met deze formatie worden twee koppels gevormd met een netheidsmedewerker van Gildebor. Deze duo's rijden dagelijks langs alle hotspots. Bijgeplaatste afvalzakken worden onderzocht op dadergegevens, tevens wordt alle bijgeplaatste rommel opgeruimd.

De financiële effecten van de uitbreiding van de formatie worden gedekt uit de leges van de afvalstoffenheffing. Daarom is dit voorstel voor de begroting per saldo budgetneutraal.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Leefbaarheid, openbare orde en veiligheid, preventie, schone woon- en leefomgeving.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Schonere wijken en buurten. Hogere pakkans overtreders, ondermeer door omgekeerde bewijslast.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

SWB/Gildebor, Twente Milieu, Welbions

Wat zijn de risico's

Werkzaamheden tussen partijen moeten goed worden afgestemd. Meer capaciteit nodig vanuit de back-office (administratief, juridisch en invordering dwangsommen).

Wat zijn de P&O effecten?

Betreft uitbreiding formatie 1 fte Toezichthouder Openbare Ruimte schaal 5 bij de afdeling Regulering en Toezicht van de sector Fysiek.

Wat zijn de effecten op de overige bedrijfsvoeringsaspecten?

Er wordt rekening gehouden met een bedrag van € 6.000,= flexibele overhead per fte.

20-NB-8.1 Gebiedsgericht toezicht in bouwfase

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Gebiedsgericht toezicht in bouwfase
Programma: 5. Ruimtelijke Ontwikkeling en Mobiliteit
Taakveld: 8.3
Subtaakveld: 8.30.6
Aanspreekpunten ambtelijk: Henk Jan Tromp
Portefeuillehouder: Sander Schelberg
Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	-75	-75	-75	-75
Omvang fte	1	1	1	1

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Voorgesteld wordt om gebiedsgericht toezicht in te richten voor de kwetsbare gebieden en hier nadrukkelijk te kiezen voor een preventieve benadering. De toezichthouder moet als natuurlijk aanspreekpunt voor de inwoners hét gezicht van de gemeente zijn op straat waar het gaat over de ruimtelijke regelgeving. Om deze taak naar behoren in te vullen is een toevoeging van 1 fte toezicht structureel noodzakelijk.

In 2009 in het Plan van uitvoering bouwregelgeving (PUB) vastgesteld en vervolgens geïmplementeerd. Een onderdeel van het PUB was het afschalen van gebieds- en objectgericht toezicht op het gebied van ruimtelijke ordening naar een 'piepsysteem' (= handhaving slechts als daarom formeel wordt verzocht). Het toezicht op de ruimtelijke ordening wordt uitgevoerd door twee toezichthouders. Deze doen dit naast een aantal bouwtechnische controle taken. Gezien de werkvoorraad zijn deze toezichthouders op dit moment in hoofdzaak bezig met het uitvoeren van controles naar aanleiding van handhavingsverzoeken. De wettelijke termijn die staat voor het afhandelen van een handhavingsverzoek is maatgevend en maakt dat voor andere taken, zoals het behandelen van klachten, nauwelijks capaciteit beschikbaar is. Daarbij komt dat het aantal klachten en handhavingsverzoeken in de afgelopen jaren fors is toegenomen (in de jaren 2015, 2016 en 2017 respectievelijk 127, 196 tot 260 en in 2018 is het aantal enigszins gestabiliseerd tot 234).

Verder is gebleken dat voor inwoners de leefbaarheid van de stad een belangrijk thema is. In kwetsbare gebieden zoals Tuindorp 't Lansink en het centrum zijn in het bestemmingsplan regels en voorschriften opgenomen met de bedoeling om de leefbaarheid te waarborgen. Daarbij valt te denken aan zaken zoals het waarborgen en verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit van de binnenstad en het behoud van karakteristieke panden en objecten in Tuindorp 't Lansink. Eén en ander is bijvoorbeeld verwoord bij de vaststelling van het nieuwe bestemmingsplan "Tuindorp 't Lansink" en voorts ook in de beleidsuitgangspunten voor de binnenstad.

Wij ervaren een toename van het aantal klachten en handhavingsverzoeken en concluderen hieruit dat het naleefgedrag afneemt al naar gelang de controlefrequentie ook afneemt. Hierdoor ontstaat eveneens rechtsongelijkheid tussen degene die zich wel aan de regels houdt en degene die de regels aan de laars lappen. Wanneer iemand constateert dat een buurman een dakkapel op een beschermd en karakteristiek pand zonder vergunning plaatst, heeft dat een negatieve impact op het naleefgedrag van deze persoon.

Een ander positief effect van meer toezicht is dat eventueel ondermijnende activiteiten eerder worden gesignaleerd. Ook is er een grotere kans op het vroegtijdig signaleren waardoor het opleggen van herstelmaatregelen mogelijk wordt voorkomen, omdat aan de voorkant al overleg heeft plaatsgevonden.

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Doorgaan op 'oude voet' betekent doorgaan volgens het piepsysteem in deze kwetsbare gebieden. Hierdoor wordt minder proactief toezicht gehouden en vaker repressief moeten optreden. De wensen zoals onder andere verwoord bij de vaststelling van het bestemmingsplan Tuindorp 't Lansink' worden dan mogelijk niet gehaald. Verder is het mogelijk dat excessen in de binnenstad té laat worden opgepakt.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

De gemeente is bevoegd gezag en verantwoordelijk voor de kwaliteit van de ruimtelijke omgeving. De verbonden partijen zijn betrokken bij aspecten van de uitvoering, zoals de Veiligheidsregio en de Omgevingsdienst Twente (ODT).

Wat zijn de risico's ?

Wanneer gebieds- en object gericht toezicht wordt ingevoerd bestaat de kans dat met name in de opstartfase het aantal juridische procedures toeneemt, omdat overtredingen eerder worden opgepakt.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

1 FTE Gebiedsgericht toezicht heeft raakvlakken met leefbaarheid en veiligheid in het algemeen en in het bijzonder met ondermijning.

20-NB-8.2 Verduurzamen maatschappelijk vastgoed

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Verduurzamen maatschappelijk vastgoed
Programma 8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing
Taakveld 8.2 Grondexploitatie
Subtaakveld 8.20.7 Vastgoed
Aanspreekpunten ambtelijk: Christa Zeevalkink en William Westerhof
Portefeuillehouder: Claudio Bruggink
Sectornaam: Middelen

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	PM	PM	PM	PM
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

De afdeling grondzaken - vastgoed (Programma 8) heeft in 2018 energielabels en maatwerkadviezen laten opstellen voor het maatschappelijk vastgoed van de gemeente Hengelo. Op basis van de uitkomsten moeten vanaf 2019 verduurzamingsmaatregelen worden doorgevoerd. De uitvoering en begeleiding hiervan heeft financiële consequenties. Op dit moment is nog niet concreet te voorzien hoeveel middelen benodigd zijn. Dit is onder andere afhankelijk van de nog te kiezen duurzaamheidsambitie. Voor de extra maatregelen die genomen gaan worden zijn in ieder geval extra middelen benodigd omdat deze middelen niet beschikbaar zijn in de onderhoudsvoorziening en niet volledig terugverdiend kunnen worden door de besparing op de energiekosten.

Alleen verduurzaming gerelateerd aan het onderhoud zit bij vastgoed en maakt onderdeel uit van dit voorstel. Overige initiatieven uit op het gebied van duurzaamheid die betrekking kunnen hebben op het gemeentelijk Vastgoed zitten in het format "duurzaamheid" programma 7 (Volksgezondheid en milieu).

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Als gemeente hebben wij een voorbeeld functie.
Door een besparing op CO2 uitstoot dragen we bij aan een duurzame omgeving.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Op dit moment nog niet van toepassing.

Wat zijn de risico's ?

Vanaf 2023 moeten alle kantoorgebouwen minimaal energielabel C hebben. Daarnaast moet vanaf 2050 alle gebouwen energie neutraal zijn. Als hier nu niet op ingezet wordt, kunnen de doelstellingen en ambities niet gehaald worden.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

20-NB-8.3 Leefbaarheid van de Beckumse samenleving

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Behouden leefbaarheid in Beckum
 Programma: 8
 Taakveld: 8.3 *Wonen en Bouwen*
 Subtaakveld: 830.4 *Volkshuisvesting*
 Aanspreekpunten ambtelijk: Lars Harms
 Portefeuillehouder: Claudio Bruggink; Bas van Wakeren
 Sectornaam: Fysiek

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid

Op 6 november 2018 heeft de gemeenteraad de motie Brede Blik voor Beckum aangenomen. Het college is opgedragen het burgerinitiatief uit Beckum te faciliteren bij het uitwerken van plannen voor woningbouw op sportvelden van TVO. Tevens dient door het college gekeken te worden naar mogelijkheden van (voor)financiering van het financiële gat van €175.000.

De Stuurgroep (Dorpsplan Beckum Oele) en Masterplangroep hebben het college een bijdrage van € 175.000 gevraagd om woningbouw op de TVO locatie mogelijk te maken. Hiervoor dienen velden en voorzieningen (hekken, tribune etc.) verplaatst, heringericht en verduurzaamd te worden. Momenteel is het college in gesprek met de Masterplangroep over de mogelijkheden van hun initiatief op deze locatie. De insteek van de Masterplangroep is om via een nog op te richten "stichting Beckum" de kavels te verkopen.

De verwachte winst van de kavelverkoop vormt een bijdrage voor het gewenste gemeenschapsgebouw. De beoogde functies voor dit gebouw zijn sport, welzijn, onderwijs en cultuur.

Tijdens het gesprek dat het college heel recent heeft gehad met een vertegenwoordiging van het plan Beckum is expliciet het verzoek gedaan vanuit het Beckum voor een financiële bijdrage van € 175.000. Omdat e.e.a. nog nader uitgewerkt moet worden en het nog niet duidelijk is in welk jaar het bedrag uitgegeven gaat worden wordt het alsnog toegevoegd als p.m. post.

De kans bestaat dat de ontwikkeling op de TVO locatie uiteindelijk niet door gaat. Woningbouw blijft prioriteit nummer 1 in Beckum. Hierdoor komen andere locaties in aanmerking om de mogelijkheden voor woningbouw te onderzoeken. Of in dit geval ook sprake is van een verdienmodel waarbij opbrengst uit grondverkoop wordt bijgedragen voor realisatie van het beoogde gemeenschapsgebouw, is op dit moment niet duidelijk.

De Stuur- en Masterplangroep neemt het standpunt in dat de mogelijkheden voor onderwijs, sport, welzijn en cultuur in het kerkdorp behouden moeten blijven ten gunste van de leefbaarheid. Daarom dient er in Beckum genoeg woonruimte te zijn voor inwoners van alle leeftijdscategorieën.

De gevraagde bijdrage van €175.000 kan verschillende bestedingsdoeleinden krijgen. De exacte besteding is op dit moment nog niet duidelijk maar dient ten goede te komen aan de leefbaarheid van Beckum.

Wat zijn de maatschappelijke effecten in Beckum?

Behoud van inwoners in alle leeftijdscategorieën;
 Behoud van verenigingsleven en voorzieningen zoals sport, ontmoetingsruimte, onderwijs etc.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Mogelijke samenwerkrelaties kunnen ontstaan met de Dorpsraad, op te richten Stichting Beckum en diverse verenigingen.

Wat zijn de risico's?

Nog niet bekend.

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

- Sport, Kunst en cultuur
- Zorg en welzijn
- Maatschappelijk vastgoed

20-NB-9.1 Kleine opties incidenteel nieuw beleid

Voorstel nieuw beleid

Onderwerp: Kleine opties incidenteel nieuw beleid
Programma: 9 Bestuur en ondersteuning
Taakveld: 0.8 Overige baten en lasten
Subtaakveld: 0.80.1 Onvoorziene uitgaven
Aanspreekpunten ambtelijk: Albert Jan Pleiter
Portefeuillehouder: Mariska ten Heuw
Sectornaam: Middelen

Begroot bedrag	2020	2021	2022	2023
Euro (x1000)	25	25	25	25
Omvang fte				

Voorstel uitwerking nieuw beleid In de Beleidsbegroting 2015-2018 is de post "Kleine Opties Nieuw Beleid" geschrapt. In de praktijk blijkt dat dit niet een goede keuze is geweest. We stellen u voor alsnog de stelpost weer in te stellen voor incidenteel nieuw beleid. De voorwaarden voor inzet worden hieronder beschreven.

"Het college mag voor de dekking van voorstellen met een incidenteel karakter beschikken over de post "Kleine Opties Incidenteel Nieuw Beleid". Deze post is slechts bestemd voor dekking van incidentele kosten, en wel onder de volgende voorwaarden:

- * er zijn geen reguliere dekkingsmiddelen aanwezig binnen het programma;
- * er kan geen beroep worden gedaan op reserves en/of voorzieningen;
- * het gaat om lasten, die het bedrag van € 5.000 niet overstijgen en die geen onderdeel uitmaken van de dekking van een grotere post. Indien de lasten hoger zijn dan € 5.000 zal het voorstel moeten worden afgewogen met andere voorstellen voor nieuw beleid bij de eerstvolgende meerjarenbegroting.

Via de Beleid rapportages en het Jaarverslag zal de gemeenteraad door het college worden geïnformeerd."

Wat zijn de maatschappelijke effecten?

Afhankelijk van de inzet van de betreffende middelen.

Welke samenwerkingsrelaties zijn betrokken?

Afhankelijk van de inzet van de betreffende middelen.

Wat zijn de risico's ?

Geen

Wat is het raakvlak met andere taakvelden?

Afhankelijk van de inzet van de betreffende middelen.

Stadskantoor Hengelo
Hazenweg 121

Postadres:
Postbus 18,
7550 AA Hengelo

Internet:
www.hengelo.nl

Telefoon:
14074

Email:
gemeente@hengelo.nl

